

جهنزل پیتا
دل
در آبام
عشق
سادل
مشتوگن
مست مدام

سچل سرمست جو ڪلام

(مڪمل سنڌي ڪافيون ۽ بيت)

اليڪٽرانڪ بڪ ۾

ترتيب ڏيندڙ

جنيد فاروقي، جمشيد فاروقي

مراد واهڻ روڊ لاڙڪاڻو، سنڌ، پاڪستان.

www.itsgrouplrk.com

xara_junaid@yahoo.com

Ph.#. 074-4046864-4068075

گذارش

الحمدلله سچل سائين جو رسالو اڄ پورو ٿيو سچل سائين جي رسالي جي ڪمپوزنگ ايتري ته محبت ۽ محنت سان ڪئي آهي جو غلطين جو امڪان تمام گهٽ رهيو آهي. مون پنهنجي طرفان انهن جي پروف ريڊنگ ۽ غلطين کي دور ڪرڻ جي پوري ڪوشش ڪئي آهي، پر پوءِ به غلطين جو امڪان پنهنجي جاءِ تي موجود آهي. غلطيون جيڪي منهنجي نگاهه کان رهجي ويون، انهن غلطين کي درست ڪرڻ لاءِ سيني دوستن کي گذارش آهي ته غور سان مطالعو ڪن ۽ جيڪي به ڇُڪون ۽ غلطيون ڪين نظر اچن انهن جي نشاندهي ڪن تاڪِ انهن کي درست ڪيو وڃي.

مون هن رسالي جي ڪمپوزنگ پنهنجي هيند رائينٽنگ واري فونٽ سان ڪئي آهي جنهن ۾ مون اعرابن ۽ نشانين جي بيهڪ جي لحاظ کان موزونيت تي خصوصي توجه ڏني آهي. پر مان سمجهان ٿو ته ان ۾ به اوڻاين جي گنجائش موجود آهي جيڪا درست ڪري سگهجي ٿي. ان لاءِ به اوهان دوستن جي راءِ ۽ مشورن جي لاءِ مون کي انتظار رهندو. اگر ڪا غلطي نظر اچي اهو پيج ۽ لائين نمبر لکي اي ميل ڪندا ته جيئن غلطيءَ کان رسالي کي پاڪ ڪري سگهجي.

هن رسالي جي مواد کي استعمال ڪرڻ ، ڇاپڻ، ورهائڻ يا ڪنهن ريسرچ ورڪ وغيره ۾ استعمال ڪرڻ جي سيني کي اجازت عام آهي. رڳو ايترو عرض آهي تہ رفرنس ۾ آءِ ٽي اسڪالرس کي ياد ضرور ڪيو وڃي.

جيند احمد فاروقي

٢٥ اپريل ٢٠٠٦

فهرست

حيات سرمست

حضرت سچل سرمست جنهن توحيد ۽ معرفت، عشق ۽ عرفان الاهي جا درياه وهائي، اسانجي سنڌ کي روحانيت جي حقيقي نور سان منور ڪيو تنهن جو جنم ١١٥٢ هجري مطابق1739عيسوي رياست خيرپور جي حد اندر راڻي پور جي شهر جي اتر طرف هڪ ميل جي مفاصلي تي ڪبڙن ۽ ڪرڙن جي بستي درازا شريف ۾ ٿيو. سندس ڏاڏي جو نالو عبدالوهاب رکيو ويو پر سندس نڌيڙڻ ۾ رست گوئي ڪري سچو (بيباڪ ۽ سچار) ۽ سچيڏنو (سچي مالڪ جي سوغات) سان سڏيو ويندو هو، جنهن نالي سان اڄ تائين مشهور آهي. قرآن شريف جي ڪنٺ ڪرڻ ڪري ڪيس حافظ عبدالوهاب جي نالي سان پڻ ياد ڪيو ويجي ٿو.

سچل سرمست نہ رڳو قرآن شريف جو حافظ هو، هو قرآن شريف جي معني مان واقف بہ هو ان ڳالهہ جو پتو هن شعر مان پوي ٿو:

من هم تفسير قرآن خوانده ايم

مغز قرآن را ازآن بر خوانده ايم

(مون قرآن جا سڀئي تفسير پڙهيا آهن ۽ ان جو تات پرچ پروڙيو اٿم)

سچل سائين ستن زبانن جو شاعر هو، جهڙوڪ سنڌي، عربي، سرائڪي، هندي، پنجابي، اردو ۽ فارسي، جن ۾ ڪافي ڪلام چيو اٿس.

سچل سرمست جو چهرو نوراني، صاف ۽ سفيد رنگ جو هو، خط ۽ خال دلڪش، اکيون آهو مثل مشعل جيان پرنڊڙ، وار ڊگها، جن مٿي جي وچ تي چوٽو ڪري ٻڌي ڇڏيندو هو.

هي صداقت ۽ سچ جو پيڪر عرفان الاهي جي موج ماڻي تاريخ ۱۴ رمضان ۱۲۴۲ هجري 1718 عيسوي جي ابدي وصال ماڻيو.

هن سرتاج العشراء ۽ بزرگ هستيءَ جو عرس مبارڪ هر سال ماه رمضان جي تاريخ ۱۲، ۱۳، ۱۴، تي سندس ابدي آرامگاه ڳوٺ درازا شريف ۾ نهايت عقيدت سان ملهايو ويجي ٿو .

وحدت نامو

اول ساراه ڪر سبحان جي، مولىٰ جو ملڪن؛
مــڙيــائي محضوض ڪيا، ڏســو ڏيهـ ڏٽـيـن؛
ڪي ڪـامل ڪـُرسين تي چڙهي، وَه وَه وعظ ڪـن؛
ڪي ڪاتب ڪتابن جا، سوين سبق ڏين؛
ڪي مسئلا مسائل ڪيون، ناميان نبيرن؛
ڪي پڙهيا پاڻ پروجهه سان، پڙهيون پڙهائن؛
ڪـي وردن وظيفـن ۾، شـاغـل روز رهــن؛
ڏسيون وائسيون ورق ڪي، وريون ورائن؛
سِڪَ سچيءَ ڪَئُون ڪونڪو، سبق سُور سِکن؛
اکر لِکن نـ دل تي، تا ڪـاغَذَ ڪـارا ڪـن؛
مَسُ ڪـاريءَ جان مَنَ ڪي، تا ڪـاري ڪـارو ڪـن؛
مُدعا تئي جنهن ڳالهـ ۾، تنهن ويجهو ڪِين وَڃَن؛
جو فرمودو واحدَ جو، تاڏي ڪَنُ نـ ڪـن؛
”و فِيۤ اَنفُسِڪُم اَفَلاَ تُبصِرُون“، هِن ويسَهـ نـ وسَهن؛
بين مَعنائن ۾، ڪـاهـَت ڪَيون ڪَهن؛
اِهو فِڪر فائِدو نـ ڪـري، توڙئون ڪي تَن؛

فڪر ڪـــن نـ فنا جـو، تا بقا ڪـي نـ پُڇَن؛
هـي اُتـي حيران ٿيا، اوڳا ۾ اڪَرن؛
معنىٰ تن جـي طرح سان، هـڪـڙي ٻي چوَن؛
پڙهـيو سمجهيو عِلمَ تـي، عمل نـ آڻن؛
”مَن تَعلمَّ العلم للمُنَاظَرَة وَالمُڪَابَرَةُ“ اُهـي منافق مرن؛
هـيتَؤُن مِـٽـيءَ جـي پسِـي، تا پاڻ ئي لِـڪـائن؛
آهـي آفتاب اَبَر ۾، پَرَ لائق ڪِـين لهَن؛
مُنجهايو ماٺهن ڪي، ماضين مَذهـبن؛
محڪم ماڻهن ڪي ڪـيو، تن جي زنجيرن؛
هُون حديثن ڪِينَڪِـي، نـ ۾ آيتن؛
مِڃن تن ڪي ڪِـين، ٿيو ملا تا مَڃن؛
سي سوگها سيئي ڪـيا، نامراد نِيَرن؛
اڪيا اڪين وڌڙا، توڙؤن ئي ڏَسُ تن؛
بِرهَ جي بَئبان ڪَئُون، پاسي اوءِ پوَن؛
سي پَسڻَ ڪؤن پري ٿيا، ڪـين پسا پَسَن؛
محبت جي مهراڻ مَئُون، جي مُلا چاشَ چکَن؛
تـ ڪـنز قدوري ڪـافيا، لهرن ۾ لوڙهـن؛

ڪن سلام صرف کي، هوند نَحو نہ نهارن؛

پرکَ لاءِ تنهن ڳالھ جي، باس نتا باسن؛

اُهي رهيا اِتھين، مَتي ڪِين چڙهن؛

ڪيئِي آهن قالَ ۾، باتيون بَس نہ ڪن؛

ڪي وجي رسيا حالَ کي، ڪي بيتا پاڌائن؛

ڪي لَنگھي هليا حال کَؤن، نڪِي قال ڪھَن؛

ڪي دنيا جي طلبَ ۾، هنيا حرص حَڇن؛

"طالِبَ الدُّنيا مُونث"، محبت ناهي تَن؛

ڪي ڪوڏيا عقبيٰ جا ٿيا، هنيا لئہ حورن؛

"طالِبُ العُقبيٰ مُخنث"، مڙس سي نہ چئجن؛

عاشق جي الله جا، سي سائين سيبائن؛

"لاَ مَوجُودَ اِلاَّ الله"، حاضر ڪيون وتن؛

"طالِبُ المولٰی مُذَڪر"، هن رسايا رمزن؛

ٻئي جهان ڦٽا ڪيو، ٿا ٿئي جهان وڄن؛

اَصلئون ئِي اختيار ڪيو، فقر فقيرن؛

"اَلفَقرُ خَزينَةٌ مِن خزائِنِ اللهِ"، بعض کي بخشن؛

"اَلفَقيرُ لاَ يَحتاجُ اِلَیٰ الله"، پيون ڏنائون پن؛

”اَلفَقرُفَخرىٰ ولفقرمِنىٰ“، اِئين اُتو عجيبن؛

وَتَن ويڳاڻا وِرھ ۾، نيٽين نِند نہ ڪَن؛

راتو ڏينھان روحَ ۾، چَپ نہ ڪو چورن؛

”مَن عَرَفۓ رَبہ ڪَلَّ لِسانہٗ“، پَڌِي زبان اُنھَن؛

نَشي تن کي ”نانھ“ ڪيو، مورئون ”مان“ نہ چوَن؛

”قُل ڪُلٌ مِن عِندِاللّٰهِ“، اِھو ڪيائون ڪَن؛

”وَالقَدر خَيرہُ وَشرَہ مِنَ اللّٰهِ تعَالىٰ“، سڀ اوڏانھون چاڻن؛

موليٰ جي محبتَ ۾، کِيا ٿيا وَتَن؛

سُڌِڪا سَيَئِي سوز جا، پنينءَ راتَ پَرن؛

آديسي اَرمانَ ۾، گھوماٽيا گُھمن؛

ڪِين رئَڙَ کَئُون اُن جيون، اکيون اوڪارن؛

”ھرآن سِرىٰ که با محبوب دارند،

خبرنبود ڪراماً ڪاتبين را“، سِر اھو سانين؛

هَيهاتَ هَيهاتَ، اِها عادت اُداسن؛

پنھنجيءَ پَر ۾ پاڻَ کي، ٿا پَرتَئون پَچائِن؛

نِھائِينءَ کَئُون نينھڙو سکيو ساميڙن؛

مَچ مَچايو مَنَ ۾، ٻاقۓ نہ ٻَھر وجھن؛

عاشقَ مَتَؤُن آگـ جي، اولارا ڏين؛
طالب جي ڙِي حَق جا، طَلَب نہ پِئي چِڏِن؛
عينان سندين اوجاريون، اچن اوجاڳن؛
اتئي پَهرَ عجيبَ کي، ڪَنڌ اونڌي اورن؛
ڪا ساعت هَڏِ نہ سنرا، اُنهين ري آهِن؛
ظاهِر سي ئي زبان سان، پيو تا ڪين ڪَهَن؛
مامن سان ماڻهن کي، سالڪ سمجهائن؛
صُمٌّ بُکمٌّ سڪوت ۾، اڱيون پئي عامن؛
”عَينُها باڪيةٌ و قَلوبُها ذاکِرٌ“، اهوذڪر چوَن؛
”عَينُهَا تَنَامُ وَلاَ تَنَام قُلوبُهَا“ دل طرف دوسَن؛
آئي آڏو عامَ جي، اڳهين ڪانہ ڪَهَن؛
”اِنَّ اَولِيائِي تَحتَ قَبَائِي“، لائق لعل لِڪن؛
”الصَّبرُ مفتَاحُ الفَرَح“، صبر صابرن؛
بعضي موحد وحدتي، اهڙا پِي آهن؛
مست ڪئين منصور جان، سوريءَ سِرُ سَتِن؛
محبت ۾ مخمور ٿيا، ڪامل ڪوڏَ ڪُسَن؛
ڪُرڪَن ڪِنجهن ڪِينڪِي، چڙ پار وِهانءَ وَچَن؛

رتَ منجهارُون پانهنجي، وضو وِير ڪَرن؛
اِيءَ نماز عشق جِي، تهؤن پوءِ پڙهن؛
جي محبت وِڌا مامري، سي ڪيئن مُڙس مُڙن؛
سوريءَ اُتي صابري، ڪيون چيچ چڙهن؛
تَحتون تريءَ تي رکيون، صادق سِرُ ڏِين؛
ڪن سِرُ صدِقي دوست تَئُون، پيا پهه ڪين پُڇن؛
نِينهن نهوڙيا نڪِٽيان، جنهن پَر ڪاپڙين؛
هِٽي درد دهيون ڪيا، سندي سپيرين؛
ڪڏهن اچا ڪپڙا ڀار نہ ڪنهن ڏڪن؛
منهن ميرا مَتي تيرا، اهڙيون طرحان تن؛
ڪائي تن جي ڪانہ ڪا، جُڙي لِيڙَ لِڱن؛
متين پيرين برهنہ، ايڏا سور سَهَن؛
پرتيو پروانن جان، ڪاهيو تِتِ پَوَن؛
يَنيڙ باهہ عشقَ جي، سپورَن سَڙَن؛
ڪامِي لَهسي لُوسجي، لائق لعل تين؛
آوڙي عام نہ اُن ڪي، جي سينڌائِي سچٽن؛
اَچو پَون آڙاهَ ۾، سِرَ جو سانگ نہ ڪن؛

ٻڌو ڪنهن جس جهوپڙا، آڏا ڪين اڏن؛
اوڏَنهن وٽ متان پَوي، گنگهر اِي گهارن؛
ري پرِيان تن ڪين پيون، ڳالهيون ڪَس لڳن؛
ڏايا ڦٽ فراقَ جا، تن جي چت چاڪن؛
ورهه وڍي وايوڙ ڪيا، رويو رت رئن؛
"مُوتُوا قَبلَ اَن تَمُوُتُو"، ائين مَن مارِن؛
اُهي مَرَڻ ڪَئُون اڳي مُئا، "مان" کي ڪين مَڃن؛
دشمن دوستَ هڪ ڪيون، گودڙيا گڏجن؛
ان جي اَکين آگم سِتيا، بوندان بس نہ ڪن؛
سِرُ ڏيو سَنوپرا، وَڃِي ورهه وَٺن؛
"تَرڪُ الدُّنيا سُنة طَلَبُ المَولىٰ فرُضُ" هو دِل ڌَرنِ؛
سويون ڇڏيون سُکَڙا، گوندَرَ گذارن؛
جوڳي جانبَ ڪاڻ ٿيا، مثل مَستانن؛
اَبتر ڪيائون پاڻ کي، پَسَڻ لئہ پرين؛
هاءِ وِڃايو حالڙو، ويتر ويچارن؛
هو "مشتاق علىٰ لقاءِالله"، ائين محفوظ رهن؛
ڪي فنا فراق ڪيا، ڪي مليا محبوبن؛

آهِ لقاءُ لطيفَ جو، عيدون عاشقن؛

محبت جي مڪان ڪَئُون، لاهوتي لنگهن؛

واديءَ ۾ وحدتَ جي، دانهه پير ڏَرنِ؛

”تون- مان“ وچي وچ مَئُون، تہ ڪِي پاڻ پَسَن؛

شڪ يقين اُتي ويو، برابر چوَن؛

هادي مريد هڪ ٿيو، تفاوت نہ ڪن؛

عابد ۽ معبود سو، هڪ نگاهہ پَسَن؛

پاڻ پڙهِي پاڻ ٻِهي، پاڻ ئي سجدو ڪن؛

”پاڻ“ مڙيوئي ”پاڻ“ ٿيو، نِوڙي نِوڙَت ڪَن؛

پاڻ اُتي پاڻ ويهي، پاڻ رموز رکن؛

پُرجهہ مِڙيوئي ”پاڻ“ ٿيو، غير نہ پَسائن؛

ڪافر مومن هڪ ٿيو، پلا تا پائن؛

سوئي فَلَڪ سوئِي مَلَڪ، سوئي آدمن؛

سوئي اَحمد سوئِي علي، سوئِي هڪ سَمجهن؛

نانوَ، ڪَنن اَکِين جا، وچون ئِي وڃَن؛

بازيون بازيگر ڏِسِي، اِنهيءَ پَتِ پُلَن؛

تان اکيون، ڪَن، زبان سي، ٻوليون ٿيون ٻولن؛

اسين آهيون آدمي، بيحد مون بشرن؛

نا تہ مِڙيوئي پاڻ ٿيو، سميع بصير ڏسن؛

عين عليم ڪليم ٿيو، قادر قدرتن؛

هي مڙيون ئي وصفان، اندر آدمن؛

هي مِڙيوئي حق ٿيو، ٻيا باقي چا ٻچن؛

وصفن اُنهن ساڻ، اصل آدمي سڏن؛

هِتہ آدمَ مَئُون الله ٿيو، ٻيا سڀ شڪ پَچن؛

اصل الله مَئُون آدمي، ثابت صورتن؛

مورَت صورتَ هڪ ٿئي، ڏسج دل نيٽن؛

سوئي ڏسڻ وارو، سو منظور مَچن؛

خالي ڪانہ جاءِ ٿي، بنا محبوبن؛

سڀ ڪنهن هنڌين سپرين، چا جِي جاءِ خسن؛

ڪاٿئين پٽرٽيون پَٽ جون، ڪاٿئين دلقا ڪن؛

ڪاٿئين جاما زر جا، ڪاٿئين پشمينا پَهرن؛

ڪاٿئين سَناسِن ۾، ڪاٿئين منجهہ مُلن؛

ڪاٿئين معرڪن ۾، ڪاٿئين منجهہ ڪُندن؛

ڪاٿئين مَسيتن ۾، ڪاٿئين ۾ دائرن؛

ڪاٿئين رهن تقويٰ ۾، ڪاٿئين ۾ ناچن؛
ڪاٿئين تماشن ۾، ڪاٿئين ۾ سيرن؛
”خَلَقَ الاَشيَاءَ فَهُوَعَينُهَا“، منجھ عربيءَ ائين چون؛
پاڻ چوندڙ، پاڻ ٻڌندڙَ، پاڻ ئي ۾ ٻولن؛
سموند سرگردان ٿيو، پيو ۾ عَجَبن؛
”آءُ اصل پاڻي آهيان، ڪئين سمند سڏن؛
نانوَ متم ناحق جا، رکيا الاجي ڪَن“!
جي رسيا وجي وصالَ کي، سي چؤرنگ يار پَسَن؛
اول ڪفر پوءِ مَجَڻ، پوءِ تان مَنجھ ڪُفرن؛
پر ڪفر مسلماني هڪ ٿِي، مڙِيوئي مَجن؛
نفيءَ مَئُون اثبات ٿيو، پيا سيي ”لا“ ٿين؛
مرشد ڪامل هادي منهنجو، دائم درازن؛
عارف عبدالحق آهي، صوفي صاف سَيَن؛
هُئي شالَ چراغ سو، روز شبان روشن؛
عارف جي اولاد کي، دعا سيي ڪَرِن؛
حيرت ۾ هميشه سي، غازي سيي هُئن؛
عشق منجھ الوت هُئَن، سيئي صاحبن؛

تا گھٽين طرحين نِوڙا، مَتي ”نانھ“ رڪن؛
ڏيو روشن تن جو، تائين قيامتن؛
اُجرائي آفتاب ڪان، هادي شال هُئن؛
اَظهر هُئن دارَين ۾، برڪت پنجتنن؛
هوئن خليفا غوث جا، سي روشن ڪانئن هُئن؛
قائم مَسند تن جي، حُرمت خير سندن؛
”سچو“ سگ انهن جو، سندن دروازن؛
ڪَلمو چئو نبيءَ تي، تا ڇٽو ڪان ڇِين.

○

وحـــدت

داستان پھريون

١

اَول پيري پَچُ، جي بَندَ خيالاتَ جا،
تَنـــهِن پجاڻا وَچُ، حَلّاجِي حيرتَ ۾.

٢

هِيءَ نـ واتَ هُئاءِ جي، آهـي نـڪـا تَقلِيدَ،
تَحقيقاً تـوحـيـدَ، آهي راهَ رسُـولَ جِـي.

٣

هِڪُ سَفَرساعَتَ، ٻيو سَفر سالَ جو،
پھريون تـا راحتَ، پويون تـا پوءِ رَهـيو.

٤

جي تـو ادب آهـ، تـا ٻَنڌاڻَن ٻَڌِي وَڏين،
ڪَلَ نَـ پِيرَڙِءِ ڪـاءِ، اُصولِي اِســرار جي.

٥

ٻُنيءَ جَڄَ نـ جُلُ، مَنجهـ تَماشي نـ پَوين،
گھوتُ ڪـري تون پاڻَ کـي، ڪَـر هَـنگامان هُلُ،
يولِ نَـ ٻئي ڪَـنهِن ٻُلُ، وَڃِ حالُ حَلاجَ جو.

٦

پُنّيءَ ڄڄَ نَہ ڄلُ، تون ڪَر پاڻ کي گهوٽُ؛
مَردَ نہ هِتَئُون موٽُ، پنّيءَ لائي ڇيڙي.

٧

جَڏهن وِهين فڪر ۾، خاصو ڪري خيال؛
تَڏهن فراق وارا فِي الحالُ، بَندَ ٻَڌنديءَ وچَ ۾.

٨

حُڪم هَلي تو جَنهِن سان، سو ڪر پيدا پاڻُ؛
صورتَ سا سڃاڻُ، مُنهن ڪَري مورَتَ کي.

٩

”تون“ هي سان ”تون“ لَيين، ”مان“ لَيان ”تو“ سان؛
”تون“، ”هي“، ”آءٌ“ سَيهِين، ”لا“ ۾ موجودات تي.

١٠

جي تو ڄاتو ”پاڻُ“، تہ ”آءٌ“ ٻيو ڪو آهيان؛
ڪَنديءِ غرقُ گُمان، ڳَهلا انهيءَ ڳالهہ ۾.

١١

اَدبُ اَتئي اوتِ، اوتِ تہ اڳاهون تِئين؛
مارنغاري چوٽَ، عاشِقَ ”اَنَاالحق“ جِي.

١٢

جي فِڪر ڪَئُون فارغ ٿيا، ٿيا دنيا کان دور؛
هوندا سي حضور، آءٌ ڳرهيون ڳالهڙيون.

١٣

بيرنگيءَ مَئُون رنگُ، پَسو جو پيدا ٿئو؛
ظاهِرَ ۾ پئو زَنگُ، موسىٰ ۽ فرعونَ جو.

١۴

تون جا پائين مَوجَ، سا مِڙيائي مِهراڻ تي؛
هِي اُنهن جا اوجَ، جَن سنبَتے سوريءَ پار ڏي.

١۵

دِين ڪُفر دِل دام، ڏج مڙيوئِي موج ۾؛
تنهن کان پوءِ حُڪامُ، هَر ڪنهن هَنڌ تنهنجو هَلي.

١٦

جاڏي ڪياڙي، سجدو تاڏي نہ ٿئي؛
جاڏي مُهاڙِي، سجدو تِتے صحيح ٿيو.

١٧

ظاهر ڪَڪَرُ آنءِ، مِينهُن توئِي باطن ۾؛
پاڻُ اُهوئي پانءِ، جنهن وَسي سان وَسَ ٿئي.

١٨

سوزُ گُدازُءِ غَمُ، مِڙيوئي معافِي ٿيو؛
ماردَمامين دَمُ، عاشِقَ "اناالحقَ" جو.

١٩

جي ادب کان نِڳِئا، سي ئي ٿيا اللهُ؛
هُن وڃايو راهُ، هو هاڃي ۾ هڃِي وِيا.

٢٠

تون تاڪا تي آنءِ، پاڻُ اَول لَهُ پانهنجو؛
جيلَهان بِئي نانءِ، پَئين تيلهان تفاوَت ۾.

٢١

چاڻُ نہ تَفاوتُ، عبد ۽ اللهَ جو؛
هو آهي اَمرُت، هِي پِي ڏُور نہ اُن کَئُون.

٢٢

اللهُ چاڻُ نہ هن کي، هِي مِڙيوئي حَقُ؛
ناهي شبهو شَڪُ، جو مَعلوم ٿيو مرشِدَ کَئُون.

٢٣

معلوم ٿِي مرشدَ کَئُون، ٻي جا ڳُجهي ڳالهه؛
هِن جِي چاهِ مجالَ، "هو" لَيي "هن" سين.

٢٤

هِي تان مور نہ وَجيڻو، ڇئو وجي ڪاڏي؟
"هوُ" "هِي"، هِڪُ ڪري، مورک ڇَڏِ ماڏي.

٢٥

جهڙو ڀائيندين، "پاڻ" پَنهنجو پاڻهين؛
تِهڙو ئِي ٿِيندين، هُتے پِي ساڻ يقين جي.

٢٦

جيڪي آهي هِتِ، هُتے پِي اُهو ئِي اتَئِي؛
پَچ اُهائي پِتِ، تان تون اهو ئي رَهين.

٢٧

جِھڙو آھين تِھڙوھوندين، فانِي ٿيندين ڇا؟
سُڌ پنھنجي سِر جي، ڪامِلَ پِيَڙ ڪا؛
ڳالھ نہ سمجھيئي سَا، آوازي ”اَنَاالحَقَ“ جِي.

ڪافي

١

ٻيو ڪو چاڻ مَحض گناه،
هر ڪَنهِن صورت آپ الله.

ڪِتي گَدا گدائِي والا، ڪِتي شهنشاه.
دونهان ڏيک متان ڪو ڀولي، اولي اَبر ماه.
”وَنَفَخۡتُ فِيهِ مِن رُوحِي“ آهي، سَهِي ڪر ساه.
”خَلَقَ الاَشيَاءَ وَهُوَ عَينُهَا“، اِهو قول گواه.
صورت منجھ ”سچوءَ“ جي، ڀولي پاڻ ئي بيپرواه.

ڪافي

٢

عاشق ڏِسڻ ۾ آيو، محبوب گل سَناسِي؛
عبرت عجب عجائب، اسرار رنگ عباسِي.

برهي جِي اِڪ ببيني، ڪائي مثال چيني؛
توڙي رنگون رنگيني، چينيءَ جي مَٽ نہ ڪاسي.
گِل آب جاءِ جاتي، محبوب راز تاتي؛
عاشِق ڏِسڻ ڪَئُون ڪاتي، رَهندو پتنگ پياسي.
”صورتَ“ ۾ جاءِ ”دَمَ“ جِي، ”دَمَ“ ريءَ نہ ”صورتِ“ ڪمَ جِي؛
دَمَ ۾ جا لذت غَمَ جي، وه واه ڳالھ خاصِي.
ابليس جِي وڏائِي، هَر سانس تي سوائي؛
جِيوَڻ تہ دَم پلائِي، نہ تہ تحت نَحس ناسِي.
ثابت ”سچل“ سچاري، يارن جي ياد ياري؛
وحدت جنِين وساري، تَنِ تَنَ مِتي اَٽاسِي.

ڪافي

٣

هُتِ تان ڪير هُياسِ، ميان وو!
هِتِ تي ڪير آيس، نہ ڄاڻان!

نانءُ ٻِئو هُتِ هو منهنجو، هِتِ ٻِئي نانءَ ڻِياس.
اچڻ نہ هو هِتِ منهنجو، پَرکَنهِن تا خواهش ڪَنياس.
هُتِ هُيَس معشوقيءَ ۾، هِتِ عاشِق ٿي آياس.
هيءَ هَي هُئي هُتِ ڪا نَڪا، هِتِ مَنجھ پروڙ پياس.
”سچو“ سارو، وو، سَچ ٿيو، وچَون ”آءٌ“ وياس.

ڪافي

۴

ميلو ٿيندئي، ميلو ٿيندئي، نينهڙو لايو،
جُڙيا جانِي، مون سان ميلو ٿيندئي!

”وهُومَعَڪُم“ چيو وصالون، وري سو وره وسايو.
”وَنَحُنُ اَقُرَبُ“ پاڻ اُتيوئي، موتِي تا بِرهُ بَچايو.
”اسين تو سان، تون اسان سان“، پاڻ پِرِين فَرمايو.
زلفان ڪوليوَ خيال اسان جي، ڏاڍو ڪو ستم سَهايو.
ڪري اُمارو اڳيون اسان جي، تيرن ساڻ تَپايو.
راند روئڻ جِي سِڪِئين ”سچو“ ري، ڏاڍو ڪو پور پِرايو.

ڪافي

۵

آءُ تا پِيَڙس اُتي، جِتِ جاءِ ادب جِي ناهي.

نادانن ناداني آهي، بيهڻ اُتي بُتي؛
وحدت جو پيو باز جتي، مُئو مرغ اَدب جو اُتي؛
وهم خيال وڃايا غيري، خيال هڪڙي ڪُتي؛
سر ڪتايو، سو ڪيئن موٽي، ويڙو جو شرط اُتي؛
”سچو“ سَچ آهي اِهوئي، وسرئي نہ پَنج سُتي.

ڪافي

٦

نانءُ اِهوئِي، اِهوئي نانونَ وَارو، صورتَ مورتَ سائي وو.
اِسم خاني وِچؤُن اِسما، اِهو ڏَسُ هادِيءَ جو جانِي، وو.

آهِ تَعجب اِهو جو، ڪَر لوڪان ذاتِي لِڪائِي، وو.
گاهي طاعَت گاهي عبادت، سَجدو سَهو سَهائِي، وو.
ٻئي پارون تان ڏئي ڏيکاري، اوڙَڪ خَلق مُنجهائِي، وو.
”سچو“ سهي ڪَئي اِها سيائِي، جا بازِي يار بنائِي، وو

.

ڪافي

٤

آءُ، ادا سالڪَ، سڀِ ڪر تون طلسمات ڪي؛
پَڇُ دوئِي تا ڪل پويئي، دور ڪر درجات ڪي.

سِر اهو سارو سٽائج، ڪَن نہ ڏي ڪرامات ڪي؛
ظاهر ٿئين تان ”ذات“ مون، پر سمجھ تون ”صفات“ ڪي.

غازي نہ پانئج غير تون، هن محض موجودات ڪي؛
سِرسَتِج هن سِر ۾، ڏي منهن نہ ٻِي مصلحات ڪي.

بي اعتباريءَ سان ڪرين، هَرهَر نفي اثبات ڪي؛
اثبات ڪَئُون اڳنان لنگھي، ڪَر تَم تون طاعات ڪي.

تون ڪيئن وٺِي ويهي رهين، هَي هاءِ حڪايات ڪي؛
ڳالهين مَنجَهئُون تان ڪِين ٿئي، پَچ اوٿ عزىٰ لات ڪي.

”سچو“ روئين چو هيترو، بس ڪر هن برساتَ ڪي؛
تَصديعَ تون چو ٿو ڏئين، محبوب جي محلات ڪي.

ڪافي

٨

ڳالهِ سَهِي ڪَيَم ساري، ٻَڙي جيڏيون، يارَ جي، وو؛
ٻلو جيڏيون، هوءِ... هوءِ... هوءِ! ...

جي مون وسهَو جيڏيون، آءُ اهو آهيان آري.
پوءِ پَروڙُڻ پانهنجي، لاتِي خَلقَ خواري.
پاڻِ ڪري تو پاڻَ ڪي، يارُ زور آور زاري.
”سچو“ ري سِر پانهنجي، بِرهُ ڪَيائُون باري.

ڪافي

٩

هو سو سَڄڻ مُون ساڻُ،
جنهن جي ڪارڻ مُون تي پوتيون پتايون!

”وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنتُمْ“، آهي سَندس اُهڃاڻ؛
جنهن جي ڪارَڻ، مون تي فالون وِجهايون!
سَدا مون وٽ سپرين، مُحب ناهي مِهماڻ؛
جنهن جي ڪارَڻ، مون تي واتون پُڇايون!
اَهڙيءَ اوڏائِيءَ ۾، ڪونہ پَيو مون ڄاڻُ؛
جنهن جي ڪارَڻ، مون تي راتيون لَنگهايون!
هيڏي هوڏي تي ڏنُم، ڪِينَ پَروڙيم پاڻُ؛
جنهن جي ڪارڻ، مون تي وِرهون وَسَايون!
پري پُڇُ نہ پنڌڙا، ”سچو“ تون پاڻ سُڃاڻ؛
جنهن جي ڪارڻ، مون تي ميڙيون سَنباهيون!

ڪافي

١٠

هيڏي هوڏي نـ نِهارِ،
تُنهنجي ويڙهي سو تـ يار وسي ٿو!

ساڻُ سدا آهي تان تنهنجي، پِرين نَـ آهي ٻي پارِ.
قولهي لَهج، پاڻَ مَئُون، ڇو ٿو وَڃين وڻڪارِ.
”وَفِيٰ اَنفُسِڪُم اَفَلاَ تُبصِرون“، وِيچهو ڪِيمَ وسار.
پِريُن نـ پُڇِج پَندڙا، تُون ”سچو“ پاڻُ سَنيارِ.

ڪافي

١١

اُهو ويو هاڻي ڪاڏي، جنهن ”سچُو“ سو نانءُ سَڏايو!

مُڪڙيءَ مَنجهؤن، نِي وي ميان، تيو گُل پيدا، وي ميان،
مُنهُن ڪري بِيٺو ماڏي.
سُڌ نـ پَئِي، نِي وي ميان، طَرفَ اُنهي جي، وي ميان،
جان جُٺو ويو جاڏي.
اهو هلي تو، نِي وي ميان، اهو چلي تو، وي ميان،
گوشو ڪيو وچي ڪاڏي!
ڏيهُ ڏاڏاڻو، نِي وي ميان، اڳُ ڏنوسي، وي ميان،
پَلَتَ ڪَئي پَڙاڏي!
نانءُ ”سچوءَ“ جو، نِي وي ميان، ويو اوڏاهين، وي ميان،
طَلَبِ ويئِي پي تاڏي.

ڪافي

۱۲

پيولِ نَہ پئي ڪَنهِن پُلُ،
تون تہ آدَم ناهيين.

لِکو تو لاتِيُون ڪَرين، جيئَن باغَ اَندَر بُلبُلُ.
مَلڪن تي سجدا ڪيا، واه مِتي تنهنجو مُلُ!
ڪير تَپائي، ڪير ڪُڏائي، شاه بنا دُلدُلُ.
اَحد مَنجهارَؤن عَبد سڏائيءِ، هُئين تا پاڻَ اصلُ.
”سَچَل“ چَوي سَچُ تي آئين، ڪونهي تنهنجو تُلُ.

ڪافي

١٣

آهيان آءُ اِسرارُ،
جيڏيون مون کي ڪير پانيو تيون!

ڪَنُ نـ ڏيان ڪيچَ ڏي، پَنيورؤن بيزارُ.
چَڏي بادشاهِي پانهِنجي، ڪِيَرُّمِ هِتِ شِڪار.
آيُسِ هِنَ عالَمِ ۾، باري چاڙهي بارُ.
آٽيو صِدقَ يقين سان، اديون ڙي اعتبارُ.
نوري ناري ناهيان، آهيان ربُ جبارُ.
مُرشِدَ ٻانهو نـ چَيو، تون "سچو" آهين سَردارُ.

ڪافي

۱۴

پَنهِنجي ذاتِ لِڪائي، ڪِيئن ٻِي ذاتِ سَڏايان!

ظاهِر ڪَريان ذاتِ ڪي، تا هي ٻُتَ ڀَڃايان.
منَصُوريءَ جي مَوجَ ۾، ته ”اَناالحَقُ“ اَلايان.
واديءَ ۾ وَحدتَ جي، گهوري سِرُ گهُمايان.
”اعلىٰ اَعظم شانَ“ جِي نوبَتَ نِينهَن وَڄايان.
ظاهِرُ باطِن هِڪڙو، آءٌ تا حُڪم هَلايان.
”سچو“ سارو سَچُ ٿِيو، حِڪمت هيءَ چَلايان.

ڪافي

۱۵

اوهِين سَيئِي چونَ چاڙو،
نانءُ مَتِمِ آهي ڪهڙو!

اِسم اصلَ ڪَئُون وِرهَ وَڌايو، صورتَ هيءَ سُهاڻو.
پاڻِيءَ منجَهون پارو ٿيو پيدا، واهُ عجب ڪوئي واڻو.
شاهُ جهانِ جو ٻانهو ٿِي، ڪَرَ وائيءَ هِنَ وڪاڻو.
ڏِسِي تماشو اِهو سو سارو، وَتي تان پاڻَ ويڳاڻو.
نانءَ وارو، سُڻو ري سَرتيون، ٿيو هِتِ ڪِيئَن نِماڻو؛
مَستيءَ واري ساڪَ نَ سلجي، "سَچُو" تون ٿِيءُ سِياڻو.

ڪافي

١٦

آهي بي نام و نشان،
سِر اِنهيءَ جو ناهي امڪان.

طرحِين طَرح پوشاڪون پهريئين، ڪُلَّ يَوم هُوَ فِیٖ شَان.
ظاهر ذاتِ صفات سهي ڪَر، سِري سِرهُٗ الانسان.
منصوري آهي راهُ اِهو ئِي، جوشَ تنهين ۾ آ جولان.
غَرض گداگر يارَ اچي تو، نا تہ "سَچُو" سارو ئي سلطان.

ڪافي

١٧

پاڻَ پِرين اُهو آهي،
متان پينر پولو پانيو.

جَنهن تي آهي تَنهن تي آهي، نانءُ بِئي تي ناهي.
پاڻُ پنهنجو سَهِي ڪَيو سين، ڪيچ وَچُون ڪِيئن ڪاهي؟
هِيئن تَنهن جو اوهِين نہ چاڻو، چَؤ تَڏهِن بِئو چا هي؟
"سَچو" سارِي صورت اُهائِي، لوڏا لَڪَن جا لاهي.

ڪافي

١٨

تاڏي مُنهُن نہ پِيو ڙِي مُنهنجو،
جاڏي لوڪُ لَڙي تو.

جيڪو هُئَڙُس جيڏيون، ساڳو آءُ تيو.
پاڻَ ئِي پُنهلُ آهيان، چاٽو ڪونہَ پِيو.
ظاهِرُ مُنهنجي ذاتِ ڪي، ڪيچن پاڻَ ڪِيو.
”سچو“ سارو سَچُ تيو، وِچؤن وِرهُ وِيو.

ڪافي

١٩

اُتي پيو وَجي خيال منهنجو، جِتي دَمَ قَدمَ جي جاءِ نہ آءِ.

لامَڪانَ مَئُون لَهر لڙهِي، جَنهن مَتي سَڀِ هوءِ هاءِ.
وحدتَ جي درياءَ مَنجهارؤن، تون پِي وجين موجَ مَناءِ.
بِرهَ توتي بادَلُ آندو، ”اَ نَاالحق“ جِي هڪَل سٹاءِ.
قَطرو پاڻُ نہ پانئِج عاشِقَ، سارِوئِي تون بَحر سَڏاءِ.
بَئِي جهانَ هِڪو ڪَرچاٹين، جلَوو تنهنجو جاءِ بجاءِ.
”سچو“ آهِين سِرُ سُبحانِي، ظاهِر جو تون نانءُ وِجاءِ

ڪافي .

۲۰

پاڻ ڪي يارُ نَہ چاتوم، پينر پِلِي آهيان.

ٻُڌيَس ٻِيائِيءَ ۾، جو پاڻ نَہ سُڃاتوم.
موڳائِيءَ جي مونجهَ ۾، تي وره وسايوم.
اَتَڻُ ويهَڻ پانهنجو، هِي پينر تي پانيوم.
خاص مُناري خاڪ جي، سوسرتيُون سمايوم.
ڏِسَڻ ٻُڌڻ هِڪڙو، هي ڪاڏنهُن الايوم.
"يَنطِقُ" واريءَ رمزَ ۾، هِي سِرُ سَلايوم.
نالو آدَمَ جو رکي، هِن حيرت هلايوم.
نانءُ مَنجَهؤن نانهِ تِي، هِتِ "سچو" تي آيوم.

ڪافي

٢١

ڪَجو اوهين ويساه،
سَرتيون، مُنهنجي ڳالھ سچيءَ تي!

آيو ڪنهِن تا ڳالھ ڪَئُون، شهود ۾ شاه.
لَڌم هِهڙو هوتَ جو، ريجهائي مون راه.
جوئي هدايت ۾، سوئِي آهي گُمراهُ.
اَحد اَحمد هِڪڙو، آهي پاڻ اللهَ.
ساڳيون اَتوَ پاڻ سو، چئو جو اَرواح.
"سچو" سچيءَ ڳالھ ۾، ڪَهڙو ڪَيَم گُناه؟

ڪافي

۲۲

سيئي ڪنهن ويڙهي تون وسين، ڪونہ آهي پيو تو ري!

چاٽي هِيئن چاتوم، توکي سانوَلَ سڃاتوم،
هر جا آهين تون حاطي.
هَر جا حاضر ”تون“، موتي ڪهڙي آهي ”مُون“،
هادِي کَڻُ حِجابہ کي.
ڪاتئين قاضِي ٿئين، ويهِي ناحق فتوىٰ ڏئين،
سوريءَ تي منصور جي.
موتِي ٿئين منصور، ڪَيئي مُلَن جو مذڪور،
شاهد ٿي بيهين، شَرَع تي.
”اَناالحَق“ آواز هِي، تا سارو تنهنجو راز،
ظاهِرڪَيُئي بيهي زمين تي.
سرمد تي اَسرارَ، ڪَيءِ عالم تي اِظهار،
وري وڌُءِ شور شهرَ کي.
هي سَيُئي ڪَم سنداءِ، آهن جاني جاءِ بجاءِ،

جيڪي ڪرين تون سو تي.
حاضر ناظر تون، باطن ظاهِر تون،
تُنهنجو هُل هَنگام هي.
اُڀريو آفتابُ، جهَليو تارَن هَڏِ نَ تابُ،
گوشا ويا تِي گُم سي.
"سچو" پَيُ گُمانُ، تي حيرتَ ۾ حيرانُ،
جو مولا مَئُو پانهون تي.

ڪافي

٢٣

اَحوال عشق لائي،
”سِرُسِرہٗ“ بُلائي.

سِسِي شيخ عطار جِي، ته چوٽئين چَلائي.
ڏٺُوَ تماشو تيغَ جو، ڪُوپَن ڪَنڌ ڪَپائي.
دينَ ڪُفرَ مَٽُون نِڪري، ته ”اَناالحَقّ“ اَلائي.
واديءَ ۾ وحدتَ جي، ڪوڙيين سِرَ گَنوائي.
”سچوءَ“ ڪي تنهِن صِفتَ ۾، سائين مانَ سڏائي!

ڪافي

٢٤

رانجهو چاڪَ تي آيو،
نہ ڄاڻان ڪهڙيءَ ڳالِهہ ڪَئُون.

پَڏر وِجهِي پاڻ ڪي، لالَن پاڻ لِڪايو.
بَنگُلي ۾ آدمَ جي، ساڄَنُ پاڻ سَمايو.
سوئِي چَوندڙ، سوئِي ٻڌندڙ، ڪيائِين ڪونہ ڪِنايو.
”مَاراءِيتُ شيَئاً اِلا ورايتُ اللّهَ فِيهِ“ فائِق اِئين فرمايو.
”لَوڪَفاالغِطَاءِ مَازدَتُّ يَقِيناً“، حيدر هِي رنگُ لايو.
مَاٺهوءَ جي مَظهَر ۾، آٿي سو نِينهن نِوايو.
”سچوءَ“ جي صِفَت ۾، الله اِئين الايو.

ڪافي

۲۵

نانَون حَق ڇپايو، پلو جيڏيون، وو...هوءِ، هوءِ، هوءِ!

هِنيَڙي ڪي حيرتَ، يار وي، آهي اُهائِي.
لَهرن بحرُ لِڪايو.
هِنيَڙي سان لائين، يار وي، رمز اِهائي.
هاديءَ هِيئن سمجهايو.
جان جسم جِي، يار وي، ڏيئي ڏيڪاري.
لِڪ لِڪوتي تي آيو.
رنگَ بيرنگَ ۾، يار وي، طرحين طرحين.
يار "سچوءَ" رنگ لايو.

داستان ٻيو

١

اَول گُمراهي، آهي رباني راهہ ۾؛
تِنهان پوءِ هَمراهِي، آهي هيءَ هدايت جِي.

٢

جي اول هِدايَتَ، تَحقِيقاً ڄاڻيج تون؛
زياده ضَلالتَ، آهي اُنهينءَ وچَ ۾.

٣

قَدرُ هِدايتَ جو، آهي ۾ ضَلالتَ؛
جي ضَلالت نہ هُئِي، تا ڪاڻي هِدايت؟

٤

جي تو نہ تَجريدَ، تا آئين نَہ تَفريدَ ۾؛
ڪاٿي ڻِي توحيدَ، ڪَاٿي بيهَڻ تانهِنجو!

٥

جِتي ماڻُهن ميڙ آهِ، آءُ تِتي ناهيان؛
سِسِي سَنباهِيان، پُٺِيءَ شاهَ حلاجَ جي.

٦

جي مَڃِن ٿا آدمِي، سي نَہ مَڃان مان؛
ڪوئي آهيان اَن، جو ٻانهو ڪَنهِن جو نَہ ٿيان.

٧

پَسِي پَتے پُليوس، تا آءٌ آدمِي آهيان؛
وچان جان ويوسِ، تہ ساڳيو سائِين آهيان.

٨

ٻيائِي ٻانهَپ جِڏِ، آءٌ تون اَحديَتے ۾؛
لَحمئُون دَمَئُون لَڏِ، تا پاڪائِي پاڪُ تِئي.

٩

آچِپا اَول آهِ، پوءِ تِڪُتے جو پندڙو؛
جڏهن تِڪتے جاءِ، وَڌُ تڏهن اُن حَد کي.

١٠

فِراقاءُ فَرقُ، شالَ نہ پوي جيڏيون؛
مون کي آهہ مَرَڪُ، سَدا سوزُ پِرين جو.

١١

جَهڙويانيُم پاڻ کي، تَهڙو آهيان آءٌ؛
باقِي رهيو نانءُ، "سَچو" مون صاحِبَ جو.

ڪافي

١

ذاتِيءَ مَنجھ ذاتِ ڇُپائي،
بازي جا يارَ بنائِي!

هاديءَ حقيقت حالَ جي، مون کي ساري سُڻائِي.
سَڀ ڪَنهن ۾ سَچڻِ، نوبت نينهن وڄائِي.
ڪاٿئين "اَناالحق" جي، تن چوڻ تَ چَلائِي.
"انا اَحمد بلا مِيم"، اِها معنيٰ مِڙيائِي.
ڪاٿئين مَسِيتن ۾، ٿيو خاصو خدائي.
موتِي مَڙهين وِچ ۾، تَنهِن مالهان ڦيرائِي.
ڪاٿئين وٿِ نہ وارَ جي، تِي ڪاٿئين جُدائِي.
ڪاٿئين مَتي تَخت جي، ڪاٿئين گدائِي.
اندر باهر هڪڙو، آهي صورتَ سَيائِي.
ڳالِھ نَ سَمجھڻ جهِڙي، پر سيا سَمجھائِي.
ڪافِر مومِن هڪڙو، "سچو" ٻوڙج، ٻيائِي.

ڪافي

۲

سيءَ ڪَنهِن پارِ پرينءَ جو پَر تو، خوابون عينُ ڪلايو.

وحدتَ مَئُون، وو، ڪَثَرتَ ڪِيائين، رَنگيءَ رنگُ رَچايو؛
تو مان جي پَردي مَئُون باهر، سرتِيُون چو نہ سِڏايو؛
طرحين طَرح پوشاڪان پَهري، لالَن پاڻُ لِڪايو؛
هِي سَيِ حُسن هادِيءَ جو آهي، پينَر ڪِيمَ پُلايو؛
پاڻ ڳُجهو ڪِيائين پَڌرائِيءَ ۾، هِيءُ تَنهِن هُنر هَلايو؛
"سَچيڏني" جي صورتَ ۾ تَنهِن، اِهڙي رمَز رلايو.

ڪافي

۳

هيڏي هوڏي نہ نهار، تنهنجي ويڙهي سو تان يار وَسي ٿو.

ساڻُ سدا آهي تان تنهنجي، پرين نہ آهي ٻي پارِ.
قولهي لِهج پاڻَ مَئُون، چوتو وَچين وڻڪارِ.
پرِينءَ نہ پُڇج پَنڌڙا، تون "سَچو" پاڻَ سَنيارِ.

ڪافي

۴

ناهي پاروچو ڪو پيو، آهي اُهو جو مان روز ڏِسان ٿي!

وينِي هُيَڙس وَاٽَ تي، اَچي وسيلو ٿيو،
ماڙيءَ مَنجهه معشوقُ ڏٺوسِين، لالَن پائي لِيو،
دريءَ مَنجهون ديدَ ڏٺيسُون، لالَن پاتو لِيو،
جَتَن ڪَچ جَتَن جو، سَڱ سَبب سان ٿِيو،
صحِي سُڃاتَم سُپُرين، يار يقينئون ٿيو،
”خَلَقَ الاَشيَاءَ وَهُوَ عَينُهَا“، شَڪ وچَئون پِيو ويو،
ڪٿِي وچان آءُ خوشِيءَ سان، سَرتيُون جي سُنهن ڏيو،
سَير ساروئِي صُورَتين، پاڻَ قريبَن ڪيو،
يارَ ”سچل“ تون صحيح ڪر چاڻج، ڪيو خمارن ڪيو.

ڪافي
٥

حاجي حَجُ اَجُ ڪيوسي، ڪعبَو مُنهُن محبوبَ جو.

ھاڻ حاصل سَرتيون، اَڪبر حَج ٿيوسي.
ٿِيو قَبوليت مُنهنجو، جيڪو عرضُ چَيوسي.
هِيءُ تَنُ طَوافي ٿيو، وچؤن غيرُ ويوسي.
ھاريون ڙي حَرمين ڏي، سَندن نامُ نِيوسي.
اُنهيءَ پاجُهون ناھ ڪو، اِهو احرامُ پَڌوسي.
اُھو ڪَعبو اُهو قبلو، ”سچو“ ڏَسُ ڏيوسي.

ڪافي
٦

تو ڪِيئن وچايو پاڻُ، ڳولي لَهِج پاڻ کي!

پاڻ وچايو نَ لَهين، يَجِي شَڪ گمان!
آخر گَڏيُئي گهرَ ۾، ميان سوئِي گَهرُ سُڃاڻ.
مَڪَڻُ اڪر هيڪڙو، ميان سوئِي ڪِيرُ سنياڻ.
آهين ناهين آھ سَيوئي، آھ نڪو اُهياڻ.
ڇا جي ٿيندو، ڇا جي لَيندو، صورت وچ سُڃاڻ.
”سچو“ ٿي سَچُ آئيو، ماڳ اِنهيءَ مِهمان.

ڪافي

٧

سَڀي ڪنهن صورتَ ۾ سُپِرينَ، سَرتيون ڙي، ساري ڳالِھ سَليائون.

ڏيو ٻاري سِجَ کي، ڪاتي ڪِينَ ڏِٺائُون.
ساڻُ روشِنيءَ سِجَ جي، پُرجهِي سِجُ پسيائون.
وحدتَ ڪثرتَ هِڪڙي، جيئن مِينهَن ڦُڙيون موراِئُون.
”سچوءَ“ سندي نانءَ ۾، اِهڙيءَ طرحَ اُتائون.

ڪافي

٨

جيئَن سِجُ آهي پرِيشان، سوئي ڳولي سِجَ کي.
مَڇِلي جيئي آبَ سان، آبِ پڇي طغيان.
تارو پُڇي نجَم کي، موجَ پُڇي مِهراڻ.
ڦُڙي پُڇي مِينهَن کي، شاهُ ڳولي سلطان.
هو مِڙيئِي پاڻَ ٿِيو، ڪير ٿِيا حيران!
”سچوءَ“ جي صفتَ ۾، اِهو باريءَ ڪيو بيان.

ڪافي

٩

صورتَ سَڀِ سلطان، پاڻَ ڏسَڻ آيو پَنهنجو تَماشو!

ڪاٿئين حَنبل، شافِعي، ڪاٿِئين مالِڪ، نعمان؛
ڪاٿَئِين پَٽي پوٿيون، ڪاٿَئِين پڙهي قرآن؛
ڪاٿئين اَنَاالحق چوَي، ڪاٿِئين قيرائي فرمان؛
ڪاٿئين طفوليَتَ ۾، ڪاٿئين پِيرُ جوان؛
ڪاٿَئِين مِير وزير ٿيو، ڪاٿَئِين هَنومان؛
”سچُو“ پيو صَبرَ ۾، هوءِ حَيرتَ ۾ حَيران!

ڪافي

١٠

ٻانهون ٻانءِ مَ پاڻُ،
تو هِين مالِڪ مُلڪَ جو!

”لاَ خَير فِي عَبدِي“ اِهو اَتَئي اُهڃاڻ؛
پاڻ پنهنجو پاڻَهِين، صورت مَنجِھ سُڃاڻ؛
تون ئِي ڄاڻَندڙ سَيَڪِي ميان، تِئين ڪِيئن اَچاڻ؛
اللهُ الله چو چَوين، پاڻ ئي اللهُ ڄاڻ؛
”سچو“ سائِين هِڪڙو، ناهي شَڪ گمان.

ڪافي

۱۱

آءُ پُنهون پاڻ آهيان،
ڪاڇِيون مُنجان قاصِد ڪاڏي!

اِها صورتَ سَمجِهي ڏِتيَم،
ساڌِي بِيا ڪيئَن سَنباهِيان.
ڳالِهه پَري هُئي، تِي پَئِي اوري،
ڪيڏي سي ڪانگ اُڏايان.
مُدعا مَطلب هو مِڙيوئِي،
پوتِيون سي ڪيهُون پَتايان.
سُڌِ پَئِي مون سِر انهيءَ جي،
ڪيچ ينيور کي يايان.
”سچوءَ“ مَنجهَون تيو سچُ پِيدا،
ڪيهون ڪوڙيون ڳالهيون ڳايان!

ڪافي

١٢

مون سان تون آهين آهين،
ڪَڏهن ڪِيئن ڪَڏهِن ڪِيئن!

اسان نماڻن تَئُون سُهڻَا سائين ،
هَتِ هَتَئون متان لا هِين.
آءُ ڪَنِيزڪ، تون تان سائين،
سگُهُ نَ تَنهِن سان ڪو ساهِين ساهِين.
ڪَڏهن آرامِي ڪَرين اسان کي،
ڪَڏهن بَچِين تو باهِين باهِين.
ڪَڏهن مَنصُوري دمُ اَناالحق،
ڪَڏهن ڏَسين تو ڦاهِين ڦاهِين.
حاظر ناظر آهين اسان سان،
ڪِيئَن چوان تان ناهِين ناهِين.
اَستَغفِرُالله ڳالِهه اِهائي،
جو ڪُجهه مُون سان تون ناهِين ناهِين.
”سچو“ جي عاشِقُ آهين اسان جو،
تِج نَ دردَ جون دانهِين دانهِين.

ڪافي

١٣

تو ۾ تَندُ تنوار،
ٻُڌين نتِي ٻوڙِي، الا!

ڳالھِ اِھائِي ناھي سَلَڻَ جي، خَرچين سَو لکَ ھزارَ.
ساتِيَڙن، ميان، ڪيا ھي سَڏَڙا، لاھي سَيِ مَيارَ.
دم غنيمَتِ جا ھِتِ آھِن، ڏينھَن دنيا ۾ چار.
”سَچلُ“ آکي عِشق مَنجھارؤن، تِڳان تُنھنِجيءَ تار.

ڪافي

١۴

مَحبوبَ ڳولي ڏسُ مَنَ ۾،
مَنَ ۾ تون، ڏسُ دل ۾ تون.

واهَ ڪاريگر سازُ بَنايُئي، ”ڪُن فَيَڪُون“ جي ڪُنَ ۾.
بي فائِدو بازارگُھمين تو، گُلَ قُلَ باغَ بَدنَ ۾.
چوريءَ چوريءَ سَير ڪَرين تو، تُنھنجو چاند چَمَنَ ۾.
”سَچَلَ“، سائين صَحي ڪَر جاتُم، يار ڳَڏيو ڪَکَ پَنَ ۾.

ڪافي

١٥

مون ساري سُڃاتِي، بازي بازيگر جِي!

مَستِيءَ مَئُون مَنصورَ جو، تِنئين جي جَماعِتي؛
سورهيہ باسِج سِرَ تي، تون ڪُسَڻ جي ڪَاتِي؛
غيرُ نہ آڻج وچَ ۾، آهِين ظاهِر تون ذاتِي؛
مَتان پائِين پاڻ کي، تون ”سَچَو“ صفاتِي.

ڪافي

١٦

پاڻُ سُڃاڻڻ آيو، ڙي، سچَڻ پاڻ سڃاڻڻ آيو.
ڪَم نہ هُيَڙس ڪو ٻيو!

پاڻَون ڄاڻِي پاڻ سان، هِتِ لَوُن تان لائِڻ آيو.
عَرش مَنجهاروُن اُلَهِي، هِتِ ورهُ وسائِڻ آيو.
سولِيءَ تِي مَنصُورتِي، هِتِ سِر سَلائِڻ آيو.
مِصر جي بازار ۾، هتِ مُلهِ وڪامَڻ آيو.
”سچو“ ري سنسارَ ۾، هِتِ پير گهمائڻ آيو.

ڪافي

١٧

توڙي پُنيءَ لڳي سارو جڳُ، تان ٻيو ڇا ٿيو؟

ناهي مَيتا ۾ مَطلبُ.

نَفِي، سِري، خفي، اخفا، توڙي جاري ٿِيئي قلب.

ڳالِهيَن ڪِئي ڪِين ٿِئي، مَنصُوري منَصَب.

ڪاڻ تماشي ڪيتَرا، پُڇن پار عَرب.

ڪَري ڏيکارين ڪيترو، عالَمَ کي ٻ عَجب.

نَفلَ نمازان وردَ وَظِيفا، اِهو ڪوڙ ڪَسَب.

دائرا دَعوتَ جا قِرين، ڪَرين تَسخِيرات طَلَب.

ٻاجهَون عشقَ اللهَ جي، ”سچو“ ٿِئي نہ سَبب.

ڪافي

١٨

چَئون ميان عشقا ڪِيئَن،

تُون سَوين سيلَ بنائِين ٿو!

يا تُون آهِين ذاتِ ديوانو،

جو ڪيڏا ناهه نهائِين ٿو.

ڪاٿئين مُلا قاضِي تُون،

ڪاٿَئِين سَيد سڏائين ٿو.

ڪاٿَئِين مُغ برهمڻ تون،

ڪاٿِئين پانگ پڌائين ٿو.

ڪاٿَئِين مُنهن ۾ محراب،

ڪاَٿئين تِلڪ لائِين ٿو.

ڪاٿَئين تسبيحان تون سورين،

ڪاٿَئِين جٽيان پائِين ٿو.
ڪاٿئين پيرين آهِين پيادو،

ڪاٿَئِين بور بَچائِين ٿو.
ڪاٿئِين منبر واعِظي،

ڪاٿَئَين پوٿيون پَٿائِين ٿو.
ڪاٿئِين زربفت قبائون،

ڪاٿَئِين لِيڙا لڙڪائين ٿو.
ڪاٿَئِين ڏيئِي شرعي فتوىٰ،

ڪاٿِئين مَنصُور مارائين ٿو.
ڪاٿِئين هَنومان ڪوٺائِين،

ڪاٿَئِين ڏهيسر سڏائين ٿو.
ڪاٿئِين ٿئِين رام يا سيتا،

ڪاٿئِين لَڇمڻ لَڪائِين ٿو.
ڪاٿِئين نمرود ابراهيم ٿي،

ڪيئي بيک بنائين ٿو.
ڪاٿِئين ٿي فرعون يا موسىٰ،

سڀ صورت ۾ سَمائين ٿو.
ڪاٿِئين ٿي بادشاھ مُلڪ جو،
سارو ديس دپائين ٿو.
ڪاٿِئين ٿئين غرض گداگر،
ڪاٿئين توليون تڪائين ٿو.
ڪاٿِئين مفتي تون ”خدائي“،
ڪاٿئين ”اَنَاالحق“ فرمائين ٿو.

حقيقت

داستان پهريون

١

هُو پِي ڪِينَ اَڇٽو، هِي پِي ڪِينَ وِيو؛
نَفيءَ ۽ اثبات ڪَئُون، پَري خيال پِيو؛
”سچو“ سَچُ ٿِيو، ٻي ٻانَهپ ٻولِي ناهِ ڪا.

٢

”سَچُو“ سَارو سَچُ ٿِيو، مَنجهان ڪَثرتَ ڪُلُ؛
الَف مَئُون آدَم ٿِيو، ڪَري هنگامون هُلُ؛
هِندو مؤمِن سو ٿِيو، پول نَ ٻئي ڪَنهِن پِلُ؛
”خَلَقَ الاشياءِ فَهُوَ عَينُهَا“ اِهو آڻ عمَلُ؛
تِجِ گلابِي گُلُ، مَرُ مارِنئِي مَنصُورَ جان.

٣

قلبِيءَ ۾ نَ قرارُ، آهي عاشِقَن کي؛
روحيءَ لکَ رُلايا، نـ نفِيءَ نفع دارُ؛
سِريءَ سَوَ وِڃايا، خَفِيءَ ڪيا خوارُ؛
اپَرَ اِخفا ناهِ ڪو، طالِبَ کي تَڪرارُ؛
رِيءَ پَروڙڻ پانهنجي، آهِ شيطانن شِڪارُ؛
”سچو“ هِي سَنسار، سارو پاڻ سَهِي ڪَرِين.

۴

سائرَ مَنجھ سَھسَ، گھيڙا گھڙڻ آئِيا؛
ھو سِرُ سِيٽاھِيو ھَڏِي، ماني کَئُون مَسَ؛
”سچو“ لَنگھي لَس، شَرط وَڃِي پيو شَھ ۾.

۵

اَچِي اَوَ تڙياءُ، گھِڙيس گھوري جِندڙِي؛
چڙھِيَس ڏاڍي چاھَ مَئُون، مَستِي مَوجَ متاءُ؛
تَڙَ لَھِي تِرياءُ، شَرط لنگھي پيِس شَھ ۾.

٦

جي وَڃِي شَھ پِيا، مُشڪل موتَڻ تن جو؛
چا تانگھي چا تارِ ۾، ٻڌِي پَوَن ٻيا؛
جي وِچؤن پاڻ ويا، سي پاڻ ئي پاڻِي ٿِيا.

٧

گھِڙَن جي گھيڙاءُ، تانگھو عِشقُ تَن جو؛
جن کي عشَق علِيل ھيو، سي ايندیون اَوَتَڙاءُ؛
جي سُورَ چکَنديُون ساءُ، ميھَرُ سي ماٽِينديُون.

٨

اسان پرين وِچ ۾، وَهي ٿو دَرياھُ؛
آهي ڪونهَ اسانجو، هاديءَ ري هَمراھُ؛
سُپيريان تَئُون سَاھُ، ”سچوءَ“ تان صَدقي ڪِيو.

٩

ڏاها ڏوريون پنڌُ، متان پائين پريَن جو؛
حَبِيباڻو هَندَ، وڃِي ڏِسج اَڪڙيَن سان.

١٠

پِرين مُنهنجا پَار، تون ڪِيئَن هِتہ ويلا ڪَرين؟
قاصِد قَريبَن ڏي، دوڙَنُ تو درڪارِ؛
ڏسِي وَرج سگِهڙو، دوساڻِي دَربار؛
لِڱي اَتَم لَونءَ جِي، عَجِيبن سان عَارِ؛
ڏاترَ مُون ڏيکار، صورتہَ سانگِيَڙن جِي!

١١

اَسان پريَن وِچَ ۾، دور وهي دَرياءُ؛
چوليُون چَران تِي ڪري، پيو وِچُتي واءُ؛
سُٽي آهان آءُ، مِيان هِن مُشتاقَ جُون!

١٢

اسان پرين وچ ۾، جَرُ وهي جاري؛
هِڪُ ڪَڙڪو ڪُنَن جو پَوي، ٻيون وِيريُون ڏي واري؛
هُتِ ساجَن جا سارِي، سا دَهلي ڪِينَ دَرياءَ ڪَنئُون.

١٣

مُون تان توڏي موڪلِي، لِکِي ڪِتابَتَ؛
ڏُکَن جي هِنَ ڳالَهڙيءَ، مُنجهائِي مَصلحتَ؛
ڪِيو فَنا فرض سُنتَ، سِڪَ تَوهان جيءَ سپريَم.

١٤

چَري چَري مَ چئو، چَريو آهي لوڪُ؛
جو چَرئي لَڌو تُوڪُ، سو "سَچُو" آهِ نَ سيءِ ڪنهن.

ڪافي

١

سالِڪ راهَ سُڃاڻِي، پاڻُ نَظَر ۾ آڻِين.

جاءِ نَظَرجِي آهِين اَصلَ ڪَئُون، يارَ يَقيناً ڄاڻِي؛
پاڻُ وڃائِج نُور نَظَرِم، تَہ وسرئِي ٻِي آڪاڻِي؛
فنا ڪَئُون اڳِي بَقا نَہ ٿِيندين، جِيئَن پاروءَ پاڻِي؛
صورتَ مَنجهان ٿِي بي صورَتَ، وِچئُون گرد اُڏاڻي؛
هادِيءَ حقيقَتَ هيءَ سَمجهائِي، "سَچو" ساهَ سيبَاڻِي.

ڪافي

٢

لَئون اَچِي پاڻ لاَ يَوَ، ناتہ مون ڪي ڪَل نہ هوئِي.

اصلَ لاڪُون عِشق لائِڻ جِي، ڳالِهہ اِها خوش آيَوَ؛
دَردَ فِراقَ جي ڏِنيو اَمَانت، اِها سانوَلَ سيبايَوَ؛
عَرشَ ڪَرسيءَ جا ڪِين قبولِي، اُها اسان ڏي هوت هَلَايَوَ؛
ڳالِهہ پُرجَهڻ جهڙِي نا هُئي، پاڻَ سَچَڻ سَمجهايَوَ؛
ڏينهَن اُنَهيءَ جي، يارَ "سَچوءَ" ڪَئُون، سچي ڳالِهہ سَلايَوَ.

ڪافي
٣

تُنھنجو دَردُ اصلَ کَئُون، اِختيار ڪَيوسين ميان؛
تُنھنجي سُخنن سَچَن اُتي، اِعتبار ڪَيوسين ميان.

ڪِي تا پُچَن پرينءَ کي، ڪُرسِيءَ يَا عَرشَ اُتي؛
تُنھنجي اکين مَنجھان سُھڻا، اِسرار ڏٺوسين ميان.

ڪي تا تابع تجليَّ، يا شُعلِي نوري يارو؛
اسان صورَتَ ھِنَ ۾ تا، دِيدار ڏٺوسين ميان.

تنھنجو حُسن ہِنَھي جھانين، يار سَچڻ سَھِي ڪيوسين ميان؛
تُنھنجي سچيءَ ڳالِھ ھِنَ تي، اِقرار ڪيوسين ميان.

ھو جو ڪَيَڙوَ مون سان، سو پانھنجو وعدو پاڙيو؛
سِر ساھُ صدقي، صدبار ڪيوسين، ميان؛

”سچو“ سَگ دروازه، آھي روز اَزلَ کَئُون ميان؛
تو پِيرَ عبدالحَق جو، پيزار ڪيوسين ميان.

ڪافي

۴

وڃِي اَڪيون ڪاتي لايُئي،
حالَ حقِيقتَ جي سان.

فِڪرانِهِيءَ ۾ ميان تِي فنا تون، پاڻُ پَنهنجو پايُئي؛
اِهڙيون ڳالهيون سُڻ ري عاشِقَ، سارو سو عشق وڌايُئي؛
محبت وارو دل جي اندر، ڏايو ڪو مَچُ مَچايُئي؛
ڪَنيئي پَلڪ ۾ پاڻَهي، پولي ڪَنهن نہ پُلايُئي؛
جي تِئين عاشِق يار ”سچو“ ري، اِئين سو عِشقُ ڪَمَايُئي.

ڪافي

۵

ڪَلَ نہ پَوندي ڪائِي،
عَجب جيهي اسرارُ اُنهِي جي.
هُئي حَلاجَ ذرو سڌ سِرَ جِي،
تَنهِن سِسِي کوڙ کَپائي؛
لاهي حِجابُ حجابُ وڃائِين،
هِيءَ حِرفَتَ يارَ هَلائِي؛
”سَچو“ سو ئِي صاحب آهِين،
پر سيے ۾ ذات سَمائِي.

ڪافي

٦

جِهڙو هيءُ عجائب آهِ،
ناهي عجب ٻيو ڪو اِهڙو؛
هيڏي هوڏي نہ ڏسين، مُنهُن پاڻيءَ ۾ پاءِ؛
پوءِ تصور هن ۾، ٻي بازي ڪا نہ بناءِ؛
اڪيون پَتي جي ڏسين، هادِي آهي هَر جاءِ؛
”سَچوءَ“ سارو سچُ چيو، هيءَ رمز دل ئي سان لاءِ.

ڪافي

٧

اِهو ڏاهيون ڏَس آهِ،
سانول اِتي وسي ٿو.
قولهي لَهج پاڻ مَئُون، پَري نہ پيرا پاءِ؛
دائِم آهي دوستَ جي، تُنهنجي جيءَ ۾ جاءِ؛
ڪَنهِن جي ڪارڻ ٿِي ڪَرين، هاري ڙي هاءِ هاءِ؛
سوئِي ڏسندڙ، سوئِي سُڻندڙ، پاڻَ ئي ڳالهيون ڳاءِ؛
سارا ڏونگر ڏورئين، ڪاڪِي ڙي ڪَنهِن لاءِ؟
”سَچو“ ويڏو ساهَ ڪَنئُون، ڪير چَوي تا ناءِ!

ڪافي

٨

هِي چِڏيج هو وٺيج،
متان ڪا ٻِي ڳالِهه پُڇيج.

دُوئيءَ واري دامَ ڪَٿُون، پِهريون طالِبُ پاڻ ڪَڍيج؛
مُرشِدَ جِيئَن فَرمائِيو، واقفـ سو تان ڏَسُ وَٺيج؛
سِر سَهِي ڪَرِ پانهنجو، ٻِئا آڏاٽا ڪِيم آڏيج؛
لاري لِڳُ نَہ ڪَنهِن ٻِئي، عاشِقَ اِنهيءَ پند پئيج؛
ويسَهُ واريءَ واٽ تي، "سچو" ڙي تُون سِر سَتيج.

ڪافي

۹

پاڻَهين پارؤن يارَ، قاصِدُ مون ڏي اَچُ آيو!

اَچَڻَ سَندي اُن جي، اُتِي ويا آزارَ،
تورو ڪيڏو تَن لايو.
ڏنا دلاسا دل کي، رهبر راتَ هزارَ،
سَندن روحَ جو رايو.
هيڏي هوڏي نَ وڃي، اَچ ۾ اِعتبار،
محبت مِڙيوئِي مايو.
اَچڻ جا مَحبوبَ ڪَيا، پَڪا قولَ قَرارَ،
”سچو“ توڏي هُئُنِ سَعيو.

ڪافي

١٠

ڀَلي ڪَري آئين، هِتي تون گُهرجين يار!

هِتي تُنهنجِي گُهرَ گَهٽِي هئُي، دوست مِٺا دلدارَ!
جاڏي تاڏي جَلوو تُنهنجو، عَجب تُنهنجا چَمڪارَ.
هِي ٻِي هو ٻِي هِڪُ، ديسُ تُنهنجو چَئِين ڪُنڊين چوڌار.
اَچِي ٿئين هِڪُ "سَچوءَ" سان، لاهي ٻيائِيءَ بارُ.

ڪافي

۱۱

عاشِق مَرندا ڪِينڪِي، رهندا ڪِينَ مَڪانَ ۾.

ديواني درياءَ جو، پيتئون پيالو پُر ڪَري،
اَجرمَنجهہ اَمر ٿيا، اُهي گَڏيا ڪِينَ جهانَ ۾.
غيبَ ۾ جي غَرق ٿِيا، تَن گهاءِ گَردَن ۾ لڳا،
بولِي بولن ٿا بِي نڪا، اُهي رَهن ”اَلاَمانَ“ ۾.
ڪيئِي پَڙهندي سالَ ٿيا، روزا نمازون نَفل نِي،
تَن ڪُنَن ڪَلَ ڪانہ ڪا، باطونَ جي بيانَ ۾.
چِين ولايتہ گهر ڪَري، گَهڙِي گهارن ڪِينَڪِي،
پَسَن هادِي حَق کي، رهن ٿا بئبانَ ۾.
هَر دم آهي دم دوستہَ ذي، اهي سُونهَنَ ٿا سَر انجام ۾،
سو ”سچوءَ“ کي ئي مليو، هي گُر اچي تہ ڳِيانَ ۾.

ڪافي

۱۲

ڪِيئن وساري تو ويهون ويهون،
پِريان سَندي پارَ جِي، وومِيان.

ساهَ سَنيون تان يادِ ڪَيُون،

سي آهِن عجائبَ جيهون جيهون.
ڪهڙيين ڳالهيين عاشِق اَسان کي،

ڏُکَ ڏوراپا تو ڏيهون ڏيهون.
اِهي عتابَ تون رکين تو ڪيها،

پَکي اسان جڙي پيهون پيهون.
هِنَ پچاٽؤن مَتان اَسان تي،

ڳالهيُون رکين تون ايهون ايهون.
”سچو“ اسان جو تون، اسين تنهنجا،

ڳالهيون ڪرين تون ڪيهون ڪيهون.

ڪافي

١٣

آءُ ڪانگا ڪَرڳالِ.

آهِن ڪيهيون اَسان جيون ڳالهيون.

مون سان ڪري جي ڪالَه وئين، اُهي تان وعدا پال.

هِنَ غريب سان پِرين گڏائج، بِرهَ ڪِيَس بَيحال.

هيڏي اچڻ جِي هُئِي اُنهن کي، ڪا تان قيل مقال.

ٻاجھ پَويئي وي ٻاروچا، نِج نِماڻي نَال.

ياد ڪَرن تا هُتِ توئي کي، وجُھ نَ جيءُ جَنجال.

”فَاذڪُرونِي اذڪُرڪُم“، پَئين تُون ڪيهي خيال.

قولَ پِرينءَ ڪَيا جي توسان، سي تان سَيِ بَحال.

دل ٻَڌل آهي توءِ پِريَن جِي، ”سچو“ تُون پاڻُ سَنيال.

ڪافي

١۴

پاڻَ پُنهون آءٌ آهِيان،
اڙي ڀينر ڀُلي ناهِيان.

تِيو تِيون مُنڪِرِڳالِهه اِنهيءَ ڪَئُون،
چَو تَڏهِن ٻيو چاهِيان؟
ڪيچ ڀنڀوريِي وسَنوَ اسانجي،
ڪَهڙي طَرف آءٌ ڪاهيان؟
هَر ڪو چَوي تا سَهسِين عاشقَ،
نانءُ پاڻَ ئِي تَئُون لاهِيان،
هِت هُت آهي صورتَ منهنجِي،
ٿاهه نہ ڪو ٻيوٿاهِين،
پَنهنجو پاڻَ ئِي سان يارَ "سچو" ڙي نِينهُن اِهوئي لايان.

ڪافي

۱۵

مَحبوبُ مِٺو آهي مَنَ ۾،
معشوق مِٺو آهي مَنَ ۾!

بيفائِدو بازار گُهمين چو، اَٿَئي بُلبُل باغ بَدَن ۾؛
ٻِيائِيءَ سان تو ٻاهر ڳولين، نہ ٽِئي بَر بَحرَ ۽ بَنَ ۾؛
چِهرا چوريءَ چليو ڏسئين چو، اَٿئي سو چاند چَمَنَ ۾؛
زلفَ زنجيرَ ڪَئُون زاهِدَ ٻَڌا، اُهي ظاهِرپَرستَ ظن ۾؛
عاشِق سَوين اَحوالَ ۾، آکِن اَناالحَق اُنَ ۾؛
سَتَ زيورَ سينگارَ ڪري نِي، دوستَ آيو درسَنَ ۾؛
”ڪُل يَومٍ، هُوَ فِيۡ شَانِ“ آيو ورنهَ هر ڪَنهن ون ۾؛
دلبَرَ ديرو دائم دل تي، چو ديکين درپَن ۾؛
ڪري تو آهُون ڪِينَ سُٽي تو، اَٿَئي قُدسِي ڪلام ڪَنَ ۾؛
مُرشد ڪامِل سانولُ سُپرين، آيو صافَ صحن ۾؛
فيض ”فاروقِي“ فائَق بَخشيو، فهمائي هِن فَنَ ۾.

ڪافي

١٦

سِگهَڙي لهج سَنيالَ،
هادي هِنَ جي حالَ جي.

ڪوتَه ڪَريو قَالَ ڪي، آڻي ۾ اَحوالَ؛
سگهو موتِج سُپرين، تو ريءَ ڪَيَم ڪَشالَ؛
فَنا ڪَريو فِراق کي، ويجهو ڪريو وِصالَ؛
گهٽا لايَو ڏينهڙا، ماريَس هِنَ مِثالَ؛
اَوهان ٻاجهون سُپرين، هِهڙا ٿِيڙم حال؛
اَڱَڻ هِنَ جي آءُ تون، ”سچوءَ“ مَج سوال.

ڪافي

١٧

زاري پينَر زاري،
اڳيؤن عَجيبَن جي، آهي اسان جي!

روز اَزل ڪَئُون عاشقَن جِي، سُوريءَ تي هسوارِي،
شاه مَنصور حلاج حُسَينِي، سُوري ڪِيئن سينگاري،
هِيءُ تئي گُم اُهو تئي ظاهِر، چُپ چُپان چوڏاري،
”سچو“ ساهه سِري ڪر صدقي، سَرسُ وٺين سَرداري.

ڪافي

۱۸

تو دوستيءَ جو دَمُ هَڻين، پَر ڪِيئن ڪُسِي قُربان ٿئين.

مَهَند مَنصُوريءَ جي تُون، مَنجهه مَعرڪي مَردان ٿئين.
وري صحِي ”اَنَا سِرهُ“، تَنهِن اسم مَئُون انسان ٿئين.
جي تو پوري سُڌ سِر جي، حيرتَ انهيءَ حيران ٿئين.
نعرو ”اَنَاالحَقُ“ جو هڻِي، تِي مرد سر ميدان ٿئين.
جي دم سُڃاڻين پانهنجو، تُون دين، تون ايمان ٿئين.
هِي پَنڌ سو پُرزا ٿئي، جي نينهن جو نيشان ٿئين.
”سچو“ يَڪايَڪ، يَڪ ٿئين، تون شمع، تون پروانو ٿئين.

ڪافي

١٩

مين ماهي دي لڳِي ماري،
ماري آئون ڦِر جياري.

چَونديَس پيش پِرينءَ جي، حال حَقِيقَت ساري.
جا نالو وٽَندي نِينهَن جو، تَنهن ڪي اِيندي شَهَر نِڪاري.
دم نَہ رهندي دوستَ ري، شَوقُ سَندو شِڪاري.
مَستَن ڪي محبَتَ جي، آهي ڳچيءَ ۾ ڳاري.
جي اَول ماريو پوءِ جيارن، تَنين ڳَڌ قطاري.
چڱِي تِيَرَس چِت ۾، دوستَ ڏني دلداري.
”سچيڏني“ ڪي عِشق جِي، صاحِب ڏي سَرداري.

ڪافي

٢٠

عاشِقَ ڪَيَئي اُداسِي،
وهَ واه ڳالِھ خاصي.

لَؤن لَؤن مَنجھ روز ازل ڪنؤن، آهي وِرھ اَوھان جي واسِي.
”عشق نار احِتَرق“ سُڻِي اشارتَ، هيءَ دل تا ڪِينَ هِراسي.
هيڏي هوڏي ڪين وياسي، بات اهِا اسان باسِي.
برھَ اوھان جي ڪِيو بيراڳِي، ”سچو“ رنگ سَناسِي.

ڪافي

١٢

هُتے تا ڪير هُياس، پَلو ميان، تِي آيس ڪير، نہ ڄاڻان.

نانءُ ٻيو هُتے هو منهنجو، سائين الا، هِتے ٻِئي نانءَ ٿياس.
اچڻ نَہ هو هِتے مُنهنجو، سائين الا، پَر ڪَنهِن تا خواهش ڪنياس.
هُتے هُيَس مَعشوقيءَ ۾، سائين الا، هِتے عاشِق ٿِي آياس.
هَي هَي هُئِي ڪانہ ڪا، سائين الا، هِتے مَنجه پَروڙ پياس.
”سَچو“ سارو سَچ ٿيو، سائين الا، وِڃَئُون ”آءُ“ وياس.

داستان ٻيو

١

جي اچين تان اَچُ، نَہ تَہ هِتہ پُورَن پَچاڙيو؛
محبَتَ ٻاريو مَچُ، سِيني مَنجھ ”سچوءَ“ جي.

٢

ڪِيم مَهينا لاءِ، آءُ ڀَلا ڀُلِي آهِيان؛
اَچِي اَڪڙيُون ڪَٽِي، ”سچوءَ“ ڪي سَرچاءِ؛
جانِي جوڙيَم جاءِ، تو لڳے اَڪَڙيُن ۾.

٣

چَشمَن جِيءَ چمَڪارَ، ساھ مُنھنجو سوگھو ڪِيو؛
ويهي واتَڙيُن تي، رُئان زارو زار؛
هوتہ اَچِج هيڪار، اَگَڻ آسروند جي.

٤

ماڻ ڪريان تہ مُشرڪ تيان، ڪُچان تہ ڪافِر؛
اِنِهيءَ وائيءَ وَرُ، ڪو سَمجھي ”سَچيڏنو“ چوي.

٥

روئَڻ ڪان نہ رهن، آيَل اِهي اکِيُون؛
سيڪنهن ويل وَهن، اَتن اَثر اوهِيرن جا.

٦

لَحظو نـَ لاهِين، بارَ مَتَن بَرسات جا؛
اکين کي آهِين، اَثَر اوهِيرن جا.

٧

بادلَ وارا بارَ، چشمَن تي چڙهيا؛
رئن زارو زار، اَتن اثر اوهيرن.

٨

آئي نِي مُند مِينهَن، آهي اَکڙين کي؛
رُئن راتو ڏينهن، اَتن اَثر اوهيرن جا.

٩

آهِ اِهــا ئِي تاتِ، آگــم اَکــڙيـــن کي؛
ڏينهنَ اَئُون رات، اَتَن اَثر اوهيرن جا.

١٠

آگـــم اَکـــڙيـــن کي، ســدائين آهِيـــن؛
سي ڪِيئن اوڳائِين، جن کي اَثر اوهيرن جا.

١١

اَکِين کي آگمَ، هِن سَدائين سَرتيون؛
گُوندر گڏيون غَمَ، اتن اثر اوهيرن جا.

۱۲

لايـــون پِـــرت پَســن، آئـون آگـم اَکـيـن مــيڙيا؛
سي تان ڪِـيئن نـَ وسَن، جن کي اثر اوهـيرن جا.

۱۳

ڏسن ۽ رئَن، اِها عادت اَکين کي؛
سي سرِهُون شالَ هُئن، جن کي اثر اوهِيرن جا.

۱۴

آهـي ريجھ رئڻ، آيَل اَکڙين کي؛
هُئي تَن هُئڻ، جن کي اَثر اوهِيرن جا.

ڪافي

١

آءُ تہ ”مان“ ”تون“ وَجي، يارَ،
ٻِي ڳالھ ڪَرمَ ڪائِي.

ڳُجِھي ڳالھ هاديءَ واري دل تي دائم،
فراموش تِي ٻي ورونھن وائِي.
بَحَر تي جا لَهَرلِڳي تي،
اَسان پاڻ بازي اصل ڪَئُون بَنائِي.
آهي هُوءَ حيرَت هُو جي جِسمَ تي،
حَرفُ حَقَ جو آهي صورتَ سَيائي.
لَتو جُھڙ جو هو نَظَرَ ۾، ظاهر ٿيو سِچُ،
تِي اَجُ سراسر سهائِي.
آهي ”سچو“ سَچُ تحقيقَ چاٽِين،
جَنھن مَستہ ماريو دم خدائِي.

ڪافي

٢

سچا سي سخن هاديءَ جا، يارو، اڄ ياد آيا سي؛
تَنهِن ڏينهَن لاڪُون اڄ تائين، اُهي بَرچشمِ چايا سي.

ڪَيوَ تان قولُ سائِين هي، مِڙن آڏو پَڪو مون سان؛
هونداسين دَم بَدم توسان، اِنهيءَ وعدي وٺاياسي.

ڏيو هِي تن طَاعَت ۾، گَڏيو هِي جان جانان سان؛
پَري چاٽيجو پاٽِيءَ کي، لاڙي هِن يارَ لاياسي.

روزا ڪيئي، نفل نِمازان، توڙي سَو ورد وظيفا؛
سَييئِي لڳَ ظاهِر آهن، سبق ساچن پَڙهَاياسي.

پَئو جي خيال خاصي ۾، سڃاڻو پانهنجِي صورتَ؛
ٻڌي، ٻولي، ڏسي ٿو ڪير، فڪرَ ٻيا سڀ ڦَلاياسي.

ويٺو مَنجھ بادشھ محلي، ٻولي ٿو ڪِيئن اُهي ٻولِيُون؛
اُهو بادشاھ اُهو بنگلو، نہ ٻي ٻولي ٻُلاياسي.

جيڪي ڪيا دوستن مون سان، اُهي ڳڻ تان نہ وسرَن تا؛
هُئا گڏ جي حبيبن سان، چڱا سي دمَ لَنگهياسي.

شڪر اَلحمدلله تو پڙهان لکَ بار شڪرانا؛
اُهي پيهي پَڪي آيا، جَنِين لاءِ پَنڌَ پُڇَاياسي.

"سچو" سگ آهي دروازي، ازل جي روز سائِين جو؛
پَنهنجو سي ڪِيئن ڇَڏيندا هي، توڙي عَيبن اُتاياسي.

ڪافي

٣

چو ڪَرين تو اَرمان،
جيڪي آهين، سوئِي ٿيندين!

اُتر، اُيَر، اولَھ، ڏکڻ، سَر زمِين چا اُهو آسمان.
پاڻُون جاڻِي پيرَ گُهمايَئِي، ٿي صورتَ ۾ انسان.
اُتَڻ ويهَڻ جاڻِ اِهو ئِي آهي، ”ڪُلَّ يَوم هُوَ فِيٰ شَانٍ.“
”ڪُلُّ شَيءٍ يَرجَعُ اِلىٰ اَصلِهٖ“، قادرَ ٿيو فرمان.
هاديءَ حقيقتَ هِيءَ پُرجهائِي، ”سَچو“ تون سُلطان.

ڪافي

۴

بِرھ جي بازار،

جيڪا ڏسَڻ اِيندي.

جيڪا جو ڏسَندي تجلو تُنھنجو، وھَندي سا ڪِينَ قَرار؛

سودو جا ڪندي سِرَ جو، وھَندي سا ڪِينَ قَرار؛

چَوسُولَ اَندر، سُرخِيءَ مائِل، تيز گُھمي تلوار؛

جي ڪَنھن چَمڪو ڏٺو تُنھنجو، سا سِرُ ڏيندي سَردار؛

”سچو“ اِنھيءَ سيرَ ۾، آھي ڪُسَڻَ جي ڪَار.

ڪافي

٥

پانھنجا وعدا پاڙيا، سانولَ سائِينءَ!

ھو جي ڪِيائون اصل اسان سان، سي قولَ نہ يار وساريا؛
ڏينھن اُھي مون ڪَئون تا نہ وسِرن، جي مون گَڏ گُذاريا؛
سُخن سَچائِيءَ يارَ سَڄَڻ جا، سي ھِنَ ساھَ سنياريا؛
اُنھن ڪارڻ شَھر بحر ھي، مون تان نِتُ نِھاريا؛
دوستَ "سَچوءَ" جا دور ھئا جي، سي واليءَ ھِتہ ورايا.

ڪافي

٦

جو تو ڳولين يار، سو تان تو ۾ آهي!

ڏونگَرَ ڪيڏا ڏورئين، ڇَؤ تون ڪَنِي لاءِ؟
هيڏي هوڏي نـ وڃين، پاڻَ ئِي ۾ مُنهن پاءِ؛
دل واري خاني ۾، سَندي جانِبَ جاءِ؛
اِهڙيءَ اوڏائِيءَ جي، ”سچو“ ڪَلَ نَـ ڪَاءِ.

ڪافي

٧

سَل سوداگَر يارَ ڙي مِيان،
ڪَھڙي ديسؤن آئين آئين؟

ظاھِر ڏِئين ڏُون وو اَچِي زمِينَ تي، ڪَٽِي ڪَتوريءَ بارَ؛
ھَلِي اُڏاھُون وو اَچِي اِڏاھِين، ھَنجين سو پُوتَئي ھارَ؛
طَرحين طَرحين وو اَچِي ڪَيَئي ھِتِ، صورتَ جا سِينگارَ؛
شاھ آھين وو يا تہ گُماشتو، لايَئي ڪَڍِ قَطارَ؛
اَچِي پِياسي وو سُڻُ "سَچو" ڙي، شوقؤن مَنجھ شُمارَ.

ڪافي

٨

جهُليو جَن تي حالُ،
اُنَهن کي آءٌ ڪِيئن نہ سُڃاڻا!

مَڃِن ماضِي ڪِينَڪِي، نَڪو اِستقبال؛
لِڪو ناهي لوڪَ کَئُون، اُنهن جو اَحوال؛
جي مُون پُڇِيو جيڏيُون، آهي ورھ وصال؛
ووءِ ووءِ ٻاجُهون تن کي نڪو قيل نہ قال؛
”سچوءَ“ سُڃاتو تن کي، جن کي عِشقُ ڪَمال.

ڪافي

٩

مُون کي عِبرتَ آهي، اَهڙي حالَ جي،
هاريون حيرتَ آهي، اِنهيءَ ڳالِھ جِي.

ڪاتِئَين ڏاڍو، ڪاتَئِين هِيٺو، ڪاتَئِين جوڙ جَٽيا تو پائي؛
ڪاتِئَين ڪوري، ڪاتِئَين موچِي، ڪاتَئِين سيد سَڏائي؛
ڪاتِئَين تارڪ، ڪاتَئِين سارقُ، ڪاتِئَين مُڪ مِلائي؛
ڪاتِئَين شاهِي، ڪاتَئِين سِپاهي، ڪاتِئَين حُڪم هَلائي؛
ڪاتَئِين ڪافِر، ڪاتِئَين مومِن، ڪاتَئِين سوريءَ سِرُ هَلائي؛
ڪاتَئِين گُسائي، ڪاتِئَين سَنياسِي، ڪاتِئَين بُتَ بَنائي؛
ڪاتِئَين سامِي، ڪاتَئِين اِنعامِي، ڪاتَئِين تِلڪ لڳائي؛
ڪاتِئَين قادر، ڪاتَئِين نادر، ڪاتِئَين ”سَچو“ نانءُ سُڻائي.

ڪافي

١٠

پِريَن سان پَتِ پَري، ڙي جيڏيون، منهنجي!

دعا ڪَريجو جيڏيون، وري سو هوتُ وري؛
ڏونگَر مُون ڏورائِيو، سَندي ذوق ذري؛
صحي سُڃاتم پاڻَ کئُون، پُنهون ناهي پَري؛
تو ڪِئن سَري سُپرين، تو ريءَ مون نا سَري.

ڪافي

١١

وٺِي خَبَر خاطو آيو، خَير صَلاحَ جي مون ڏي.

پارِ پنيورَ جي اَڄُ صُبحاڻي، تان هو ڏٺِن ڪي سَعيو.
طرفے تنهنجي آهِ اصَلَ ڪَئُون، روحَ سندن جو رايو.
نِينهَن جي نياپَن چَڙهُ اسان ڪي، محبَن ساڻ ملايو.
ٿيان قربانِي آءٌ تَنِين تَئُون، جَن تان نِينهُن نِباهيو.
اِيندِئِي اُهي جن جي ڪارڻ، ويٺي تو ورهه وسايو.
پيو پِرينءَ وٽِ، هاڻي تُنهنجو، "سچو" ڙي پَنڌُ سَجايو.

ڪافي

١٢

جَن لائي توڙِ نِباهِي، آءُ صَدقي وڃان تَن تَـئُون!

شَابس آهي اڪَڙين کي، جن وئِي دل ورائي.
پَلِي پاڄِي پريَن ڏَنهُن، اَڄُ اَسان ڏي آئِي.
راتو ڏينهان آهي ئي، واتِ اُنَهن جي وائِي.
ڏيهاڙِي ڏسَڻ سان، مَحبت آڳ مَچائِي.
ووءِ ووءِ وائِي وات ۾، ”سچوءَ“ آهي سَدائِي.

ڪافي

١٣

سُهڻي سَڄَڻَ سان نِينهڙو لايوسي!

وردَ پَڙهِيَم تي وچَ ۾، اَديون ڙي، آڌو عَشق آيو سي.
سَڀي وساريئين ڳالِهيون ڏسڻ سان، اديون ڙي، ڏاڍو پُور پرايوسي.
ٻَن وجِهي ٻيون ڳالَهڙيون، اديون ڙي، ڳليءَ ڳليءَ يارُ ڳايوسي.
اول وقَتِ عجِيب جي، اديون ڙي، اِنَهيءَ گُهورَ گهايوسي.
”سَچوءَ“ سَوَ مبارڪان، اديون ڙي، چاهؤن سِرَ تي چايوسي.

ڪافي

١۴

شوريدن ڪَئُون حال،
پڇج وڃِي پوءِ هوءِ ۾.

مجلس وِچ اُن جي، تان ڏسني خاص خيال.
اَگهه لَهج اُن جي، تان تو وڻ تَنَ آهي وصال.
ورقَ وسارج وچَ جا، تا فارغ ٿئين في الحال.
عقل اُڇلج آبَ ۾، تا بِرهُ ڪَرئي بيحال.
جي تون وسهين وسيلا، هي ”سچو“ سَچ سوال.

ڪافي

١٥

ساري ڏيھُ نہ ڏي ڙي،
پانھنجِي دل سَمجھ سَنيالين.

ڳالھ پُڇين جي پرينءَ جي، حَرفے حالَئي جا ھِي ڙي.
اُچل نہَ تِڪر يِتَر جان، نِينھُن پاڙَ ئِي سان ني ڙي.
ھاريُون، انھيءَ حالَ جو، قُربِ سُڃاڻن ڪي ڙي.
پاڻھين آھِن پَڌرا، ”سچو“ سالِڪ سي ڙي.

ڪافي

۱٦

تُنهنجي حُسن ماريا، سوريءَ سي سنياريا، اِنهيءَ ڳالهه

ڳاريا،هزارين هزار!

اُهي يارَ آيا، نيزن جي نِوايا، نِيئي سِر سلايا،

تنهين تو اگهار.

جَنهِين موج آئي، تَنهِين سُدِ سَيائِي، ڪيهي ڳالهه ڪائي،

لنگهيا شهسوار.

ڪَمر جا بِڌائون، وري نا چوڙيائون، نَئِي سِر ڏنائون،

لاتائون مَيَار.

مَچڻ هَتِ هَٽي سي، اِها ڳالهه ڳَٽي سي، تريءَ سِر ڪٽي سي،

ڪيائون نِثار.

جن موجن چڙهيا سي، لَهرن لُڙهيا سي، "اَنَاالحقُ " پڙهياسي،

ڪنيا هِن خُمار.

هِي نعرو هنيائون، "اَنَاالحَقُ " پَڙهيائون، نَئِي سِر سَليائون،

تيا گم غبار.

مَئِي جا پيتائون، هي سهرا ڳُتائون، وڏي وڪ وڌائون،

پاڙيائون قَرار.

پهلوانَ پاسي، نـ ٿيندا ڪَڏهان سي، اِها باتِ پاسي،
هَليا حُڪمدار.
مُلڪان مُلڪَ ۾، مَلڪَ ۽ فَلڪَ ۾، سٺو سيـ خلَقَ ۾،
پِئي هيءَ پَچارَ.
منجهئُون حُبَ هلياسي، مَاري چوٽَ چلياسي، وجي رنگ رلياسي،
تَنهين هي تنوار.
اِها اعتباري، سُوري جَن سواري، عجب خوشي خُماري،
ڪُٺن جي قَطارَ.
نِشانا ڪوڙيائون، مُنهن نا مُوڙيائون، پِئي هَٿَ پڌائون،
ڪُٺا قُربدار.
تِي مَنصورَ مَستِي، ڪيَئين گُم هَستِي، هَنيائِين دو دسَتي،
تپش جِي تَرار.
تي شِبليءَ شابس آءِ، سُورن جي سَراپاءِ، ڏيکيائين لِڱن لاءِ،
وجودَئُون وسار.
مُلا سو قاضي، ڪڙي ڪيائون بازي، منجهن گنؤ غازي،
ڪڙا ها جونجهار.
هنيئين پير جَنهن تي، ڏنٿين سِرُپي تنهن تي، نـ سُڌ هي سين تي،
تِئين سَچُ سچار.
"سچو" سِڪَ تَنهِين جي، جذب جاءِ جَنهِين جي، نـ پرواهـ ڪنهين جي،
رکي نِي سنيار.
وڍي سِر پڇاڻون،"اَناالحق" واڻون، اهو سِر سُڃاڻون،

آٽيو اِعتبار.

هنيائين هَڪل هِيءَ، وئي تان شڪل هيءَ، نہ حاجت عقل هيءَ،

جَليا جلوه دار.

ڏنئون مُنهن مَتاري، نہ ڪاڏي نهاري، ستيو سِر سچاري،

دليون دوستدار.

سچي ڳالھ ڪيائين، نہ ڪوڙي چيائين، نِباهي نينهن نيائين،

ڪارڻ هڪ نظار.

باهِن ۾ وڌائون، پوءِ لهرين لوڙهيائون،"اَناالحق" پڌائون،

تي هَي هي هونگار.

پِي بغداد سارو، مڙيو بَهت پارو، منجهن نَر نعرو،

هٽي هوشدار.

"سچو" عشق ايندئي، اچي ڏاڻ ڏيندئي، "مَن وَ مَا" نِيندُئِي،

ڪَندُئِي گل بهار.

ڪافي

١٧

هٿئون پيتو مون تان پير مُغان جي، جام شرابون شوري.

دَور ڪارائي دل کي ٿو، چشمان ڪيفي ڪَڪوري؛
اصل ڪَٺُون منصور جو اُنهيءَ، ڪاٽيو ڪنڌ ڪوري؛
نشي منجھ نواز ٿي، گھوريون ھي سر گھوري؛
جنھن ساقيءَ سُرڪ پياريو، آءُ ڪيئن پُڇان تنھنجي ٿوري؛
پنھان ڪيائين پاڻ کي، چِٽي "سچوءَ" جو چوري.

ڪافي

١٨

مونکي آهن ياد، مِٺيون تنهنجون ڳالهيون ڳالهيون!

هي نماڻي ڏوهن هاڻِي، دوست پهچائين داد؛
پرين پنهنجي پار جو، عشق ڪرين امداد؛
”سچو“ آهي اوهان جو، تَنهن جي دوست ڪريو دل شاد.

ڪافي

١٩

مين ماري،

محبت تنهنجي ميان!

ورتم دڳ درد جو، تنهن سيپ ڪا واٽ وساري؛

گِلا ۽ غيبت جي، سِر تي ڪنيم ڪاري؛

چند اُپري آئيو، ويئي سيپ اَنڌاري؛

مِڙني مِتِياٽن ۾، نِينهن ڪئي نِرواري.

ڪافي

٢٠

جا چوڻ جيهي ناهه،
سائي ڪيئن چوان؟

ڳجهي آهي ڳالهڙي، ڪنهن ڪَل نہ آهي ڪاءِ؛
اوڏي ناهہ پَروڙ ڪي، ويجهي نہ ويساهہ؛
هُئڙي سُڌ حلاج کي، تنهن سِسي ڪوڏ ڪياءِ؛
پوڻ آهي اونهن ۾، جتي هوءِ هواءِ؛
”سچو“ سِر نہ سَلڻ جو، سو تان سيے منجهاءِ.

ڪافي

٢١

جنھن دل تي آھي جوش،
سا دل سورن سان سنري.

آءُ ھڏ گھوري اُن تَئُون، جنھن تي جوش خروش؛
ڳالھ ڳرھڻ ڪھڙي، خلق اڳئُون خاموش؛
اثر اُھي عشق جا، اول وڃائي ھوش؛
سالڪ سُک نہ سرھا، گوندر ڏي ڪن گوش؛
”خَلَقَ الْاِنسَانَ عَلٰی صُورتِہٖ“ پادشاھي پوش؛
”سچوءَ“ سوريءَ وڃاڻا جي، مَي ۾ تيا مدھوش.

سسئي

داستان پهريون

١

ناهي ويچاريءَ وَسُ، جو ڪَري ماڻ پَئِي رَهي؛
ڪَنهِين ڇَنَ نہ ڇڏيوم، سندو گورَنِ گَسُ؛
ڏونگر منجهان ڏَسُ، پوندم هوتَ پُنهونءَ جو.

٢

وَيُم لالَنُ لوءِ، هِيءَ اَٽاسِي ننڊ ۾؛
پُليءَ هيئَن نہ پانئيو، پيو پروڙڻُ پوءِ؛
هوتُ وَتِم جي هوءِ، تا سُڪ گُذاريون ڏينهڙا.

٣

منهن ڏيئي آيام، جبل جهاڳڻ ڪيچ جا؛
طعنا تهمتَ لوڪ جا، سِر چَڳَا چايام؛
پَتَ پَليءَ پايام، سِهرا سُور پريَنِ جا.

٤

هيءَ نماڻِي نال، سنگتَ نِجو ساٿيو!
ايندي پُٺيءَ آن جي، جيهي تيهي حال؛
هِنَ ڳوليندڙ جي ڳالهہ، ڪا هئي هوتياڻِنِ ۾؟

۵

رُئڻ زارو زار، راتو ڏينهان آھ مون؛
ڪوڙي ڪان قريبُ ويو، ھِنيڙي مَنجھ ھزار؛
ھن گوليءَ جي گُفتار، ڪا بُڌيَوَ پاروچن ۾؟

٦

وڃڻ ذوق ضرور، ھِن ڪاھِل آھي ڪيچ ڏي؛
ڏسان شال اکين سان، ھوتاڻو حُضور؛
منھنجو ڪو مَذڪور، بُڌوَ پاروچن ۾؟

٧

سرتيون سڪ سبِيلَ، اَندر منجھ عجيب جِي؛
راتو ڏينھان تي ڪريان، زاريون منجھان زِيلَ،
ھن ڪمينيءَ جي قِيلَ، ڪا ھئي ھوتياڻن ۾؟

٨

پِرين ڏيئي پُور، ويا ويچاريءَ کي؛
تنھن دنيا جو دُور ڪيو، سيو شوق شعُور؛
ھن مُئيءَ جو مذڪُور، ڪو بُڌوَ پاروچن ۾؟

٩

ريءَ ڪر تنھن گولي، آھيان آرياڻي ءَ جي؛
جو ڏنائون ڏِيل کي، سو جھليم ۾ جھولي؛
ھن ٻانھيءَ جي ٻولي، ڪا بُڌيوَ پاروچن ۾؟

١٠

ساريون پڇي ساٿَ، سنديون ڪيچن خبرون؛
هيڏي اچڻ جي هئي، ڪيچَيڙن کي ڪا تہ؛
منهنجي پيي مَصلحات، ڪا ٻُڌيَو ٻاروچن ۾؟

١١

لَڪين ڏيئي لَتے، پاڻ ئي ڪريان پڌرو؛
سارو وندر وُوڙيان، جيڏيون ڪارڻ جتے؛
منهنجي ڪا مَصلِحَتَ، هئي هوتياڻِن ۾؟

١٢

ڪري ساٿَ سوال، تہ ڪيچن جي ڪا ڪَل ڏيو؛
جا چڏيائون چِپرين، موتڻ تنهن مجال؛
هَي هَي آرياڻيءَ ري، همڙا ٿيڙم حال؛
سندي هِن سنيال، ڪا هئي هوتياڻين ۾؟

١٣

راتو ڏينهان رَتے، اوتڻ آيم اُن ري؛
آيل عشق عليل ۾، شال نہ پوي قَطُ؛
جبل سيے جهاڳي وڃي، جيڏيون ڏسان جَتےُ؛
هِن مُئيءَ جو مَتےُ، پوي مذڪور پرين ۾.

١٤

اَثر ڪيو اَفسوس، مُئيءَ جي مِرُن کي؛
جُودَ تنهين جي جوش، سارو روح رتيون ڪيون.

١۵

گوندر گذاريام، سي تان پلا ڏينهڙا؛
سيې ڪنهن ساعت سپرين، تي صحي ساريام؛
هي ڪشالا ڪاريام، ساعت هڪ سمهڻ جي.

ڪافي

١

ڏونگر آهي ني ڏَسُ، ميان، هاريون منهنجي هوت جو.

هلان تہ هلڻ نہ ٿئي، ناهہ ويچاريءَ جو وَسُ؛
راتيون رهڻ روهَ ۾، ڪاڪِيون آهي ڪَسُ؛
ڪِيَڙو عشق عجيب جي، هِنيَڙي منجهہ هَنبَسُ؛
آهي عجيبن جي، ”سچو“ سِڪ سَرسُ.

ڪافي

٢

منهنجو، پانڌيئڙا، پِرينءَ کي ڏيج هي نياپو.

ڏيئي باھہ ڀنڀور کي، هيءَ ڪيچ ڪندي ڪاپو؛
اَصل لاڪُون آهي، منهنجو ساٿُن سياپو؛
آهي اوهان جو سپرين، هن چوريءَ تي چاپو؛
منهنجو محبوبن کي، پيو ڏيج نہ ڏوراپو؛
سدا آهين ”سچوءَ“ کي، تون جيءَ جو جياپو.

ڪافي

٣

پري ٿين نہ شال، پرين پاڙيچا پرڏيهي!

ساٿن ٿيس نہ سنگتي، هَي هَي هھڙي حال؛
جَتن ڪِيڙم جيڏيون، جتنِ سان مون جال؛
دوستن بنا ديس ۾، جيئڻ منجھ جنجال؛
ڪنھن در ڏيان دانھڙِي، هو جي ڪُهي ويڙم ڪال؛
ڪوڙين ڪَيَڙم ڪيترا، اُنھن ڪاڻ ڪشال؛
سي ئي ”سچو“ آئيا، جن لَڳي وجھايم فال.

ڪافي

۴

پينر هي پنيور، اَسين ڇڏي ويندا سون!
وس نـ آهيان پانهنجي، پلو ميان، پورن ڪِيَڙو پور،
هِتي رتي نـ رهندا سون.
جاءِ عقل جي ناهه ڪا، پلو ميان، عشق ڏيکاريو هتي زور،
اُهي وٺي ويندا سون.
پورهيو ڪَنديَس پِرَ جو، پلو ميان، ڇَڏي ٻيو تَڪَ تورُ،
اَسين جا ڪي جِيندا سون.
ڪاڪِيُون وَجي ڪيچَ ۾، پلو ميان، لاهي هِنئين جو هورُ،
ڏُکَ ڏوراپا ڏيندا سُون.
”سچو“ ڏني سَجَڻَن، پلو ميان، شوقَ مَچايو شورُ،
تَن جي پکي پَهندا سُون.

ڪافي

۵

آهي ويچاري ڪا وَسِ، ميان، توکي معلوم مِڙيوئي!

ويٺِي آهيان واٽ تي، گولِي ڪَجو گَسِ، ميان.
سارو وِندُر ووڙيان، ڏاها تُنهنجي ڏَسِ، ميان.
ماٺهو شَهر ڀَنيورَ جا، رُوحَ نہ اَچَن رَسِ، ميان.
”سَچو“ پوءِ پِرين ڪَئُون، آهي ڀَنيوران بَسِ، ميان.

ڪافي

٦

ڳوٺَ ساري جون ڳَليُون ڳَليُون، وو، نِتُ ڏِسَڻ مون کي آئيون.

رَتِ روئڻ ڪَئُون اُهي اَکِڙيُون، ڪين سي جَهلجَن جَهليون جَهليون.
ڪيچيئڙن جُون وَري قَطارون، هيڏي ڀُڏيونسين هَلِيون هَلِيون.
سي نہ وسَرَن ڳالهيون اُهي، يارَ سَڄَڻ جي تو سَلِيُون سَلِيُون.
چاڙهيئي اَسان تي دردَ فِراقَ جون، چُوهه ڏاڍي مَئُون چَلِيون چَلِيون.
روز اَزل کَئُون ڪَيوَ ”سچوءَ“ سان، يارَ ڀَلا، ڪيئي ڀَلِيون ڀَلِيون.

ڪافي

ـ

هوت اچج هت هاڻين، پنهنجا ڏک ڏَسيندس، ميان.

دوست اوهانجِڙي آهيان، ميان، سائين لڳي سُڃاڻين،
پاڻ گولِيَن گَڏيندس، ميان.
تون تان صاحب سُپرين، ميان، هيءَ نانءَ نماڻي،
توکي سائين سڏيندس ميان.
پَڪا پَڪن سامهان، ميان، آرياڻي مون آڻي،
توکي اوڏا اڏيندس، ميان.
پُنيءَ لڳس تانهنجي، ميان، حُبَ مَنجهؤن هوتياڻي،
آءُ ڪا پاندُ ڇڏيندس، ميان!
سچو اُوتي سپرين، ميان، پِنبڻن مان پاڻي،
ڏک ڏورا پا ڏيندس ميان.

ڪافي
٨

هوتَ پِرين هڪواري، مُونکي اچي مِلج، ميان!

ڏونگر ڏورَڻُ مون نہ ٿئي، ميان الا، آءُ اوري تون آري.
ٻِچِيءَ پائي ڪپڙو، ميان الا، زور ڪريندس زاري.
جا اوهانجڙي ڪوتجي، ميان الا، سا تو ڪيئَن وساري؟
هيجؤن ڪنيم سر تي، ميان الا، بارُ برهہ جو باري.
ويتي ڏسان واتڙي، ميان الا، مونجهہ اَوهان جي ماري.
"سچوءَ" سندو سچِٽا، ميان الا، ٿيو فراقُ فراري.

ڪافي
٩

آيَس آءُ ڪي اوڏي، جهاڳيا مون تان جبل جالَ!

جي مون وِسهَو جيڏيون، آهيان ڪيچِن جي آءُ ڪوڏِي.
حُبِ جنهن جي هوت کي، درد نہ ٻئي ڪَنهِن ڏوڏِي.
ڪيئن ڪريان آءُ ڪاڪيون، هوتُ منهنجو سو هوڏِي.
دَردُ جنهين کي دوست جو، لَڪَن سَا نا لوڏِي.
سيڻن خاطر سُڻ "سچو" ڙي، گاهُ ڪنديس ٻَڏي گوڏِي.

ڪافي

١٠

وِيَڙا جي وٽڪار، اڃا وري ايندا سي!

ڪي ڏينهن پهچڻ ڪيچ ۾، قصد ڪندا ڪوهيار،

اَسين ڪاڏي نہ ويندا سي.

پوءِ منهن رکي جيڏيون، پاٽؤن ڇاٽِي هِن پار،

اَسين ڪاڏي نہ ٿيندا سي.

آيا ڇاٽي سپرين، جيءَ نِي پيڙو جار،

نينهن نيبَهُ نينداسي.

هاٽي ”سچو“ مون ڪَئُون وسري، ڪِتڻ واري ڪار،

اسين جا ڪِي جينداسي.

ڪافي

١١

اُهي ڪهڙي طرف ويام، آءٌ ڳوٺ رَهِيس سَيِ ڳولي!

عشق تہ عاشقن جا، ميان، اَکين تي ٻدام،
هاٿي تولي، مَون سو تولي.
ڪوڪان چڙهي ڪوهَ تي، ميان ڪيچئڙن ڪيام،
هاٿي چولي، مَون سو چولي.
ڏوريندي مون ڏونگرين، ميان، سرتيون سال تيام،
هاٿي رمز لڌي مون رولي.
”سچل“ آءٌ تان ناهيان، ميان، ساري سُڌ پُيام،
اِتي پاڻ ٻاروچل ٻولي

ڪافي

١٢

واٽ وندر جي ڪو ڏَسي، وو ڏسي، مون ڪي جيڏيون!

سپريان جي ساٿ جا، آهيون سو عاشق اَسي، وو اَسي.
سُڌ تنهن ڪي سُور جي، چام پُنهون جا پَسي، وو پَسي.
وهان ڪيئن ينيور ۾، خانُ ويو دل ڪَسي، وو ڪَسي.
پِريان سندي پار ڏَهون، مانَ ڪو رهبر رَسي، وو رَسي.
هيڪند ٿيان جي هوت سان، هينئڙو منهنجو هَسي، وو هَسي.
سِر ”سچوءَ“ جي سانوڻ وانگر، بِرهه جو بادل وَسي، وو وَسي.

ڪافي

١٣

ناهه ويچاريءَ جو وس نِي، توکي معلوم مِڙيوئي، ميانِ!

آهي هِن ڪميٽيءَ کي، ميانِ، ڏونگر سندو ڏَس نِي.
ڇڏي ڏونگر ڏاڪڙو، ميانِ، ويڙهي اسان جي وَس، نِي.
حالُ هِن جو هِيٺو، ميانِ، پاڻ پنهون اَچي پَس، نِي.
ٻاروچاٽِي جاتِ ۾، ميانِ، تون سانول آهين سَرس، نِي.

ڪافي ١۴

مون وٽ هو مهمان، پلو جيڏيون، اَچا ڪالهه قافلو!

اَتم اوٺارن جو، ميان، آيل ڙي اَرمان.
ڏئِي ڏُکيءَ کي ويا، سورن جو سامان.
جتن سندي جاتڙ لاءِ، هَي هَي هيءَ حيران.
ڪندي وچي ڪيچ ۾، هيءَ برهه جو بـ بيان.

ڪافي

١۵

صدقي صدقي هي سِر، ميان، آهي ڪوهيارل تَئُون صدقي!

ڪافَے ڪشالا ڪيچ جا، ظاهر پُجهَن تا زِر، ميان.
جبل گهايا جوش مَئُون، گهائي ڪِيَڙُوَ گهرُ، ميان.
محبتڙ جي ميدان ۾، گهيڙ ڏسي وچي گهڙِ، ميان.
ويهڻ مون کي وِهُ ٿيو، ترسان هَڏِ نـ ترُ، ميان.
جيڏيون جانبـ جتڙ لاءِ، يَئي يَئي وتَي هِيءَ برُ، ميان.
حبيباڻِي هنج ۾، ڪِيهَ ڪري وچي ڪِرُ، ميان.
”سچو“ سچيءَ سڪـ مَئُون، فاقو ڏِسي نا قِرُ، ميان.

ڪافي

١٦

يار توسان منهنجي زاري، آهي سَوَ لَڪ واري، ميان!

وندر جي وڻن ۾، واجھ وجهي ويچاري،
سا تان محبت ماري.
هي تان حال حقير جو، اَچي ڏس آري،
ڪَنيُم برهه باري.
اَزل لاڪُون آهي ئي، يار توسان منهنجي ياري،
پاتم ڳچيءَ ڳاري.
سور تنهنجا سپرين، چُڪِيءَ ڪي چوڏاري،
وجهج گهوٽ نہ گهاري.
آهي هَٿِ حبيب جي، ڳالهه "سچوءَ" جي ساري،
ڪندا نِي پوئواري.

ڪافي

۱۷

پورهيت پاڻيءَ ڍوئي، خان ٻاروچا تُنهنجي!

حاضر خدمت اَچِي اوهان جي، حال چوندِيس روئي؛
ساٿي اسان جي سُڌ لهڻ لءِ، ڪڏهن نہ مُڪو ڪوئي؛
قولُ ڪيو هوءِ هوت اسان سان، سائين پورو ڪر سوئي؛
ڪيئن وساري وهان اوهان کي، ڪَئِي تا هڙي توئي؛
طوطي جي ٻچيءَ سَوَ سَلامن، "سچوءَ" مُڪا پڻ پوئي.

ڪافي

۱۸

هوت ڏَهون هاڻي آيُون، مان ڏي خوشخبران جي!

اَچِي اڏيون اوڏڙيون، جاءِ تُنهِنجَڙيءَ جايون؛
چڏي شهر ڀنڀور کي، پير وري ايڏنهن پايون؛
تيون جِيارن جيڏيون، اِهي ويچاريءَ کي وايون؛
"سچوءَ" سَنديون دانهِڙيون، دوست وري ورنايون.

ڪافي

۱۹

ڙي جيڏيون، هاڻي هوت ويا جي، وو، سي موتي مانَ اچن!

دعا ڪريجو جيڏيون، پَري نہ هوتَ وچن؛
سِگها موٽَن پوئتي، اچي ويڙهي هِن وسن؛
وجي ڪيچ وٽن ۾، پورهيائِتِ پُچَن؛
ڪيچي ڪميٽيءَ جي هُتِ، ڪَچي شالَ نہ ڪَن؛
”سچو“ اَصلئون آهي، سرتيون سَگ سندن.

ڪافي

٢٠

يارَ ساڃيو، ڙي ميان، يار پانڌيو ڙي ميان...

پلو ڙي ميان، ڪيچن جي، وو، ڪَلَ مونکي ڪائي ڏيجو.
هيءَ نماڻي، وو، وَر وڪاڻي ميان، نال نباهي نيجو.
ڪيم وساريو مُئي نہ ماريو، ميان، چوري تان مَ چڏيجو.
ڏيو دلاسا ڪڏهن ايندا، ميان، لوڪئون تان نہ لڏيجو.
آءُ اوهانجِڙي اصل آهيان، گولِي ساڻ گڏيجو.
جنهن ويلي، وو، هلو اِتاهون، ”سچو“ نانءُ سَڏيجو.

داستان پيو

۱

ڪوڙيين قرباني، تيان هوتے پنهونءَ تان؛
ساهه سِري صدقي ڪريان، سندن مهماني؛
هي جوين جواني، تي اَجائي گذري.

۲

جبل جالون جال، سو مون ڏورڻ نہ ڏئي؛
وڏا وڻ وڻڪار جا، ڪافن ڪوهہ ڪشال؛
هي مون ڏسي حال، پاروچو پاجهه ڪري.

۳

پاجهه پاروچا ڪر، مون تَرُ تيليو نہ تئي؛
ويچاريءَ جي ور، ڪر بلوچا بَئبان ۾.

۴

اَچج آري چام، ڪو مُنهن موڙهيءَ جو ڪرين؛
مون ڪَئُون مير مُدامَ، هي تر تيليو نہ تئي.

۵

آءُ تون پنهون يار، ڏسي حال حقير جو؛
هن نماڻيءَ نِڪار، هي تر تيليو نہ تئي.

٦

هن دم آري آءُ، ناهيم حال هلڻ جو؛
مون نماڻيءَ ڪانءُ، هي تر تيليو نہ تئي.

٧

ڏيهه سندو ڏيو ڏور، رهبر ڏيءُ رُڄڻ ۾؛
مون ويچاريءَ مُور، هي ڏر ڏيليو نه ڏئي.

٨

ڇپر ڏاڻ مَ ڇڏين، آءُ هوتياڻي جَڏَ ۾؛
هڻ ڪميڻيءَ ڪَڏين، هي ڏر ڏيليو نه ڏئي.

٩

هَڏاڻ ويل ويام، ڪاڪِيون هاڻي ڪيئڻ ڪيان؟
ڏيلَڻ ڏَر ڏِيام، هاڻي هوتياڻِن لءِ.

١٠

جي هئي ڪميڻيءَ ڪَل، تا صبح ويندو ساڏڙو؛
ڏاڻ مون ڏنهن مهل، پُرزا پاڻُ ڪيو.

١١

هَي هَي ڪارڻ هوڏ، ڏونگر ڏورڻ آئيا؛
مياڻ ڏائين موڏَ، ووءِ ووءِ ڏاڻ نه وساريان.

١٢

ووءِ ووءِ ڏاڻ مَ وسار، مڏاڻ ماڻ ڪري وهين؛
ڏيو پِرُ ڏنهين پار، جاڏي ٻِيو ناهِ ڪي.

۱۳

ڪيم وساري ويهُ، ووءِ ووءِ ڪر وندر ۾؛
پيچڻ ڪارڻ پرينءَ جي، پاڙي پيهُ؛
ڏيهه ڏٺيءَ جو ڏيهه، حاصل ٿئي جَتِ سين.

۱۴

متان وهين ماڻ ۾، منجهه جلديءَ چِلُ؛
هتي ويهه نه، هل، تان ڪِي پچين پنڌ کي.

۱۵

ويهه نه وساريج، متان ماڻ ڪري وهين؛
قولُ اهو پاڙيج، هو جو ڪِيڙئي هوت سان.

ڪافي

١

ويجها شال رهن، ميان، ڏور لايا جن ڏينهڙا!

سگها منهنجي سپرين، پکي مان پَهن،
وڏا طالع تَن جا، جَن جي راڄ رهن،
هِن منهنجي حال جي، سِگهڙي سُڌ لهن،
طعنا ڏيو تَن جا، ڏاهيون سيے ڏَهن،
"سچو" صدقي تن تَئُون، جي تا ڪيچ ڪهن.

ڪافي

٢

ڙِي جيڏيون، آءُ تان پيو نہ ڪندي،
منهنجو پيچ پُنهل سان آهي!

آءُ جنهين جي آهيان، سو تان مِهَر نہ لاهي!
ڪيو ڪميٽيءَ هوت سچڻ سان، سگُ سِياپو ساهي.
هٿ وجي پَئِي هوت جي، وَس نماڻيءَ ناهي.
سوال "سچوءَ" جو اهو آهي، نِينهُن سَندن نيباهي.

ڪافي

٣

هوندي سيہ پَرسائِن ساڻ، جيڏيون،
هِيءَ پورهيو بَندِي وجي ڪيچ ڪندي.

ڪالهہ ڪالهوٽي سپرين، اچا مون وٽ مهمان.
لِڳي ڪافَن ڪيچ جي، پُرزا ڪنديس پاڻ.
اُنن، اوٺارن تَئُون، آءٌ ڪاڪيون ڙي قربان.
هٽي ويَڙو نڪري، ٻاروچو مون ٻاڻ.
ويهڻ مون کي وِهُ ٿيو، چِيتڪ ڪيڙس چاڻ.
"سچو" سوز فراق جو، ڏئي ويَڙم ڏاڻ.

ڪافي

۴

پينر هيئن نـ پايون، تـ هوتـ ڪندا هِهڙي!

عشق تا آتش جهڙو، لالن وجي لايُون.
ڏينديس پاروچن ريءَ، پنيور کي باهيُون.
سَرتِن سُڌ نـ سور جي، هي تَن وجن تا تايُون.
ڏِئون ڏين تيون ڏِيلَ کي، سنديون جتن جايُون.
"سچو" وجن ساتَڙو، چُپ چُپاتِيون چايُون.

ڪافي

۵

آءُ اگڻ منهنجي آري، توکي صاحب ساريان تي!

وندر جي نِي وٺن ۾، ميان اَلا، هوتَ مِلِج هڪ واري،
توکي گهٽو نهاريان تي.
پرين وَڙؤ، وو، پانهنجي، ميان الا، دوستـ ڏيو دلداري،
سارو ڏينهن سَنياريان تي.
دوستـ اوهانجي، وو، درد سان، ميان الا، ڳچيءَ پائي ڳاري،
سارو روهه رئاريان تي.
ڪڏهن ايندين، وو، تون پرين، ميان اَلا، "سچوءَ" ڪج ستاري،
هتـ هنجون ني هاريان تي.

ڪافي

٦

مون کي هوتن هاڻي، ڪوڙي پنهنجو ڪيو!

جَتي گهڻا ٻيا جڳ ۾ سائين، مُنهنجو هوت آرياڻي،
ڪنديس ڪونہ ٻيو.
لکين پُڇن پرينءَ کي، آءٌ تان ڪير نماڻي،
سندن نينهن نيو.
جيهِي تيهِي در دوستن جي، عاشق هيءَ اگهاڻي،
سارو ڪم ٿيو.
ڪيائون ڪناري پانهنجي، هيءَ تان پاڻون ڇاڻي،
جڏو جيءُ جِيو.
پرين ڪيو پنهنجو، سچو سڱ سڃاڻي،
وڇئون ورهُ ويو.

ڪافي

ح

پرين نـ چڏج ٻئي پار، ساري تنهنجون ڳالهيون رُئان آءٌ!

اَگَڻ آسَروندَ جي، والي ايندين ڪهڙي وار؟
ماري هِن مشتاق کي، ڪانڌ نـ وڃ ڪوهيار.
آهين جنهين تون آسرو، سا ويچاري تون نـ وسار.
نماڻيءَ جي نِجهري، آءٌ گهڙي هڪ گهار،
ڪيئي "سچو" سان واعدا، سي پروَر لاءِ تون پار

ڪافي

٨

شال اوڏاهون ايندا، وٺي خاصيون خبران، خبران!

مون هن نماڻيءَ کي، اجا دلاسا ڏيندا،
پرين پاڻهين پاڻ سان، هيءَ گولِي گڏيندا.

محبت مون مسڪين سان، شال نباهي نيندا،
ڏک سک پائي سپرين، هن ڏکيءَ سان ٿيندا.

ڪيچي ڪڏهن ڪينڪي، هيءَ ڇَپَر ڇڏيندا،
جيڪي اڳيون پويون، بديون سڀ بخشيندا.

پَڪا پَڪن سامهون، آڻي اوڏا اَڏيندا،
ٻاجهه پريا ٻاجهه مَئُون، ڪري "سچو" سڏيندا.

ڪافي

٩

نتي وٺي ڳالھ ڪا ٻي، ڙِي جيڏيون، مون کي نتي وٺي!

آءٌ نہ ڪنديس، وي، اھڙي، پلو ميان،
ڪيچن جا مون سان ڪي.
اَوھان مِڙن ۾، وي، مستے جو تيڙس،
پيالو عشق جو پي.
اوھين مڙيئي، وي، عقل واريون،
آءٌ جو بيراڳڻ تي.
”سچوءَ“ پڄاڻا، وي، سپرين، پلو ميان،
ڪوھ ڪنديس ھِتے ڪي.

ڪافي

١٠

اصل اسانجِڙو آهي، ننگ ڀاروچل توتي!
ڇڏڻ مناسب ناهي، ننگ ڀاروچل توتي.

هيءَ ڪنيزڪ ملھ خريدڻ، سڱ نتي ڪو ساهي.
ذرڙو جنهنکي ذوق تنهنجي جو، ڇَپَر تنهن کي ڇاهي.
جيئن هلائين تيئن هلان تي، ڏور وڏي تو ڏاهي.
هيءَ پاڇاڻي پرين سان پرتيوَ، بابہ سنديو توڙي ناهي.
جيهي تيهي يار اوهان جي، ڇڏڻ لائق ناهي.
ٽرين برين يار ٽڪيءَ کي، رس ڪوهيارل ڪاهي.
ساھ ”سچوءَ“ جو در تنهنجي ڏانهن، هَڏ نہ آسرو لاهي.

ڪافي

١١

حال هلڻ جو مون ناهي، آءٌ تان ڪيچ پهچان ڪيئن؟

ناتو نماڻيءَ جو، اَصل توسان آهي،
هيءَ هوت نہ ڇڏج هيئن.
تون تان صاحب سپرين، سگهہ نٿي ڪو ساهي،
ڪر جاني وٺيئي جيئن.
پسي حال حقير جو، آءٌ ڪوهيارل ڪاهي،
ڪر ”سچو“ پنهنجي سيئن.

ڪافي

١٢

متان ڏوراپو ڪو ڏيو، ڙي ساٿيو!

هيءَ ڪنيزڪ مُلھ خريدڻ، ڪين هٿئون مون ٿيو.
حرفے اسان تي آهہ اصل جو، وقت ويسرَ ۾ ويو.
پلئي پائي مَديون، پيش پُنهونءَ جي هي پيو.
”سچو“ ڪوٺي پانهنجو، پاڻ قريبن ڪيو.

ڪافي

۱۳

اديون ڙي آهيان، ٻانهي سا ٻاروچل جي!

ڏکيا سکيا ڏينهڙا، شال لالن ساڻ لنگهايان.
هِنيَڙي کي هن جيڏيون، ڪهڙا سور سلايان.
وندر سنديءَ واٽ تي، چاهُوَن سِر چَلايان.
ويهان آءٌ ڪيئن ويسَلِي، ويندا چو نہ وراريان.
ڪيهي پئي تان ڪيچ ڏٽن ڏي، ”سچو“ ميڙ سنيايان!

ڪافي

۱۴

ويهي آءٌ ڪوهُ ڪندي، جيڏيون ڙي پنيور ۾!

چونديس حال حبيب کي، ڳچيءَ پائي ڳَندي.
ڪُتي سا ڪيڏي وڃي، جا برهہ تنهنجي بندي.
جيهي تيهي حال آهيان، ”سچو“ صاحب سندي.

ڪافي

۱۵

چڏي هوتَ حجتَ، ميان ڙي، ٿيس آءٌ نانءِ نماڻي!

اچي مون کي ڪينڪي، چڏي لوڪ لذت، ميان.
وڏو آهي مامري، مون کي تان محبت، ميان.
ويا نِڌر ڪان نڪري، اوٺِي رات اُچت، ميان.
سُورَ تُنهنجا سپرين، رُڳا ئِي راحَت، ميان.
مون کي ٿيلَڙ آئيا، پيرن سان پَربَت، ميان.
”سچو“ سڪ اوهان جي، واڳيو ۾ وحدت، ميان.

ڪافي ۱٦

ٻانهي ٻاروچل جي آهيان، وي آهيان!

پريان سندي پار ڏنهُن، آسرو هڏ نہ لاهيان، وي لاهيان.
صورت وارا سُپرين، آءٌ نِماڻي چاهيان، وي چاهيان.
هُو تان سائين، آءٌ تان گولِي، سگُهہ نہ ساڻن ساهيان، وي ساهيان.
ڏينهن لنگهيم هِت ڪيترا، ڪيچ وٽن ڏي ڪاهيان، وي ڪاهيان.
هُئڙ ”سچوءَ“ جو آهي، تنهين سان، اُنهن ٻاجهون ناهيان، وي ناهيان.

ڪافي

١٧

ڙِي جيڏيون هاڻي شال ٿئي، منهنجو پاڙو پرينءَ سان!

مان مُئِي تان گهورِي، جاني شال جِئي.
هِنَ تان پُورُ پِرائيو، هاريون هوتَ وئي.
پاروچي ڪا پاجھ پَئي، هِيءَ تا نالِ نِئي.
سارو مطلب مون تِئو، پُنِيءَ هوتَ پِئي.
شال "سچوءَ" ڪي سُپرين، ڏوراپو نہ ڏئي.

ڪافي

١٨

آءُ ڪيچ ڪندِي، وڃي پورهيو پِرينءَ سان، ڙي جيڏيون!

جيهِي تيهِي يارَ سڄڻ جِي، چڱِي توڙي مَندِي.
آءُ تَنِين جِي آهيان، بِرهَ جَنِين جِي بَندي.
چونديَس حالُ حبيب کي، ڳچيءَ پائي گندي.
اڻ مُلِھ پانهي آهي، سيِّ پَر سائِنَ سَندي.
"سچو" سارياٽِي دلڙي، رَمزَ تَنِين جي رندي.

ڪافي
۱۹

ڙِي جيڏيون، آءٌ تان حال پُنهل سان ڪنديءَ!

اصل لاڪون آهيان سائين، بَلوچاڻي بَندي.
وَسُ ناهم وارَ جو سائين، آهيان سائِن سَندي.
ڪَندي وچِي ڪيچ ۾، دانهون سي درد مَندِي.
سُڌ لهندا سي وري، بِرهَ جَنين جي نِي بَندي.
”سچو“ اَڳئؤن سڄڻين، ڳچيءَ پائي گندي.

ڪافي
۲۰

سارو ڏينهن روان ري، هيس جيڪِي هوت پنهونءَ سان وعده!

پُڌڙ وارو ناهه ڪو، جنهن کي حال چوان، ري.
قاصد اچي ڪو اوڏانهون، پيرين تَنهن پَوان، ري.
ڏکايو تان ڏيل کي، اَديون اڄ اوهان، ري.
اُنهن پاجهون سَرتيون، نِتِ نِتِ سورَ نوان، ري.
ماريُون محبوبن جي، طلب ناهي توهان، ري.
غرض نہ رکان لوڪ جو، هِڪُ سائين هُئن سَوان، ري.
”سچو“ پاجهون سوزَ جي، پيون لاتيون ڪين لَوان، ري.

داستان ٽيون

١

ڏکن مَنجهان سُکَ، مُون تا لَڌا جيڏيون؛
ڏوريندي کي ڏُکَ، سُونهان ٽيڙا سَچٽان.

٢

هَنِ سَهانگا سُکَ، جي ساري عالم آئيا؛
ڏور مهانگا ڏکَ، جي ورتا وِرهه وارئين.

٣

سينڌيون جي سُکن، تنين گوندر گهوريا؛
ڏنم ڪاڻ ڏکن، هي سِرُ سارو سَٽِي ۾.

٤

سُکِيون ڪوهه پُڇن، سنديون ڏکن خبران؟
سي هِن وهاڻءِ وڃن، ڏِيل ڏکايل جن جا.

٥

ڏکيون پُڇن ڏکَ، سُکيون پڇن سکڙا؛
هن کي حاصل جو ٿيو، جيڪي منجهان جُکَ؛
نينهن وارن جي نُکَ، لِڳي لوريءَ وارئين.

٦

گوندر ڪيئن گهوريان، جنهن ڪيَس سينڌي سچٽين؛
جان تِڪ پئي توريان، تان ڏک موچارا سُک ڪَئُون.

٧

جي گوندر گوشِ نہ ڪن، ڪُھ پيون سي سرتيون؛
جَن سنگتے سانڱ سُکن، سي پاڻئون هوتَ پري ٿيون.

٨

گوندر گھمي جي لھان، تان سُکے سَوين ساڙيان؛
آءُ پُڻ ٿيئن پاڙيان، ڏکے سکن سان سرتيون.

٩

جنين گوندر گوشُ، آءُ گھٹو تَنِ نھاريان؛
جال انھن ۾ جوش، سدا آھي سرتيون.

١٠

جي سارو پُچان لوڪ، تا گوندر وارو نہ لھان؛
ھھڑو پَلو توڪُ، ڪھين پاڇے پرائيو.

١١

گوندر ڏينھن گذار، جان تون جئين جِندڙا؛
سو ئي عھد پار، جو ئي ڪَيُئِي پرينءَ سان.

١٢

سُکن واريون سَوَ، ڪا ڪا ورهُ وارئي؛
ترتے انھيءَ کان تَوَ، پيگيون آتڻ واريون.

١٣

آتَڻ واريون آئيون، تيون آتَڻُ اُجارين؛
جي گوندر گذارين، آتَڻُ تن اوڪي تيو.

١۴

سارو لوڪ سُکن، پوءِ رهايو پرينءَ ڪئُون؛
ڏسو واهَ ڏکن، هوتُ وهاريو هنج ۾!

ڪافي

١

سرتيون منهنجو ساھ، هاڙهي سي هوت وٺي ويا!

ڪونہ ڪميٽيءَ جو ٿئي، هاديءَ ري همراھ.
ڀينر هن ڀنڀور ۾، آٽيندن الله.
هَنڌئُون جنهين هوت ويا، روئي چمان سو راھ.
پرڏيهين تي ناھ ڪو، وريتيون ويساھ.
آهي رفيق رُڃن ۾، سندو سوزِ سپاھ.
ناهيم ٻئي ڪنهن لوڪ جو، پاڙيچون پرواھ.
معافہ ”سچوءَ“ کي سي ڪندا، جيڪو ڏوھ گناھ.

ڪافي

٢

اَچي ڪونہ ايڏاهون، ماٺهو شهر ڀنڀور ۾!

منهن ڪري اُنهينءَ پار ڏي، ميان، ويٺي ڪيم اَلاهُون.
ڏسي حال حقير جو، ميان، اَچن منَ اَڳاهُون.
ڪو پَلُ پاچاٽيءَ ڪئُون، پَري تي نہ پَراهُون.
تَر تَڪائِي آهيان، ميان، پَڪا اَڄِ اوراهُون.
سُٺِي موٽ ”سچوءَ“ جون، ميان، آرياٽي آهُون.

ڪافي

٣

وٺي ٻاروچي ٻولي، سدا تان ساھ منھنجي ڪي.

ھُئي پناھ ۾ يار سڄڻ جي، ٻاروچي جي ٽولِي.
ٻاروچاڻي ذات جي، گولن جي آھيان گولي.
ڪاڪيون ويندس ڪيچ ڏي، ڏونگر پايان ڏولِي.
”سچو“ سامَ اُنھيءَ جي، آھيان عيبن اولِي.

ڪافي

٤

ڪي ايندا، ھيڏي ايندا، اَلو، وھنيان ٻاروچا!

ساٿي مون کي سچ چؤ، دوست دلاسو ڪو ڏيندا؛
ھوندا ڪي مون وٽ ھميشه، وري ڪي پوئتي ويندا؛
ھيڪَندَ شھر ڀنڀور ۾، ساڻُ ٿَڪِي اچي ٿيندا؛
ٻاروچا سي ٻاجھ ڀَئِي، آءٌ چڱّي ڪي چِيندا؛
سُور ”سچوءَ“ جا، سرتيون، نال پنھنجي ڪي نِيندا؟

ڪافي

٥

اِڙي جيڏيون، مون کي چو تيون پِرينءَ ڏَنهُن جهليو!

ويهان ڪيئن ينيور ۾، جو روحُ اُنهن سان رليو.
ساٿُن تيندس سنگتي، جو هوت هاڙي ڏي هليو.
پِريان سندي پارَ ڏنهن، پاڙيچُون نا پَليو.
سچڙ سارو پانهنجو، سِر "سچوءَ" کي سَليو.

ڪافي

٦

پانڌي، دلاسو ڏي مون، ايندا آرياڻي ڪي اوڏا!

آڏيءَ رات جو، وو، ڪيائون سانياهو، حال ڪيا تَن هي مون،
ويا تا تِرڪي توڏا.
ڪيو قبول، وو، پُنهونءَ ڪارڻ، ڏک سوين نِي سي مون،
لَڪ ڏئي لڪ لوڏا.
محبت ڪئُون تان مُنهُن نہ موڙيان، پرزا ٿيان هِتِ جي مون،
گَسي وچن توڙي گوڏا.
سر تان صدقي، وو، آهہ "سچوءَ" جو، ڪاڪيون چَون هِتِ ڪي مون،
درد ڏيندو سو ڏوڏا.

ڪافي

٧

آءٌ وڃان تو تَئُون گهوري گهوري، ميان!

ڏونگر رهيس ڏاڪڙا، تنهنجي ڪارڻ ڏوري ڏوري.
تو ٿڪائِي، وي، آهيان، اَڃج آرياڻيءَ تون اوري اوري.
پيلا هن پنيور ۾، تِر نہ رهنديس توري توري.
مون کي وڏو مون پرين، جهٽڪ اوهانجڙيءَ جهوري جهوري.
”سچوءَ“ جو ني سُپرين، هِنيَڙو نيو هي هوري هوري.

ڪافي

٨

پيو ڪَير حامي منهنجو ٿيندو، لَکي پاروچَلَ پاجهون!

درد منديءَ جي دل انهيءَ کي، پاڻئون دلاسو ڏيندو.
ڪين ڇڏيندو ڇپرين، سوئي نال نِماڻِي نيندو.
اَکڙين سان سَپيئي ڏسنديون، اگهڻ آرياڻيءَ سو ايندو.
پاڻ پنهنجو يار پيارل، ساڻ غريبِ گڏيندو.
ڏنگاين ڏي ڪين ڏسندو، بديون تان بخشيندو.
مِهرَ پنهنجيءَ ساڻ ڪنهن ڏهاڙي، ”سچو“ سو نانءُ سَڏيندو.

ڪافي

٩

آءُ ويندي پُنهل جي پار، ميان، ڏَڪِيس ڪِين ڏَرن ۾!

مون مَن گڏي گوندرين، ڪيچي ڏِيَم قرار.
ذات جتن جي جيڏيون، جيءُ وڏو آهي جار.
ڪندي وچي ڪيچ ڏي، ڪنِيزاڻِي ڪار.
آهي ڪاڻ قريب جي، وڃڻ مون وڻڪار.
پُرڻ اڏم پنڌ ۾، دوستن پُڻِيءَ دزڪار.
سارو ڪم "سچوءَ" جو آهي، اُنهن جي اِختيار.

ڪافي

١٠

اج اهو ساڳِي مون سڃاتو، آهي ٻَڙيون ٻاروچو!

اصل لاڪُون آهي اُنهن سان، هن نماڻيءَ جو ناتو.
اچي ڏنم اوچتو، پيچُ جَنهن مُون سان پاتو.
قِريس قيريدار جان، چاڻ نہ مون هيئن چاتو.
لڏو لحظي هڪ ۾، اديون ڙي اوراتو.
صدقو "سچو" تَنهِن اُتون، عشق جَنهِن سان تو لاتو

ڪافي

١١

وجي ڏيھ پرين، ڙي ساٿيو، منھنجو ڏجو سنيھو!

اوھان ڀاڄھون سُپرين، ڏکيا ڏينھن لنگھن.
ويٺا ڏسون واٽَڙيُن، اڱڻ مانَ اچن.
ڪونہ ورندي تو ڏئي، وندر جي ٻيي وڃن.
ڏکيا اُھي ڏينھڙا، جي پاسي ڪان پِرين.
ڀينر شھر ڀنڀور ۾، شال ڀيرو ڪن.
ويچاريءَ نہ وساريو، جا لڳي ساڻ لَڪن.
جيھو تيھو آھي ئي، "سچو" سگ سندن.

ڪافي

١٢

ڪيچن جي ڪَڏَ ڪاهِ، متان ويهين ڪِين وساري!

ڏسندينءَ ڏونگر چوٽِئين، بَلوچاڻي باهه.
ڦولجِ پاڻ فقير ٿي، وندر جي وٽراهه.
ساري شهر ڀنڀور جا، لاڳاپا سڀ لاهِ.
متان ويهين ماڻ ڪري، ڏونگر ڏورج ڏاهِ.
عرض وجي ڪر روبرو، ٻيا ساٿي ڪِيم سَنياهِ.
ٻانهي تِج ٻروچ جي، ڪو تون سَگھين نـ ساهه.
روح رهي هِتِ هوتِ ريءَ، "سچو" ڪنهن نـ صَلاح

ڪافي

١٣

ٻيو ڪير پڇي تو حال منهنجو، خان ٻاروچل ٻاجهون!

تو ريءَ آهيان يار سچڻ، ميان، اُداسي اَهنجو.
جَنهين ڪَهين سان پيچ پاتوسين، غرض رکي سو نہ ڪنهنجو.
خيال اسان ڏي آهي جنهن جو، آءُ ٻيي سو آهيان تنهنجو.
اَسان چاتو صحيح سچاتو، عاشق آهين تُون اَسانجو.
دروُن پيهِي پاڻ پُڇَندو، آهين ”سچو“ تُون ڪِي سَهنجو.

ڪافي

١۴

اَڪَڙيُن اِسرارُ، مون ڪي ڪو جو ڪيو، ميان!

اُنهن تان ڏيکاريو، ڪاڪيون ڙي ڪوهيار.
تِنهِين ڏهاڙي ڪيو، بِرهَ بي اختيار.
ڏونگر تو ڏورائي، چشمن جو چمڪار.
ناز نيڻن جو سَرتيون، ووڙائي وٹڪار.
سوز سچڻ جو سَرتيون، ”سچوءَ“ کي سينگار

ڪافي

۱۵

يار پُنهلَ پيغامي، ڪڏهن مُڪو ڪونـ مون ڏي!

روز اَزل ڪؤن يارَ اوهان ڪي، منهنجو ساهه سلامِي.
اَوهين نـ ايندؤ، اَسين ايندا سي، اِها اَسانجي اَنجامي.
پِرين ڏسِجو وَڙَ پنهنجي ڏي، آهن عيب اسان ۾.
جان جُثي، جان ڪِي، تيندي نـ طلب تمامي.
ڳالهيون اوهان جون پارڻُ پارن، ويندوين سي ڪين وسامي.
ڏيئِي اسانڪي قَتِ فراق جا، تئين تون يار آرامي.
درَ اوهانجي جِي يارَ "سچوءَ" تان، مَڃِي آهي غلامي.

ڪافي

۱٦

پوءِ هٿ ڪيئن ڪندي، پاجهون يار جي آءُ!

پيرين پَوندي پرينءَ جي، ڳچيءَ پائي گَندي.
وَهي تي واڪا ڪيون، نيڻن مَنجهؤن نَدي.
سَيِ پَر سَندين آهيان، چَڱي توڙي مَندي.
دل "سچوءَ" جي سَرتيون، بِرهَ تَهِين جي بِندي.

ڪافي

۱۷

آءُ وري تون تان ويهُ، سچڻ آءٌ تان تنهنجڙي آهيان!

آهون عاشق جون سُٽي، چڏ پرين پَرڏيهُ.
پڪي پاچياٽين جي ميان، آءُ پرين تون پيهُ.
اَصل لاڳون آهي ئي، هِي ڏاها تنهنجڙو ڏيهُ.
”سچو“ جوني سپرين، آءُ ساري ساٽيهُ.

ڪافي

۱۸

ڳولن جي آءٌ ڳولي،
خان پاروچا، تنهنجي!

آءٌ نہ ڪنديس ڪڏهين، پانهپ ريءَ پولِي.
سُڌ اچي لهه سِگهَڙي، آهيان سا عيبن اولِي.
هِن ڏُهارڻ جهڙي ڪا، لهندين ڳوٺن مون مس ڳولِي.
نانءُ سائينءَ جي يار سچڻ ڙي، ڪر ”سچوءَ“ سان سولِي.

ڪافي

١٩

ساڻ سلامت آيو، پکي پارو چَل جو.

ڏينهن فراق جا لنگهيا اسان تُون، مولىٰ سو محب ملايو.
ميلاپي جو مِهر پئي تان، واليءَ ورق ورايو.
وَڙَ پنهنجي ڏي پاڻ ڏٺائون، ويڙهو هي يار وسايو.
ميرا لاهي اچا ڪياسي، هوتن تان نيهن نباهيو.
ڏيو مبارڪان سيئي ”سچوءَ“ کي، جو سورن اج سِڏايو.

داستان چوٿون

١

متان وسارين، ووءِ ووءِ ڪَر وندرَ ۾؛
جي گوندر گذارين، سي تو چڱا ڏينهڙا.

٢

چڱو گوندر غَمُ، جي مون پچيو جيڏيون؛
مَنجهه ڪشالي ڪَمُ، آهي وِرهَ وارئين.

٣

گوندر آهي غَرضُ، جي مُون سُٽو سَرتيون؛
فنا سيے فَرضُ، ڪري سو سُنتَ سين.

٤

گوندر جن گُذاريو، ڪاتَئُون سي لَهان؟
هڪڙي رات رهان، وجي وِرهه وارئين.

٥

گوندر جَن گذاريو، ڪاتَئُون لهان سي؟
حال پنهنجو هي، وجي ڏَسيان ڏکَن وارئين.

٦

گوندر جن گذاريو، آءٌ تَنِين گولي؛
هِنيَڙي ۾ هولي، هوندي ڏکن وارئين.

٧

گوندر جن گذاريو، سُورَ پُچِّنَ سي ئي؛
پِرھ جِي پيئِي، تَنين مَتي ماتَڙي.

٨

گوندر جن گذاريو، پيھي سي پُچِّان؛
اُنھن لَڳي لُڇان، گھٽو آءُ اُپاٽِڪِي.

٩

گوندر جن گذاريو، آءُ پڪي تن پيھِي؛
وتانئُن ويھي، وتان واسُ وِرھ جو.

١٠

گوندر جن گذاريو، آءُ تَنين گھوري؛
سدا مون جھوري، آھي ورھ وارئين.

١١

گوندر جن گذاريو، مُنھن تَنِين مَشعَلَ؛
ڪا مون پوي ڪِل، اُنھن جِي افسوس جي.

١٢

گوندر جن گذاريو، مُنھن تَنِين مَھتابِ؛
سنديون نِينھَن نوابِ، آھن ورھ واريون.

ڪافي

١

آڏو مانَ اَچن، وو، ڏسي منهنجو حال، پَلو!

هو جي ڪيڙم ڪافي ۾، ڪوڪان پَونِن ڪَن.
ڪيچڙن جا ڪاڪِيون، تان رهبر واٽ رَسَن.
خبران ڏکن سنديون، اڳيون پاڻ پُڇَن.
پاروچان پاجھ پئي، چڱي آءُ چوَن.
پندَ ڪريندي پرينءَ ڏي، مَرُ پُرزا پير تِيَن.
"سچو" پنهنجي ساٿ سان، نماڻِي بہ نِيَن.

ڪافي

٢

آءُ پانِهن جي سا پانهي، آهيان عيبدار، ميان!

عمر سڄيائي ڪوڙ ڪمايَم، بخش اُهو مونکي جاني.
روز ازل ڪئُون اَبد تائين، آهي ڳچيءَ منهنجي ڳاني.
ڏوهه ڏِنگايون ڏِس نہ منهنجون، محب ڪرين مهرباني.
ڪيئن "سچوءَ" جي دل سا دلبر، دوست ڪيَو ديواني.

ڪافي

٣

مون کي نال نئين، نِي، اِهو ڪيچڙَن جو قافلو، ميان!
اگڻ شال اچي، نِي، اهو سپرينءَ جو ساٿڙو، ميان!

پٺيءَ هوت پنهونءَ جي، ميان، هلڻ سان هِنئين، ني.
پُڄاڻان پرين جي، ميان، جِند ڪيئن جِئين، ني.
وڏي ڀاڄ ڀروچ کي، ميان، اُتي ڇَون اِئين، ني.
”سچو“ ڇون سُڏير ٿي، پلو، پوندي مَهِر مِئين، ني.

ڪافي

۴

مانَ اچن اُهي ڪاڻُون، مُئي ويا جي ماري!

سپريان ريءَ سرتيون، آهيان اُباڻي آئُون،
ويهان سي ڪيئن وساري.
پِرين ڏِس، وو، پاڻ ڏي، ميان، آهيان ڏُهارڻ آئون،
نيندا سي نال قطاري.
اچي اسان وٽ سپرين، ميان، اديون ڙي شال اوڏاهون،
مانَ ڪو ڏينهن گذاري.
آيا قاصد ڪيچ جا، ميان، اِئين سو مونکان اُتاهون،
يارُ سچڻ توکي ساري.
آڌيءَ رات اُتي ڪري، ميان، جَتَ ويا هُئم جائون،
تائون سا نِتُ نهاري.
هاري توسان هوءِ جي، ميان، ڪي جي قول ڪيائون،
پرين اُهي سيے پاري.
ويهين وساري وو اِتهين، ميان، هيءَ نِڪار چَيائون،
"سچو" دوست سَنياري.

ڪافي

۴

ڏاڍو جُدائيءَ جَلُ، ميان، ووءِ، ووءِ، ووءِ،
مون وتَئُون هوتَ مَ هَلُ.

اَچي ويهُ اَکِن ۾، پاسي ٿيءُ نـ پَلُ.
ڪيچ وٽن ڪم ڪهڙو، ڳالھ سانول اِها سَلُ.
مُئِي ڪان منهنجا پرين، چوريءَ يارَ نـ چَلُ.
ڪري ڪَشالا ڪافي ۾، لڌم ڪوهيارَلُ.
”سچوءَ“ جي ني ساھ سان، هُيا سي رلمَلُ.

ڪافي

٥

ڪندي سا ڪيئن قرار جيڏيون،
جنهن جو جيئڙو جَتَن سان!

وِرهه وارن کي سرتيون، ويجهو آهي وڻڪار.
ٻَڙيون، پاروچَل جو، نينهُن لڳم نروار.
محبتت ڳِڌي نہ لَيِي، خرچين لک هزار.
ڏسنديس اکڙين سان، ڪاڪيون ڙي ڪوهيار.
چيڏي لاڳاپا لوڪ جا، عشق ڪيم اِختيار.
سدا آهي "سچوءَ" کي، پينر بره بهار.

ڪافي

٦

هلان پنهل تو ساڻ،
ساڻ هلي تنهنجي گولي گذاريندس.

ڇُلي پِيَس ڇَپرين، سَگَهه تہ توئي ساڻ.
ڪوجهي ڪاري هان تنهنجي، پنهل پاڻ سڃاڻ.
توري توريندؤ ڪيترو، محبت وارو ماڻ.
توڙ نباهج تون ڏٽي، سهٽا ”سچل“ ساڻ.

ڪافي

٤

ڳالهيون ڳُڻَ تنهنجا يار سَچڻ، مون کي روز رئارن ٿا!

سِرَ تي سوز فراق جا، باري چاڙهيئي بار، سچڻ،
ايڏانهن نيڻ نهارن ٿا.
منهنجو اندر اَڏُ ٿيو، جانب تنهنجي جارَ، سچڻ،
مونکي ماٺا تنهنجا مارن ٿا.
پرين پاڙج پانهنجا، جي ٿَيَڙءِ قول قرار، سچڻ،
منهنجو جيءُ جيارن ٿا.
ماٺو شهر ڀنڀور جا، مِٺا لک هزار، سچڻ،
مون کي ڏيهَ ڪَئُون ڏيارن ٿا.
قاصد چون، وو، ڪيچ جا، تو هُتے سار سنيار، سچڻ،
توکي ”سچو“ پاڻ سنيارن ٿا.

ڪافي

۸

ڪنهن کي حال چوان هي،
اَديون ڙي، واويلا، وو!

ڏيرن ڏيئي چڏيا، موتي سور نوان هي.
مهٺا محبوبن جا، ڏنا پاڻ اوهان هي.
سُڪَن اُتي سرتيون، ڏيان نہ سور سنوان هي.

ڪافي

۱۰

مون کي دوستے ڏنيون دلداريون،
جِيَس آءُ تان، ني، وو جيڏيون!

پاجھ پاروچا تو پوي، سُٽِي ضعيفِ جون زاريون.
سئيون سيئي سچٽن، عاجز جون آريون.
لتا فلڪ فراق جا، آءُ تا گڏ گذاريون.
توکي تان تِرَ جيترو، وار نہ وساريون.
سي ئي "سچو" آئيا، جن لءِ جھُونگاريون.

ڪافي

١١

مون کي محب ويو ماري،
ڪنهن در ڏيان هيءَ دانهڙي!

سوز تُنهنجو سُپرين، ڪوڪان تو ڪاري.
هوت نماڻيءَ هِنَ کي، ويهُه نه وساري.
نيو پورهيت پاڻ سان، پنهنجي ڪَڍَ قطاري.
ويو ٻاروچو نڪري، عاشق هيءَ آزاري.
راتو ڏينهان سُپرين، ”سچو“ سَڳ سنياري.

ڪافي

١٢

مون کي آدر ڏي، ميان، سُهڻا ساٿيڙا، ڙي!

وڃي چئج پرينءَ کي، حال منهنجو هي.
پريان سندي پار ڏهُون، قاصد اَچن ڪي.
وعدا پاڙج پانهنجا، جاني ڪِيڙءِ جي.
هو جي ڪَيَو ڳالهڙيون، ساهه نه وسرن سي.
”سچو“ سنگت پانهنجي، نانوَ ڏٺيءَ جي ني.

ڪافي

١٣

ڏونگر چو تو ڏکائين،

پير پيادين جا، ميان!

پنڌ ڪَرن جي هوت پنهونءَ ڏي،

تَن چو روهَ رهائين.

اِهو ڏوراپو تيندءِ اوڏاهين،

چو طالِبُ تو ترسائين.

هيئن تو گهرجي عاشقن سان،

ميان ڪا مدد ڪرائين.

ڪَر ڪو تورو سگَ ”سچوءَ“ سان،

مُحبَن ساڻُ ملائين.

داستان پنجون

١

ڪيچَئُون آيو قافلو، مون ڪَر پُڇيائون؛
ڪَرم ڪيائون، هن مون نِماڻِيءَ تي.

٢

ڪيچَئُون اچي قافلو، مون وٽ ٿيو مِهمان؛
”سچل“ ساري ساٿ جو، هو آرياڻي اڳوان؛
مولىٰ مهربان، نِذر نماڻيءَ تي ٿيو.

٣

ڪيچَئُون آيو قافلو، راتِ موچاريءَ رُوءِ؛
مڙيوئي خوشبوءِ، ٿيو سارو شهر ڀنڀور جو.

٤

ڪيچَئُون آيو قافلو، ڪٽي ڪتوري بار؛
هر ڪَنهِن هَنڌ هُٻڪارَ، ڪَيَئِين سارو شهر ڀنڀور جو.

٥

ڪيچَئُون آيو قافلو، رُوءِ موچاريءَ راتِ؛
سنديءَ جَتَن جاتِ، واسيو شهر ڀنڀور کي.

٦

ڪيچَئُون آيو قافلو، ڪٽي عطر عنبيرُ؛
تنهن سَرهائيءَ تاثير، ڪيو ساري شهر ڀنڀور کي.

٧

ڪيچَئُون آيو قافلو، ڪتوري ڪٽي؛
تنهن جي هُبِ هٽي، واسيو شهر ڀنڀور کي.

٨

ڪيچَئُون آيو قافلو، خوب ٿيس خوشحال؛
چگو ٿِيَڙُم حالَ، پَسَڻ ساڻ پرينءَ جي.

٩

ڪيچَئُون آيو قافلو، ڀينڙُ منجھ ڀنڀور؛
هيءَ ڪميٽي ڪمزور، پر پرينءَ پنهنجو وڙُ ڪيو.

١٠

ڪيچيڙن مون ڪالهه، دم دم دلاسا ڏنا؛
هَي هَي منهنجي حال، جي ويهي هِتي وساريان.

١١

شال نہ وسرين هوتَ، ڀيو سڀ مون وسري؛
مون کي تائين موت، هئين اکڙين ۾.

١٢

ويُم نڪري قافلو، آءٌ مٿي راهه رهي؛
ٻاروچا ٻَهي، هِتي ٿي ورهُ وسائيان.

١٣

ويم نڪري قافلو، هاٿي ڪيئن ڪريان؟
ويٺي ڏکَ ڏريان، پرين ريءَ پرڏيهه ۾.

١۴

ويم نڪري قافلو، ڏاڍو ڏيئي ڏُکَ؛
ويئي سارياڻ سُکَ، جو هيڪَند هُيس هوت سان.

١۵

ويم نڪري قافلو، ڪائي نہ پيئي ڪَل؛
سيني اَندر سَل، اَتم آريءَ چام جا.

١٦

ويم نڪري قافلو، اَديون آڏيءَ رات؛
پاروچاڻي ذات، ڏسان شال اکين سان.

١٧

ويم نڪري قافلو، ڪَل نہ مون پيئي؛
حال سندم هيئي، مانَ ٻُڌي پاروچو وري.

١٨

ويم نڪري قافلو، آءٌ متي راھ رهياس؛
جيڏيون آءٌ جِياس، جي مُنهن پاروچي ڏسان.

١٩

ويم نڪري قافلو، آيل، چُپ چُپات؛
پاروچاڻي ذات، مانَ مون سين ڪو وڙ ڪري.

٢٠

ويم نڪري قافلو، آءٌ پيرين پيادي؛
تئي مُون شادي، جي منهن پاروچي ڏسان.

٢١

ويم نڪري قافلو، آءُ پُڄ ڪٽان پير؛
ڏکـ ڏيئي ويا ڏير، مانَ پاروچو پاجهه ڪري.

٢٢

ويـٽي ورهه وساياڻ، ڪانڌَ، اچي لهه ڪَل؛
جانِي تنهنجي جَل، منهنجو اَندر اڌ ڪيو.

٢٣

منهنجو اَندر اڌ ڪيو، فَنا هِن فراق؛
مري ٿي مُشتاق، ڪا ڪر ور ولهيءَ جي.

ڪافي

١

مون ڏِي واڳي ورائيندا، سرتيون، سِگهڙا پيلَڙا ڪوهيارا!

پَڪا پَڪن سامهون، اوري آٽي اَڏائيندا.
پينر هن پنيور جا، وري ياڻ وسائيندا.
سيئي ڏسنديون سرتيون، روندي هوت ڪلائيندا.
پاڇياٽيءَ جا پاٿين، پَڪا پاڻ پُڄائيندا.
سور "سچو" ڙي، هوت سان، هِيءَ غريب گڏائيندا.

ڪافي

٢

آءُ هَلي ڏس حال، منهنجو ٻاروچل ڙي، ميان!

راتو ڏينهان روح ۾، تنهنجو خاص خيالُ.
اَوهان ٻاجهُون سُپرين، ساعت پايان سالُ.
مون تا نماڻيءَ سان، ڪر پلائي پالُ.
سارڻُ سِڪَڙُ اَن جو، مون ڪي مِلڪِ آئون مالُ.
مرشد سارو مَچيو، ”سچوءَ“ جو بہ سوالُ.

ڪافي

٣

پڇُون ڪِينَ پِرن، ميان، حال منهنجي جون خبران،
ساٿيو ڙي، پانڌيو ڙي!

آهي ٻاجھ ٻروچ کي، متي مَعذورن، ميان.
ساھ سِڪي تو جن لءِ، سي مون کي سارن، ميان.
هِن دم دلاسا ڏنا، سرتيون مون ساٿِن، ميان.
تون هِت ڪهڙيءَ ڳالھ ۾، تو هُتِ ياد ڪرن، ميان.
تون جنين جي آسري، سي تو ڪٿي ڇڏِن، ميان.
”سچو“ سَنگت پانهنجي، مانَ غريبِ گڏِن، ميان.

ڪافي

۴

ڪيچي ويڙم ڪالهہَ، آءٌ تي ورھ وسايان!

مانَ نماڻيءَ هِن جي، سِڳهِي لَهَن سنيال.
ڀينر آهي ڀَنيورَ ۾، جِيَڻ منجھ جنجال.
جَن لءِ ڏونگر ڏوريان، سي ئي ڏسان شالَ.
آءٌ ڀيادي نہ ڀُڃان، ڏاڍا ڪافَے ڪشالَ.
مون جِياريو جيڏيون، سَندن خوابَ خيالَ.
ساڻ "سچوءَ" ڪَنِ سُپرين، ڀَلائيءَ جا ڀالَ.

ڪافي

۵

ٻاروچي لؤن لائِي، وو مِيان، کوهياري لؤن لائِي!

ڳالهہ نہ ڳَرهڻ جهڙي، ڏاڍي سُورَ سَلائي.
سرتيون مون سان سُورَ ۾، پينر ڪا نا پائِي.
هِيرَ وٺي سا هانوَ کي، ڏانهُن عَجِيبن آئِي.
سِر ڏيوڻ سچڻ کي، ”سچو“ آهي سَچائِي.

ڪافي

٦

اُهي ڪاڪيون ڪوهيارا،
اَڄُ اگَڙ منهنجي آيا!

پيهي پاڻهي آئيا، جَن ڏور تي ڏَسايو؛
هَتئُون جَنِين هِنيَڙو، اَديون مون تي کَسايو؛
جَن جي ڪارڻ جيڏيون، مون تي پانڌي پُڇايا.
هُيس جَنِين ڪاڻِ آءٌ، آيَل اُباڻون؛
دل ۾ دردمنديءَ جي، وڏو ورهُ وڌاڻون؛
پوتيون پَتايَم جَن لءِ، اُهي مولىٰ مِلايا.
وعدا پانهنجا سرتيون، اُهي پاڻهي پاڙياڻون؛
نِماڻيءَ جي نجهري، اَچي پَڪا اَڏياڻون؛
اُنهن ڪارڻ ڪاڪِيون، مون تي وِرهه وَسايا.
ڪَرم ڪياڻون پانهنجو، هاڻي حال ڏسي هيئي؛
وائِي فلڪ فراق جي، هاڻي وچَؤن ئي ويئي؛
”سچو“ گَڏيو سَچَٽا، جنهن تي ڪانگ اُڏايا.

ڪافي

٧

مُٺا دلاسا ڏيئي، ري سڄڻ مُون ڏي!

دوستن دلداريون ڏنيون، حال ڏسي تان هيئي.
پَسي عيب اسان جا، مِهَر پُنهونءَ ڪي پيئي.
وريو ورق وصال جو، وائي هِجر جي ويئي.
ماريون ملاقات جا، وس ڪيا هم ڪيئي.
”سچو“ سي ئي آئيا، جِيءَ گُهريا هَم جيئي.

ڪافي

٨

آهي منهنجو سَڱ، تان پُنهَل توئي ساڻ!

آءُ اوري تون وچ نہ پري، ساهہ وٽي وچ ساڻ.
هوتَ جي ني هلڻ جو، ڪو نہ پيم اُهڃاڻ.
ڇُلي پِيس ڇپرين، سڱ پنهل تنهنجي ساڻ.
لڳو آهي دل ڪي، ٻاروچل تنهنجو ٻاڻ.
سِر "سچوءَ" جو يار اَوهان تَئُون، ڪوڙين ٿئي قُربان.

ڪافي

٩

جنهن جي آهيان عشق اندوهي، تنهن ٻاروچي کي ٻاجهه پوي!
آءُ حال چوندي س روئي، تَنهن ڪوهيارل کي ڪَهَل پوي!

سا نہ ڇڏيجو ڇپرين، جا لَعَلن تو سان لوئي.
پِريان سَندي پار ڏنهُن، قاصِد اچي ڪوئي.
سوئي ايندم سُپرين، جانبہ جيءَ جو جوئي.
پورهيو ڪنديس پرينءَ جو، ڳچيءَ پائي اوئي.
سَمَر تيڙم سُڄ جا، حُبَ توئي سان هوئي.
اکيون عجيبن ڏي، بيٺيون جُهڙ جهوئي.
"سچو" سگ اوهان جو، پور وڏا جنهن پوئي.

ڪافي

۱۰

آءُ اوهان تَون گهوري، اَڙي ڪيچيو، ساڻ نيجو!

راتو ڏينهان روح ڪي، آهي اوهان جي جهوري، اڙي ڪيچيو!
دائِم وڏيَو دل ڪي، هِن ڏکَن جي ڏوري، اڙي ڪيچيو!
ويهان ويهَڻ نہ ٿئي، ڏاڍي سا لايَو لوري، اڙي ڪيچيو!
ڪرڻ مناسب ناهي تان، ساڻ ضَعِيفن زوري، اڙي ڪيچيو!

ڪافي

۱۱

مون ڪي هيئن نہ ڇَپَر ڇَڏ، ميان، اڙي يلو پُنهَل يار!

پرين پاڇياٽي پانهنجي، گولِي گولِن گَڏ، ميان.
تون تان صاحب سُپرين، هِيءُ ڏُهارڻ ڏڏ، ميان.
آءُ اوهان جي آهيان، هُؤن هُؤن هڏ، ميان.
تُنهنجي صاحب سُپرين، شال نہ سِڪان سڏ، ميان.
جايون جانب پانهنجيون، اکَڙين ۾ اَڏِ، ميان.

ڪافي

١٢

ڪندي، آءُ ڪوهُ رهِي رهِي، جيڏيون هِتي هوتَن ريءَ.

اَندر ورهه وڻاڻ ڪَيا، لؤن لؤن مَنجهه لَهِي لَهِي.
ڇڏي شَهر ڀنڀورَ کي، ويندِيَس ڪيچ ڪَهِي ڪَهِي.
ڪونهي مُنهنجو ڪوهيارلَ ريءَ، سرتيون هِتي سَهِي سَهِي.
قول پاڙيندو نِي پانهنجا، ٻاروچَل ٻَهِي ٻَهِي.
”سچو“ ڳڏيم ساڻ جا، پنڌن منجهه پَهِي پَهِي.

ڪافي

۱۳

آءٌ ڪِي تان اوڏي آئِي، جهاڳيا مون سي جَبل جالَ.

سَل ساتي "ڪيچ ڪاتي تيو"، ڪَلَ اَلله لڳي تون ڏي ڪائِي.
اوني ادا ڙي ٻُڏيئي ڪا، وري ورڻ جِي هيڏي وائي.
شهر ڀنيور ڏي ڀيرو ڪندا ڪو، ڏاڍي اسان سان هوتَ لائي.
اڱڻ تنهنجي، سڻ "سچو" ڙي، ميان، جانِي اَچي تو راتَ جائِي.

ڪافي

۱۴

ٻانَهڻ ڙي پَرڏيهِي، ناهي ايذائِڻُ توکي؛
ناهي واجب پَرڏيهي، ادا، اِيذائڻ توکي!

ڏينڍءِ ڏوراپو يار اسانجو، وتَ توئي جي ويهي.
پير ڦيهين تو نِتَ نماڻيءَ جا، ڳالهه ڪريان ٻي ڪيهي!
هيءُ اميد، وو، هئِي نـ تو ڏنهُن، جبل ڪيئي مون سان جيهي.
جيهي ڪندين ڪوهَ! اسان سان، ڳالهه ڪنديس هُتَ تيهي.
"سچو" سچاتو سنگَ توئي کي، آهي عادتَ تو ايهي.

ڪافي

۱۵

حيلا ڪيم هزارين، مانَ تِڪِنِ مون وٽ رات.

ڪَره قطاري هليا، بودا پلاٽي پرِيات.
آءُ سُتي هو هُليا، توڏن جي ڪيَئُون تات.
سُور ڏنائون سوڪڙيون، ڏک ڏنائون ڏات.
پرين ساري موڪلِيِ، ڏانهن ”سچو“ سوغات.

داستان چھون

١

مون کان تئي نہ پنڌ، آري ڄام اَچيج تون؛
هاڻي ڏي مون هنڌ، پاڻ ئي ڏاري سُپرين.

٢

آريءَ جي اَچڻ جو، روز نهاريان راهُ؛
آڻيندس الله، مون سِرُ صدقي ڪيو.

٣

آري اَچين شالَ، نماڻيءَ جي نِجُهري؛
هِي مون ڏسي حالَ، ڪرين غور غريب جو.

٤

گهڻا ڏينهن ٿيا، مون ڏوريندي ڏونگَرين؛
جي مون سڏ ڪيا، سي ٻُڌي ٻاروچا ورين.

٥

ٻڌي ٻاروچا ورين، هِنَ عاجز جون آهُون؛
درد ٻَري دانهُون، ڪري ٿِي، ڪافن ۾.

٦

جي مُنهُن ٻاروچي ڏسان، تا سَيَئي ٿينم سُکَ؛
ڏور ٿين مُون ڏکَ، ڀَسَڻ ساڻ پرينءَ جي.

٧

ڪـر پـاروچـا پـاجـهـ، هِـنَ مـون نـمـاڻـيءَ تـي؛
ويـتـي وجـهـان واجـهـ، اوهـان جـي اَچـڻ لاءِ.

٨

مـون هَـتّان پـيـئـي، ڏوهُ نـ مـتّن ڪـو ڏيان؛
حال چـوان هـيـئِـي، هَـلـي هـوتـيـاڻِـيـن ڪـي.

٩

هـن ڏکـيءَ کـان ڏيـرَ، وجـهـي وِتـّـِ وڏي ويـا؛
ڏورڻ هـاڻـي آئـيـا، سـرتـيـون سَـيـّـِ سُـمـيـرَ؛
پُـچِـي لَـهـان پـيـرَ، آيَـل اوتـارن جـا.

١٠

اتـي ويـا اوتـارَ، کـٽـي سـاٿـِ سـويـلَ جـو؛
هـاڻـي اَديـون آئِـيـا، ڏورڻ مـون ڏونـگـارَ؛
ٻـيـا يـي هـوتـ هـزارَ، مـنـهـنـجـو پـيـچ پُـنـهـونءَ سـان.

١١

مـنـهـنـجـو پـيـچ پـنـهـونءَ سـان، اَزل لاڪـون آهـ؛
هـاڻـي ويـهـڻ چـاهـ، پـيـنـرُ هـن پـنـيـور ۾؟

١٢

ڪـريـان ڪـوهـ پـنـيـور ۾، پـنـهـونءَ پُـچـاڻـاءُ؛
سـوز چـڪـايـو سـاءُ، ويـهَـڻ مـون وِهُ تـيـو.

١٣

ڪريان ڪوھ پنيور ۾، وَرَ بنا ويھي؛
جيھي جي تيھي، آءُ تان سندن آھيان.

١٤

ڪريان ڪوھ پنيور ۾، پُڇاڻان پرين؛
وارُ نہ سي ويھَن، جَنِين مَتي مامرو.

١٥

ڪوھُ ڪريان پنيور، ھاريُون بِنا ھوت؛
مون تان تائين موت، ووءِ ووءِ ھَڏِ نہ وِسري.

١٦

گولِن گَڏ گذرانُ، ڪاڪِيون، ڪنديس ڪيچ ۾؛
آريءَ ٿئي اَرمانُ، مانَ ڏسي حالُ حقِير جو.

١٧

چڱي پنھونءَ چِت، سدا آھي سَرتيون؛
ھوت بنا مون ھِت، ڪريان ڪوھُ پنيور ڪي؟

١٨

شالَ نہ وسرين تون، لوڪ سَپوئي وسري؛
مطلبِ اِھو مون، جو پاڻئون پَري نہ ڪرين.

١٩

وَرَ مَ وساريج، هيءَ تان سنديَوَ آهِ؛
وڃي ڪيچ وٽن ۾، هيءَ سَڌَرَ ساريج؛
تيتَر مَ ماريج، جيتر توکي نہ مِڙان.

٢٠

ساري شَهر ڀنڀور جي، چڱي لوڪ لذت؛
تو ريءَ ڏئي ڪونہ ڪو، ماڻهو عام عِزت؛
تئي ساهہ صِحَت، جي ٻيهَر پاروچا اَچين.

٢١

ڪيو ڪَميڻيءَ ڪَچُ، جو سُتي سَويلي رهي؛
اُنهيءَ جي افسوس سين، ڪيو مَحبت مَچُ؛
پنهون چام پَرچُ، ناميا نِماڻيءَ سان.

٢٢

تيون هِن هَتاءُ، ڪيئي مُورائون مَنديُون؛
پنهون ڏسي پاڻ ڏي، آسَڻ منهنجي آءُ؛
سانول توريءَ ساءُ، اَچي ماڻهن ڪِين ڀنڀور جي.

٢٣

پُنهون پُنهون تي ڪريان، آءُ پڻ پنهون پاڻ؛
اَديون تِيس اَچاڻ، جو ڪين پروڙيم پاڻ کي.

٢۴

جان پروڙيم پاڻ کي، تا آءُ پنهون آهيان؛
ڪنهين طَرف ڪاهيان، جو طَرف مِڙئي "تُم" ٿيا.

٢۵

پيهي پروڙيوم، تان پنهون پاڻ ئي آهيان؛
پاڻ ئي منجهان پاڻ کي، هيءُ پَڙلاءُ پيوم؛
صحيح ڪن ڪيوم، تہ غير گمان اُتي ويا.

٢٦

"سچو" ڪج صَبرُ، متي خيال ڪڙو رهين؛
ڪِينو ۽ ڪِبر، پري ڪرين پاڻ کَئُون.

٢٧

چَتَ ڏني چُتڪي، سورن سَرسُ سُميرَ ۾؛
سا سَچلي "سچيڏنو" چوي، چُوهه منجهون چُتڪي؛
جا لڪَن منجهه لُتڪي، تنهن سان حمايت هوت جي.

ڪافي

١

ڪيچيئڙن جي ڪاڻ، جيڏيون منهنجو جيئڙو جهجي ٿو!

پريان سندي پار ڏنهُن، اَلله اوٺي آڻ.
چڏي شهر ڀنڀور کي، هاڙهي ويندي هاڻ.
روئڻ ڪَئُون جهلن سي ئي، رئن اَکڙيون اُڪاڻ.
جِيءُ وِڏائُون جار ۾، ٻاروچاڻي ٻاڻ.
سِگهو ايندو سُپرين، ڀينر منهنجي ڀاڻ.
”سچو“ آءٌ تان آهيان، پريان جي پَرياڻ.

ڪافي

٢

اوڏاهون جي اَچن، ڙي جيڏيون، اُنهن آءٌ ڪيئن نه سڃاڻان!

پريان سندي پار جيون، ڪيهون ڳالهيون ڪن.
مون هن نماڻيءَ کي، دلاسا تا ڏين.
ساهه منهنجو سرتيون، نيو نياپن.
هي ٻُتي بيراڳي ڪيو، ڪاڪيون ڪيچيئَڙن.
”سچو“ چو نه سُڌيرُ تين، تو هُتي پاڻ پچن.

ڪافي

٣

يجي پاھڙ تي پاسي، متان ڏاڍو ڏک پويئي!

پنُھونءَ سندي پار ڏي، اسين تان پنڌ پياسي،
ترس اھو مانَ تئيئي.
چيو تو سمھين پير مُئيءَ جا، اِگَھين نينھن نياسي،
ڏک ويا ڏير ڏيئي.
سڻ ڙي ڏونگر حال "سچوءَ" جو، وندر جي اسين وياسي،
چَگّيان پاڻ ئي ھوتے چوي تو.

ڪافي

۴

دوست دلاسو ڏجي، ڏاها ڏکوين.

اَول لائي پوءِ نہ ڇِنجي، پرتے نباهي نِجي.
پُرجهي ڏسج پرين پانهنجو، هيئن نہ ڪا پُل ڪجي.
ڳالهيون تنهنجيون يار ٻاروچا، راتو ڏينهان هِن هِجي.
وره َوارن سان يار ڏهاڙي، ڏک ياڻِي اَچي ٿجي.
قاصد ايڏنهن جا چَون اِئين مون، هوتے اِيندءِ اَج اِجهي.
ڏنگاين ڏي ڏس نہ منهنجي، سيے اوهان ڪَئُون ٿو سِجهي.
اَچڻ ڪارڻ هوتے اوهانجي، ”سچو“ فالان وينو وجهي.

ڪافي

۵

وندر آءٌ ويندياس، وٺي اهو سوز سڄڻ جو،
وٺي اهو پور پرينءَ جو!

پيرن اُتي پِرَجي، ڳوڙها ڳاڙيندياس.
ڪاڻ ڪوهيارَل ڪاڪيون، جهولا جهليندياس.
آهُن ۾ دانهُن سان، ڪَرڳَل ڳاڙيندياس.
ٻاجهون ٻاروچل جي، ساٺيهُ ساريندياس.
پنهون وٺي تان پاڻ سان، اَديون آٿيندياس.
پاڻ پنهنجو پورَ مؤن، چُنجن چاڙهيندياس.
سِر پنهنجو سرتيون، گهوريون گهوريندياس.
وٺي مَهار مَيَن جِي، لوءِ ڏي لاڙيندياس.
”سچو“ ٻاجهون سوز جي، ٻيا ورق واريندياس.

ڪافي

٦

مون کي ميڙين اَللہ،
سِگھو آڻي اَللہ،
وو ميان ٻاروچا!

اُنھن ڪارڻ ڪاڪيون، وجھان وچاڻان؛
سانول پنھنجو سرتيون، سَوَ ۾ سُڃاڻان.

ٻيھر شھر ڀنڀور ۾، آڻين الٰھِي؛
پيرين پئي تن کي ٿيون، پاڻ ئي صلاحي.

اوڏنھُن آڏيءَ رات جا ڪانگل اڏايان؛
جي پَري آھيان تن کَئُون، تان ٻيي سَندِيَن سڏايان.

ڪڏھن مُڪو ڪوڏ ڪو پرين پيغامي؛
اَصل لاڪؤن اُن جو آھي ساھُ تہ سلامي.

ڪڏھن ايندم سُپرين، ٿي پوٿيون پٽايان،
”سَچو“ سوالن سان اُھي ويندا ورايان.

ڪافي

٧

جي وٺي حُبَ وچن، ڙي، انهن کي ڪيئن نہ سُڃاڻا!

ڇڏي لاڳاپا لوڪ جا، پِريان پنڌ پوَن.
ڏونگر سي ڏورينديون، محبت جن کي مَن.
آيل عاشقن جون، ڪوڪان پيِرَڙم ڪَن.
اَديون هن ارواح کي، تاسِفَ ڏنو تَن.
”سچو“ صدقي اُن تان، جي وٺي درد وچَن.

ڪافي

٨

متان ڏوراپو ڪو ڏيو، ڙي ساٿيو، مون کي!

هيءَ ڪنيزڪَ مُلھ خريدڻ، ڪيئن مَتئون مون ٿيو.
حَرفَ اسان تي آهي اَصل ڪَئُون، ويسر ۾ ويو.
”سچو“ ڪوٺي پانھنجو، پاڻ قريبَن ڪيو.

ڪافي

۹

منهنجو سگهه نه سِياپو، ڪاڪيون ڪيچ ڏٺين سان!

هِتَؤن هَلي اُتَهين، آءٌ نه ڪنديس، ڙي، ڪاپو.
پانهي خان پروچ جِي، تِيسِ لاهي لاڳاپو.
شال نه ڏکيءَ کي ڏين، ڪنهن ڏوهؤن ڏوراپو.
جيڏيون هِنَ مُئيءَ جو، آهي جانب جياپو.
"سچو" سچڻ سان ڪندو، منهنجو مولىٰ ميلاپو.

ڪافي

۱۰

يا پيلي ڙي، متان مون کي هِتِ ڇڏين!

هِيءَ نماڻي عشق اوهان سان،
هِيءَ محب پيلي ڙي، پاڻُ غريب سان گڏين.
ڪنهن در ڏينديَس دانهڙي،
پيارا پرين پيلي ڙي، آڻي پَکا اوري اَڏين.
لَهه "سچوءَ" جي، وو، سُڌ سچڻ سائين،
ساجهر سويلي ڙي، يار تون ايندين ڪَڏين.

ڪافي
١١

ڪنهن لَڳي ڏُونگر ڏوريان، جيڏيون ڙي؛
محبت آهي منهنجي مَن، ميان.

”وَ فِيۡ اَنۡفُسِڪُمۡ اَفَلاَ تُبۡصِرُوۡنَ“، ڪاڪيون ڪَجو هي ڪن.
اسين توسان، پَري تون قولين، اولانيا هي اچن.
پاڻ سنيالج پانهنجو، پرين اِئين چَون.
اِهڙيءَ اوڏائيءَ ۾، ورهِي مِينهن وَسن.
”سچو“ سي ئي پَري پِيا، جُدا چاتو جَن.

ڪافي
١٢

مون کي ماريو مونجهاري، ووءِ ووءِ؛
سانگِي مون سي ئي ڪيا.

سوزُ تنهنجو سُپرين، هِت ڪوڪان تو ڪاري.
اُنهيءَ پاچهون سرتيون، هيءَ گوندرَ گُذاري.
ڏاڍي ذات جتن جِي، جي عاشق ويا آزاري.
وندر جي وٽن ۾، تي ڪيچي نهاري.
”سچو“ سپرينءَ کي، تون ويهه نہ وساري.

ڪافي

١٣

گولِي مانَ سڏين، اُنهن جي نِي آهيان، جيڏيون ڙي!

پکا پکن سامهون، اوري مانَ نہ اڏين.
آريجا عاجِز کي، چَپَر تان نہ چڏين.
ٻاروچان تا ٻاجهہ پئي، گولي ساڻ گڏين.
هُونِ هميشہ مون پِرين، لحظي تان نہ لڏين.
اَصل لاڪون آهيان، هِنئين آئون هَڏين.
اڻ مُلهِ ٻانهي آهيان، ”سچو“ پاڻ سَندين.

ڪافي

١۴

هِتؤن اُتي تنهنجا هوتَ ويا، تون تان ٻي نہ ڪوشش ڪَرين!

پيرَ پُنِن تون نہ ڪٽي، ٻُڏيون سي ڳالهيون ڪرين.
توکي تان نہ ترسائِيو، پاچياٽي، پَنڌَ پَرئين.
اُتي ڪر پنڌ پهاڙ جا، متان تون پوئتي ورين.
”سچو“ پُڇج سُپرين، ميان، متان تون تان ٿرين.

ڪافي

۱۵

پنهنجو ڪيو، هي تان پنهنجو ڪيو، مون کي يار پنهل ڪُوتي!

دوستڪ گڏيو دلجاءِ تي، وچؤن سارو وڇوڙو ويو.
آڏر تي ارواح کي، جيڏيون ڙي، منهنجو جيئڙو جيو.
رهجي اچي يار سان، ڏاهيون ڙي، اهو ڏسڙو ڏيو.
اگڙ آسَروند جي اچي، ميان، لالن پاتو لِيو.
ساهه "سچوءَ" جو سرتيون، نيٽڻ سندي ناز نِيو.

ڪافي

۱٦

ٻانهن جي آءٌ ٻانهي آهيان،
ٻاروچي جي ذاتڪ جي!

ڪِيم جهليو مون جيڏيون، دوسَن جي ديوانِي آهيان.
آءٌ ڪنيزڪ مُلهه خريدڻ، شاهن جي ڪا شانِي آهيان؟
اُنن اوتارن تَؤن، ڪوڙين آءٌ قُربانِي آهيان.
جي مون پُڇيو جيڏيون، سورن ۾ ساماني آهيان.
پُڇو "سچوءَ" کَئُون سرتيون، مُحبن جي مستانِي آهيان.

ڪافي

۱۷

تو ريءَ ڳالھڙيون ڪنھن سان ڪنديَس، آءُ ورَ واڳي ورائي!

واٽ نہ وندر جي لھان، وڌيس مونجھہَ مُنجھائي.
سِڪَ تنھنجي سپرين، ڏونگر تي ڏورائي.
ھيڪاندي ھيءَ حب ۾، ويتي ورھہ وسائي.
طعنن شھر ڀنڀور جي، وڌم تَنُ تپائي.
جيھو تيھو سُپرين، "سچو" سَندوَ سڏائي.

ڪافي

۱۸

پاروچا پَئيوَ پاجھہ، ڇَپَر مون کي ھيئن نہ ڇڏيجو!

مِھر نہ لاھيو مون پرين، مَٺان ھِن محتاجَ.
آھي ھن عاجِز جي، تو تي لالَن لاجَ.
ھِيءَ پُٺِيءَ پئي تنھنجي، مَنجھؤن ساري راجَ.
ڳچيءَ پائي ڪَپڙو، اُت ڪريان ايلاجَ.
پورھيو ڪنديَس پرتِ جو، ھَتين ڪنديس ھاجَ.
گھوريان گھوٽ اوھان تان، سيج مَڏيون ۽ ماجَ.
اوھان جي تہ اچڻ لِءِ، "سچو" وجھي ٿو واجھہَ.

ڪافي

۱۹

هِيءَ نماڻِي نالِ نِجو، ادا ڙي، اوٺيو!

هيءَ ڪميڻي ڪُوڙي، بِرهَ ڪئِي بيحال.
پُنّيءَ اِيندي آنهن جي، جيهي تيهي حال.
پرين نيندا پاڻ سان، پَلا پنهنجي پال.
اوهان ٻاجهون سپرين، جيئڻ آهي جنجال.
ٻاروچا تان ٻاجهَ پئي، ”سچو“ سگ سنيال.

ڪافي

۲۰

ٻاروچا ميان، هيئن نہ ڇڏجو، هيءَ نِيو نِماڻِي ساڻ!

سُڌِ تَهين کي سوز انهِيءَ جي، جنهن لڳو ٻاروچاڻو ٻاڻ.
ٻانهي گولي تانهن جِي، پنهون پاڻ سڃاڻُ.
پرين ڏسج پاڻ ڏي، آهيان آءٌ اَجاڻ.
بخش ”سچوءَ“ کي سپرين، سندو نِينهَن نياڻ.

داستان ستون

١

توڙي ماڙِ نـ مُون، سُڻ منهنجا سُپرم؛
مون کي گُهرجين تون، لوڪُ رُنو ئِي گهوريو.

٢

عُمر اجائِي گذري، وهِي آيَم هِيءَ؛
آءُ سَپاجها سُپرين، پَروَرَ ڪارڻ پِي؛
جِيئڻُ ڪونهي جِي، ڪا وَرَ ويچاريءَ وَرِ ڪيو.

٣

عُمر اَجائِي گُذري، اَچا تيا اِظهار؛
زاريون ڪيو سُپرم، رُئان زارو زار؛
مَتِم آهي مَيارَ، هوتَنِ حَرَفَ نـ هيڪڙو.

٤

عُمر اَجائِي گُذري، ڪارڻ مَتيو رنگُ؛
مون نهارِڻُ نـ تَئي، سانوَلَ سارو سَنگُ؛
هِن نِماڻِيءَ جو نَنگُ، آهِ اُوهان تي سُپرين.

٥

عمراَجائي گذري، ڪَئِي جويَنَ جاڙَ؛
بالا هِنِ بلورَ جا، چَئَنِي طرفين چاڙَ؛
پاروچَلَ جي پاڙَ، مون کي روهين روليو.

٦

عمر اَجائِي گُذري، هوتَ نہ گَڏيَس آن؛
اَهڙي ئِي احوال جي، ووءِ ووءِ آهي مان؛
تئي نہ ميلو جان، تان ساهُ نہ وڃي سَرَتيون.

٧

عمر اَجائي گذري، هھڙو تِيَڙُم حالُ؛
ڪَنهن سُڻايان سرتيون، اندر جو اَحوالُ؛
آرياڻِي الحالُ، ڪندو غور غريبِ جو.

٨

مَتي راهَ رَنجُور، ويچاري واڪا ڪَري؛
سِگھِي ويندي نِڪري، هوتِياڻين حضور؛
موتي هَڏِ نہ مُور، پَسَڻ ريءَ پرينءَ جي.

٩

جان مون مِلان هوتَ، تيسين تائين نہ مَران؛
مادر تائين موتَ، اِهو اَتمَ آسرو.

١٠

وندر جي وٹن ۾، ڪَري واڪا ويچاري؛
جا مَحبوبن مارِي، تَنهنجو موتَڻ مَسَ تئي.

١١

وندر جي ئِي وٽَن ۾، زور ڪَري زاري؛
ڇڏي ويا ڇَپَرين، ڏوہِڻ هيءَ ڏاري؛
هِڪ وا چوڙا واٽَ تي، ٻي وسي ٽِي واري؛
ٻِرهُ آهي ٻاري، هَي هَي هوتياڻِن جو.

١٢

وندر جي ئي وٽن ۾، زور ڪَري زاريُون؛
نِيلا نيرَ اکين مان، هاڙهي ويس هاريُون؛
اديون آريءَ ڄام جا، ويا روڏا رئاريون؛
هِنَ مُئِيءَ ڪي ماريون، هوت وڃن ٿا نِڪريا.

١٣

وڃِي ڪيچ وٽن ۾، ٿئين ڪوهيارَل قَرارِ؛
يا ڪٺِي مُئيءَ ڪي مارِ، يا پِرين ني تون پاڻ سان.

١٤

وڃِي ڪيچ وٽَن ۾، تِئين سانوَل سُکَ؛
هِيءَ ڏکوئي ڏکَ، وڃهِي گوندر ۾ وَئين.

١٥

وڃِي ڪيچ وٽن ۾، تون خاصا تِئين خوشحالُ؛
هِتِ هِيءُ نِماڻيءَ حالُ، مانَ وَري ڪو وَڙُ ڪَرين.

١٦

وڃِي ڪيچَ وٽن ۾، ڪامل تِئين قَرارِ؛
ويچارِي مَ وسار، جا اَجهي آهي اَنهِنجي.

١٧

وڃي ڪيچ وٽن ۾، تِئين جانب جاءِ؛
هُو جي اوري ڪيچَ ڪَئُون، سي مون لَڪَ لنگهاءِ؛
پنهنجو پاڻ پساءِ، نا تہ تي دوستڌ دمُ ڏيان.

١٨

ڪاڪيون ڪيچ وٽن مَئُون، هِيرَ اچي جا هِي؛
پاڙيچون! سا پِي، هِنَ مونکي اَچ ملائيو.

١٩

ڪاڪيون ڪيچ وَٽن ڏنهُن، هي جو واءُ وريو؛
سندو ساهَ سَريو، مطلب سارو مَنَ جو.

٢٠

ڪاڪيون ڪيچ وٽن ڏنهُن، وري واءُ وريوم؛
سارو ڪاجُ سَريوم، چڙ هاٿي گڏيَس هوتڌ کي.

٢١

هو جا ڪيچ وٽن کي، وڃي لڳي واءِ؛
سا وري شهر ڀنيور ۾، اچي سرد هواءِ؛
جانب تنهين جاءِ، سا جيءَ اُنهيءَ سان هلي.

٢٢

هو جو ڪيچ وٽن مَئُون، اَچي واءُ وري؛
سو مونکي محبوبن جِي، ڏئي خبر ڪَرِي؛
وڃان تا مَ مَرِي، جان پاروچي مُنهُن ڏسان.

٢٣

هو جو ڪيچ وٽن مَئُون، وَريو اَچي واءُ؛
ماريون تَنهن متاءُ، هِيءُ سِرُ ڪيان صدقي.

٢٤

هو جو ڪيچ وَٽَن مَئُون، واءُ تہ آٿي واسُ؛
هِيءُ سِرُ سارو ساسُ، ڪوڙين قرباني ڪَريان.

٢٥

هُو جا ڪيچ وٽن مَئُون، هاريون اَچي هيرَ؛
تَئي صحت مَنجهہ سَريرَ، ڏور وڃن مون ڏکَڙا.

٢٦

هو جا ڪيچ وٽن مَئُون، هاريون هِيرا اَچي؛
تَنهِن سان مَنُ مَچي، محبت ۾ محبوب جي.

٢٧

هو جا ڪيچ وَٽن مَئُون، اَچي هِيرَ هلِي؛
سا پينر آهي پِلِي، جنهن سان ساهُ سُڌير ٿئي.

٢٨

هو جا ڪيچ وٽن مَئُون، تي هِير اَچي هاٽي؛
تَنهِن آرياٽي آٽي، جَڙُ مون سان اَچ ملائيو.

٢٩

هو جا ڪيچ وٽن مَئُون، اَچي هِيرَ هلِي؛
تَنهِن ساري ڳالهه سَلِي، پِريان سندي پارَ جي.

٣٠

هو جا ڪيچ وٽن مَئُون، لڳي تيز تَنوارَ؛
سندي پِريان پارَ، تَنهن ڏنا دلاسا دل کي.

ڪافي

١

نِينهَن نِهوڙي آهيان، هاٽي جيڏيون ڪاڏي وڃان!

پنڌ پري ٿيو پِرينءَ جو، عشق اُلارو اچان.
ڪَتڻ وتڻ نہ ٿئي، چرخو ڦيرائي پڇان.
پِريَن نايُون پَتےُ م، عشق سنديون سي ڇڄان.
موتڻ واري ڪڏهين، ”سچو“ نہ مَصلحت مَڃان.

ڪافي

٢

هئان ٻاروچي نال، وو نال، پَلڪُ نہ پري پِرينءَ کَئُون!

وَرهيہ وِيَڙم گذري، هَي هَي هڙي حال، وو حال.
ساڄنَ تنهنجي سوز جي، ڪريان ڪنهن سان ڳالهہ، وو ڳالهہ.
تي گذاريان ڏينهڙا، تنهنجي خاص خيال، وو خيال.
پُنيءَ لڳل پانهنجي، پنهون سائي پال، وو پال.
ساهہ ”سچوءَ“ جو صدقي، آهي اُتون آل، وو آل.

ڪافي

٣

گوليءَ جي گفتار، ٻُڌيَوَ ٻاروچَن ۾ ڪا!

ڪُتا ڪانَ قريب جا، هِنيَڙي منجھ هزار.
آءُ پيادي نا پُڄان، سارو ساٿ سُوار.
اُنهن ڪارڻ آئيو، رئڻ زارو زار.
لدم پير پنهونءَ جو، منجھئُون گرد غبار.
اچي شال ينيور ۾، ٻاروچو ٻيهار.
پاٹؤن ٻانهي پانهنجي، دوستے نـ ڪجو ڌار.
ڪَن ”سچوءَ“ ڏي سچَ جي، مَنجَھئُون، نِينهَن نهار.

ڪافي

۴

يار لڳي آءُ هَلندي توسان، وو،
رهنديس ڪِيئن پنيور ۾.

پاءِ رڪاب پرينءَ جي، هَي هَي هاريون هوسان.
پائي مَندڙا پورَ مَئُون، راهن تي روسان.
اَوهان ٻاجهون سپرين، چاهي مُنهنجو لوءِ سان.
سورن سهرا سِرَ تي، پارئون تنهنجي پوسان.
”سچو“ ساعَتَ نہ رهي، دم ٻَاجهون دوسان.

ڪافي

۵

گولَن جي آءُ گولي، ٻاروچاٽي ذات جي!

سمجهي سگهان ڪينڪي، ٻاروچي جي ٻولِي.
عبث آءُ پيي ناهيان، ڳالهه ڪَيَس ڪنهن ڳولي.
ڪري ڪوهيارل ويو، هِنيَڙي اندر هولي.
روئي اُنهن واسطي، چِڪ ڪيم هيءَ چولي.
”سچو“ صدقي تَن تَئُون، جِندُ جَنهِين هِت گهولي.

ڪافي

٦

اڙي اَلو اَلو، منهنجي يار سَچَڻ جو، ساڻ سلامت آئيو!

اَڄُ سي اڱڻ آئِيا، مون جن لءِ وِرھ وسايو.
اُھي ڳَڏ مسافر ھِنِ ڳڏيا، مون جن لءِ پَندِ پُڇايو.
ڏيئي دلاسا دل کي، تن ريھي روح رچايو.
حال يائي اَچي سي تيا، جن تان چيتڪ لايو.
وريتيون وصالَ جو، ھاڻ واليءَ ورق ورايو.
"سچوءَ" کي ڙي سرتيون، اھو مولٰي مُحِب مِلايو.

ڪافي

٧

سنديوَ سار سنيال، يار مون کي آھي، منهنجا ميان!

مون ھُون ڏورڻ نہ تيا، الا، آھن ڪافي ڪَشال.
اَوھان پاجھون سُپرين، جيڻ منجھ جنجال.
ڪريو فنا فراق کي، وجھان واجھ وصال.
پاجھ پاروچا تو پوي، ھھڙا تيڙم حال.
راتو ڏينهان روح ۾، جَڪان لاءِ جمال.
سِڪ "سچوءَ" کي سُپرين، آھي جِي ۾ تنهنجي جال.

ڪافي

٨

تون آءُ ڙي قاصد آءُ، ميان،
ڪا خبر ڏيھؤن ڪِيئن جي!

پرين سندي پار جو، ڪو لھي اَج سماءُ، ميان.
منھنجو ٿئي ھِت ڪينڪي، ٻاجھؤن ھوت ھلاءُ، ميان.
ملڻ ٻاجھون دوست جي، ڪندو ورھ وڌاءُ، ميان.
”سچو“ سمجھين ڪينڪي، اھو اَٿئي ڪو لقاءُ، ميان.

ڪافي

٩

آءُ تان صدقي اُن تئُون، جي آيا پُنھل جي پار!

مُڪم نياپا نينھن جا، ھوتن ڏنھن ھزارَ.
محبت محبوبن جِي ڪئي، ھِنيَڙي ۾ ھُشڪار.
وجي ڏسنديس اکڙين سان، وڻ سندا وٺڪار.
سِڪ ”سچوءَ“ ڪي سرتيون، ڪيا اندر ۾ الغار.

ڪافي

۱۰

اوڏانهن آئين ڪانگل اَدا، لنؤ تون چَڱي اَج لات ڪا،
ڪِي هُتي هئي محبوبن کي، مشتاق جي مصلحات ڪا؟

هيڏي اَچڻ جي ڪا هُين، ڏي تون مون کي تسلات ڪا،
مون هن نماڻيءَ وٽ اُتي، رهندا اَچي هِت رات ڪا؟

بي تان هوندي هيٺي ادا، ظاهر نہ جهڙيم ذات ڪا،
پيغام مون ڏنهن پرت جا، ساٿي آندوَ سوغات ڪا!

شب روز عاشق رئڻ ۾، چاٽن نہ هَڏ بي بات ڪا،
جاني جدائيءَ جيهڙي، آهي نہ بي آفات ڪا!

هيڪند هئڻ جي هوت سان، سائين ڪندم ساعات ڪا،
دلبر ٻاجهون هڪدم "سچو"، بيهي اُها برسات ڪا؟

ڪافي

۱۱

عشق اَول آزمائي، ڪاڪيون ڪيچن جو ميان!

سِر تي سهج، وو، سور ستاٽا، ٻاروچو ٻولائي.
صحيح ملندم هوت حقاني، رانولُ مون رولائي.
عاشق صادق سڻ ”سچيڏنا“، ٻول نہ ڪنهن ٻولائي.

ڪافي

۱۲

سانول، سوين ڳُڻَ تنهنجا تي ساريان!

هُيا منهنجي هِنيَڙي اندر، سي تان ڪيئن وساريان.
واٽان اچڻ جون، وو، تانهنجون ويٺي سي نت نهاريان.
اوهان ٻاجهون سُپرين، گوندر ڏينهن گذاريان.
جهُري جهوريءَ ۾ پيو، هِنيَڙو ني هاڪاريان.
”سچو“ سگ در تنهنجي جو، تنهنجي ڪڍَ قطاريان.

ڪافي

۱۳

ڪنهن کي هي حال چوان اَديون ڙي، واءِ ويلا جو!

ڏيرن ڏيئي ڇڏيا، موتي سور نوان، هي حال چوان!
مهٽا محبوبن، ڏنا پاڻ اوهان، هي حال چوان!
”سچو“ سِرواٽن کي، وچي پيرين پوان، هي حال چوان!

ڪافي

۱۴

عشق تنهنجي ماري آهيان، آءُ اَچي ڏي دوست دلاسو دل کي!

سگهه نہ ساريان پنڌ ڪرڻ جي، پلو ميان، ڪيچ وٽن ڏي ڪيئن ڪاهيان!
آءُ تان پانهي تون تان سائين، سَگهَ نہ پيو ڪو ساهيان!
ڪم اچي جي هي سر تنهنجي، ميان، تان پيي نابِر ناهيان!
آءُ اَڻ سونهين سونهين ناهيان، ڪاڏي ڪرهَل ڪاهيان!
هوت ڪرين تو ههڙيون، ميان، اَسَر هَڏ نہ لاهيان!
اگڻ آءُ تون يار پيارا، سيي پلايون تي پانيان!
ورهه اوهان جي ڪيئي ولوتيا، ”سچو“ چوي آءُ چاهيان!

ڪافي

١٥

دل ناهي سا منهنجي وس، ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان!

انهن اَکڙين کي، ناهي ڏسڻ ڪَـئُون بس،
ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان!
اصل لاڪون آهيان، پاڙيچون پروس،
ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان!
ڪاڪيون آهي نـ عام سان، روح هنهنجڙو رس،
ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان!
پاجهون ويڙهي دوستـ جي، ٻي ڳالهه نـ لڳي ڪس،
ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان،
ساهه ”سچوءَ“ جو سرتيون، دوستـ وٺي ڪيو وس،
ڙي جيڏيون، ڪيئن ڪريان!

داستان اٺون

١

مارڳُ متاهون ٿيو، مارڳ چڙهي ڪيرَ؟
سا پُڇي ساٿ سويرَ، جائِي مارڳَ تي مري.

٢

جي تون مارڳَ تي مرين، وڏا طالع تو؛
سانولُ ساڳي سو، مٿان تو هٿ ڏئي.

٣

مَلهِي مارڳ مرُ، تان تون تنين جي ٿئين؛
جبل هار نہ جرُ، ارتو اَڪَڙين مون.

٤

مارڳ جي مُئينءَ، تان هُئينءَ هوتياڻين هنجَ ۾؛
وڃي ڪيچ سُئينءَ، تان ويچاريءَ وسُ ڪيو.

٥

مارڳ مرن جي، ور تنين ڪي ويجهڙو؛
هَي هَي هوتن ڪي، ٿئي ارمان انهن جو.

٦

مارڳ مرڻ آهه، گهوريو جيڻ جيڏيون؛
پير نہ پوئيون پاءِ، عاشقَ مرُ اڳي ٿئين.

٧

مارڳ آهه مرڻ، جيڏيون هن جيڻ ڪَئُون؛
وس ويچاريءَ ايترو، ڪوڪان ڪانڌ ڪرڻ؛
پاروچا پُرڻ، تيو ڪم ڪوهيار جو.

٨

مارڳ مران شال، دعا ڪريجو جيڏيون؛
هوت هڦڙي حال، مانَ متان مون هٿ ڏئي.

٩

متي راهه رئان گهٽو، ڪا مون لهن ڪل؛
ماڙيون سيي محل، ويني ورهه وسائيان.

١٠

متي راهه رئان گهٽو، آءُ اوٺارن ڪاڻ؛
هاريون ايندم هاڻ، ڏک ڪيندم ڏيل مون.

١١

متي راهه رئان گهٽو، آءُ تنهن لَعلَن لَڳِ؛
جَتَ پيا پِي جَڳِ، منهنجو پيچ پنهونءَ سان.

١٢

متي راهه رئان گهٽو، ڪارڻ ڪيچيڙن؛
سِگها شال اچن، ڪَرن غور غريب جو.

١٣

متي راهه رئان گهٽو، ڪارڻ ڪوهياري؛
مُئيءَ کي ماري، وڃ مَ منهنجا سُپرين.

١٤

سچو ٻَڌي سندرو، لَڪين ڪندي لوچَ؛
ڀَڙيون لڳي پروچ، متي راهه رئان گهٽو.

١٥

اديون آريچن جي، ڪافؤن پونديم ڪل؛
ڪارڻ ڪوهيارل، متي راهه رئان گهٽو.

١٦

هُو سياڻا سُپرين، عاجز هِيءَ اَڄاڻ؛
آءُ ڪوهياري ڪاڻ، متي راهه رئان گهٽو.

١٧

هوندي هوتياڻن جي، هيءَ ويچاري وڃِي؛
آءُ تنهن لالَن لڳِي، متي راهه رئان گهٽو.

١٨

اندر آڳِ عشق جي، ويو ٻاروچو ٻاري؛
ڪارڻ ڪوهياري، متي راهه رئان گهٽو.

١٩

ڪافي ڪشالا ڪيترا، ٿَڪيءَ مون نه ٿِيَن؛
جيڏيون ڪاڻ جَتَن، متي راهه رئان گهٽو.

٢٠

ڪافي ڪشالا ڪيترا، ڪڏهن مون نہ ڪيا؛
وتؤن هوتہ ويا، ڪٽي ساٿ سويل جو.

٢١

ڪافي ڪشالا ڪيترا، پڇن مون نہ هَتاءُ؛
اَڄ آرياڻي آءُ، تي وسيلو وڻڪار ۾.

٢٢

ڪافي ڪشالا ڪيترا، پري آهن پَنڌ؛
رويون چُمان رَند، آيل اوٺارن جا.

٢٣

ڪافي ڪشالا ڪيترا، مارڳ آهہ منزل؛
آهہ ڪوهيارل ڪل، نامِيا نماڻِن جي.

٢٤

ڪافي ڪشالا ڪيترا، هزارين فرسنگ؛
نهاري ڏي ننگ، ڪر ور ويچاريءَ جي.

٢٥

ڪافي ڪشالا ڪيترا، ڪوڙين آهن ڪوهہ؛
مون ڪَئُون جهاڳڻ نہ تِيَن، رُڪؤن ڏاڍا روهہ؛
تنهنجي پُڇان توهہ، نا تہ ناهہ حال هلڻ جو.

٢٦

ڪافي ڪشالا ڪيترا، آهن جال جبل؛
لهه ڪميڻِيءَ ڪل، پاروچا پاجهه ڪري.

٢٧

ڪافي ڪشالا ڪيترا، دقت اَئُون تصديع؛
اَچي پَهچج پِي، مون هن نماڻيءَ تي.

٢٨

ڪافي ڪشالا ڪيترا، ڪڏهن ڪين ڪيام؛
سلهاڙي ساٿ سان، ڪٺي هوت ويام؛
ووڙڻ وڻ پيام، قسمت سانگي ڪيچ جا.

٢٩

ڪافي ڪشالا ڪيترا، مارڳ متاهون؛
چوريءَ ڪي چيرين، چڏي وئين چاهون؟
توکي ڪري سپرين، دردمند دانهون؛
تون اچج آڳاهون، نا تہ تي دوست دم ڏيان!

٣٠

ڪافي ڪشالا ڪيترا، جِتِ جانارن جايون؛
غفائن غارن ۾، اُت بيحد بلايون؛
مانديءَ ڪي مارڻ لاءِ، نڪتيون نِنايون؛
مون سِر تي سهايون، سڀ آريءَ سندي عشق ۾.

۳۱

ڪافي ڪشالا ڪيترا، بَر وڏا بئبان؛
لانگھا هِڪُ لَڪَن جا، پيا ڪوهن ۾ ڪُهدان؛
اڳيان ڏينَم ڪينڪي، هلڻ هي حيوان؛
آءُ آرياڻي اَڳوان، ترُ مون نہ تيلهيو ٿئي.

۳۲

ڪشالي مؤن ڪمُ، توري ڏينهن مؤن ٿئي؛
سوز گداز ۽ غم، رهبر تيندو راهه ۾.

۳۳

قدر منجهہ ڪشال، مون تان لڌو جيڏيون؛
وڏي وِٽ وصال، يڪسان يڪايڪ ڪَئُون.

۳۴

موتي آيس ماڻ ۾، تان ڪيو شوق شڪار؛
هَي هن نماڻيءَ ڪي، ووڙڻ تيو وٽڪار؛
طلب سين تڪرار، ڪشالي مؤن ڪم تيو.

ڪافي

۱

پارؤن تان پريَنِ، جيڏيون، اچن اُهي اولانيا.

تيلهان ترسين تار ۾، جيلهان محبت ناهي من.
ڪيئن چانگار چِڙن جي، ڪوڙي پيڙ ڪن؟
سڪ سچي جن ساهه کي، سي تارؤن نا ترسن.
ڪين اسان ڪَڻُون اَنهنجون، ڳالهيون ٿيون وسرن.
آءُ اسانجي پار ڏي، پيون تان ڏيئي پَن.
عشق "سچو" جن آهيئي، سي تان روءِ رَسَن.

ڪافي

۲

ڪاڪيون مون ڏي ڪالهه، دلبر لکيا دلاسا!

اِيندا اَگَڙ سي تانهنجي، جَن لءِ سِڪينءَ تي سال.
هاريون! هجر فراق جو، واريو ورق وصال.
سَرهو ٿيڙو ساهُ مون، لاٿؤن ڪُل ڪَشال.
ڪَرم ڪيائون پانهنجو، مُنهنجي ني ڃاهي مجال.
تِرُ نہ ماندو تون ٿِئين، لَهندءِ "سَچو" سنيال.

ڪافي

٣

ديواني هِن دل ڪَيَو، ڪو دوستے دلاسو ڏيو!

تو ٻاجهَون سانول سائين، چئو ڪير ڪو پُڇندو پيو؟
توهون الاجي ڪيئن سائين، سو واعدو وسري ويو؟
گُهرجي سعيو تَنهن جو گهٽو، جو پيش اوهان جي پيو.
ڪنهن کي ڏيان هِيءَ دانهڙي، هَي بِرهه بيراڳي ڪيو.
هَي هَي نِي هُهڙو حالڙو، اَي يار تان تو ريءَ ٿيو.
هِيءُ ساهه منهنجي سَرير مؤن، هَي تان تنهنجي نازن نِيو.
نِجهري نِماٽيءَ جي اَچي، هڪ ڏينهن پاءِ لالن لِيو.
ڪيو ڪالهه هادي قول تو، مِڙني اڳيان مون سان اِهو.
هوندس ”سچو“ توساڻ آءٌ، تو پِيرُ ’عبدالحق‘ چيو.

ڪافي

۴

عشق اَکين نيئي لايو، مَستانن سان!

سِر متي مون سَرتيون، وِرهي مينهن وسايو.
البت ويندس اوڏنهن، پَلُ پاڙيچون نہ پايو.
آءٌ ڪيئن ويهان ماٺ ڪري، سورن هٿ سِجهايو.
جا سيبايَوَ سَرتيون، ڳالهہ اُهائي ڳايو.
حاصل آہ حبيب جو، ”سچوءَ“ تي سڀ سايو

ڪافي

۵

مون کي مِهڻا ڏئي، مَرُ ڪا پارؤن پِرينءَ جي!

هيءَ تا حبيبن ري، پيالا زهر تِي پئي.
ڏوڙو ڏک مون پرائيو، هَي دوست جي وئي.
روز پرينءَ جي پار ڏي، مون کي نينهن ٿو نئي.
سارو ئي ڪم ”سچو“ ٿيو، پُنيءَ دوست جي پئي.

ڪافي

٦

پائي ڏوھ پنھنجي اندر ۾، آءٌ دوستي تو در آئيان!

راتو ڏينھان پنھنجي روح ۾، تنھنجا سوين ڳڻ ڳائيان.
ڏٺي ڏوراپو ٻُڌي، آءٌ پلؤ توکي پائيان.
زاريون ضعيفيءَ مؤن ڪري، پرين توکي پرچايان.
جا تو پٽي پيزار جي، سا ڪھ لِڱن کي لائيان.
سڀ ڳالھ پنھنجي سِرَ جي، توکي "سچو" سمجھائيان.

ڪافي

٧

وڃي شال ڏسان، پنھون، تنھنجو ڪيچ والي؛ وسايو!

اَديون اوٺارن ڪي، آيل، رتي؛ منجھ رسان.
ڪاڪيون ڪوھيارل ڪي، آيل، پُڇِي شال پسان.
وندر جي واٽن تي، آيل، گوڏن پر گسان.
ھاريون ھوتياڻن جي، آيل، ويڙھي منجھ وسان.
وڃي ڪيچ وڻن ۾، آيل، ھوتن ساڻ ھسان.
”سچو“ سپرين سان، آيل، ڪنديس چاھ چَسان.

ڪافي

٨

ٿيون ورڻ جون وايون، يار سانگيڙي جون!

ھٿ پانڌي؛ جي، پارؤن پرين؛ جي، اھي سي خبران آيون.
ڪُونجان ھزارين ڪيچ وڻن ڏھون، اسان ڏي يار اُڏايون.
اڳڻ اُھوئي اسان پرين جو، شل جدا نہ ھونديون جايون.
ڪيئي ڪتابتان پنھنجي اَچڻ جون، مون ڏي سي ھوت ھلايون.
ناھن ڳالھيون ھي ڳرھَڻ جھڙيون، ”سچو“ ري سوز سَلايون.

ڪافي

٩

هاڻي ڪنهن سان ڳَرهيان ڳالهه، هاريون پنهنجي حال جي!

پرين نيندا پاڻ سان، پينر، پنهنجي پال.
ڪرڻ عرض عجيب ڪي، منهنجي چاهي مجال.
ڪندي پورهيو ڪيچ ۾، جي نين نماڻي نال.

ڪافي

١٠

منهنجي ساهه سچڻ کي ساريو،
مون کي ڳالهه تنهين جي ڳاريو،
هوءِ هوءِ هوءِ!

اَديون آرياڻن جي، وجي توڏن تونگِ تنواريو.
مون من گڏي گوندرين، ڪيچي ڪيچ قراريو.
هِهڙن هوتاڻن کي، وريتيون نہ وساريو.
جيءُ سَچوءَ جو سرتيون، سندن عشق اُجاريو.

ڪافي

۱۱

چَپَر تان نہ ڇڏيندين، پلوڙي، پنهل يار!

پاڻ سڄاڻي پانهنجو، گولي ساڻ گڏيندين.
اگهڻ آسروند جي، آرياڻي تو ايندين.
اهو اٿم آسرو، نال نماڻي نِيندين.
پڪا پڪن سامهون، اوري شال اَڏيندين.
سڪ ۾ سور "سچوءَ" کي، بلوچا، بخشيندين.

ڪافي

۱۲

گهوريو هي تہ پنيور، مون سڳّ ٻاروچن سان!

مَرَڪُ تان معذورِ کي، سندو هوتن هور.
راتيان رئان وڏ ڦڙا، ڏينهن سارو ئي ڏور.
آهي آرياڻيءَ جو، ديوانيءَ کي دور.
سچو ڳالهہ اُنهيءَ جي، شوق مچايو شور.

ڪافي

١٣

دیس اسان جڙي آيو،
ٻڙيون، ٻاروچو؛
مولیٰ سو آڻ ملايو!

اَچڻ ٻاروچي جي ڳل نہ آن کي، تيلهان تيون ورھ وسايو.
ويڙھي اوھانجي وسي ٻاروچو، پري چو پنڌ پچايو؟
اڱڻ اوھان جي آھي سدائين، گھوري تان پاڻ گھمايو.
آءُ نماڻي عيبَن ھاڻِي، پاڻ پرينءَ پرچايو.
پنڌُ ويٺي يار ”سچوءَ“ جو، ڪيو سو ھوتَ سَجايو.

ڪافي

١۴

اَچن تا پرين اَچن تا،
سل ڪي ساتي، اَچن تا؟

طرفے اسان جي ھين تياري، پَھَ اچا ڪي پَچن تا؟
اديون آتش عشق جا، من ۾ مچ مچن تا.
پَسڻَ ڪارڻ پرينءَ جي، نينھن وارا ھِتے نَچَن تا.
”سچو“ سُورھيہ ڪيترا، رنگ انھيءَ ۾ رچن تا.

ڪافي

۱۵

اها ڳالهہ سچڻ تنهنجي، ڪنهن سان آءٌ تان ڪريان؟

اوهان پاجهون سپرين، ويني هِتے ڏکڙا ڏريان.
هي سِرُ سارو ساهہ سان، آڏو تنهنجي دوستے ڌريان.
وِرهہَ اوهان جي هتے وساريا، پاڇاڻن ڪي پنڌڙا پَريان.
دوستے اوهان ريءَ ديس اُنهيءَ ۾، سورن جا تي سڏڪا پريان.
”سچو“ چوي سپرين، تنهنجي صورتے ريءَ ويني سور تريان.

ڪافي

۱٦

منهنجو هوتے پنهونءَ سان، نينهڙو لڳو!

پَرو پِيڙم پاڻ مون، پينر ڙي منهنجو پول پڳو.
ٻپائيءَ جو بند پيو، ڪاڪِيون توڙيو عشقَ تڳو.
مون کي اوڏنهن آئيو، سرتيون سندو وِرهہ وڳو.
پرين ”سچو“ آهي پاڻ سان، جيئن سُئيءَ منجهہ سَڳو.

داستان نائون

١

باري بِرھ بلوچ جو، رڳوئِي راحتَ؛
سارِيان سا ساعتَ، جا ھيڪَندَ ھُيَس ھوتَ سان.

٢

باري برھ بلوچ جو، آھِ مَتِم مَحڪَمُ؛
سندو دوستيءَ دمُ، چِڏيان نہ چِن ڪَھين.

٣

باري برھ بلوچ جو، آھِ نسورو نورُ؛
راتو ڏينھان روح ۾، مُحبَن جو مَذڪورُ؛
وڃڻ آھ ضرور، ڪاڪِيون ڪيچيڙن ڏي.

٤

باري برھ بلوچ جو، ھِيٺِن جو ھمراھ؛
روح مَنجھارون راھ، ڪاڪِيون ڏسي ڪيچ جو.

٥

باري برھ بلوچ جو، سَدا مُون شامل؛
ڪيچ ڏٺي ڪامل، مون کي پورَ پَسائِيو.

٦

باري برھ بلوچ جو، اونداھيءَ اوجَرُ؛
ساٿي آھ سَيَر، سو نہ ڇڏيندو ڇَپَرين.

٧

باري برھ بلوچ جو، اديون سِر آيوم؛
چاھُون چُمي تنھن کي، چشمن تي چايوم؛
وِرھ وسايوم، نِينھُن پنھنجي نِجھري.

٨

باري برھ بلوچ جو، تَنَ کي تَقويتَ؛
سنديءَ سورَ صِفَتُ، پُڇين نہ پَر ڪَھِين.

٩

باري بره بلوچ جو، ھاريون ھِدايَتَ؛
ڪَندو ڪفايَتَ، پاٽون چاٽِي پَنڌ ۾.

١٠

باري برھ بلوچ جو، سارو سعادَتَ؛
ھيٺن حمايتَ، ڪاڪِيون آھي ڪافي ۾.

١١

پِريان سَندي پارَ ڏي، پَنڌُ عجائِبُ آھ؛
گھوري سِرُ گُھماءِ، متي در دوسَن جي.

١٢

پَنڌُ عجائِبِ پِرينءَ جو، سَندو پيرَنِ ناءِ؛
ھِنئَين سانڍِ ھَلاءِ، پانڍ پَنھنجو پِرينءَ ڏي.

١٣

پنڌ عجائِبـ پرينءَ جو، آهـ هلڻ سان حال؛
نـڪا قيل مقال، ٻي نا جُڙي اُتـهين.

١۴

پنڌ عجائبـ پرينءَ جو، خاصو ساڻُ خيال؛
فِڪر سان في الحال، وڃي پسندينءَ پرينءَ کي.

١۵

پنڌ عجائبـ پرينءَ جو، سِسِي پيرَ ڪرڻ؛
اِنهِينءَ ڏيان ڏرڻ، آهي قدم ڪيچ ڏي.

١٦

پَنڌُ عجائِبـ پِرينءَ جو، ”مان“ سان ڪين هلي؛
سائِي چاهه چَلي، جنهن ”مان“ چڏي وچ ۾.

١٧

پَنڌُ عجائِبـ پِرينءَ جو، هلڻ هڪ نظر؛
پاڙيچي ڪنهن پرَ، اهو خيال ڪڙو رهي.

١٨

پُني هوت پنهونءَ جي، هيءَ ويچاري ويندي؛
سچٽن نـ سينڌي، آءٌ تان آهيان جيڏيون.

١٩

پُنيءَ هوت پنهونءَ جي، هيءَ ويندي ويچاري؛
ضَعيف زاري، ڪندي در دوستن جي.

٢٠

پُنيءَ هوت پنهونءَ جي، هاڙهي کي هلنديون؛
سور وجي سَلنديون، کَشالا کافن جا.

٢١

پُنيءَ هوت پنهونءَ جي، هاڙهي هلنديون سي؛
جَتَن اُتون جي، سِرُ کريندديون صدقي.

٢٢

روئي هارج رَتُ، هَي هَي هوتياڻِن لاءِ؛
تنهن پوءِ جيکس جتُ، متان تو هتُ ڏئي.

٢٣

راهين هارج رَتُ، کاکي کيچيڙن لاءِ؛
هو جو ڏونگر ڏاکڙو، ماري پُڇج مَتُ؛
ڏاڍيون مهتان مِير جون، جهلي کج جَهَتُ؛
تہ پاڻون چاڻي جَتُ، تئي رفيق رُجُن ۾.

٢٤

اُهي زورئون زور، جي تو محبت من ۾؛
ڏونگر ڏوريون ڏور، همڙن هوتياڻن لاءِ.

٢٥

هَنجون رتُ هاريج، تان روهن کي رهسو تئي؛
وار نہ وساريج، همڙن هوتياڻِن کي.

٢٦

هاريون نہ هارين، اَرتو اَڪڙين مَؤن؛
تون ڪيئن وسارين، هھڙن هوتياڻن کي؟

٢٧

آهي روح رتِي، مون سين مون پرِيَن جي؛
هٿان لَڪَ لتِي، هھڙن هوتياڻن لءِ.

٢٨

آهي ڪانڌ اَتَڪَ، آيل، عِشق وارئين؛
هٿان لتي لَڪَ، هھڙن هوتياڻن لءِ.

٢٩

وؤڙيندي وڪار، ٻَڏي سَندرو سچ جو؛
پنڌ اڙانگا پَٻَ جا، قابو نہ ڪوهيار؛
آهي رئَڻ زارو زار، هھڙن هوتاياڻن لءِ.

٣٠

گولِن گڏ گَڏيان، پاڻ پنھنجو ڪيچ ۾؛
پَلَؤ تان نہ ڇڏيان، هَھِڙن هوتياڻن جو.

٣١

گولِئين گَڏيندي، پاڻُ ڪميٽي ڪيچ ۾؛
ڪنهن ڇَنِ نہ ڇڏيندي، هَھِڙن هوتياڻن کي.

٣٢

گولئين گڏيندياس، پورھئي ڪارڻ پاڻ ڪي؛
پنھنجي تان پرينءَ کي، "سائين" سَڏيندياس؛
ڪنھن چَنِ نہ چڏيندياس، هِھڙن ھوتياڻن کي.

٣٣

ھارِيون تيس نہ ھيئن، جو ننڍ نماڻيءَ نہ ڪَئي؛
تيان پيرادو تَن جِي، جَتے ويڙم جيئن؛
ڪاڪِيون ڙي آءُ ڪيئن، هِھڙو ھوتُ وسارِيان؟

٣٤

سَوين ڳُڻَ سندانَ، مان تي ساريان سَرتيون؛
سِگھا تيندا سُپرين، مون تي مھربانُ؛
ويھان ڪيئن ماٺ ڪري، جيءَ متي جَولانَ؛
آءُ ڪيئن ۾ اَرمانَ، هِھڙو ھوتُ وساريان؟

٣٥

موتِي ايندُم شال، پاروچو پاجھَ پئِي؛
اَتَم آريچن ري، جيئَڻ منجھ جَنجالَ؛
ھَي ھَي منھنجي حال، ھھڙو ھوتے وساريان.

٣٦

جان جان يَڪا يَڪ نہ ٿيان، تان تان ماٺ نہ مُون؛
"چِرا" ۽ "چُون"، برابرَ "بي چُون" نہ ٿئي.

ڪافي

١

پُڇيون ڪي پِرينَ، حالَ منھنجي جِيُون خبران، ساٿيو ڙي!

ساھ سِڪي تو جن ڪي، مون ڪي ڪِي سارِنِ؟
هِنِ دم دلاسا ڏنا، سَرتيون ساٿيڙنِ.
تون هِتِ ڪھڙيءَ ڳالھ ۾، هو هُتِ ياد ڪَرنِ.
آھين جَنين جي آسري، سي تو ڪاءِ چَڏنِ.
"سچو" سَنگتِ پانھنجي، مانَ غريبِ گڏِنِ.

ڪافي

٢

پَسَڻَ ڪارڻ پِرينءَ جي، ڪيا آگَمَ اَکڙيَنَ!

مِلَڻ لاءِ محبوب جي، تيون راتو ڏينھن وسَنِ.
جھُورَ نہ لَھي جھُڙَ جِي، تي ڪڏھين ويڳاڻنِ.
سدا ساوڻ تَن کي، بوندان بس نہ ڪنِ.
"سچو" سُپرينءَ لاءِ تيون، جھوريءَ منجھ جھڄِنَ.

ڪافي

٣

بِرھ بيراڳي ڪيو ڙي جيڏيون، مون کي درد ديوانو ڪيو!

پُڇو ڪيم طبيب ٻيا، مون کي نِينھَن سو نِيو.
ھاريون اَچي اوچتو، پُور پِرِيَن جو پِيو.
اَندوھ عشق عجيب جو آھي، ڏکِيءَ کي نِي ڏيو.
جو اَمُرَ اوراڻو ڏنو، سو تان ساڳِي ٿيو.
سَرتيون ٻاجھؤن سوز جي، آھي جُنِن گاڏون جِيو.
راتو ڏينھان روحَ کي، خيال ڪيو ھِن کِيو.
”سچو“ باقِي سَچُ ٿيو، غير وچؤن تان ويو.

ڪافي

۴

تيون وَرَڻ جِيون وايُون، يا سانگيڙي جون!

هَٿ پانڌِن جي پاروُن پرين جي، اِهي سي خبران آيون.
ڪونجان هزارين ڪيچ وٽن ڏَنهُن، اُهي سي دوست اُڏايون.
اَڱڻ اهوئِي اسان پرين جو، جدا نہ هونديون جايُون.
ڪئِي ڪتابتان پنهنجي اَچڻ جون، مون ڏي هوت هَلايون.
ناهِن ڳالهيون هي ڳرهَڻ جهڙيون، ”سچو“ سي سوز سلايون.

ڪافي

۵

گهٽا وچي ڏينهڙا لايا، يارَ پياري، ميان!

آءُ ڙي پانڌي ڪَلَ ڪائِي ڏي، هُئن اَچڻ جا سعيا؟
اُنهن ڪارڻ راتو ڏينهان، مون تي وِرهه وسايا.
ڏينهن انهيءَ ڏي ڏسان ڏهاڙيون، هُن تي ڪانگ اُڏايا.
يار مسافر موليٰ مهر سان، ساڻ غريب گڏايا.
تورا تَن جا ”سچو“ سنياريِن، جي اِجهي چَون اَج آيا

ڪافي

٦

حال منهنجو ڪونہ هو، جيڏيون ڙي، پنهنجو ڪرم ڪيائون!

معافي ڪيائون منديون، ڏوهَن ڏي نہ ڏٺائون.
جيڪو حال احوال هو سائين، پاڻؤن پاڻ پُڇيائون.
پاڻ پنهنجو پاڻهين، ساڻ غريب گڏيائون.
”سچوءَ“ کي ڪيئي سرتيون، تي دلاسا ڏنائون.

ڪافي

٧

گھوِري گھوِري گھوِري، وو ميان،
جند سَچَڻ تو تان گھوِري!

راتو ڏينهان، وو، آهي اوهان جي، سائين، جھوِري جھوِري.
ڳچيءَ وِڌيَوَ عجب جيهي، سُهڻا، ڏوِري ڏوِري.
تَندُ نہ ڇاڻان، وو، ڪنهين هيءَ، سُهڻا چوِري چوِري.
دل ڪسيائي، وو، لُٽي نِيتِيائِي، حاڪم، زوِري زوِري.
اول آسانِي ڳالھ ٿي، پوءَ ڪيڙءِ، سائين، ڳوِري ڳوِري.
”سچوءَ“ لايو سَچَ منجھاروُن، لالن، لوِري لوِري.

ڪافي

٨

ڙي جيڏيون، هاڻي گهوريو هوتن ري، سارو شهر ڀنڀور!

لاهيندا، وو، لُطفي مان، ميان، هن ڏکيءَ کؤن ڏور.
هي هالاڻي آن جي، شعلو وڏڙو شور.
منتي نہ منهنجي موٽيا، زاري آهي نہ زور.
درسن ساڻ دفعي ٿيندو، سندو هنيڙي هور.
"سچو" سندين راه تي، هڪ جفا ڀيو جور.

ڪافي

٩

اَڄ هوتن ريءَ هِتي هاڻ، ٻيا ڪير لهن مون ساران!

قاصد ڪيچ وٽن ڏَنهُن، آئُتي سِگهڙو آڻ،
تي روز وِڄهايان قاران.
وِڄهان وِڃاڻا ڪيترا، قريبن جي ڪاڻ،
يار ملن شل ياران.
آيون اِنهي پار ڏهون، اديون ڪُرڪاڻ،
ڪونجن جون پِيي قطاران.
سَنجهي صبح سرتيون، ميان ٻاروچي جي ٻاڻ،
آهِن "سچو" کي سنياران.

ڪافي

۱۰

ڏکے وڏو وئين ڏيئي ڏيئي، وو، يار سچڻ اَڄ مون کي!

اوهان پاجهون يار پيارل، حال اسانجِڙو هيئي هيئي.
پرين ڏسيجو وڙ پانهنجي ڏي، اسان هٿئون جي پيئي پيئي.
ياد ڪريجو ڏينهن اُهي ئي، ڳالهيون ڪيَوَ گڏ ڪيئي ڪيئي.
هو جي ڪيون ڳالهيون توئي سان، نينهن ”سچوءَ“ ري سيئي سيئي.

ڪافي

۱۱

ڪالهه، اَسان تو ڪيون ڪيون، يار سچڻ، ڳجهيون ڳالهيون!

تين پراٽيون ڪينڪي، نِتے سي آهن نَيون نَيون.
رهيون آهن روح ۾، چڱيون اوهان جي چَيون چَيون.
ڪين وسرن ساهَ ڪئُون، اُهي تان پاڙڻ پَيون پَيون.
مٺيون ڳالهيون تانهنجيون، هن ”سچوءَ“ ساهَ سَنيون سَنيون.

ڪافي

۱۲

تون تہ پاڻھي تو سائين چاڻي،
ڪيھو حال چوان توکي ھاڻي!

دل ديواني ڪيَئِي اسانجي، مُحب اَوھانجي ماڻي.
ڏوھن ڏي ڏس ڪين اسانجي، سائين تون پاڻ سڃاڻي.
دردمنديءَ جي دل توئي سان، اڪِن اَڙائي آڻي.
ڪڏھن اسان وٽ ايندين دلبر، ويٺي وڃھان ويڃاڻي.
سوال ”سچوءَ“ جو آھي اھو ئي، تنھنجو عشق نہ شال اَڪاڻي.

ڪافي

۱۳

آءُ آرياڻي اوري، آءُ دامن لڳڙي آھيان!

سِرُ پنھنجو سُپرين، گَھرون آيَس گھوري.
ھِيءَ ڪميڻي ڪينڪِي، ڏونگر سگھي ڏوري.
ڪا جا تَندُ طلب جي، چِتِ وئين تون چوري.
نيو پاچياڻي پاڻ سان، تِرُ نہ رھي تو ري.
”سچو“ سَگ اَوھان جو، ڪيئن پُڇي تنھنجي توري؟

ڪافي

١٤

ڏِس ڪهڙيون ڦيريون پائي، اِهو لِڪ لِڪوتِي يارُ سچڻ!

غمزي هن غيرت تِي، جو عشق لَڪَن سان لائي.
عِلم عقل ويو اڏري، عين عشق جي آئي.
طَبل پيا سيڪ تم تيا، جڏهن نوبت نِينهُن وڄائي.
نحو صرف ويو وسري، جاتي پاڻ خيال ڪُپائي.
رَمز پنهنجي راز جِي، تو ”سچوءَ“ کي سمجهائي.

ڪافي

١٥

اڙي مهر پَئي، مون کي يار سَچڻَ،

قدر پيو مون کي ڪاڪيون، نِي وو وو، ويچڻ وِئي.
اَثر منهنجي درد جو اديون، شال طبيبن تِئي.
ورهيه ويڙا گذري، هِن عاشق آهون ڪِئي.
ورهِ وهايم جيڏيون، پوئتان پُرجهڻ پِئي.
ٻُڪي ڏين جي ٻاجهَ جِي، تان جيءُ ”سچوءَ“ جو جِئي.

ڪافي

١٦

آهِ علاجُ نہ ڪوئِي، هِن اَڪن ماري آهيان!

ڪنهن ڪي سَليان سَرتيون، حال اِهو ئي روئِي.
ڦَڪِيون پُڪيون لکين هزارين، ڪيون طَبيبان توئِي.
ناحَق پڏين پَتِيون، ڪل نہ حاذقَ هوئِي.
ويچ وٺِي وچ واٽ اِهائي، سانولُ اِيندم سوئِي.
دستے سچڻ جي دارون آهي، ”سچو“ يار سَيوئي.

ڪافي

١٧

نِينهُن ڏاڍي سان لايوسي، آءٌ تان هاٿي ڪيئن ڪريان؟

عشق سَوَلو سَرتيون، هُتے سَيَر پايوسي.
جو ڏنائون جيڏيون، سو تان پَلءِ پايوسي.
پُڇِي اسان جا پَڪڙا، اديون اِجهو آيوسي.
پينَر شهر پنيور جي، هِتے طَعنن تايوسي.
سوئِي ”سچو“ سِر تي، هاٿي چُمي چايوسي.

ڪافي

۱۸

منهنجو هِينئَڙو هوتن ساڻ،
ڪهڙي ڪريان ٻِي آءٌ تان ڳالهڙي!

وندر سنديءَ واٽ تي، پُرزا ڪنديَس پاڻُ.
اَچي لڳو مون اوچتو، ٻاروچي جو ٻاڻُ.
دعا ڪريجو جيڏيون، شالَ موٽي مُئيءَ جو ماڻُ.
وِيَڙو درد فراقِ جو، ڏيئِي ڏکيءَ کي ڏاڻُ.
اگڻ ايندو تانهنجي، ”سچو“ سو سرواڻُ.

ڪافي

١٩

ڪالهہ اَسان وٽ ويهِي ويهِي، وو يار سچڻ، ڪَيَو ڳالهيون!

سي نہ وسرن ساهہ منهنجي کي،
ڳالهہ ڪريان ٻِي ڪيهِي ڪيهِي!

ٻهَر ٻاروچا ٻاجهہَ پَئِي تون،
آءُ پکي هِن پيهِي پيهِي!

ڏينهن ٻہ ٽي چار دوستہ اسان جِي،
رَمزُن سان دل ريهِي ريهِي!

هُج هميشہ يارَ اسان وٽ،
پِرين نہ ٽِج پَر ڏيهِي ڏيهِي!

ڪيو بيراڳي ڏينهن تنهن لاڪُون،
دوستہ ”سچوءَ“ جي ويهِي ويهِي!

ڪافي

٢٠

يار چڱي تو تان مون سان لائي،
ڙي دلبر، لائِي!

دوستئ دلاسي جي دردمندن ڏي، مُج ڪتابَتَ ڪائِي.
تنهنجي اَچڻ جي يار پرين ڙي، هِتِ وري تي وائِي وائِي.
جا وٺيوَ دل پنهنجيءَ ڪي، ڪيوَ سانول سائِي سائِي.
خبر خوشيءَ جي پارؤن اوهان جي، اَج اسان وٽ آئِي آئِي.
حال ڏسي ڪري يارَ ”سچوءَ“ سان، تيءُ اَچي ڏُکَ يائِي يائِي.

ڪافي

٢١

اِجهي آيا، ڪِلي گڏيا سي، جن جي ڪارڻ پانڌي پُڇياسي!

فَلڪ فِراقِي، ڏِينهن ڏُهيلا، اُهي سي ئِي وسري وياسي.
پاٽئُون چاٽي، سي پيهي آيا، جِن جي ڪارڻ چِلا ڪياسي.
اسان پانيو تہ آرام ٿِيوسي، ناز نيٽن جي ناگھ نياسي.
ويڙهي اسان جي ”سَچُو“ آيا سي، طرفئ جنين جي قاصد ڪدياسي.

ڪافي
٢٢

متان تون مونکي ڇڏين،
سُونهان ڙي سچڻ جا!

محبوبن سان ناڻ ڏٺيءَ جي، نيئي غريب کي گڏين.
نتو چاٺان ڏينهن اُهوئي، ٿيندو الا جي ڪڏين.
جڏهن تون حاضر ٿئين حضورين، نانءُ ”سچو“ ڪري سڏين.

ڪافي
٢٣

ڪانڻ اچڻ تنهنجي ڪندي آءُ، هِتِ حيلا هزارين وي!

پرچ پرين ڏِس پانڻ ڏي، بِرهه اوهان جي بندي آءُ،
وري مان نهارين، وي.
پَرچِي اگڻ آءُ تون، پايان گچيءَ منجهه گندي آءُ،
يار گڏ گذارين، وي.
جيهي تيهي هوتَ اَوهان جي، چڱي سا توڙي مندي آءُ،
سا تون چو ٿو وسارين، وي.
اَوهان باجهون سُپرين، نيٺئُون وهايان ندي آءُ،
پيو ”سچو“ پنارين، وي.

ڪافي

۲۴

آهي صبح انجام، پرين، تنهنجي پَلا پار ڏي!

اَسان ڪنيو تان تنهنجو، سِرَ تي ڪُل ڪمامُ.
دانهون ڪري درد مؤن، بِرهُ نہ ڪر بدنامُ.
جي تون پُڇين ڳالهڙي، طلب نہ ڪَج تمامُ.
اگڙ اچن تا تانهنجي، عاشق ڪر آرامُ.
”سچو“ سَيو تانهنجو، ڪَيوسي قبول ڪلامُ.

ڪافي

۲۵

ناهي ويچاري سا وَس، هِيءَ تا بيوس آهي، ميان!

پِرين پنهنجي پارَ جو، ڏاها ڪو پَهُ ڏَس،
تنهنجي ڪَس، نِي، آهي، ميان.
اَول آخر آهي ئِي، رانول منهنجِي رَسِ،
تنهنجي وس، نِي، آهي، ميان.
اَوهان ٻاجهُون سُپرين، ڳالهيون نہ اَچن ڪَس،
روحَ رَس نہ آهي، ميان.
پُجَاڻان پِرين جي، آهي ينيورَ ڪَنئُون بَس،
سو تان چَس نہ آهي، ميان.
ساڻ "سچوءَ" تون سُپرين، هوتَ ڳالهائِج هَس،
ٻيو ڪو جَس نہ آهي، ميان.

ڪافي

٢٦

هوتَ اسانوتے اِيندا،
وٽِي نال پِيي نيندا!

سَوَ دلاسا سَرتيون، هِنَ ڏکيءَ کي ڏيندا،
گولِي پاڻ گڏيندا.
پَکا پاڇياٽِن جي، اوڏا آڻِ اڏيندا،
چوري تان نہ ڇڏيندا.
جانچي ڏسجو جيڏيون، هِڪُ ٿَڪِيءَ سان ٿيندا،
وري پوءِ نہ ويندا.
پَسِي حال حَقيرِ جو، بَديون تان بخشيندا،
”سچو“ نانؤُ سڏيندا.

ڪافي

٢٧

جِي آئِين، ڀلِي آئين، ڪيچي ڏتُو ڪالهَ ڪاتي!

سِگھو سِگھو تون ڏيج سَنيھا، ڏينھن گھٽا ڇو لائين.
تورا لائين تو ھِن ٿَڪي ءَ تي، پير اڱڻ جو تون پائين.
پاڻُ توئِي تَئُون ڪريان قربانِي، جو ڳالھ سچڻ جي تو ڳائين.
طَرفؤن تنھنجي ھيءَ نِماڻي، سَڀ ڀلائِي تِي ڀائين.
ڏيھُ سچڻ جو، ڏَسيون ڏھاڙيون، "سچو" تو ڪانگَ اڏائين.

داستان ڏهون

١

ڪيچيڙا ڪالهہ ويا، مان تي اَگَڻ نھاريان؛
ساريو سُپرين کي، هنجون آءٌ هاريان؛
گوندر گذاريان، هَي هَي سارا ڏينھڙا.

٢

ڪيچيڙا ڪالهہ ويا، پوءِ تي اڳڻ نِھاريام؛
ڪين لھان ڪاتئين، وڏيءَ ويل ويام؛
وجي تاڪ تيام، ڪاڪيو ڪيچ وٺن ۾.

٣

ڪيچيڙا ڪالهہ ويا، تَنگ اُتن تاٽي؛
هوتن ريءَ هاٽي، اَگڻ نِھاري نہ سگھان.

٤

ڪيچيڙا ڪالهہ ويا، اجا مون وتاءُ؛
پِرين پچاٽاءُ، اگڻ ڏسي نہ سگھان.

٥

ڪيچيڙا ڪالهہ ويا، جات اُولِي جَتَ؛
هَي هَي هٿان هٿ، اگڻ ڏسي نہ سگھان.

٦

ڪيچيڙا ڪالهه ويا، تون تي اگهڙ نهارين؛
ٻَڙي ٻاروچن لاءِ، رتے هنجون هاريين؛
ساريون سنياريين، ٻاروچاٽي جاتِ ڪي.

٧

ويَئي ڪيچيڙا ڪالهه، تون اَج تي پيرَ نهارئين؛
هو لنگهي لَڪَ سنوان تيا، تو هِتِ هھڙا حال؛
ڪندئِي سارَ سنيالَ، وجي ڪيچ وٹن ۾.

٨

ڪري ڏمرُ ڏير، اُتي آڏيءَ رات ويا؛
تون ڪٽي وقتے صبوح جي، پيرادُنِ جان پير؛
هو ڏُڪيو ساٿُ سوير، وجي ڪيچَ وٹن ۾.

٩

جان جان تِيَڙسِ جاڳے، تان ساٿَ سَويلو لَڏيو؛
اَرتو اوتي اَڪيون، موتيون ڏسِي ماڳے؛
وَرُ وَرائي واڳَے، مانَ نماٹيءَ جي نِجهُري!

١٠

اَگهڙ ساڳي اوءِ، پَر ڪيچن ڪي ڪاتئُون لهان؟
ڏيئي قَتے فِراق جا، پورهيتَے چڏيون پوءِ؛
هاٹي راهُن متي روءِ، سڏُ ڪريندي ساٿ ڪي.

١١

وڃي ڪيچ وڻن ۾، مَنَ ڪَرن نماڻي ياد؛
اَندهُون آزاد، ڪندا ڪميڻيءَ.

١٢

وڃي ڪيچ وڻن ۾، ياد ڪرن مون مانَ؛
انهيءَ ۾ ارمان، ساهه وڃي ٿو سرتيون.

١٣

وڃي ڪيچ وڻن ۾، مانَ پڇن پورهيتے؛
تہ هُئي نماڻي هِتِ، پاڻيءَ ڏوئي پانهنجي.

١٤

وڃي ڪيچ وڻن ۾، مانَ پورهياتِ پُڇن؛
اِئين پاڻ چون، تہ ويچاري ويجهي ڪريو.

١٥

وڃي ڪيچ وڻن ۾، ڪنهن ساعت سنيارين؛
مانَ وري نِهارين، ڀينر شهر ڀنڀور ڏي.

١٦

وڃي ڪيچ وڻن ۾، پُڻُ ٿيندي پورهيتِ؛
جَتُ منهنجو جِتِ، آءُ اُت گولي ٿي گذاريان.

١٧

ڪري پورهيائِتے پانهنجي، مانَ وڻي نانءُ سڏين؛
گولِنِ گڏُ گَڏين، ڪَنِ پاڻِيءَ ڍوئِي پانهنجي.

١٨

پورهيتے چام پنهونءَ جي، اَصَلَ ڪَؤن آئين؛
تون گولِن سندي گولڙي، هو سندءِ ڌيا سائين؛
ڪاپو ڪمائين، ڪُلو ساري ڪيچ جو.

١٩

پورهياتے پنهونءَ جي، هيءَ اصل لاڪون آهِ؛
ڌِي ڪاپائِتے ڪيچ ۾، ويندي لالن لاءِ؛
ساهه نـ اَچن ساءِ، هي ماڻهو شهر ڀنڀور جا.

٢٠

هيءَ پورهيائِتے پنهونءَ جي، اَصلَ ڪَؤن آهي؛
سَگے نـ ڪا ساهي، ٻَڙيون ٻاروچَن سين!

٢١

چوتِے چڙهي چانگارَ، ڪندي ڪيچيڙن ڪي؛
پوندي ڪَن قريب جي، گوليءَ جِي گفتار؛
ٻاروچا ٻيهارَ، ڪندا ڀيرو شهر ڀنڀور ۾.

٢٢

ڪوهِ چڙهي ڪوهيارلَ کي، ڪا جا ڪُوڪ ڪيام؛
ڳوڙها جي ڳَلَن تَؤن، ڳَڙَن جيئن ڳاريام؛
اِهي سڏڙا، "سچيڏنو" چوي، ٻاروچَل ٻُڌام؛
گوندَرَ غَمَ ويام، جڏهن تيس هيڪاندي هوت سان!

ڪافي

١

آءُ ڪانگا ڪا ڪر، ڙي، مون سان هَر هَر پيو ڪر، ڙي،
مِٺِي ڳالهه پرينءَ جي!

ڏاها ڏنوءِ ڪِي وڃِي، اُهي پرين ڪهڙيءَ پَر، ڙي؟
ڪِي حال پُڇِيائون هِن جو، ڪا ڪندا ويچاريءَ وَر، ڙي؟
مُحبن جي ميلاپ جِي، ڪا ڪندين ييٺِي پَر، ڙي؟
آءٌ توئِي تؤن صَدقي، هوئين دوساٽي دَر، ڙي.
پِريان سندي پار جِي، سِڪ "سچوءَ" کي سَر، ڙي.

ڪافي

٢

ڪالھ قاصِدَ اوڏاھون آيا : چي، جاني اِيندءِ اَج جائِي!

اَسين تان اوڏاھون اَج آياسي، ھُئن اَچڻ جا سَعيا،
ڪيچ ھُئِي ھيءَ وائِي.
سِڪين سارين جن کي، وو ميان، واليءَ پوءِ وَرايا،
اَچي تيندءِ ڏُکَ ڀائي.
ڏينھن گھٽا تو ھوت پنھونءَ ري، ورھِي مينھن وسايا،
آئي اُڏاھون واڏائِي.
اِجھي اِيندءِ سپرين، وو ميان، ڏينھن گھٽا جَن لايَا،
ڪَلَ نہ پوندءِ ڪائِي.
”سچو“ سِڪندي سال ٿيا، وو ميان، ڏکيا مون ڏينھن لَنگھايا،
وڃي ھِي عُمر اجائِي.

ڪافي

٣

ڙي ساٿيو، منهنجي يار جِي، ڪا ڳالهه اَچِي مون سان ڪيو!

آهي آرامِي ڪِي يار اسانجو، ٻُڌي سا ووءِ ووءِ وَريوَ؟
جي هيڪَندَ تِيان هوت سان، تا ڪاج سيو مون سَريوَ!
ٻيهَر مون سان ڪيچ ڏي، ڪي وڪان ٻـ ٿي چوندـ ٻَريوَ!
ڏوڻ ڏوراپو يار سچڻ تي، مَتان ڪو پانڌِيَو ڏَريوَ.
سوز "سچوءَ" جو سَڳّ سُٽڻ سان، ڳوڙها سو ڳاري ڳَريوَ.

ڪافي

٤

وچي پَڪا پُڇائيج، تون ساٿِي ڙي، سچڻ يار جا!

هِي تان حال حَقيرِ جو، وچي سارو سُٽائيج.
هِي نياپو نينهن جو، وچي پانڌي پَهُچائيج.
پاند ڳچيءَ ۾ يار کي، پاروُن مون پائيج.
ٻِهَر ٻاروچا وري، وو، اَچي وِرِهه وسائيج.
"سچوءَ" ڏي ڪنئُون سُپرينءَ، ڪِي چڱو چوائيج.

ڪافي

٥

مون کي نيڻ تا نِيَنِ، هَر هَر حبيب ڏي!

دل جوش ۾ خروش، اکيون روز رتِ رُئن.
شُڪر آهه خداءِ جو، دِيدان ديدار ڪَرَن.
پارؤن يار لَکَ هزار، مون کي مِهَٽا ڏيَن.
سِرَ تي ”سچوءَ“ سيج سَهايا، پينر پَلِي چوَن.

ڪافي

٦

رهبَر اِئين چوَن، اَج اگڙ تنهنجي اِيندا!

تُون ڪيئن وسارين تَن کي، جي تو گهٽو پُڇَن.
در تنهنجي دوستِ اُهي ئي، اج تا اِجهي اَچَن.
پَکا پانورَ ڪَٽِي ڪري، اوڏا تنهنجي اڏن.
”سچو“ سندي حال جِي، ساري خبر لَهَن.

ڪافي

۷

داروُن پيو نہ ڏئين، آهي طبيبُ عشق منهنجو!

دپليون داروُن سنديون، موتي نال چو نِئَين؟
ڳالهہ اِهائي عاشقن جِي، هيءُ لاءِ سان هِنئَين.
اوڏنهُن اولانيو آئِيوَ، چو ويچَ ڏي وئَين؟
رَکي "سچو" ڙي سوز سيني ۾، تان تون 'سچو' ٿئين.

ڪافي

۸

ياد اهي مون کي آيُون، ڪيئي ڳجهيون جي ڳالهڙيون!

اَوهان جي بہ اَچڻ جون، تيون وري هِتي وايون.
درد منديءَ جي دل کي دلبر، ورهُ وچين ڪيئن لايون؟
نانءُ سائينءَ جي سهڻا سائين، چِتُ نہ وج مون تان چايون.
آءُ تہ ڏينهڙا گڏ گُذاريون، هِتي وينا ورهُ وسايون.
ڏوهَن "سچوءَ" جي ڏي نہ ڏسو، جو هِتي تا سَندوَ سڏايون.

ڪافي

۹

دوستَ کي دانهون سُڻي، مَنَ مِهَر ڪا مون ڏنهُن پوي!

درد مندن جي دَرَ اُتي، تو ڪانگ لاکِيڻو لَوي.
پيغامَ پرين پارَ جا، چَشمن اُتي ويهو چَوي.
عاشق آهي اُڪنديو گهڻو، تو راند روئڻ جي رَوي.
سِرَ پَرِ اسين ايڏانهن اَچون، يا ڪي اوري ايندءُ اوهي؟
”سچو“ سَدا سِڪَ سوز کؤن، پيو ماڻُ محبتَ جو مَوي.

ڪافي

۱۰

مُحبن مُڪَا مون ڏي وري، اڄ ڏونڻ ڏوراپا ڏِئي!

سُڻي سَنِيها يارَ جا، پولي پَڏيُم پانهون پئِي.
دل ديري ڏي دوستَ جي، وهندو اِنهيءَ ويلي وئِي.
مون کي وساريو ڪيئن اَتئي، مون پرتَ توسان پئِي.
تنهنجي اسان جي وچؤن، ڏس ڏينهن ويا گذري ڪَئي.
مون تان ڪيون تو ساڻ جي، سانيڄ ”سچو“ ڳالهيون سَئِي.

ڪافي

۱۱

اَڄُ اَڳَڻِ اِجهي آيَم، پَرديسي ڳڏيم، ميان!

پيهِي پڪي آئيا، لنؤ جنِين سان لايَم.
ڪوڙين قاصد ڪيترا، هوتن پار هَلايَم.
پُڇِيم جَن لاءِ پَنڌڙا، سي واليءَ پوءِ ورايَم.
اُنهن ڪارڻ سرتيون، سِرَ تي سورَ سهايَم.
سيئِي ”سچو“ آئيا، جَن لاءِ ڪانگَ اُڏايَم.

ڪافي

۱۲

ناهي ڏوراپو ڪو ڏيڻ اوهان کي، يار تو سان مُنهنجي زاري!

روز اَزل کؤن چاڙهيئِي اسان تي، بارُ برهه جو باري.
جاتي ڪاتي صاحَب ساريان، يارَ اوهان جي ياري.
راتو ڏينهان ڳالهه اَوهان جِي، ٻِي وائِي مون تہ وساري.
درد منديءَ سان، ڪنهن ڏينهن دلبر، ڪر ڪا وروهَن واري.
حال اَحوالَ جِي آهي اَوهان کي، سُڌ ”سچوءَ“ جي ساري.

ڪافي

۱۳

آءُ تنهنجي، سارو عالم ڄاڻي، يار ڇڳّي تو تان لائِي، وو!

گهوريو پرين پرديس اوهان تؤن، ڪَر اَچڻ جِي وائِي، وو.
اَندر اَسان جي يار سڄڻ وي، سَندِيَوَ سِڪ سَمائِي، وو.
طرفے اسان جي شالَ اوهان جِي، ٿئي ورڻ جي وائِي، وو.
مِهٽا ڏئي تو لوڪ مِڙيوئِي، دوستے تو تَئُون دل چائِي، وو.
شالَ "سچوءَ" جِي يار پيارا، لهين تان سُڌ سيائِي، وو.

ڪافي

۱۴

آءُ ٻانهِي تُون سائين، وي،
پاتم پاندُ ڳِچيءَ ۾ ڪيڙو!

طرفؤن تنهنجي يار پيارل، ڪانگ اَچن مَن ڪَائِين، وو.
نانؤ مولا جي مهرَ پَوَئي ڪا، تورا مون تي لائِين، وو.
روز ازل ڪَنئُون تنهنجڙي آهيان، غير نہ مون کي پائِين، وو.
هڪڙي ساعت اگڻ "سچوءَ" جي، پير مُبارڪ پائِين، وو.

ڪافي

۱۵

اُهي اڱڻ منهنجي آيا، وو، جَن ڪاڻ سي پِيرَ پُڇايَم تي!

پَڪي اَسان جي پيهِي آيا، ڏينهن گهٽا جن لايا، وو
جن ڪاڻ سي پوتيون پَتايم تي.
جن لءِ روز نهاريم راهان، مولا سي محبب ملايا، وو
جن ڪاڻ سي ساٿِي سَنيايم تي.
هِنَ غريب ڪي گڏ نِيَڻ جا، ڪيا سي سڄڻ سَعيا، وو
جن ڪاڻ سي ڪانگ اُڏايم تي.
ڏينهن فِراقِي لَنگهيا اسان تؤن، روئندا دوست ڪِلايا، وو
جن ڪاڻ سي ڏکڙا لنگهايم تي.
رهيا آهن روح منهنجي تي، فائِقَ جا فرمايا، وو
جن عشق جا سبق پَڙهايم تي.
دل "سچيڏني" جي تي اَصلؤن، هاديءَ حُڪَم هَلايا، وو
جن ڪاڻ سي وِرھ وسايم تي.

ڪافي

١٦

ڪڏهن اَلا جي ايندين، پيهي پُڇڻ پنهون يارَ!

پاڻ پنهنجو پاڻِهي، ساڻ غريبب گڏيندين.
پَڪا پَڪن سامُهان، اوري شالَ اَڏيندين.
اِهو اَتم آسرو، ڇَپَر تان نہ ڇَڏيندين.
سگے پانهنجي در جو، "سچو" نانؤ سڏيندين.

ڪافي

١٧

اِهي ڏوراپا ڏيئي، موتِي مُڪا يارَ مون ڏي!

هوءَ جا ڳالهڙي ڪالهہ ڪئي سون، ڪِيئن وسري تو ويئِي.
اَسان پاجهون، سُڻ ڙي سائين، ڏينهن گذاريَوَ ڪيئِي؟
ڪهڙن ڳالهين ۾ تون تان آهين، پرتِ منهنجي تو سان پيئِي.
ڇَئِي مُنجين تو هَٿِ پانڌن جي، تہ حال اسان هِتِ هيئِي.
ڏوهَ گَناهہ، وُو، تنهنجا بَخشا، "سچو" ڙي، يارَ سَيِيئِي.

ڪافي

١٨

مون کي مُرڪڻ سان تون، ڪِيئن ماري وئين!

ڪَيئِي پُڇندي پانهنجي، موتِي ڏوراپو تو مون کي ڏِئين.
آءُ اِيلازڻ دوستَ توئِي کي، يارَ وڃي اِتي يا ڪِي تِئين.
آءُ مُئِيءَ تا گهوري جانِي، سدائين سو تون تان جِئين!
ڪهڙيين ڳالهيين يار سڄڻ وي، هِيءَ نماڻِي نال نـ نِئين.
آهي "سچو" جئن يار توئِي سان، هُج تنهن سان تون پِي تِئين.

ڪافي

١٩

آءُ وري تون تان ويهُ، سڄڻ،
آءُ تان تنهنجِڙي آهيان!

آهون عاشقن جو سُٽي، چَڏِ پرين تون پَرڏيهُ.
پَکَن ٻاٻاڻن ۾، آءُ پرِين تون پيهُ.
اصل لاڪون آهي، هِيءُ ڏاها تنهنجو ڏيهُ.
"سچو" چوي سُپرين، آءُ سارءِ ساٽيهُ.

ڪافي

٢٠

گهوري جانيءَ ري جُدائِي،
گڏُ گهاريون، هوءِ هوءِ هوءِ!

معلوم توکي پرين، سائين سا ڳالھ سيائِي.
شالَ ڪَنن سان نہ سُڻان، تنهنجي وڃڻ جي وائِي!
تو سان چِنڻ ڪارڻ تان، يار نہ مون لَڙھ لائي.
ٻَن وچوڙي جي شاهِي دلبَر، وَر سان گڏ گدائِي.
ساڻ ”سچوءَ“ هو ميان سُپرين، سائين تون گڏ سدا ئِي.

ڪافي

۲۱

اهي ٻڙيون، ٻاروچا، اَڄ اگڻ مُنهنجي ايندا!

هيءَ شريعت ڪا ڪندي، اَڙي سرتيون، سائن ساڻ،
ناهيان ٿانياڻِي تن جِي، جا پُرجهي ڏنُم پاڻ،
ٻانهِي ڪري پانهنجِي، اُهي صاحب سڏيندا.

اُتي ويٺي تانهنجيون، هن واتيون ورونهان،
ڏين سَيئي سرتيون، مون کي لکين ٿيون لوهان،
اِهو اَتم آسرو، گولِي گڏ ٻِي گڏيندا.

ڪِينَ جون مون کي خبران، آٽي پانڌيءَ پهچايون،
هيون هوتن سنديون، هيڏي ورَڻ جون وايون،
”سچو“ جن جو آهين، سي ڇَن نہ ڇڏيندا.

ڪافي

٢٢

وجي ڪا مِنٿ ڪري،
منهنجي يار ڪي، وو!

هو سدائين سان مُون، پرين نـ وجو پَري.
حال نماڻيءَ جو ڏسي، وري سو پوءِ وَري.
وٺي ڪا دامن دوستَ جي، اکيون تان آب ڀَري.
ساريو توکي سُپرين، هِت مَريضِ مَري.
رُسڻ نـ تن سان، جن ريءَ ”سچو“ نـ ساهه سَري.

ڪافي

٢٣

لَٿِي هَلاڪِي هاڻِي، دوست وسي مُنهنجي ويڙهي!

ڪوٺي ڪَيَو پانهنجي، پرين پاڻَؤن چاڻِي.
ناحق اوتيم هوت ريءَ، پِنبڙين مان پاڻِي.
سي ئِي آيا هُيَسِ جنين لاءِ، جيڏيون ڙي، جوڳياڻِي.
وٺي ويهاريَئون ويجهڙو، ”سچو“ سو سڳَ سُڃاڻِي.

داستان يارهون

١

اَڄ مُلِهي آهيان، ٻانهي ٻاروچن جي؛
سيې چَپَرُ چايان، آهُن ۾ دانهُن سين.

٢

هَي وجي هي قافلو، چُپاتِي چَايُون؛
مُنهن ڏئي آيون، آهُون دانهون عِشقَ جون.

٣

راتے لهي ويا ريچُ، نماڻيءَ کان نڪري؛
ڪاڪيون هاڻي ڪيئن ڪريان، جو ڪاڏي تيڙم ڪيچُ؛
پَر پيو پنهونءَ سان پيچُ، سو اتي رهڻ نہ ڏئي.

٤

سَهي جان نہ سُتينءَ، جو ڪُڙڪ ٻُڌي ڪُڙڪِي وڃين؛
چِتيان چانگِن جون ٻُڌي، تون ڪُوڙي ڪين اُٿين؛
غافل هِڏ گُتينءَ، سيې پِر "سچيڏنو" چوَي.

٥

پانڌين ڪَنئُون پُڇِي، تي پَهَ، پرينءَ جا پيچرا؛
سَهلِي "سچيڏنو" چوي، هِيءَ لالَن لاءِ لُڇِي؛
ڪنهن سان ڪين ڪُڇِي، اَتس ووءِ ووءِ وائِي واتے ۾.

٦

چاڙهيون لاهِيون چُنج جِيون، ڪوڙين آهِن ڪوهَ؛
ڏئي مهتان محبتَ وارئين، ڇَپَرُ ڏاڍي ڇوهَ؛
ناگهه نِسَتِ نينهن کي، ڌا رئارن روهَ؛
اَچي منجهه اَندوهَ، مَتان تون ماندي ٿِئين.

٧

لاکون لاکين لَڪَّ، نبيرڻ نہ ٿيا؛
ڪوڙين آهِن ڪيترا، راهُن اُتي رڪ؛
هَي هَي ڪارڻ حقّ، هِي سارو ڏونگر ڏوريان.

٨

روئِي هاريان رَتَ، ووءِ ووءِ واتَڙين تي؛
جيڏيون ڪارڻ جَتَ، سارو وندر ووڙيان.

٩

اَچج آرياڻِي، تون وري شهر ڀنڀور ۾؛
آن ري اَکَڙيَن مؤن، ٿو پَرتِ وهي پاڻِي؛
هوتَ اَچِي هاڻِي، هيءَ نالائِق نوازيو.

١٠

هوتَ نہ ڇڏيو هِتِ، نِيو پورهيتِ پاڻ سان؛
تو ريءَ بي ڪا چِتِ، ڪانهي ڪميڻيءَ کي.

١١

عمر اَجائي گذري، ڪارڻ مِٺيءَ رُوءِ؛
خام منهنجي خوءِ، ڪَر وَر ويچاريءَ جِي.

١٢

جَتَ موچاري جاتِ، چڱي جاتِ جَتَن جِي؛
وائِي تن جِي واتِ، سدا اَٿم سرتيون.

١٣

پورهيائِتِ پنهونءَ جي، آهي اَصل ڪؤن هِي؛
جيڏيون جَتَن ري، ويٺي وِرهُ وسائيان.

١٤

آهي ڪونڌ غرضُ، محبوبن کي منهنجو؛
ڏيڻ سِرُ فرضُ، "سچو" سندن سَٿِ ۾.

١٥

لوهي لا غرضي، سُپيريان جِي سارَ؛
مارڻ لاءِ مُشتاق جي، آهي محبن کي مرضي؛
سِر ڏيڻ تنهن سَٿِ ۾، آهي فقيرن فرضِي؛
ڪڏهان ڪو قرضي، "سَچو" تنهنجي نانءَ جو.

١٦

پيس تنهنجي پيچ، پنهون ڪين ڇڏيج مون؛
بانهي ڪري پانهنجي، وجي بانيڻ کي ويچ؛
مَر ڪميٺي ڪيچ، پورهيو بانِهن جان ڪري.

١٧

روئِي ڏنو رنگ، ڪو جو ڪامِڻ ڪوهَ ڪي؛
سو شَمه شَفق سان ٿيو، سُرخيان سارو سنگ؛
منهنجو نينهن نِسَنگ، پيو سمورو سُڪوتَ ۾.

١٨

اُتي ڪمر پنڌ، لوچ، تہ لَهين سُپرين؛
هوتاڻِن جو هنڌُ، ڏسين اَکڙين سان.

١٩

مِلي مارڳَ جي مرين، تَئي قدر ڪيچيڙن؛
ٿورو وڏو تَنِ، تنهنجي اچڻ جو ٿئي.

٢٠

مِهَر مَ لاهِ مٿام، آءُ اوهان جي آهيان؛
جي ڪامِل سَڏَ ڪَيام، سي ٻُڌي پاروچا ورين.

٢١

پانيڻ جي پاڪار، ٻُڌي پاروچو آئيو؛
وَرَ وسارج ڪينڪي، جا واقف نہ وٽڪارَ؛
سِگهڙي لهج سنيار، سائينءَ لڳي ”سچو“ چوي.

٢٢

سَرواڻن مون ساڻ، پَلؤن پَلائِي ڪَئي؛
جن جاڳايو جوش کي، آءُ اُتن قربان؛
پاروچاڻو پاڻُ، تڏهن لؤن لؤن منجهہ لڳي ويو.

٢٣

پينَر هن پنيور ۾، منهنجو ڪارِ نہ ڪمُ؛
اَتم آريءَ چام سان، دوستيءَ وارو دمُ؛
ماٺهن ليکي غمُ، پر سُک ”سچو“ تو پانئيان.

٢٤

ڪيچيڙن مون ڪالھ، اَچا وڙ وڏا ڪيا؛
اُن جي ڪارڻ ڪاڪيون، ڪنديس ڪاف ڪَشال؛
هَي هَي هِن جي حال، جو هھڙا هوت وساريان.

٢٥

عمر اَجائِي گذري، هَي هَي هھڙي حالَ؛
تائين اَڄ نہ مون ٿِئي، سَندي هوت سنيال؛
مون کان پچن ڪينڪي، ڪافَن جا ڪَشالَ؛
پنهنجي قربَ ڪمالَ، ڪا وَر ويچاريءَ جي ڪريو.

٢٦

عمر اجائي گذري، هھڙا حال ٿيام؛
چُپ چپاتيءَ سرتيون، وٺؤن هوت ويام؛
هو جي ڏونگر ڏاڪڙا، قولڻ سَپي پيام،
اَڄ صبح ايندام، ڪندا ور ويچاريءَ جِي.

٢٧

وندر ۾ وِيهان، قولن پيون پرينءَ کي؛
نالِ جَنين نينهان، هوت تنِين جي هنجَ ۾.

٢٨

پَرتئُ هوت پنهونءَ کي، آڻي عشق ڪيو؛
”سچو“ سَگُ ٿيو، ههڙن هوتياڻن سين.

٢٩

مِهر مَ مٿان لاهه، مون تان نماڻيءَ تَئُون؛
هِيءَ ڏکوئي ڏاهِ، اَڄ مُلهه آهي آنهنجي.

٣٠

مِهَر مَ مٿان لاهه، آءٌ اوهان جي آهيان؛
جي ڪامِلَ سَڏ ڪيام، سي ٻُڌي باروچا ورين.

٣١

جيهي تيهي حال سين، پاڻُ وجهڻ مون پنڌِ؛
روئي پَوڻ رندِ، پنيءَ چام پنهونءَ جي.

٣٢

هَي هوتا تو سندي، اَ وڙڻَ جهڙي ناهيان؛
حال پسي مون هي، مانَ نماڻي نال نئين.

٣٣

ساٿُ سويلو سرتيون، وڏيءَ ويل وِيوم؛
وندر جي وڻن ۾، ڦولڻ هوتُ پِيوم؛
ٿيلڻ تر تِيوم، هاڻي هوتياڻِن لاءِ.

ڪافي

١

مون کي تنهنجي آهِ، اَچڻ جو وڏو آسرو!

جوڙي چڏيم، وو، جائيون، ميان اَلا، لؤن لؤن ۾ تولاءِ!
اگڻ آسروند جي، ميان اَلا، پير مبارڪُ پاءِ.
جڏهن ڪڏهن تو ڏسان، ميان اَلا، توکي جاءِ بجاءِ.
ڪين جُڙي بيو جِيءَ ۾، ميان اَلا، تُنهنجي سِڪ سواءِ.
تو گذاري گوندرين، ميان اَلا، ”سچو“ تُنهنجي ساءِ.

ڪافي

٢

لڳيءَ دل جو دارون، ناهِ ڪو ڏولڻ پيارا!

عشق جون واتان، ٻَرن لاتان، تنهن مَؤن نڪرن درد جون چاتان،
پوءِ ٿيون پَون هي پَچارا.
عاشق ٿا ڪن درد جون دانهان، عشقَ منجهاروُن اِهي آهان،
رُئن اُهي زارو زارا.
آءٌ تان ٻانهي، تون تان سائين، پاند ڳچيءَ وچ پَلؤ پائين،
اچڻ جا ڪر قول قرارا.
ڳالهيون مون سان تو جي ڪيون، مور نه مونکي وسري سي ويون،
دم دم تنهنجِي ياد آ يارا.
هيڪر مون کي جانِي جياريو، ڳالهِن تنهنجن ڳُجهن ڳاريو،
وصل جا ڪر وري وارا.
”سچو“ تون تان ٿِيءُ نه ماندو، پِرين تنهنجوالله آندو.

ڪافي

٣

اَديون ڙي اَج آهِ،
اَسان مُحبن جو ميلو!

دلبر سِڪندي ڏينهن ٿيا، سُپيريان جي ساءِ.
فَنا ٿيائون فراق کي، پُڌو جاءِ بجاءِ.
ڏک لنگهيا سُک آئيا، لِڱڙي ٿڌڙي واءِ.
جنهن ساعت گڏيا سُپرين، سا "سچو" ساعت سُهاءِ.

ڪافي

٤

ماريو هوتَ وڃَن اَلا، ڪنهن در ڏيان دانهڙي، پلو پلو!

ڪاڪيون، ڪڏهن ڪينڪي، منهنجي مِنٿ مَڃن، اَلا.
پُنّيءَ پيس ڄَڻ جي، سي پِي سورَ سَڄَڻ، اَلا.
دعا ڪَريجو جيڏيون، پيرو تان نـ پَڃن، اَلا.
اهو اَتم آسرو، ڏيندا آپ اُڃَن، اَلا.
"سچو" سهمي ڪينڪي، روحُ تـ کانءُ رُڃَن، اَلا.

ڪافي

۵

هُتَئؤن هوتُ هَلي، ڙي، دوستے دلاسو ڏيندو!

وجهج ڪم ڪريم تي، ٻي ڳولج ڪا مَ ڳلي،
پاڻهين پُنيءَ تو ايندو.
پَکا پَکن سامهان، تنهنجي ماڳے مِلي،
اوڏا آڻي اَڏيندو.
اَچڻ سندي اُن جي، ويندو روحُ رلِي،
تورو تورياڻيءَ تيندو.
جا ڳُجهي هوتن مَنَ ۾، سا ساڻِن ڳالهہ سَلي،
پُنهل پاڻ سان نيندو.
مهرَ پنهنجيءَ سان تو پرين، اِنهيءَ پَتے پلِي،
ڙي "سچو" نانءُ سَڏيندو.

ڪافي

٦

ذري ذري ڪَن چَشمان چُور،
نِين اسان کي ٿيون وَهلور!

تَن مَن سيءِ تاراج ڪَرن ٿيون، ديدن جو آهي هي دستور.
خوني وتَن خيال پنهنجي سان، ڪَسنِ شهزادن شعَور.
ناز نياز سان هِڪي واري، چاڙهن سوليءَ تي مَنصُور.
ساڻ ڏسڻ جي مشتاقن سان، ڪَيفِي ڏاڍو ڪَن ڪَلُور.
"سچو" ڪير ويچارو آهي، وجهن ڦيري دل، ڪَرِن فتُور.

ڪافي

٧

پاڻِهي پئيوَ سُڌ سورن جي، وو، عِشق لڳيوَ جي اَديون!

ساري خبر وچي تَن ڪَنئُون پُڇجو، جي وِرهه سچڻ جي وِديون.
ڪين لِڪن سي لوڪَ اِڳيون، جي آهِن ڏکَن جون ڏِڏيون.
مُحب مسافِر ٿيا جَنين جا، ڪُوڪان اُهي لَڪ ڪنديون.
وِرهَ ولوتيا جي وهنديون تَن جي، نيٽُؤن نِيرَ جون نديون.
پارؤن پِرينءَ جي سٽو سييئِي، لوڪ پَلِي ڏي بَديون.
اِڳيون پويون سيءِ معافي ڪيون، تنهن محب "سچوءَ" جون مَديون

ڪافي

٨

اوري آڻ سي اوري، ڙي الله، جنين ڪاڻ سِڪيَس سال!

ڏسُ نہ مون کي ڪو ڏئي، ڏيھ رھيس آءٌ تان ڏوري.
واٽَ جنھين کؤن لنگھيا، گھوري ھِيءَ جندڙي گھوري.
ھيڪند تون ڪر ھوت جي، ساڻ تَڪيءَ ڪنھن ٿوري.
ساھ ”سچوءَ“ جو تنھن ڏھاڙي، ويا چاڪَ وجھي چِتُ چوري.

ڪافي

٩

ڏينهن پُڄاڻؤن آئين،

پلي آئين، ڙي يارَ مُنهنجا!

اگڙ اسانجي هوتَ پاروچا،

پيرَ جي اَج پائين، پلِي پائين.

پَري اسان کؤن يار پرين ڙي،

ڏينهن چو لائين، ڪيئن لائين؟

ڏوهه ڏنگايون يار سچڻ ڙي،

ڪيئن پُليءَ ڏنهن پائين، چو پائين؟

هيئن نـ گهُرجي يار توکي،

چِتُ چُڪيءَ تؤن تو چائين، ڪيئن چائين؟

عَرش ڪرسيءَ تؤن اَچي اُتاهين،

مَن ”سچوءَ“ جي تون مائين، پلي مائين.

ڪافي

١٠

تُنهنجي پانڌي پيغامَن، اَلا، منهنجو جيءُ جياريو!

هِي تان تَنُ توان ڪيو، اَڙي ساٿِي سَلامَن.
تو تَؤن آءُ قربا ن ٿيان، ڏنهن آئين عجيبن.
مَنهنجو چِتَ چَريو ڪيو، هِن نينهَن جي نياپن.
درد منديءَ جي دل کي، ڪيو قابو ڪلامَن.
ڪيائون ياد حقير کي، اَسر ئي ايامن.
ڪَيئون مِهرؤن پانهنجي، گوش ڏي غلامن.
مُنهنجو وِرهُ وڌايو، ان جي اَنجامن.
جيهو تيهو آهي ئي، ”سچو“ سگ سندن.

ڪافي

۱۱

ڪري سانگ پِرين وري آيم اُهي، ديس اَساڏڙي، اَلو اَلو!

وري وطن آئيا، پينر تيڙم ڀَلو ڀَلو.
پريَن اڳيئن پيشوا، هاريون مون سان هَلو هَلو.
اَصلَ لاڪوئن آهي اُنهن سان، روح منهنجي جو رَلو رَلو.
اُنهن ٻاجهُون ناهِ ڪو، ڳولڻ مونکي ڳَلو ڳَلو.
سِر سچڻ جو لوڪ کي، ساهيڙيون نه سَلو سَلو.
”سچو“ سچيءَ سِڪ ۾، شال نه پوندو وَلو وَلو.

ڪافي

۱۲

ناهي هِنَ درد جو دارون، توئِي وٽ يارَ طَبيبا!

ترُ تفاوت درد نه ڏينديءِ، چوڙين جا سِيرَ سَرارُون.
قَڪِي ڏيڻ سان هَي وجي تو، هِنيَڙو هاٽي هيڪارُون.
سوز گداز، نِي وي، غم فراقان، لائن تا قول قَطارُون.
دوا دردَ جِي سوئِي ڏيندو، جو ايندو پرين جي پارُون.
ناز پَرين جيون يار ”سچوءَ“ جي، هِن تان ساهَ سنيارُون

ڪافي

۱۳

منهنجو شرم سَيوئِي آهي، جيڏيون تان پِير مُغان تي!

وري ڏٺائون پاڻ ڏي پاڙهين، نا تہ هئا حالَ اسان هي.
اُهي پاڙيائون پاڙهي پانهنجا، هو جي قول ڪيائون ڪي.
جَن پياريو پُر پيالو، شالَ ساقي جِيَن سي.
سَدا اُهي وسَن اسان وٽ، جانِي جيءَ جا جي.
سر "سچوءَ" ڪي ڏَسيو ڏيهاڙيون، پنهنجي يار هَٿؤن ڏي.

ڪافي

۱۴

ڏنِي ڏيکاري، ڙي ميان، صورتَ سُپرينءَ جِي!

حَسن حُسين جي ڪارڻ، زاري، ڙي زاري.
ورتَم ساري لوڪَ کؤن، پينر ڙي بيزاري.
مُحبت محبوبن جي، مون اَصل اِختياري.
چوان حقيقت حال جي، هيءَ سچڻ کي ساري.
هِٿ هُٿ ڪندا ڪاڪيون، اُهي مون سان موچاري.
"سچو" سدائين گُهرجي، يارن جي ياري.

ڪافي

۱۵

ڏيئي مون ڏيکاري، لَڙي وريو ويو در توڻ دلبر!

ڏٺُم اَکِڙين سان، هوءِ هوءِ حسن هزاري.
وسُ نہ هِن جو ڪو هُيو، هوشُ نئين هَسواري.
دينَ ڪفر اسلام کؤن، بِرهَ ڪئِي بيزاري.
ڪنهن در ڏيان آءٌ دانهڙي، مونجھ اِنهيءَ مون ماري.
سوز سَفيران لايون، هِن چُڪيءَ کي چوڏاري.
حاجت هن جِي نہ هئي، جا قاتِل فوجَ قراري.
گهٽي مدت کان پوءِ اَچي، دوست ڏني دلداري.
باسيائون تان بِرهَ جي، ميان ”سچوءَ“ کي سَرداري.

ڪافي

١٦

پرين اوهان ڪؤن پوءِ، هِتي راتيون رهنديس ڪا؟

پُنيءَ اِيندي تانهنجي، لالَ وري هِن لوءِ،
پوءِ سورَ سهنديس ڪا؟
واعدا ويڙا وسري، هوتَ ڪيَوَ جي هوءِ،
بئي ٻول ٻَهنديس ڪا؟
پِرين تنهنجي پار ڏنهن، قاصِد اچي ڪوءِ،
وري هِتي ويهنديس ڪا؟
سچو سِڪَ اوهانجي، هِنيَڙي ۾ هوءِ هوءِ،
بئي ٿاهَ ٿهنديس ڪا؟

ڪافي

١٧

مون ۾ عيب اَپارَ، سَچَڻ تُنهنجي ٻانهڙي آهيان!

ٻانهِن جي آءٌ ٻانهِي آهيان، ساري سيپ چمارَ.
هُئان هميشه هوتَ سان، شالَ نہ ٿيان ڌار.
هِي سِر صَدقي تو تؤن، سِسي ساڻ ڪپارَ.
اوچَڻ ڪنديس اَڪيون، پٽر ڪنديس وارَ.
پاڻُ تو ئي تَؤن صَدقي، سِسِي ساڻ ڪپار.
ساهَ "سچوءَ" جو سوگهو ڪِيڙو، رکي ياراڻو يارَ.

ڪافي

١٨

سو ڏاڍن جو آهي ڏيهُ، جاتي نِينهڙو وو نيٽن لايو!

جاتي پهُچ نہ پکيءَ جي ميان، سو سيٽن جو ساٿيهُ.
جي تِي وجان در دوستن جي، ميان، چِمان پيرن ڪيهُ.
جي ڪوٺيو ڪُهن سُپرين، وجي پَڪڙي تَن جي پيهُ.
"سچو" عاشقُ جي آهين، واڍوڙين وجي ويهُ.

ڪافي
١٩

پلو، آءُ تان يارَ سڄڻ جِي، ٻانهي گولِي آهيان!

آءُ نماڻِي عيبَن هاڻي، ڏوهَن ۾ آءُ تان اولِي آهيان.
جيهِي تيهِي آهيان، ڙِي جيڏيون، جانب جِي آءُ تان جهولِي آهيان.
پَل پَل پُڇَن حال مُنهنجڙو، ڳالهه انهيءَ جي تان ڳولِي آهيان.
هيڏي هوڏي نـ وڃان، مُحبن جي آءُ تان تولِي آهيان.
ڏِسُ "سچوءَ" ڏي سُپرين، نا تـ ڇَپَر هِتِ چولِي آهيان.

ڪافي
٢٠

اَديون اُهي اَڄ آيا، ڏيهُ جَنين لءِ ٿي ڏوريان!

ڏيو مبارڪ سرتيون مونکي، مولا سي مُحب مِلايا،
چرخو ڪيهو آءُ چوريان؟
در پيهي سي، وو، آئيا، سائين اَلا، جَن لءِ مون وِرهَ وسايا،
پاڻُ مَتانئن گهوريان!
پَر ڏيهِ ويا ها، وو، مون پرين، واليءَ سي پوءِ ورايا،
تَهِ ڪيها ٻيا توريان؟
"سچو" اتي، وو، دوستُ ڳَڏيوسي، ڏينهن گهڻا جَنهن لايا،
وندر ڪنهن لءِ ووڙيان.

ڪافي

۲۱

پينر ڙي بيوس، وچي آءُ پَئيان!

وس نہ آهيان پانهنجي، واڪو ڪَيمُ بيوَس،
مين ديوانڙي ٿَئيان.
لوڪُ ساروئِي سرتيون، روحَ نہ اَچي رَس،
حالَؤن هُڻ مين ڳَئيان.
مَچُ ڏاڍو مون سِر آئيو، ڪوئِي نہ اَچي ڪَس،
قابو عَشق ڪَئيان.
بِرهہ واري باتِ کؤن، ”سچو“ نہ ڪَري بَس،
مِهٽا ڏيَن سَنئيان.

جهولڻو

(سسئي ۽ پنهون ۽ بابت)

١

سَرتيون سيِ ٿِيَس صلاحِي،
هوتان راهَ وٺي پيا راهِي،
چو ٿينءَ ڪَڏَ تَنِين جي ڪاهِي،
ڏونگر ڪِيم ڏسائج ڏاهِي،
حَبَ ۾ ڪون ڪَندُئِي همراهِي،
تڏهن چَپ ڪرڻ تو چاهِي،
پَر هو اِهڙو امر اِلاهِي:
ٻيا سيِ ويهُ تون وهَم وساري.

٢

چي ڙي، مون سان مُور مَ ٿيو مَصلحاتِي،
ثابت سِڪَ رهي ڪا ساتِي،
هاريون هي جا آهي حياتِي،
تن کي روه رسان ٿِي راتِي،
پائِيندِيس جهَر تَتي جهَنگ جهاتِي،
چاجي چِجي پوي مون چاتِي،
ڪنديس وڙ سَنديَن ويلا تِي،
اِينديس سانڍ وٺي پَرُّ ياتِي:
ڏسنديُون هوتَ مِڙئِي هِڪواري.

٣

چي ڙي، ويھُ وسار وڃڻَ جي وائِي،
توسان لَعلَن جنھن لؤن لائِي،
تُنھنجي دل کيٽَن تَنھُن تائِي،
سو اَڄ جاڙَ ھري ويوءِ جائِي،
ڏيئي ھَن بُڏج تون بائِي،
بوھن پاس نہ بوڙج باھِي،
سُرت صلاحَ تون سَمجھج سائِي،
اِھا ڳالھ اَمرَ ۾ آئِي:
ڏونگرُ ڏورؤن ئِي ڏھکاري.

۴

آيل اَڄَ مُلھِي جا آھي،
سا ھيئن سگّي سچڻ سان ساھي،
پيو تان ٿاھ نہ ھرگز ٿاھي،
ڏاڍن ساڻُ شَريڪتَ ناھي،
جا پَئي سيڄ لاڳاپا لاھي،
ڇَپَر چوھ اَڳيانئُس چاھي،
ھيڇن ھَدَ اُھا مَرُ ھاھي،
کٽندي گام تہ پُڄندي ھاھي:
محض اُنھيءَ کي مِيرُ نہ ماري.

٥

چي ڙي، رَهڻ روين ڙِي روڙي،
آڏو پيينگ ٻُجهي ٿي پَوري،
هيبتَ هول هراسڻ هَوڙي،
ڪامِڻ ناهِين اسان کي ڪوڙي،
تُون تَنهن ديس مَ وَيج ٻوڙي،
پَرڏيهيءَ جي پُٺِ مَ پوڙي،
تَرِ ۾ ترسُ اَتئي تَڪَ تَوري:
هِتِ تا ڪانءَ گَهڙي هِڪ گهاري.

٦

آ دل آرياڻِيءَ سان اَتڪِي،
مان جا ريجهَ اَديون تَنهن وتڪِي،
هَي هَي گهوري تا هِنَ گَهتڪِي،
رهنديَس ڪِين هِجَر ۾ هَتِڪِي،
جانبَ ڪاڻ نہ جاڳيس جهٽ ڪِي،
پِنيءَ ويلَ وجان مَرُ لَتڪِي،
ڪنهن جي مهم نہ هَتڪا قَتڪِي،
هاڻي سر توڙين مون سَتڪِي:
هِنَ کي ڪامَ هَلَڻ کؤن ڪاري.

٧

چي ڙي، سيج پر سُجَ جُلي تِي جاڙِي،
پُرجِهج پَبِ نہ اَتيئي پاڙِي،
وسهج تو دل جَنهن سان واڙِي،
سَسئي سو تان تِيئُي نہ ساڙي،
ناحق تانگهہ تنهين ڏي تاڙِي،
چو ڪَيءَ خوابِ ڪِڙِي تو ڪاڙِي،
ڪِيئن تِي آبُ اَڪين ۾ آڙِي،
حِيلا ڪَرمَ هلڻَ جا هاڙي:
پُڇنديندءَ بام پَسِي بَرُ باري.

٨

جيڏيون جبلَ چَوُ تيون جيئِي،
ساجهُر سَنگَ لتاڙيان سيئِي،
گهوريان گهوٽَ بِنا گهرُ هيئِي،
سائِي وَسَ وَتانئُم ويئِي،
رهندَمُ روحُ نہ هِتَ تَن ريئِي،
وِيڙم دوستَ دلاسا ڏيئِي،
هِيءَ تان پَلؤ پُنهونءَ جي پيئِي،
هُن تان ڪامِڻَ ڪيڙس ڪيئِي:
نِيائُونس وَرُ وني ويساري.

۵

چي ڙي، گھورين ھاڻ، جنين جي گھَرڙا،
اَتئي تَن اَڙانگا اَرڙا،
آڏو تاڪُ نہ ڏيندءِ ٽَرڙا،
ٽِيندءِ زور مَٽي تو ذرڙا،
بيدل بَس ھَرائيندءِ بَرڙا،
اوجھڙ ھوھَ اَتئي سي ھَرڙا،
گھائي پيرَ ڪائيندءِ ڪَرڙا:
سَگھندينءَ نارِ نہ وَرُ نِھاري.

۱۰

ثابت ڳالھ سٹو ھِيءَ ساري،
جبل واٽ نہ جيڏيون جاري،
پَرَ پِيي برِھ جنھين سان باري،
سا ھَڏِ ماڏي مور نہ مَاري،
چا جي وَر وِنگا وَڏَ واري،
تاپِي درد منديءَ دَھداري،
توڙي ھوھ ھري تو ھاري،
ھندو پاڻ پنھون پوءِ واري:
تا پڻ سَرسُ سِڪائِي ساري.

١١

جيڏيُن ڪـيَس وراڻِين جوڙي،
هُتـ تو روهُ رڙنـدا روڙي،
تَنهن جو تابُ نـ سگهنـدي توڙي،
آڏو مِير مَيائِي موڙي،
رائو ريگَ ڌَرَن کؤن ٿوڙي،
سگهنـدينءَ پيرُ نـ ڪَـر ڳَل کوڙي،
تون تان لعلُ لَهين ڪِيئن ووڙي،
ڪَـنهن جي ڪَامَ ڪَـمر ڇِڏ ڇوڙي:
پيا تِي ماڳِ مِرُون چوڌاري.

١٢

جيڏيون جَتُ منهنجو آهي جائِين،
آءُ تان وينديَس اَج تَنهن تائِين،
آهيان پانهي اُن جي آن ٿِين،
پاڻؤن گهڻ پينـرَ تِي پانئِين،
آن کي پَلؤ ڳچيءَ ۾ پائين،
دَمُ دَمُ دُرس ڪـريج دعائِين،
مون کي سَچڻ ميڙيين سائِين،
ڪيچيڙن کي پَهچان ڪائِين:
بِره جِي باهِ ٻَهون ويا ٻاري.

١٣

چي ڙي، آڏو لَسَ بَگهيڙَ ڪَن لوڙا،
تَن ڪؤن ڪَنَ بَئي تين پوڙا،
چوهئون چَپُر چِني تو چوڙا،
تاتي تاڪَ تَڪَر جا توڙا،
سَهمناڪَ سُنبا سي سوڙها،
ڏيوَن مارَ مَتي ڏين موڙا،
سي ئِي ڏُرتَ ڏورَڙ جا ڏوڙا،
ڏينيو ڏنگَ هٿَن تا ڏوڙا:
آهِن هاڙي مَنجه هَزاري.

١۴

چي ڙي، چا جي مَستُ مِرون هنئن مارا،
چُرڙين نانگَ چُرن چوڌارا،
سي ئي ورهه اِڱيون ويچارا،
هٿندا شينهَن ڏسي شوڪارا،
هو جي هاڙي مَنجه هاڪارا،
سَرتيون سَنگَ نهاريان سارا،
ڪيا جُڪ جانبِ جي جيءَ جارا:
وَرَ سان ڪانڌ ايندي ڪا واري.

١٥

چي ڙي، هُيَڙئِي جي جَتَنِ جِي جا ڪا،
توکي سَمجھ پيئِي چوُ سا ڪا،
ويَڙئِي ناز نهوڙي ناقا،
ڏونگر ڪَين اَتئي ڪي ڏاڪا،
لُوهي لَس وجهندئِي لاڪا،
چِپوُن چُوهه لنگهندينءَ جهاڪا،
آڏو فَلَڪ فِڪِر آهِن فاقا،
ونگُن وِچ واسِينگَن واڪا:
هُتِ تو پَبُ وِجهي پاتاري.

١٦

ڪاڪيون ڪامَ تِڪي هُتِ ڪانِي،
جاڏي جَتَ وني ويس جانِي،
سورج آهي نہ تن جو ثانِي،
تاڏي تُرتُ وجان آءٌ تانِي،
جا جي پَبِ نہ هوندس پاني،
چَپَر چوهه اِڳيانئُس چاني،
توڙي بِرِه وِجايس بانِي،
لوچون ڪِين ڪنديَس سالانِي:
اِهو عَرض اَتوَ اِظهاري.

١٧

جَلَدؤن جَتـﮯ وڻِي ويئي جوري،
پوري چو نـ پرينءَ تَنهن پوري،
گاڏر هاڻ مَحَل گهر گهوري،
ڏُونگر ڏرڙَ سَگهِين ڪِيئن ڏوري،
عاجِز عام ٿيندئِي، هِتـﮯ اوري،
ٽَرَ جي پنڌ نـ ٿَڪِيئن ٿوري،
تن کي توڙَ سَري ٿِي توري،
وجه مَ جِيُ پِلا ڪَنهن جهوري:
مَرنديءَ گامَ ڪنيو ڪوڪاري.

١٨

چي ڙي، بيحد ڪِيم ڪِهو پيون باتِيون،
چو ٿيون لَسَ لوايو لاتِيون،
ڪَنهن کي ڪَنڌ نـ اِينديون ڪاتِيون،
رهنديَس روز نـ اِتي راتِيون،
وينديَس سِڪ سَچڻ جِي ساتيون،
ڏاتَرُ ڏِس جو ڏيندُم ڏاتيون،
پائِينديس جالَ جَبَلَ ۾ جهاتِيون،
مُحبن هَس اِهي مَصلحاتون:
هَلِي آ مَردِ ساڻ اُماري.

١٩

ڪامِڻ مِنَٿ ڪَريون ڪَنھن ڪيھِي،
سي جَتَ جاڙَ ڪري ويئِي جيھِي،
ڪِيَڙي پُرجھ نہ تو پيہ پيھِي،
ڪا ڪَر ڪاھ تِنين پُٺ تيھِي،
تون تان نِينھَن نسوري نيھِي،
ووڙج وَرُ مَ وِرچج ويھِي،
ڪيائين دُرس ديوانِي ديھِي،
اَول عِشق نِشانِي اِيھِي:
تَڙ ڦَڙ راتِ ڏينھان تڪراري.

٢٠

ڪيچين ڪَڍَ لِڳي ھوءَ ڪَھڪي،
پھريون پُور تَڪر سان ٿَھڪي،
ڪامِڻ ڪوھ ڏسِي نا ڏھڪي،
اُتي روحَ نہ تنھن جي رَھڪي،
توڙي پير ڦِتَس پَيہ ڦَھڪي،
تان يِي نارِ نہ بلڪل نَھڪي،
توڙڻ ڪِين تنھين ھَڏَ تَھڪي،
اَوجان عاشق اھڙي اَھڪي:
ڏونگر سيہ وڏا ئين ڏاري.

٢١

توڙي جهَڪَ جهَڪي ڪئي جهولي،
ٻِي تان ٻولي هَڏ نـ ٻولي،
ڦيريون ڏئي، پِرين کي ڦولي،
چوهؤن پاڻ چَپَر کي چولي،
گورَن رَند ڏسِي سِرُ گهولِي،
ڳَڙَ ڳڙَ ڳوڙها ڳاريو ڳولي،
ڏونگر ڏرڙ ڏکوئِي ڏولي،
قادر شال قريبَن ڪولي:
ڪندو گام تَڪَر کؤن تاري.

٢٢

پهريون ڪانءُ پهاڙَ پُڇِيائين،
هِتي ڪي ويتا هوت هَنڌائين؟
هَر هَر توکي سُرت سڏائين،
ڪي هئا رات توئِي وٽ سائين؟
ڪَر ڳَل الله لَڳي اَلائين،
ٻيو هَڏ سور نـ سَنگ سليائين،
مون کي مُحبن ساڻ مِلائين:
عاشَقِ هَي هَي ويا آزاري.

٢٣

پوءِ تان ٿيڙس جبل جوابِي،
پِنيءَ ليلَ لنگهيا بشتابِي،
ساڳيين سارو ساڻ ثوابِي،
سي سيپ هُئڙا گُل گُلابِي،
وچندا وِيڙا رات ربابِي،
اصلوءِ اَڙينگ هئا اَعرابِي،
توسان ڪِيائون خام خرابِي،
اوني عين هئا عاذابِي:
هتؤن ڪاهه اَڙاهه اَنداري.

٢٤

ڏونگر ڏَسُ چڱُيءَ چَڏ ڏيئي،
تو وٽ رات تنين ڪا پيئي؟
آهه هي وَسَ تنين ڪؤن ويئي،
ڪِي تان لنگهيو ساڻ سنجهيئي؟
هاٿي حال سُٽج مون هيئي،
ويَڙس ڏک وڏو هي ڏيئي،
هُو هُئا ڏاڍا سُپرين سيئي،
جانب آهن منهنجا جيئي:
ماري آهه ويا آ تاري.

٢٥

حَجر چِيَس آهي هِنيڙي هاري،
جي تون محبوبن جي ماري،
آهي عشق سَندُءِ آزاري،
وجهج ڳِل ڳچيءَ ڪا ڳاري،
مون کي تِر نہ ڪج تَڪراري،
پُنِن ڪاهہ، نہ ٿيءُ قراري،
اَٿئي بِرهہ بلوچي باري،
يَڪدِل ڪانئن مَنگِج ياري:
ويندِئي عشق نہ هڏ اوتاري.

٢٦

ڏونگر ڏيرن ڏي ڏَس ڪوئِي،
اَوڙي روحَ نہ ٻيو رسُ ڪوئِي،
ناهي ويچاريءَ جو وَسُ ڪوئِي،
لاهي ڪونہ ٻيو ڪَسُ ڪوئِي،
ناهي جانبَ جو جَسُ ڪوئِي،
ڪُني غَم ڏِسِي ڪَس ڪوئِي،
خاطِر منجهہ نہ پيس خس ڪوئِي،
وٺي درد ڦِري ڏس ڪوئِي:
بيٺِي عِشق مَنجهؤن اوساري.

٢٧

ڇُڪيءَ چوتہ وٹِي ورچاتي،
وِيڙا وِرهہ توئي سان واتي،
آندي عِشق تڏهن اورهاتي،
ڪُتل ڪيچ وڄ ڪند ڪاتي،
پِيتُئي زُهر منجهؤن گهُتہ گهاتي،
توکي آندو عشق آڳاتي،
ڳولج جامُ پنهونءَ گهرِ گهاتي،
هَي هَي لَعلَن ويو لوهاتي:
هُئڙي جن جي هِيءَ اَجهاري.

٢٨

هَي هَي ماري عشق اَميران،
وٺِي وِرهہ وَڪيل وَزيران،
توڙؤن هِيئن لِکيون تقديران،
بانِهن هتہ تيون تقصيران،
ڏاڍيون عشق سنديون تڙ پيڙان،
پُنِّيءَ منهنجي بِرهہ بَهيران،
هَلَن هُتہ نَڪي تدبيران،
مون سان سندين سوز سفيران:
ورتُئي ورهُ ڪنهين وَٹجاري.

٢٩

اَول بابين بره پَڙهيائين،
تنهن پوءِ سورن منڊ سَڙيائين،
سَسئي ساڻُ فِراق ڦَڙيائين،
اَصلؤن ڪيچن ساڻ ڪَڙيائين،
جَڙان جيءَ ۾ جال جَڙيائين،
تيلهان متي روهَ رَڙيائين،
مَحبتِ منجهه مريض مَڙهيائين،
توڙؤن غير خيالَ تَڙيائين:
پيئي هَتِ بِره هاڪاري.

٣٠

هِيءَ دل لالَنُ وِيَڙسُ لُتي،
وِڏسُ باڻَ بِروچَ جي ٻُتي،
وَرَڪؤن شالَ فقير نہ ڦُتي،
ڏُنگر ڏُک چَريءَ کي چُتي،
ڪيائين ڪيچن منزل کُتي،
آنديُس عِشق گهٽيري گُهتي،
متو پيرَ ڪرايون ڪُتي:
هَي هَي ڪيو تِي سَا هُونگاري.

٣١

وَرَ جا وِرھ پياريَس وَتِي،
توڙي سسئي سورنَ سَتِي،
تَنِھن دل ڏانھن نہ مُحبن مَتِي،
چوکو عشق نہ آھي چَتِي،
سُورن سوز کِلڻ کَؤن کَتِي،
مُحبتہ کانءُ نہ گھايل گُھتِي،
سسئي سوز فِراق جي ڦَتِي،
پائين پَبُ پَتولا پَتِي:
روئي ڦوڙائِي جان ڦوھاري.

٣٢

لوٽِي بَڪ متي تي لَتِي،
ٻوڙي تيزَ منجھاروُن تَتِي،
محبتہ مَنِ تنھين جي مَتِي،
وجي ڪيچ وِرھ مون وَتِي،
گھوري گامَ گھٽيري گھتِي،
ڏکَ جي چِتِ ھنيائون چَتِي،
روئي ريتِ تنھين سيءِ رَتِي،
جاٽي پَبَ سَيو ھڪَ پَتِي:
عاشِق عِشقَ منجھؤن اُچنگاري.

٣٣

هَرڻيُون ڪِيرُ پيارڻ آيس،
ڪِر هَڙ دانهن ڪري سَڀ ڪانيَس،
کوکن ساڻ چَپَر سڀ چانيَس،
ڏُونگر ڏکَ منجهارؤن گهايَس،
چِلُنگيون عشقَ ڏکن ٻُڌ لايَس،
ڳالهيون کيچ کيچيڙن ڳايَس،
ٻَر ڪي ٻِرهون بازر پايَس:
جِجَر ڳاريَس ساڻ هُوڪاري.

٣٤

هَي هَي هوتُ ڪري وِيس هولِي،
تنهن محبت پاروچي جِي ٻولِي،
ڏونگر حُبؤن پاين ڏولِي،
کوهيارَل جِي ٻانِهي گولِي،
ساٿي پَٻ پرينءَ جي قولِي،
تنهن تا جانبَ تان جِند گهولِي،
روئِي کيائين چَپرَ چولِي،
سَنگ جِي راهه کيائونس سولي:
نيندس کيچي نالِ قطاري.

٣٥

منجهؤن نِينهن هنيائين نعرو،
سُٽندي سير سڙي ويو سارو،
منَ ۾ محبت وِڌس مارو،
کيائين واري اتي وارو،
اَندرؤن عشق ڏنس اوپارو،
ڏيئِي مَتي سَنگ سَرارو،
کائين مانَ ڏسان کوهيارو،
محبت ريءَ آهي منهن کارو:
”سچيڏنا“ کون سنياري.

٣٦

متي روهه چيائين روئي،
هيءَ کَلَ کوهيارلَ ڏئي کوئِي،
عاشقِ تنهنجي عشق اندوهِي،
محبت مَنجهه هَلاکِي هوئِي،
لِڳي لالَن تا لَڙهه توئِي،
ٿوڙؤن سُورَ وِڌائين پوئِي،
ساتِي تيُس ”سچيڏنا“ سوئِي،
جانبُ آهيس جِيءَ جو جوئِي:
قادِرُ گڏُ تَنهين سان کاري.

٣٧

هيءَ جا هِنيَڙي تي حيرانِي،
محبت ماڌُ ڪَئي مَستانِي،
دلبر ڪاڻ هئي ديوانِي،
باقِي نِينهُن رهيُس نِيشانِي،
ڪيَڙي فوج فِراق جي فانِي،
ڪيائين ساهه سَريرُ قرباني،
ڳَڏبُس شالَ جَبَل ۾ جانِي،
تيندُس رَحم اُتس رحمانِي:
آئِي هيتؤن نِينهن نغاري.

٣٨

محبت محبوبن جي ماري،
ڪا جا باهه پاروچَل پاري،
ڳالهين ڪيچيڙن جي ڳاري،
ڪيائين جانِبَ تؤن جِندُ واري،
منجهؤن ذوقَ چيائين زاري،
هِيءَ دل آهي سچڻ تَؤن واري،
ڪُوڪان ڪوهه ڪري ڪوهياري،
توڙي وِرهه ڪئي ويچاري:
راتيان ڏينهان گهنگهر گهاري.

٣٩

مٿي روھ ڏسو سا رَمڪِي،
ڪا جا عِشقَ چِڪايَس چَمڪِي،
ڏسِي سُجَ نہ دم پر ڏمڪي،
محبتے مُور نہ ڪامِڻ ڪَم ڪِي،
گوندر وِچ گُذاري غَم ڪِي،
ھاديءَ جانبَ سان نئين جَمڪِي،
تنھن تان تانگھ نہ تِر ھڪُ تَمڪِي،
مٿس وڄُ وِرھ جي چَمڪِي:
تنھن جي شور وِڏي شوڪاري.

۴٠

چڙھندي چُنج نہ عاشق اَڙڪِي،
ڪا جا فوجَ مٿائنس ڪڙڪِي،
لِڳي لعلَ پُنيءَ سان لڙڪِي،
لِڳيس باھ بِرھ جي پڙڪِي،
جوھَر جوشَ سَجَڻ جي جھَڙڪِي،
رنجيءَ روھ اُتوُن جا رَڙڪِي،
سارو سَنگُ پيو سَيِ سڙڪِي،
تَڪرُ سيِ پيو تان تَڙڪِي:
اھڙو سوز ھلِي سينگاري.

۴۱

جانِبَ ڪاڻِ ڇڏيائين جايُون،
فوجان عِشقَ اڳيانئُس آيُون،
ڪلان ڪوهَ سَنديَسِ ڪَهڪايُون،
سيئي وِرهِ وساريُس وايُون،
وجي خاڪَ لِڳن کي لايُون،
تنهن جي سوزَ ڇَپَر سيِ ڇايُون،
روئِي روهِ ڏنائين رايُون،
پيان پبِ چڙهي جَڻ پايون:
اهڙو عشق هَلي اختياري.

۴۲

ڇَپَرُ ڪا نہ ڇڏي سا چوري،
جنهن تان گهوٽَ اُتَؤن جِندُ گهوري،
جا ڪِي پورَ پرين جي پوري،
هيڪَل هوتُ نِهاري هوري،
ڳولي تَنين جنين تَر توري،
لُؤن لُؤن قابو لڳيس لوري،
هُئڙس جهورَ برابر جهوري،
تنهِن جي هٿ سچڻ جي ڏوري:
اِنهيءَ ڳالهِ وڏي سا ڳاري.

۴۳

آهي ريءَ عجيبَ اُپائون،
اَچي شالَ ڪوهيارل ڪائُون،
جنهن سان لوهِ لڏيون هُم لائُون،
هَي هَي جَتَ وٺي ويا جائُون،
تنهن تان ڏَس پُڇي ٿِي تائُون،
ننڌر هيءَ جا نال نہ نِيائُون،
تنهن جِيون زِيلان هُتَ سُيائُون،
هِهڙُس ڏونگَر حال ڏنائون:
ويچاري ٿِي تونگِي تنواري.

۴۴

موٽي چاهہ پرينءَ جي چائِي،
تَنهن ڪا ڳالهہ محبتَ ڳائِي،
ڇَپَر سَيِي ڪيائين چائِي،
ڏاڍيءَ تِڪَ تَنهين جي تائِي،
”ويجهي آيس“ هُئڙس وائِي،
روئِي روهہ ڏنائين رائِي،
گهِتِن منجهہ قلم گهُمائِي،
تان تان اوڏي وَسئون آئِي:
آيُس مُحبُ اڳيون منهن پاري.

۴۵

ڪُونجن هَٿ مُڪائين روئِي،
دانهن ڏوگهه منجهارؤن ڏيئِي،
سا تان ڪَنِ سَڄَڻ جي پيئِي،
اُتي هليا هوت هَنڌيئِي،
جانبَ جِيءَ گُهريا هَسِ جيئي،
آيس سَڄَڻ پاڻَ سنجهيئِي،
جن جي ڪاڻ ويچاري ويئِي،
وجي ڪيچ اُها ڳل پيئي:
پنهون پرِيَن گڏيو غم تاري.

۴٦

سسئي چامُ پنهون هڪُ هو تان،
ڪامِڻ جانب ڳوليو جو تان،
ساڳي پاڻ پنهون هئِي سو تان،
پيچي هيءَ ڳجهارت ڪو تان،
چاچي ڪاڻ ڪَرين تِي ووءِ تان،
چِپَر ڳولي تِي سا چو تان،
”سچو“ دَست دُوئِي ءَ ڪان ڌو تان،
ساڄَنُ ڪيئن صَحِي ڪيو تو تان:
پَر جي عشق اَچِي اوجاري.

٤٧

آهي ”ڪُلِّ شَيۡءِ“ سو هادي،
”خَلَقَ الۡاَشۡيَاءَ“ ڪؤن آبادي،
”وَهُوَ عَينُها“ تِي آزادي،
واندِي غير ڪَنُون هيءَ وادي،
لَتا شَڪ شُبها تِي شادي،
”سِري سِرهٗ“ تِي اِمدادِي،
جنهن کي سَمجھ تنهين کي تَعدي،
سوئِي مَرد نہ آهي مادي:
سَپِي وِچ صورتَ يارَ دي پياري.

٤٨

پَنهنجي پاڻَ ڪري تو وائِي،
تنهن تان ڳالھ اها ڳالهائِي،
ڪافر مؤمن صورَتَ سائِي،
انهيءَ رمزَ ڏنائين رائِي،
جانبَ ڏسُ ڏنو هي جائِي،
”فَاَيۡنَمَا تُوَلُّوا“ آيتَ آئِي،
تيڙو اَجُ بَهاني يائِي،
اَحمد وحي هِڪو هِڪ هُئائِي:
”احمد“ ”اَحد“ هُئا اِسراري.

۴۹

”عَرفتُ رَبي بِرَبِي“ آيتَ آئِي،
نوبتَ ”اَنَاالْحَق“ وڄائِي،
”اَعظمُ شَانِي“ رَمز رلائِي،
ڪِيَڙي ”لَو ڪَشفَ“ اُجرائِي،
”يَسمَعُ يُبصِرُ“ آهي هِڪڙائِي،
”بِلا مِيم اَحمدُ“ اِها وائِي،
”اِني اَنَا الله“ آگاهِي،
هُئڙي صُورتَ هِڪ سيائِي،
سوئِي بندو سو مولائِي،
سوئِي هيڏ سو بالائِي:
عالَم اَلله مون اِظهاري.

۵۰

ظاهِر سِڄُ تہ سيپ ڪنهن جائِين،
هيءَ ٻي رَمز تون دل سان لائِين،
تون تان آئينو ٿي آئِين،
پنهنجو پاڻ ڏِي ۾ مُنهن پائِين،
”مَين“ کي ڇوڙ تہ ٿِيون ”سائِين“،
پولو مور نہ هن ۾ پائِين،
توکي صَحِي سَچ سُڻائِين،
ڪا شَي ناهي بِنا حق ڪائِين،
”ڪُلُ شَيءِ ناطِقءُ باالحق“ ڳالهہ اِهائي ڳائِين:
هَر جا پاڻَ غَنِي گُفتاري.

نــوري

داستان پهريون

١

تــون سَمــو ســردار، آءُ مــيئي مهاڻي آهـيان؛
تنهنجيءَ شفقت مِهر جو، آهي ڪو نـ شُمارُ؛
گنديءَ گاندَر گهر ڪان، ڪيو ساري عالم عارُ؛
مــتــي تَنهن مَدارُ، تــو ساريءَ ڪينجهر رکي.

٢

تــون سَمو سائين، آءُ مــيئي مُهاڻِي آهـيان؛
مون لَڄ رهـائين، جو پَلءِ لڳيس تانهنجي.

٣

آءُ ميئي مُهاڻِي، تون سَمو ساري سَر جو؛
قرب منهنجو ڪهڙو، ڄاڻيو تو ڄاڻِي؛
ڪارِي سرِ ڪنيم تي، ڇِڇيءَ، ڪِڪِيءَ هاڻِي؛
راجا تنهنجي راضَ سان، تيس راڻِن جي راڻِي؛
تو سَما سِيباڻِي، نـ تـ هيس بيهودي بڇڙي.

۴

ڪلسا ڪلوري، ڪِنَ ڪالورا ڪينجهرين؛
پيهي وچي پَن ۾، ڪَنِ پُڪين پُوري؛
روز تنِي، ڪي راوَ ڏنهن، تيا چانور آئون چُوري؛
جي هيون اڏوبَنڊ ۾، سي ڪن ڪيڙا قصوري؛
هيئڻ مَتي تَن تي، ڏڪيون سالان سموري؛
واسِيا وتَن ويسَ ۾، هُيَن ڪُهنبي ڪَتُوري؛
چچِيءَ ڪِڪِيءَتارِ جي، سي اپَر عَطوري؛
تِي مُلڪين مشهوري، سَمي جي سُهاڳ جِي.

۵

پيرَ آئون مُنهن نِيرا، پاٽيءَ پوندا جَنِ هئا؛
سي اڄ ٻَڏيو وتن سِرَ تي، چاهه منجهؤن چِيرا؛
ماڻِڪَ موتي مُنهَن تي هتڻ تَنهين هيرا؛
ڪاتَ سيئِي ڪِيرا، سُگهَڙ سَمي چامَ جا.

٦

وَهين وَهلَ لِپيُون، تي پيتَ پاريا تنِ جا؛
ڏنيون ڏُتَ ڏُٻَ جون، تي جهَبيرن جهپيوُن؛
ڪِڪيءَ خاطِر ڏٻيريون، ڏُٻَن منجه ڏپيوُن؛
جي ڪائِن پَٻڙِ پِپيون، سي چُوريءَ تي چَريون تيون

٧

جي جهاڳيون وتَن جهاڳَ، ميئون ڪارڻِ قوتِ جي؛
سي اعليٰ درجي آنديون، سَمي جي سُهاڳَ؛
مَنچر مَها وچ ۾، ڪَن رنگيليون راڳَ؛
هُئا حال جنين جا هِڙا، تَن تي پلي ڪيا ڀاڳَ؛
ڪينجهُر پن ڪنڌين جي، تي هٿَ اُنهن جي واڳَ؛
هِيرا ۽ ياقوت پيا، اَڄ اُنهن وٽ اَجهاڳَ؛
پيا پِي لَڪين لاڳَ، تنهن ڏُليُن کي ڏيئي ڇڏيا.

٨

بيحد پيگوڙيون، هُين ٻولِ نہ ڪنهن ٻونديون؛
ناپي ڏُٺ آئون ڏُپَ جون، ڪَن خرارين کوڙيون؛
ٻُوريءَ ڦَرها ڦَريون، اچن ملاحيون موڙيون؛
جوڙيون سيپ جوڙيون، چامَ تماچيءَ تن جون.

٩

ٻولِ نہ ڪنهن ٻونديون، پَر هُيون سَمي جي سهاڳَ تي؛
ڪينجهر سنديءَ ڪنڌئين، ڪَنَ توريون آئون تونديون؛
چِڪَ جيهون چونديون، تو چام وهاري وَٽِ ۾.

١٠

هُيون لَڳين ليڙيون، مُنهن نـ موچاريون؛
سي تو چام وهاري وَتِ ۾، ڪري ملاحن ميڙيون؛
تو پيڳيون جوڙائي ڏئي، ڀَهڳڻ تَن ڀيڙيون؛
وٺن ماٽِڪ موتئين، تنهن ڪؤن جهَپيون ۽ جهيڙيون؛
توڙي اِهڙيون اَويڙيون، تـ پيي سَمي چام سُهائِيون.

١١

جَن تي پالِيا پيتَ، ڪُمنَ ڪالوَرن سان؛
سي تا تيل قَليلَ سان، تيون مَلائِن ميتَ؛
چام جواهِر جي ڪري، تو اُنهن پارِ اُميتَ؛
ڪَئي لاکِيٽي ليتَ، سَمي مير مُهاٽن ڏي.

١٢

هئا وڏا جَن تي ويلَ، تي قوت مِليُن ڪين ڪِي؛
خاصين سي خوراڪن تي، تان ڪَن مُهاٽيون ميلَ؛
مِڙي جُهڙي پاڻ ۾، ڪن سيلابين سيلَ؛
پوءِ لاتا چام لُطفے سان، زبونِن تؤن ذيلَ؛
تن سي تيل قُليلَ، اڄ عطر گاڏڻَ اوتيا.

١٣

جَنهين اَڏوبِنَدِ، هُئي عُمر سَيائِي اِهڙي؛
سي سَمي جي سُهاڳ تي، آيون ڏاڍي اَندِ؛
تنين جي طولان جيون، پيون هاڪان هندو هندِ؛
ڏُليون ڏوليين چڙهيون، پيرين پَوَن نـ پندِ؛
سَيِ اَندامين سَندِ، جَڙيون جواهِر ۾.

١٤

چولِيون جَن چِڪِ هُيون، اَج تيون لالين لائُو؛
جُتيون جَڙائو، پايون وتَن پيرَ ۾.

١٥

نوريءَ نادرچامَ ڪي، ڪي چِڪايون چاتيون؛
تنهن کي ڏسڻ سان ڏياريون، ڪنهن قِڪَل قيراتيون؛
وتان سو واتيون، تو ڏئي ڏهاڙي اُن کي.

١٦

هون مَڪَ هِڪَ تُرارُ، چار تُرارا موتِئين؛
تنهن برابر نـ ڏيان، توڙي ڏين جال جَوهارُ؛
جو پلءِ پيڙو هھڙو، مهاٽِيءَ مَٽيارُ؛
تنهن مَرُ ڪينجهرَ پِرَ قَرارُ، جنهن چارو چام ڪُلهي کنيو.

١٧

تارازيءَ جِي توري، مَڪ موتِنِ تي نہ ڏيان؛
پيٽا تيٽا نہ وٺان، ٿوري نہ ٿوري؛
گهوري آءٌ گهوري، جو چارو چام ڪُلهي ڪنيو.

١٨

مَڪَ برابر نہ ڪريان، ماڻِڪَ موتِنِ ساڻُ؛
سَمو چام سُڃاڻُ، جنهن چارو چام ڪُلهي ڪيو.

داستان پيو

١

مَتي جَنِ مُوڙا، هئا چارين گنديئين گودڙئين؛
بئنسر بئينان زر جا، تن جهاپا اَئون جُهوڙا؛
جَنِ پانهين ڪُلهين ڪِين هو، تَن چُوڙِ تائين چوڙا؛
سمي جي سهاڳ سان، تن ننگن نپوڙا؛
ڪوڙيون ۽ ڪوڙا، سچا سمي سيڻ ڪيا.

٢

رنگ ڪاري رُويون، هيون مڙني مَلاحَن جِيون؛
سي ڪنيون ڪارَن ۾ اَچن، دَرا ۽ دُويون؛
جِتي بيحد بدبُويون، اُتي الله عطر اوتيا.

٣

هڪ دَرا ٻي دُوءِ، پيون گوجان مارنِ گانگَتيون؛
تَن مون ڪِڪيءَ جِي اَچي، برابر بدبوءِ؛
اچي مُشڪ عطر جي، اَج منجهانئن خوشبوءِ؛
رنگ سوني جِيءَ رُوءِ، صورت انهين سُوهٽي.

٤

منهن مِتيءَ ميريون هيون، بيهوديون بڇڙيُون؛
گهِڻ گهِڻ نورِيءَ گهنگِرو، چِم چِم تيون چيريُون؛
سمي پاڻ سهاڳ ڏئِي، هِي جي هُنَ هيريون؛
لوهاٽِيون لوريون، پارسَ لڳي سون ٿيون.

۵

پارس لڳي سون ٿيون، لَوهاٽيون لوريون؛
جَهلَ جهُڳن کي ڪانـ ڪا، وَريون ۽ ويريون؛
محلين رَهن ميرَ جي، مُهاٽيون ميريون؛
سمي ڏنا سُهاڳ کي، سَهجَ ۽ سيريون؛
ڪوجهِن مان سهٽيون ٿيون، جهٽ پَٽ جهپيريون؛
تماچيءَ تيريون، ڪينجهر جون ڪِنيون ڪٽِي.

٦

مُنهن مِتيءَ ميرا، هئا بيهودا بچڙا؛
سمي جي سُهاڳ تي، ٿيا گاندرَ گُنيرا؛
ڏسو ڏهاڙي ڏئي، ٿو در تنين ديرا؛
ساجهُر سويرا، ٿا کائِن طعام خوشيءَ سان.

٧

تَرڪو جَن تَريون، پيا ڪونئر ڪُڙهيون ڪَچ ۾؛
تَن اَڄ لَڙهان لَڙڪن موتئين، پيون سنديون سون سريون؛
زيور اَئون پازيب پئا، زري باف زريون؛
ڪِينجهُر پئِي پَريون، اُنهن کي انعام ٿيون.

٨

جَنين دُوءَ دَرا، ڪَچين ڪُمَ ۽ ڪُوٽيون؛
سي مٿي پيرين بَرهنـ، هئا گانَدرَ سَيُ گَرا؛
اُهي پاهان پاڙ پَرا، ٿيا سمي جي سُهاڳ سان.

٩

جي کونئر پَرن ڪمَ، تن ناتو ناپي سان هئو؛
تَرِن جا تن تار ۾، تي رَوان ڪِيا رُم؛
پوءِ اچي تماچيءَ چام جي، پئي در تنين جي ڌُم؛
جي هئا گوشائتي گُم، سي پلءِ لڳي پَڌرا ٿيا.

١٠

بِھَ ڏوڏا جَن ڏاجُ، قوت جنين ڪمَ کوٽيون؛
انهن جو اَحتياج، تو تماچِي ڪيڏو ڪڍي.

١١

نہ ڪنهن رُوءِ نہ رنگ، هئا بيهودا بُڇڙا؛
اَج پڻ انهن جي ٿيا، پيرن هيٺ پَلنگ؛
مِياٽيون معافي ٿيون، نہ اَبوابَ نہ اَنگَ؛
پَٽُ اوڍين اَڙ ٻنگ، سي سَمي جي سُهاڳ تي.

١٢

پوءِ ڪِيُون لَسَ پَلا، ٿي مُهاڻن ماريا؛
لَکَ هزارين حاڪمين، ٿي ڪاڏا تَن ڪَلا؛
ڪُڙهِيون جن ڪَنڌن تي، سي ٿيا لِڱي پاڳَ پَلا؛
دمڙي تَن نہ دَستَ ۾، هئا ٺهريَل ڪين ٺَلا؛
اَڄ مَيئن جي گهر مالَ جا، ٿيا ٿَم ٿَلا؛
پَر هُيڙي اڪڙين ۾، ڪا جا مِيَي ڪَلا؛
ڪينجهُر گهُمن لاڏڪِيون، ڪَيون رسَ ڪَلا؛
اَگلا جي سَگلا، سَمي نانوَ سُڃاڻبا.

١٣

حَريران ۾ حُلا، ڏنا چام تہ چارِنِ وارئين؛
جي هيون اَڌو ٻنڌن ۾، تَن چوتِيون چُوڪُلا؛
ڪينجَهُر سَنديءَ جاءِ تي، تن بنايا بَنگلا؛
اَگلا جي سگلا، تا سَمي نانو سُڃاڻبا.

١٤

ڪينجهُر سنديءَ ڪَنڌئين، رهن ٻريون جي ٻَيُور؛
تن ميئن مٿي آئيا، سالو ۾ سالُورَ؛
چڙهيو سا چَوڏول، ٿي حُڪم هلائي حُورَ؛
راتو ڏينهان راءَ جا، ٿيا مَلاحين مَذڪور؛
سي حاضر منجه حضور، وهن تماچِيءَ چامَ جي.

١۵

تون سَمو سرتاجُ، آءٌ ميئي مُهاٹي آهيان؛
لاتَئي پنهنجي لُطفَ سان، اسان کؤن اَحتياجُ؛
ڪينجهر سارو تو ڪيو، مون ميِيءَ سندو محتاجُ؛
تنهنجو مون ڏنهن راج، مون ڪيهي ڪاڻ ڪُڙم جِي.

١٦

لانگوتيون لاشون، هيون وَهَ وَهلَ جي وچ ۾؛
سي پلءِ لڳي پوءِ چامَ جي، تيون خوراڪين خاشيون؛
لَعلَن ياقوتن جون، وَتن ڪينهن ڪَماشون؛
جن پاسا هِريل پَنِ تي، تَن فرشين فَراشون؛
تا پِي تماچيءَ کي، ڪن طرحين تلاشون؛
روءِ هيون راشون، پَر سمي چام سُهاٹيون.

١٧

هئا خامَ خسِيسَ، ڪينجهُر سنديءَ ڪَنڌئين؛
سي مورائو مَڇيءَ جا، هَمه ڪُل حريصَ؛
تڏيون تنؤريون تن کي، پاٽاريون سيے پيسَ؛
جڏهن تِي تماچيءَ جِي، ميئَن سان مجليسَ؛
سي سون رُپي سرسا تيا، لُتن هڪ ٻئي جي هيسَ؛
واتين ڪري تو اُن جِي، هر هر چامُ حديثَ؛
مهرَ آئون شفقتے جي، ڏئي اُنهن کي آسِيسَ،
تَن سان ڪير ڪَريندو ريسَ، جي سَمي چام سُهاٹيون.

۱۸

جن واتين وَھُ وھلَ، بانس آئِي تي بُچِڙي؛
تَن ويھاري وَتِ ۾، ھيا شاھ شُغل؛
اُھي چڙھيا پالڪئين، آھي سيُ سَھلَ؛
جتي جھَپيرن جھوپڙيون، تيا ماڙيون تِتِ مَحَلَ؛
سمو چامُ اَنگَلَ، اَچيو اُنھن سان ھَري.

۱۹

چِچِيءَ جي ھُئي چِتَ، تي آئِي عام خلقَ کي؛
وَھِ وجائي وَھَ ۾، ميئي مچائي نہ مَتِ؛
نوري چام تماچيءَ سان، کِلي چڙھِي ھُئي کَتَ؛
سر لاچو سَرپَتِ، مَلاحِڻَ مشرو ڏيکيا.

۲۰

جنِين ڦاتوڙيون ھيون، گنديون گودڙيُون؛
تَن پيريون بافتن جيُون، جُنگ ڏئِي جوڙيُون؛
اُچليو اُنھن ڏي وجھي، سون رُپو روڙيُون؛
پانوَ پاسي ميَي جي، ڦَناتان کوڙيُون؛
گھوڙا ۽ گھوڙيون، تو وينو ڏيھاڙيون ڏئي.

داستان ٽيون

١

نوريءَ ڪيو نازُ، تِي ريجهائي راوَ کي،
نِتَ نِتَ چام نيازُ، تو اَچيوانُهن جو ڪري.

٢

تون تماچي چامُ، آءُ ميئِي مُهاڻِي آهيان،
ڏنو تو آرامُ، ڪينجهر ٻِن ڪنڌيُن کي.

٣

تنبوءَ جي طَنابَ، اچ ڪُتي ڪينجهرُ ڪنڌئين؛
ناد وچن ٿا نادرِي، ٻيا ڀِي رودَ رَبابَ؛
جِتي ڪِڪيءَ ڪوڙَ هئا، قيما تِتَ ڪبابَ؛
وَتن مُهاڻا مستَ ٿيا، ماچِي بي مهابَ؛
تَن تؤن سڀ حسابَ، مورائِين معاف ٿيا.

٤

ڀَلَئَ مون پاتوءِ، تون راجا لَڄَ رَهائيين؛
سَما سُڃاتوءِ، ڪاملَ پنهنجي قُربَ کي.

٥

ڏُٺُ جَنين ڏوڏا، ڀَهرڻ پاٻوڙا تَنين؛
پيئنا وَچن تن جا، گَپَ اندر گوڏا؛
سو پَتَن جي پِينگهُن ۾، تن لالُ ڏئي لوڏا؛
اُهي آڻيون اوڏا، تو وير وهاري وَٽ ۾.

٦

ڪوجهيون رنگ ڪاريون، منهن نہ موچاريون اُهي؛
سي ڪڍيو ڪالورن جِيون، سِر ڪَٽَن ڪاريون؛
ڪيئي ڪٽي اُن جيون، تو تماچِي آريون؛
سي اَڄ سالون ڍڪِن سِرَ تي، ڪُلهين ڪِيناريون؛
زور چڏي زاريون، تو تماچي تَنِ کي ڪري.

٧

لاڏڪيون لاڏ لُڏَن، ڪينجهر سنديءَ ڪَنڌئين؛
ڪاريون ڪِيون ڪُڏَن، سَمي جي سُهاڳ تي.

٨

ڏِليُن کي ڏولئين، چامَ تماچيءَ چاڙهيو؛
لَعلان زمردَ تَن ڏئي، تو جواهِر جهولئين؛
زريءَ ڪَلاباتَ جا، تَن چِڪمَ تي چولئين؛
چِٽڪائي چولئين، هيرا لَڪان لَڪنئين.

٩

هئا لانگوتِيا لَول، ڪوجها ڪنهين نہ ڪَم جا؛
تَڏي مَڏي ڪانَ تَن، سي ڪَن جهَروڪين جهُولَ؛
فَرش فُروش اَئون غاليچا، تو ڏئي تَنين کي طُولَ؛
مَڏيون مال ڏسي اُهي، غمزا هٽن غُول؛
قَدرُ تَن کي ڪهڙو، جي آهن اولَجَلُولَ؛
پيا اِهڙي منجهہ اَلُولَ، تِن چاريون چار وساريا.

١٠

ڪؤنر جَن ڪُڙهيون، هُيون هميشه هَٽَ ۾؛
سي لوڙهن جي لَڙهه لڳ، تي لُڙئي منجهه لُڙهيون؛
جهُڳن جهَل نه اُن جي، ڪونتلَن ڪُڙهيور؛
ڪي وَتَن چيڪ چڙهيون، ڪي تازي طَويلن ۾.

١١

هُيون لَسَ لانگوتيون، پاٽِيءَ پوندي جن جيُون؛
تَن مِياٽيون معافِي ٿيون، ٻِي چَر سَيا چوتيُون؛
اُن جون ڪٽي ڪيتريون، چام سَمو توتيُون؛
جو ميئون ريجهائي راوَ ڪي، ماٽَن سان موتيُون؛
ڪَريون جي ڪوتيون، ته پِي پيون پلئَ چامَ جي.

١٢

تي پُڙ هُوءِ هُپيون، پورهيو ڪَندي پَن ۾؛
لِيڙَ نه جن لِڳَن تي، ٻاهين ڪَنين ٻُتيون؛
پَلئَ لِڳِي پوءِ چامَ جي، ڇِيهن ڪانءُ ڇُتيون؛
اُنهن لانگوتِن لُتيون، تي مُهران لَعلان لاڏَ سين.

١٣

بيهودا بي آب هئا، اڳي ڪينجهُرَ ڪنڌئين؛
پَلئَ لڳي پوءِ چام جي، ٿيا تنهن جا جوڙَ جوابَ؛
ٻِيا سَيي حرفَ حسابَ، مَلاحَن معافِي ٿيا.

١۴

پيرين اُگهاڙي جي گهُميون، تن لڳيون سَو سُتيون؛
ساڻ جڙاوَ جُتيون، تي ڏنيون تماچيءَ تن کي.

١۵

مُهاڻيءَ مَرڪ، جان تماچي طُريلُ ٿيو؛
مَٿي ميءَ گلابَ جو، تو اوتي پاڻ عرقُ؛
کيائين کونہ فرقُ، پاڻ گڏيائين گاندرين.

١٦

جَنِ مَون ٻُچڙي باسَ، آئِي تي عامَ کي؛
تن سان سَمي چامَ جا، تيا ايذائي اِخلاص؛
تي عامَ نہ ڏنو جن ڏي، سي تيا خاصاً خاصُ؛
عطر عَنبير کچور جا، اُهي وَڳين ڏيَن واسَ؛
لَکين کن لباسَ، زريءَ آئون زَربافَ جا.

١٧

تون سمو سُلطان، آءٌ ميئي مهاڻي آهيان؛
تون مون ڏنهُن مِهربانُ، مون کيهي کاڻ کُڙم جِي.

١٨

کَديو کالوڙا، تي آندئون اَڏوہَنڌ ۾؛
جن پيرين لِتَر کونہ هو، سي کن جڙائو جوڙا؛
تن مُهران سون سَمو ڏئي، ٻيا رُپي جا روڙا؛
ڏيهن ۾ ڏوڙا، تئا سَمي جي سُهاڳَ سان.

١٩

تِي لانگوتِين لوڙَ، پِيو ڍويو ساريءَ ڍَنڍَ ۾؛
ناپي ۾ ڏُٺہ ڏَپَ جا، آٽيو ڪَنِ اَروڙَ؛
تتي مُشڪَ عطَر تيا، هئا جِتِ ڪِڪيءَ جا ڪوڙا؛
سي ڪن ڪِينارئين ڪپڙا، پيا جواهِرَ جوڙ؛
مَتي پَنديءَ موڙ، گھِڙيو تماچِي تَن ۾.

داستان چوٿون

١

مَڪَ برابر نہ ڏيان، توڙي پَرين موتئين ماڻِ؛
جو مون ڪميٽيءَ ڪاڻ، چارو چامَ ڪُلهي ڪنيو.

٢

چامَ ڪنيو چارو، مُرڪِي مَلاحن جو؛
تيلهان مَڪَ متي موتِن جي، ڏيان تِيٽو تُرارو؛
سيء ڪينجهر ڪنارو، مُهاڻن معافِي ٿيو.

٣

موتي متي مَڪَ جي، وٺان نہ ٻيٽا؛
پِي برابر نہ ڪريان، جي ٻيٽا ڪِي تِيٽا؛
اَسين تا هِيٽا، پَر چارو چام ڪُلهي ڪنيو.

٤

مَڪَ موتين تي نہ ڏيان، توڙي هُئن ياتون ياتِ،
ڪوجهِي مان ڪَم ذات، پَر چارو چامَ ڪُلهي ڪنيو.

٥

پَلئي لِڱي آهيان، آهِيان اَياڻِي،
سَمي سُڃاڻِي، چرو چامَ ڪُلهي ڪنيو.

٦

هئا تولا ڪين توڙَ، پر نادر چام نوازيا؛
جَن ناپا لوڙھ ڪَلور پيا، تي قَڪيائون قوڙَ؛
سي اڄ کِيا وَتَن خمارَ ۾، اَنئِي پَھرَ اَلوڙَ؛
ڪِينجھُر ٻِن ڪنڌيُن ۾، تيا لانگوتيا، لَڪ لوڙَ؛
پينگھن آئون سُڪ آسٽَين، ڪَن جَھپيرا جھُوڙَ؛
هِڪڙُ ڪُلھين ڪونئر سئيل ڪَن، پيا منھن لائِن منھن سُوڙَ؛
چِچيءَ ھاٽن چوڙَ، ڪيون مَرد مِياٽيون.

٧

جن تي قَڪيا قُڙَ، تيا ڪُلين قيمَن هيروان؛
اَڄ تَن دُشالا سِرَ تي، پيون شالون پنڌَن پُڙَ؛
زمرد آئون ياقوت جِي، تي لَعلين هيرين لُڙَ؛
سَمِي سيءِ معافِي ڪئِي، تَن ساڻِن تان سَڙَ ڪُڙَ؛
لَتا ذِيل اُنھن تون، پي ڪُلِي تِين چِرَ چُڙَ؛
عيبَ ڏسِي عامَن جا، ڪيائين ڪان اُپَڙَ؛
اُنھن چامُ اُکُڙَ، موتي ماڻِڪَ تو ڏئي.

٨

هيڏ متي پوتِي، ماڳين مھاڻِن کي؛
پاٽيءَ پوندي تَن هُئي، چِڪَ جيھي چوتِي؛
اڄ گاندِرِ سِر گلابَ جي، پي عطر عنبر اوتِي؛
مُنھن لَڳُس موتِي، تان جھولي تِي جواهِرَ ۾.

٩

چارو چام ڪٽي، ته مُرڪيو مَلاحن جو؛
زريءَ آئون زرباد لَئي، تِي چِڳُير چَٽي؛
سَهجَون سون رُپا ڏِئي، ماڻِڪَ ميَي مَٽي؛
خِيما خوب قناتان، هيجَون تِتِ هَٽي؛
ڳاٽاتي نہ ڳٽي، ڏي جالَ جواهَر تَنِ ڪي.

١٠

تماچِي طُرا، ته سڏيون ٻڌائي اُن ڪي؛
سي شوق وَتن شِڪار تي، ڪنيو زور زُرا؛
ڪُڏائِين ڪُرا، سي ٻنهي ڪِينجُهر ڪَنڌئين.

١١

راتو ڏينهان ڏِٻَي، هو مَرَڪُ مَلاحن جو؛
تي ٻوڙيون وَهَ وَهل ۾، ڪِئي جَهٻيرن جهِٻَ؛
هو روز جَنين جي رِٻَ، سي اَج ڪُلين حلون هيروان.

١٢

مُهاڻِيءَ جي من ۾، نہ هو گِيرَٻُ نہ گاءُ؛
نيئن سان نازَ ڪري، ريجهايائين راءُ؛
سَمو سَيِني ڪانءُ، وَني ويني پاڻ سان.

۱۳

هُئِي ويٺي بازر وچ ۾، هُئا هٿ ڪِڪِيءَ هاٿَس؛
دَرن ڪاڻ دُٻَن ۾، ٿي پَنَ وِڌا پاٿَسِ؛
هُئِي مُهاڻِي ماٿَسِ، پر هِن سان ڪَرم ڪَريم ڪيو.

۱۴

ٻيون پِي چار چُري هَليون، ٻڌي دعويٰ دانايُون؛
”هلي تہ ڪِڪيءَ ڪوڙ سان، ڳُچ ڪِي ڳالهايُون؛
مضمون چا هي مَلاح جو، جنهن سان راءِ ڪٽي رايُون“!
نوريءَ اَڳيون ناز مَون، جڏهن چِٽِ اکيون چايُون؛
تڏهن سُهمجي سايون، ٻولينديون ٻاتِيون ٿيُون.

۱۵

لَٿو لانگوتين جي، پَکي جامُ جُلِي؛
مَنهن مَنَهَنِ پيون مَسندان، جهُڳي پاس جهُلِي؛
ماڻِڪَ ۽ موتئين، چولِي چولِ چُلِي؛
ڪِنجهرُ سيءِ ڪُلِي، جَڻ اَصليءَ ڪنؤن اَهڙو هئو.

۱٦

فارغ ٿِيَن نہ فِراقَ ڪَؤن، ويجها ڪين وصالَ؛
گُم ٿِيڻ ڪَؤن گم ٿِيا، نَڪا سُرت سنيال؛
اتي قِيل نہ قالَ، ”سچو“ صُمٌ بُڪُمٌ ٿيا.

مارئي

داستان پهريون

١

ساريَم اَڄ سَنگهارَ، جن ڏٺي مون ڏينهن ٿيا؛
سي لَڪَ لَنگهي پيهِي ويا، پانورَ منجهه پَنهوار؛
هَٽِي ويتا پَڪڙا، هُتِ سُکِ تي اُجَڙوارَ؛
جن جي ساه سنيارَ، سي اَڄ پَنهوارَ پَري ٿِيا.

٢

اَڄا ڪالهُون ڪالهَ، هُيس مارن گڏ مليرَ ۾؛
سي ڏينهن وِيڙا گذري، جَڻ منجهه خوابَ خيالَ؛
اڄ پرئين ڪنڌئين پکڙا، جوڙي ويتا جالَ؛
جن جي ساهَ سنيال، سي اَڄ پنهوارَ پري ٿِيا.

٣

تڏهن مُڪئون جيڪَر، مون ڏي خاصا خابَرو؛
لَهَڻ سُڌ سَنگهارِ جِي، نَڪو پانڌِي پتيائُون؛
پَر پَري شايد پنهوارَ ويا، جو سُڌ نہ لَڌائُون؛
پَکا پانورَ ڪَنڌئين، نئين هيڄؤن هَنيائُون؛
چِڏي مُلڪ ملير ويا، هُنَ تَرِ تيلهائُون،
اِئين اُتائُون، تہ هِتِ ڏَرُ ڏريجو ناهہ ڪو.

۴

ڪڏهن ڏيهه ڏنامِ، تي ساعَتَ ساعَتَ سومرا؛
مارو ڪالهه مليرِ ۾، پَر پَري اَج پيامِ؛
آهِن ڪينَ اُنهن رِيءَ، اَڪڙيون ۾ آرامِ؛
سَدا وتن سِڪنديون، پَر سانيڻ سُورَ تيامِ؛
سي پُڻ ڪين وِيامِ، جَن سان پُرهيم ڳالهڙيون.

۵

جي هوند اُتيئي، هئا ماروئڙا مليرِ ۾؛
سُڌ لڌائون سِگهڙي، حال بُڌي هيئِي؛
پَر تَر چڙهي ويئي، جيڪُسِ وَسئن ويڙهيچن جي.

٦

پَنهوارن پيغامَ، جيڪَر مُڪا تَڏهين؛
پَر مون ڪان اَج پَري تيا، ويڙهيچا وريامَ؛
تيلهان مون ڏي نه آيا، ڏنهن سنگهارَن سلامَ؛
هئا ملير مُدامَ، پر ڪو سانگِن اَچي سانگُ پيو.

٧

هِيءَ وَس چڏيائون، هُنَ وَسِ ويا واهَٽِين؛
پَکا پانورَ ڪَنڌئين، نَئين عُمَر اَڌيائُون؛
پَٽي اوريان پَکڙا، وڃي هُنَ تَر هَنيائُون؛
پانورَ سَنديون ڪَنڌيون، وڃي اُتي واسيائُون؛
چڏي مُلڪ ملير جو، ويا تَريچا تائُون؛
اُڪنڊَ جن آئون، سي اَڄ پنهوارَ پَري ٿيا.

٨

ٿيا پنهوارَ پري، آءُ ڪنِ ڪي ڏوراپا ڏيان؟
اُنهن ٻاجهُون مارُئِي، ٿِي مِيان هِتِ مَري؛
نئين قبَر ڪَري، ڪو اوڏي اباڻَن ڪي.

٩

جي پيڪَن پوءِ پيامَ، سي تا ڏکيا ڏينهڙا؛
هِيئن نہ پائڻُ ڪا هُيَم، تا ڪِي هيئن ڪندامَ؛
پَرَ وڃِي ٿرِ ٿيام، سي سُڌ لَهندڙ سومرا.

١٠

پري ڏينهن پيانِ، جيڪُس سانگِن ڪو سانگُ پيو؛
پکا پانورَ ڪَنڌئين، ٿرؤن ڏور ٿيانِ؛
هوند ڏوراپا ڏيان، پَرَ پَنهوار پري ٿيا!

١١

پَري ٿيم پنهوارَ، جَن وري وَرَڻُ نہ ٿيو؛
ڏيان ڏوراپا ڪَن کي، ٿيا سِهج ڪاڻِ سنگهارَ؛
عُمَر اُپائون آهِ مون، جو دم تَنهنئون ڌارَ؛
اُهي اَجَڙوارَ، مانَ مِلائي مُون ڏٽِي!

١٢

پَرئين ٿَر پنهوارَ، جيڪُس وڏو وڇِڙُ ڪري ويا،
ڪڏهن ايندم اوڏڙا، سومرا سنگهارَ،
رڻُ چڏي ريدار، مَن ڪَرن مهڙ ملير ڏي!

١٣

پانورَ پاس پيا، وڏا ڏوٿِن ڏينهَڙا؛
ٿانهر وچي ٿَرَ ۾، ٿَريچا ٿيا؛
لَنگهي ملڪ مَلير جو، ويڙهيچا ويا؛
عُمَر ايڏي پَند تي، ڪنهِين سانگ نِيا؛
قادر شال ڪِيا، مون کي ويجها واهَٽِين!

١٤

اَتم سارَ سَندين، پَرَ اَج پنهوار پَري ٿِيا؛
مشڪل موٽَڻ تَن جو، جي هي لَڪَ لنگهين؛
وري هيج ورينِ، جي سانگِن ڪو سانگ پيو.

۱۵

جي لويُون ڏَکي لوءِ، ڪـڏهن اِيندا ها اَجڙي؛
اَڄ هٽي پَکا پانورين، عُمَر ويئا اوءِ؛
تَن پنهوارن پوءِ، موتِي اَچڻ نـ ٿيو.

۱٦

جي هُوند اُنهِين جاءِ، هئا اَباڻا اوڏڙا؛
تـ هِنَئون اَڳي وَسَ ڪِيا، تَن منهنجي اَچڻ لاءِ؛
پَرَ اُتَن عِتابَ نـ آءِ، جي توري تَرِ چَڙهِي ويا.

۱۷

جي اوڏا هوند هيامَ، ماروئڙا ملير ۾؛
تـ پڻ پيغام فراقَ جا، مارُنِ ڏَنهُن مُڪامَ؛
پَرَ پَرئين تَرِ تيامِ، ناهِ عِتابَ اُنهِن تي؛

۱۸

لنگهي مُلڪ مَلير جو، ويا پَرئين ڏيهِ پنهوار؛
تَن موتي اچڻ جِي نـ ڪِئي، اَي سومرا سردار؛
هاٿي ساريو، هِتِ سَنگهار، ڳَچ هِنيانءَ ڳَريو پَون.

۱۹

چا هُون چَڏيائون، نہ چاڻان مُلڪ ملير جو؛
پَکا پانوَرَ ڪَندئين، نَئِين عُمَر اَڏيائون؛
اَتَئِي پَهَر اُباڻِڪِي، اُنهِن ري آئون؛
ڪو موتي ڪائُون، مَنَ ماڻهو مُلڪَ ملير جو!

۲۰

اَڄ نہ حوضين هُوءِ، مارو نانهِ ملير ۾؛
ايندا هئا اَجڙي، ڪَليُون ڪَنيو ڪُوهِ؛
جيڪُس مِيان پَرَ جُوءِ، اُهي ويا ويچارا واهَڻِين.

۲۱

عُمَر اَباڻي پارَ جي، فانِي ڪَيَس فِراق؛
جي هُئا ريجاڻين رَهاڪَ، تَنِ تَرِ وجي تاڻا ڪيا.

۲۲

تي گَڏ ڪيَمُ گُذران، جَنِين جهانگِيئَڙَن سان؛
ڪاتي اَڄ اُهي ٿِيا، سومرا سُڃاڻُ؛
ڪاتي پيس آءُ اَڇِي، آهِ اِهوئِي اَرمانُ؛
حَيرتَ ۾ حيران، آءُ اِنهِينءَ تان آهيان.

٢٣

مُون جاليوسان جَنِ، موتِي تَن نہ پُڇيو؛
حالَ هِنَ جون خَبران، پيون، هُوندن ڪَن؛
پَکا پانوَرَ ڪندئين، توڙِ هنيان اَج تَنِ؛
ڏيان ڏوراپا ڪَنِ، جو سَنگهار ڇِي ساٽيھ تيا.

٢٤

جيڪس سنگهارَنِ، اُهو ڏيھ وٽِي ويو؛
وري هيج وَرَن، جي سانگِن، ڪو سانگُ پيو.

٢٥

جيڪُس سنگهارَن، وري وَرَڻ نہ تيو؛
عُمَر اَباڻَن، هُو اَج ڏيهُ وٽِي وَيو.

٢٦

ويجهائِيءَ لَئہ وِجهُلان، سَندِيءَ اَباڻَن؛
اُهي هميش هُئن، جي سُڌ لَهن سيڃ حالَ جي.

٢٧

ڏينهَن اُتي جا ڪي، اَج اَچي مون ياد پيا؛
پَهُون پنهوارن جون، صبح ويلي سي؛
اُتيا اَچن آبَ لِءِ، متي آنهه اُهي؛
هئا اُڏَل جهانگِي جي، تَن سانگن ڪو سانگِ پيو.

٢٨

آريُون اَباڻَن ري، ٻِئا تان ڪٽندم ڪير؟
هي جي ڳَهَ ڳِچيءَ جا، ظالمَ پانيان زير؛
سَنگهارنِ ساويرِ، مِلان شال ملير ۾!

٢٩

ايندم اَباڻا، ڏُورِ لايا جَن ڏينهڙا،
ڪير سَهندم سومرا، ري مارئڙن ماڻا؟
هاڻي نہ چاڻان، تہ ڪا موتِي ملنديس مارئين.

ڪافي
١

سومرا سائين توکي، وو،
ڳالهيون چونديَس آءٌ حالَ جون، هوءِ هوءِ!

عمر اباڻي پارَ ڏي، ڪِرڙ ڪڪوريا ڪي، وو.
ڪوڪَڙ چونديان ڪانڌَ سان، پٽ چڙهي پيڪي، وو.
سِڱَرَ ڪِيَن سقڙا، سَئِن جا سيڪي، وو.

ڪافي
٢

جاليم جن سان تي، وو، تا مارو ڪيڻ ويا؛
هوءِ هوءِ حالڙو ڪنهن سان ڳريان!

پَکا پتي اُتهون ويا، پَرئين پندِ ڪٽي.
راتو ڏينهان روح کي، اوڏنهن گهُرَ گهٽِي.
گهڙي جا هِٿ گهاريان، سا ويڙهيچن نہ وٽِي.
جهليان شالَ وچِي، اُن پَنهنجن جِي ٻہ پٽِي.
مون من ماندو مارئين، چاٽي هڪ ڏٽِي.
پکا پانورَ ڪندئين، هو ويتا حال هٽي.
جدائيءَ کَون جهانگيئڙن جي منهنجِي بابِ ٻٽِي.
”سچو“ سنگهارن جا هِتَ ويتِي ڳڻ ڳٽِي.

ڪافي

٣

ڪانگل ڏج سنيھڙا، مان ويراڳڻ آھيان!
اوھان ٻاجھُون آءٌ گھٽيري، مَحلَن ۾ مُسجان.
قسمت قيدالماءِ جي ايرادي آھيان.
چانور چا چورمان، آچِن نِتے نوان.
ڏَونرا پُسيون ڏيھَ جا، ساريون ھِتے رئان.
زھر پيالا سوز جا، اوتيون آءٌ پيان.
اوھان ٻاجھون سپرين، مَران آءٌ ڪِي جيان!
ڏکَن ڪارڻ ڏيھَ ۾، نِپايَس اَوھان.
”سچو“ اَکڙين مَؤن، ميان، ھاري رتُ رئان!

ڪافي

۴

متان منڊ مارُن تَون، وهين آسرو لاهي!

بَندُ تُنهنجي بابَ ۾، اَصلَ ڪؤن آهي.
سَگُتّے اسان جو سومَرا، چِنَڻ جيهو ناهي.
پِرين نِيندا پاڻ سان، سِگر ڏي ساهي.
نِيَرَ هِي جي نِينهَن جا ڪير سگهي لاهي.
رکج منهن ملير ڏي، ٿاهه نـ ٻِيو ٿاهي.

ڪافي

٥

وري آءُ وطن، منهنجا ساريون نيڻَ سِڪَن،
موتے سلامتے سپرين!

اکڙيون اوهيرا ڪَري، واٽے ڏسيو وجهلَن.
پِريَن پرديسن لاءِ، جهوريءَ نيڻ جهجَن.
عمر اَباٽي پارَ ڏي، وچون تيون چمڪَن.
ميڙائي جا مِينهَڙا، ويجهو شال وَسَن.
الله آندا مون پرين، دارون درد مندن.
”سچل“ سِڪَ سبيل تِي، پارئون جا پرِيَن.

ڪافي

٦

مون تان چيو تو اڳھين، نہ تون دل قاساءِ!
آھون دانھون چو ڪَرين، سَبَر سيڻ سَنداءِ.
ڪُڇ ڪنھين سان ڪينڪي، ٻولِي ٻي نہ ٻڌاءِ.
وچڙيا گَڏُ گَڏي پِرين، ڪو والي ورق وراءِ.
توري گھٽي ڏينھڙين، ڪندءِ ماڙ خداءِ.
سانگِي ويڙا سانگ تي، پنھنجي سانگِ سُٽاءِ.
پاٽُون چاڙِي پريت مؤن، ڪوھ ڪَرين ھاءِ ھاءِ.
”سچو“ سُپرينءَ لاءِ، ڪوڙين ڪانگَ اُڏاءِ.
تو پئي ساريو جن کي، تنِ پِي سِڪَ سندياءِ.

داستان پيو

١

عمر اَباڻن ۾، لَڌمَ لائون لالڙئين؛
ڪُھ موتِي مالَھڙئين، حال گھوريا ھِن حالَ تي.

٢

جو ڏاڏاڻو ڏيهُ، مُونھؤن مور نہ وسري؛
سو ڏاتَر لَئہ ڏيکار مُون، سومرا ساٽيهُ؛
ريءَ پنھوارن پَرڏيهُ، ھِيءُ مِڙيوئِي پائيان.

٣

ڏيھ ڏاڏاڻي، شل سِگھي ويندِيس سومرا؛
مون کي ماروئڙن ۾، چِڏ عمر اُماڻي؛
ڏينھن گُذري ڏکَ ۾، تو چاڻيندڙ چائي؛
سُکَ ڏُکَ سنديون ڳالھڙيون، وچي اوريان اَباڻي؛
نہ تہ سُڌ لَھندڙَ سِگھڙا، اَللهُ اُھي آڻي؛
جو ھُن بِنا ھاڻي، گھَڙي ھِتے نہ گھاريان.

٤

وَس نہ وِساريامِ، سُرھا وَڙَ ساٽيهَ جا؛
اُھي ھيڪَند ڏينھڙا، تي گَڏجِي گذاريامِ؛
ياد ڪيون سي ڪيترو، سانگِي سنياريامِ؛
اوڏنھن اُڏاريامِ، ڪَلَ لَھَڻ لَئہ ڪانگڙا.

٥

جهڙِي هُيس مَلير ۾، جي هِتِ ٿيان تِهڙِي؛
پَر ڳالھ ڪَريان ڪهڙِي، جو قابو رهيسِ ڪوٽَ ۾.

٦

هُيس ڪير ملير ۾، هِتِ ٿِي آيَسِ ڪيرَ؟
جيڪُس پيڙَمَ پيرَ، فقط لَڳي فِراقَ جي.

٧

ڪاٿي آءٌ هُياسِ، ڪاٿي آيَسِ سومرا؟
هُتان هلي هِتِ اَچي، پورَن منجھ پياسِ؛
هنجن هابُ ڪِياسِ، وڇوڙي جي ڏينهڙي.

٨

شال نہ رهن ڏورِ، هُئن اَباڻا اوڏڙا!
ميان تَن ريءَ مور، مون هِتِ جالَڻُ نہ ٿئي.

٩

ڏوٿِي ڏورئون ڏورِ، عمر اَڄ مون کي ٿيا؛
سُمهَڻ جاڳڻ سورِ، مون گذارَڻ آئيو.

١٠

جڏهن آءٌ چاياسِ، ڪنهن وٿِي، وِهَ جي نہ ڏني!
جڏهن ساماياسِ، تڏهن آيَس اوراتَن ۾.

١١

هي ساماڻِجڻ گھوريو، جنھن بت ڪَيو بيروُن؛
وجي شَلَ ويڙھيون، ڏِسان ڏوٿيَڙن جون.

١٢

ڏني ڏوٿيَڙن کي، گھٽا ڏينھن ٿيا؛
جالڻ جُدائِيءَ ۾، جيڪي پَلَڪ پئا؛
سي وٽواند ويا، سارا سنگھارن ري.

١٣

هُتے تا لوءِ لُچَن، سُٽِي ڳالھيون سومرا؛
پيھي ڪِئَن نہ پُچن، جي هُئَن اَباٽا اوڏڙا!

١٤

پاڙو پاڙي ساڻُ، شَلَ هُئان اَباٽن جي؛
پڪي تَن جي پاڻُ، آءُ تا سُکيو ياِئيان.

١٥

مون کي رَبُ رکي، شل پَردي ساڻ پناهَ ۾!
تہ هئان منجھ پکي، عُمَر اَباٽَن جي.

١٦

پَردي منجھ پناهَ، مون کي رَبَ رکيج!
اُھنب هِن اَرواحَ، آهي اَباٽَن جِي.

١٧

ڏِسي كيتَ كَٽِي، ويا ماروئَڙا ملير مَون؛
پَكا پانوَرَ ڪنڌئين، ويتا جالَ هٽِي؛
اڳِي پنهوارن پاڻ ۾، تي اِها ڳالِه ڳٽي؛
هِتَ رَتِي رهَڻُ ناهِ ڪا، جاٽي هِڪُ ڏٽِي؛
جا عادتَ زور ظلم جِي، هيءَ حَمير وَٽِي؛
رَعيتَ جي رَنجڻُ جي، تيس گهُر گهَٽِي؛
هاڻ بَرسَر هِيءَ بَٽِي، سنگهارن تي سومرا.

١٨

پَلَڪ نہ تيان پاسي، شَل عمر اَباڻَن كوَن!
گڏُ گَڏين ها سي، سين سان سي سومرا.

١٩

ڪاڏي اَڄ رهي، آءٌ ڪاڏي اَباڻان؟
هاڻي نہ جاڻان، تہ ڪا موتي مِلنديس مارئين.

٢٠

اَجا نہ آيا، سنگهارا ساٿيه جا؛
ڏينهن جهَجها لايا، پانوَر پنهوارن پاڻ ۾.

٢١

جيڪس نہ آيا، سنگھارا ساٽيھ تي!
نہ تہ ڪيتن خابرو، تذڙھئين ھَلايا؛
تن ڏينھن وڏا لايا، وجي پانورَ ڪنڌئين.

٢٢

وڃن تامَ پري، شل اَباڻَن اوڏي ھُئان!
جو سُڌِ لَھَن مون سِگھڙي، ذري منجھ ذري؛
اکيون آبِ پَري، تي ويجھائيءَ لئہ وجھُلان.

٢٣

بيوسِي آھيان، ھِن ماڙن ۾، مارو!
وِساري ويھي رھيؤ، چڙ منجھانئِوَ ناھِيان؛
لالچ نہ لاھيان، پَسَڻ پَنھوارَن جِي.

٢٤

موتِي شال اَچن، ماروئڙا تہ مَليرَ ۾!
اَچڻ سندي تا ان جي، ڪَر پوي مون ڪن؛
تا سيبئي سُڪ تين، گوندرَ وڃن گُذري.

٢٥

ڏوراپا ڏيئي، ڪنھن ھَٿ مُنجان مارُئين؟
تہ وساري ويھي رھيَوَ، حال بِڌي ھيئي؛
مِڙي اَچو مون گھرين، آھيو جھانگيڙا جيئي؛
جي آھيو اتي ئِي، تا لَھو سُڌِ سنگھار جي.

٢٦

موتي ماروئڙن، سُڌِ نہ لڌي ساهَ جي؛
لاهي چيڏيو دل کؤن، اَديون اَباڻن؛
ڪنهن ڳُٹؤن سنگهارن، جيڪُسِ ويڙسِ وِسري.

٢٧

ڪي ڏينهن هُيس قرار، مارُن گڏ مليرءِ؛
درد نہ هو ڪو دِل کي، هُيسِ مِتَن ۾ مختيار؛
ريءَ اَباڻن آرِ، هاڻي ڪنديس ڪَن سان.

٢٨

اَڄ ساريم سنگهاري، جَنَم لنگهايَم جَن سان؛
هيءَ وڇوڙي تَن جي، ميان هِتے ماري؛
عمر سيا مون سانگئين، تِي گڏجِي گذاري؛
منهنجي پار پنهوارَ جي، آهي تاڪون تياري؛
هاڻ لکي منجهان مارئين، هِيءَ حقيقتے ساري؛
ڏينهن هيترا ڏوتيو، ڪِيئن اوهان وِساري؟
جيڪُس ڏرئون هُئِي ڏاري، تيلهان ويڙَو وِسري.

٢٩

منهنجي مَن ميان، هِن ڳالهيون ماروئڙن جون؛
ڏُتيءَ ڏاڏاڻي ڏيهه جو، وڃي خوشِئون هُتِ ڪِيان؛
ڪائِي ساعت سومرا، جهانگِن ري نہ جِيان؛
وڃِي تر تِيان، شَلَ سنگت سنگهارن جي.

٣٠

ويجها جڏهن هُئام، ماروئَڙا تہ ملير ۾؛
تڏهن ڳالهہ احوال جي، تَن کَنين کين وڏام؛
هاڻ وڃِي ترِ تيام، اُهي سڏ لهندڙ سومرا.

٣١

ٿيا پنهوار پَري، آءُ ڏيان ڏورايا ڪن ڪي؟
وَهندو شالَ وصالَ جو، کو پڻ واءُ وري؛
نَئي گڏ ڪري، سو مون ڪي ماروئڙن سان.

ڪافي

١

مارن ڏي آءُ وڃان وڃان! هادِي اَلله، الو پلو!
لاوان لهنديس ڪيتے پنهنجي سان.

سرتيون ٿينديون مون ڇَيان ڇَيان.
ڪَڍ بندياٽي بند مؤن، ڪُرفے ڪڙا تِي پَيان پَيان.
واٽَ جنهين ڪؤن سانگِي ايندا، سائِي واٽے مان وڃان.
”سچو“ سائِل آهي اوهان جو، سِرُ سائينءَ اِڳيون سَيان سيان.

ڪافي

٢

لَڇايان نہ لوئِي، وو،
عمر آنديم جا اوڏاهون!

جي تا ملڪَ ملير ڏنهن، قاصِد اَچي ڪوئِي، وو.
سارو سنگهارَن ڏي، حال منجان روئِي، وو.
وجهان ٻَرنديءَ باھ ۾، شالون پَٽ سيوئِي، وو.
ڪٿِي ڪَنيَم ڪِيئن جي، اَتو ٻَنڌ جا هوئِي، وو.
آنديم ڪٽِي ڪوهَ تؤن، آبِ ٻِري اوئِي، وو.
پِيَڻ ڪاڻ پنهوار جي، ڪَلي مُون تان ڍوئِي، وو.
اهڙي اڳي ڪنهن نہ ڪئي، جهڙي ڪيڙي توئِي، وو.
مون سان مدد ني ڪندو، ”سچو“ صاحب سوئِي، وو.

ڪافي

٣

ويتا منهنجيون ڳالهيون ڪن،
هُتے ماروئَڙا بہ ملير ۾!

عمر آنديئي مارئِي، تاسفے ڏيئي تَن.
سَدا آهنِ سومرا، مارو منهنجي مَن.
مون جيڏيون ملير ۾، چانگن پاسِ چَڙن.
چِڏي پانور ڪنديون، مَنَهيون اوري اَڏن.
”سچوءَ“ جي سَريرَ ۾، ويڙهيچا تا وسن.

ڪافي

۴

غم ۾ ڪِيئن نہ گذاريان، اَديون، تن وچؤن مون کي ڏينهن پيا!

ميان مُلڪَ ملير ڏي، ڪنيو نيڻ نِهاريان.
پَکا پنهوارن جا، ساعِتے ساعِتے سنياريان.
راتيان ڏينهنان روح ۾، ساهيڙين کي ساريان.
وَسُ جي هو ڪو منهنجو، گڏ هُنِ پاڻ قطاريان.
پَٽے پنهنجِي پاٽهين، پنهوارن سان پاڙيان.
ياد ڪيو سي ڳالهيون، پنهنجو پاڻ تي ڳاريان.
موڪل ڏينم متين مِڙان، گهڙي هِتے نہ گهاريان.
ٻَڪَر ٻاٻاڻن جا، چَهرائيءَ سان چاريان.
جي مون روحَ رڳن ۾، ويڙهيچا نہ وساريان.
جا لوئِي آنديَم لوءِ ڏنهن، عمر شال اُجاريان.
حال پَسي هِيءُ پانهنجو، ماروئڙن لڳے ماريان.
پَٽَے پٽِيهَرَ گهَوريا، طولَ پايان تلواريان.
ڪَرَ لَهَڻ لَئہ ڪانگَڙا، اوڏنهن روز اڏاريان.
”سچو“ سنگهارن کَؤن، هِي سِر هڏ نہ واريان.

ڪافي

۵

شالَ نہ وِساريِن، مارو مون کي، شالَ نہ وِساريِن،
درد جنين جو آهي دل کي!

اَنئِي پَهر اوڏهون، نيڻَ تا نهارين.
پَهون پنوهَرَ پانهنجا، ويجها وهارين.
جوڙُ اسان جا جهوپڙا، ماڙيون ٽيون مارين.
هَردم طلب جون تَن ۾، تارون تنوارين.
سنگهارن جون ساه کي، ڳالهيون ٽيون ڳارين.
”سچو“ سارين جن کي، سي پِي تو سارين.

داستان ٽيون

١

جهانگيئڙن لَئہ جِيءُ، هِتي عمر آهہ اُپاڻڪو؛
نَئِي گَڏائج اُن سان، حال منهنجو تا هيءُ؛
سانگيئڙن ۾ سيءُ، آهہ اَچا توڙِي تانهنجو.

٢

ڪونہ وري آيو، ماڻهو مُلڪَ مَلير جو؛
جو ڪِيئن جون ڏئي خبران، ساڻِي سَوايو؛
ڏورائيءَ ڏوتِن جي، هيءَ مون کي مُنجهايو؛
ميان ماروئڙن جي، هِتي طعنن تپايو؛
ڪر سومرا سايو، تہ وڃان ويڙهيچن ڏي.

٣

قاصد آيو ڪونڪو، ۽ ڪو نہ لکيائون خط؛
جيڪُس هُيس ڪينڪي، ريگستانِن رَتُ؛
پنهوارن پاهَتُ، تيلهان مون سان نہ رکيو.

۴

قاصِد آيو ڪونـ، ريگستاني راڄَ ڏَهُون؛
جو تو مون کي تارِ ڪيو، سومرا ۾ سونَ
ليھـ پتو روحَ کي، هُتِ هَي هَي جيڪس هو نـ!
چيهون هِتي چونـ، تيان اَهڙن عتابن سان.

۵

پنھوارن پيغامَ، اَڄ ڏِئي مُکـا مُون مَٽين؛
"ڪڏهن آيا ڪينڪِي، تو ڏنهن هِتي سلام؛
"کائِي اتي محفوظُ تئين، طرحين طرحين طعامَ؛
"پيرُون چوندئي پَٽَ جا، تي ڪڏهِن لاڙيو لامَ؛
"ڏسي عيش اِنعامَ، اَڄ اُهي ويلان وِيَڙئي وسري"!

٦

پَري تين نـ شالَ، هُئن اوڏائِي اَجڙي!
اُتي ويتي اُن جا، اَتم خوابَ خيال؛
سدا سانگيڙن جِي، مون کي ساھ سنيال؛
هِتِ مون هھڙا حال، هُتِ عِتابِ اُنهن جا.

٧

عمر مون ڏي آئيا، اَباڻئون عتابَ؛
”تيئن اتي تون مارُئي، ڪائِي خوش ڪبابَ“؛
هِتِ مون اڪيون پنهنجيون، جهليون روئِي آبَ؛
جهوريَس هِنِ جوابَ، ويڙهيچن وساريو.

٨

مُنجن هِيئن چَيون، مون ڏي مارو، سومرا؛
”وڃي عمر ساڻ تو، ڳالهيون ڪاله ڪيون؛
”سي پُڻ پنهوارن ۾، پَڌر هَتِ پيون؛
”اِهي پَچارون تانهنجون، ويڙهيچؤن نـ ويون؛
”ڪيتن هاڻ ڪنيون، پڪيُون ملڪ ملير مَون“.

٩

ڪو نئين نِياپو، منهنجو ماروئڙن ڏي؛
”مون ڏي اَوهان موڪليو، ڏيئي ڏوراپو؛
”تـ لوئِي لاهي سِر ڪَيُئي، سونَ رُپي چاپو؛
”مون ڪؤن وسري ڪين ويو، آهي جهڻ اُهو جهاپو؛
”اِينديَس سِگهي ايڏهين، لاهي لاڳاپو؛
مولٰي ميلاپو، ڪندو سِگهڙو سنگهارن سان“.

١٠

آءُ پُڻ چيا تہ چوان، موتِي ماروئڙن کي!
”هَئي هَئي هِن جي حال جِي، ناهي ڪَل اوهان“؛
هِتہ اُنهن ري سومرا، نِتہُ نِتہَ سورَ نوان؛
پَکي شالَ پهان، مان وچي پنهوارن جي.

١١

ڪٽي ساڻ ڪتِي، جا آنديم مُلڪَ ملير ڏنهن؛
سا اَج توٽِي تا سِر تؤن، لَحظو ڪين لتِي؛
لوئِيءَ سنديءَ لَڄَ کؤن، مون ڍڪيا پتہَ نہ تي؛
هِتہ سُورن آهه سَتِي، اَئين تيون ڏوراپو ڏيو!

١٢

ايڏانهن اِينداس، ڪنهن مهل موچاريءَ ماروئا!
جا لوئِي آنديَم لوءِ ڏنهن، سا چِن نہ چڏينداس؛
توڙي تَهباران تِيئي، تہ بہ مور نہ متينداس؛
اَچي ڏوتيڙن کي، اَجا ڏوراپا ڏينداسِ؛
تہ ڪيئن وِساري ويهي رهيو، تورا هِين تينداسِ؛
مَنَهيون، مَنَهَن سان اِتي، آٽي اَڏينداسِ؛
ڳالهيون ڳرهينداس، سرتن سان ساٽيهہ ۾.

١٣

الله اَباڻن سان، مون کي گڏُ ڪرئين!
جي ويا تَر پَرئين، سي موتي آڻ ملير ۾.

١٤

عمر اَباڻن ري، آءُ تان ڪوجهِي آهيان؛
هيءَ لوئِي نہ لاهيان، جا آهہ نِشانِي اُن جِي.

١٥

جا اَباڻن ڏني، سا لوئِي هَڏ نہ لاهيان؛
ڪنديِس ڪين ڪِني، وٺي ونديس ويڙهہ ڏي.

١٦

عمر ڏيهہ اَباڻي، مون چڱا ڏينهن گُذاريا؛
هِتے اَچي هاڻي، پيو هِنيڙو هَلاڪتے ۾.

١٧

عـمــر اَبـاڻــؤن وچڙي، ڪنهن اعراضي آندياس؛
وجي خوشيؤن ڪائينديس، پَڪا پيرون پانهنجا.

١٨

ڪائِي پلڪَ پَري، شال عمر اَباڻؤن نہ ٽيان!
ذري منجهہ ذري، هُئن پڇندڙ حال جا.

١٩

جڏهن هُيس اَباڻين، مَحل نہ ماڙيون مون ڏٺا؛
لَئي ۾ لاڻين، هيون پيهيون پنهوارن جون.

٢٠

ڦَٽِي ڦوڙائِي، آءُ مِيان ماروئڙن جي؛
ڏنيون مون کي تو هٿي، آهن ماڙيون جوڙائي؛
ويهان وچ نہ انهين، ٻُڙو ٻوڙائي؛
هِن هنڌن ۾ سومرا، تو لکيو لوڙائي؛
جنهن آندم توڙائي، پکن مؤن تہ پنهوار جي.

٢١

ريگستاني راجَ جِي، آءُ ڳالهہ ڪريان ڪيهِي!
ڪَنِ پچارون پاڻَ ۾، سي واريءَ تي ويهي؛
تہ "ايندي ماروئين مارئِي، شل پَکن ۾ پيهي"؛
اُڪند مون ميلاپ جِي، آهہ جهانگن کي جيهي؛
منهنجي تن تيهِي، آهي سِڪ سنگهارن جِي.

٢٢

مان اُنهن کي ساريان، هو بِي سارن مون؛
جي راضي ٿئين تُون، ڏي موڪل ماروئڙن ڏي!

٢٣

مان اَباڻن ساريان، هُتي اَباڻا سارين؛
واتان نِهارين، منهنجي اَچڻ سنديون.

ڪافي
١

پَلپَل پونم پُور، عمر تن ماروئڙن جا.

دمدم منهنجي دل ۾، مارُن جا مذڪُور:
سرتيون سورن جا.
سانگيڙن ڪي سدا مان ساريان، هنيڙي هونم هُور،
پل پل پنهوارن جا.
منِ مَچائي ”سچو“ ويا سانگِي، دونهن جا دستور،
خاصَن ڪورن جا.

ڪافي
٢

پاڙيچون نِي پرين جو، مون کي پُور اڄ نِي پيو.

انتر جنتر مَون تي، هَي نيهڙي نيو.
جيڪي چيو نجوميءَ، سو تا صحيح ٿيو.
چرخو يَڃي چيهاڙيون، مون تي ڪاڪيون ڪَيو.
هِن جان ٿئي جميعت، لالَن جي پائي ليو.
ڪو ڏس اچي پريئن جو، هِن ڏاهه کي ڏيو.
جي در اچي سو دلبر، تا جيءُ، ”سچوءَ“ جو جيو.

ڪافي

۳

مارو مون کي نہ وسارين، آهيان اُنهن جي! ميان.

درد جنين جو دل کي، ڪَرم سين اُڪارين.
اٿي ئي پَهر اوڏهين، تا نيڻ نهارين.
هردم طَلب جون تَن اندر، تارون تنوارين.
"سچو" سارين جن کي، سي پيي تو سارين.

ڪافي

۴

هلي هُهڙي حال، ميان،
وڃي ڏوتن کي ڏسان!

پيڪَن مون پهچائين، پلا پنهنجي پالِ.
منهنجو ماروئڙن ريءَ، جِيڻ آهي جنجال.
هُهڙي وچوڙي جي، ڪنهن سان ڳرهيان ڳالھ.
هُئڻ سدا خوش سومرا، مارو پنهنجي مالِ.
"سچوءَ" جي تہ سَرير ۾، مارن جِي آهہ قالِ.

ڪافي

۴

ڏوتن ڪؤن نہ ڏور، آهيان جيڏيون.
آءُ اوڏي ان ڪي! سائين الا.

ناهيان ٻاهر تن ڪؤن، ميان، هڪڙوئِي دم دور.
”اَلاِنسانُ سِري وَاَنَا سِرهُ“، دوسن جو دستور.
هِي مڙيوئِي آهي تان، ميان، مارن جو مذڪور.
”سچو“ سا پُڇ ڳالهڙي، ميان، مارن جِي مَستور.

داستان چوٿون

١

تون حمير هِتِي، آءُ ٿورياٽِين آهيان؛
جا لوئي آندم لوءِ ڏنهن، ويندس ساڻ وٺي؛
ڪڏهن ٿيندي ڪانڌ ڪا، مانهؤن شال مَٽِي؛
ڪتابت قولن جي، مون ڏي پنهوارن پَٺي؛
هيءُ بندُ بندياڻِيءَ ڪي، هو لکيو رات ڇَٽِي؛
اُن سانگِن ڪاڻ سَٽِي، مون مڙيائِي سومرا.

٢

ڪو بِي خيال نہ هومِ، هُيس مارن ساڻ مليرِ ۾؛
جان وچوڙو سومرا، ڪؤن ٿريچن ٿيوم؛
قسمت قيدالماءِ جي، ڏَسي ڏور وڌوم؛
تڏهن وڏو قدر پيوم، هَي "سچو" هيڪاندِ جو.

٣

ويتا ڳالهيون ڪَنِ، ماروئڙا مليرِ ۾؛
تہ "اِجها ايندي مارئِي، وري هن وطنِ"!
ايڏي اُڪنڊ آهي، مُنهنجِي جا پُڻ جَنِ؛
آءُ سگهي سان تَنِ، وجي گڏ گذاريان!

۴

قَرابتي ڪاتي تيا، آءُ ڪاتي آئِي!
قسمت قيد ڪتي ڪيو، آءُ ڪتي جائِي!
آهي منهنجي روح کي، ريءَ مارُن موڳائِي؛
اَنئي پهرَ اُنهن جِي، وات اَتم وائِي؛
گهٽي مدت مونجهه ۾، مون پڻ لنگهائِي؛
مَنَ سِگهڙي سنگهارن جي، ڪل پوي ڪائِي!
تہ ڪي آهِن آرامي اُتهين، جهانگيڙا جائِي؛
ڪِي ويا مُلڪ ملير مَون، ڪري اَجائِي؛
وڃي پانورَ ڪنڌئين، ويٺا وهٽائِي؛
اُتي تازا توانا تيا، ڏُٿ ڏنؤرا کائِي؛
ڪر سومرا سائِي، جئن تِيَن آسودا آجَڙي.

۵

جن گڏ گذاريوم، سيءِ چَماندر سومرا؛
اَچي پَري پَيَس اُن کؤن، مُونجهہ اِنهيءَ ماريوم؛
ساريو سنگهار جي، ڳالِهن هِت ڳاريوم؛
جو مارو محرم حال جو، سو پڻ سنياريوم؛
ڏيهُ ڏاڏاڻو ڪَڏهين، وار نہ وساريوم؛
نِتُ نِتُ نِهاريوم، پَنهوارن جي پارَ ڏي.

٦

اَڄ پڻ ٿِيمُ اُداسُ، هِي مَن ماروئڙن ڏي؛
ڪر بندياڻي بند مَئون، خاوندَ لڳي خلاصُ؛
جو مَتي ڪيتَ ڏنارَ ڪي، ڪا پلنگين ڏينديَس پاسُ؟
ڪو وجهُ صاحبَ سومرا، اُنهن سان اِخلاصُ؛
جو هو ويچارا واهَڻين، تون ڪري ڏس قياسُ؛
زور تنين تا ناهِ ڪو، لوئِي جن لباسُ؛
اَٿئِي پهرَ اُنهن ڪي، آهي حَمِيرن هِراسُ؛
تاڪُون تُنهنجي تابَ ڪَؤن، سهمِيون اَٿن ساسُ؛
چاڙهيو لِڳين ڪِين تَنين، ماسي قَدر ماسُ؛
تعديون تَنين تي ڪَرين، جن تو هَؤن ٿئي مَواسُ؛
ويڙهيچا وٽراهَ ۾، هُتِ وڻِ وڻ وٿن واسُ؛
پاءِ پنهوارَ پياسُ، آهي راجا منهنجي روح ڪي.

٧

چَئي مُڪائون، هيئن ڏاڏاڻي ڏيهہَ ڏنهن،
تہ ”جيڪس“ اِهي تو هُيون، مَنَ جون مدعائون.
”تان وجي پَلنگين پَتَرڻِئن، شَلَ چڙهان آئُون،
تو پڻ تيلهائون، هاڻ ويا ويڙهيچا وسِري“!

٨

چگّيءَ طرح چَئي، تي مُنجان مارُوئَڙن ڏي:
تہ ”سُکين سانگيڙن کَؤن، پري آءُ پَئِي؛
”قسمت قيدالماءِ جي، مون سان هِيئن ڪَئِي؛
وسري ڪينَ وئِي، سَنگت سنگهارن جِي.“

٩

مارُوئڙا ماندي، آءُ اوهان ريءَ آهيان!
سُکيا اَئين ساٿيهءِ، هِت بَند رهي باندي؛
هِت قسمت قيدالماءِ جي، هِيءَ اَچانَڪ آندي؛
آهيان اوهان جي ڳالِهہ کؤن، ويل نہ ڪنهن واندي؛
چگّي تِي چاندي، اِينديَس لوئِي وٽِي لوءِ ڏي.

١٠

قاصِدُ اَجُ ڪوئِي، مَنَ اَچي ماروئَڙن ڏنهن!
تنهن تا چَوان حالَڙو، سارو سيوئِي؛
ايڏنهُن آندي آهِ مون، لاڪيٽِي لوئِي؛
سا وٺي ويندَيس پاڻ سان، اَتم عهد اِهوئي؛
سرتِن سان روئِي، سِڪون لاهيندَيس لوءِ ۾.

١١

هِيءَ اُميد نہ هُئي، مون کي ماروئڙن ڏنهُن؛
جو ڪوند مُجندا مُون مٿين، پُچَڻ ڪاڻ پَهي!
ڏٺم هڏنهِن ڏيهہ ۾، نَڪو ڳوٺَ ڳَهِي؛
هاٽي وائِي وائندي، اها سيُمَ اَجُ صحِي؛
تہ "اَتا مِينهن ملير ۾، ويڙا راج رهِي؛
"چڏي پانورَ ڪنڏيون، آيا هيٺ لهِي؛
"جهجهو جهانگِن کي ٿيو، ڏِهيان ڏٿَ ڏَهِي؛
"ڪَڏيو پيَن پاڻ ۾، وڏيءَ مَهَلَ مَهِي"؛
وينديَس ڪوڏِ ڪَهِي، آءٌ پَکي پنهوارن جي.

١٢

سَنگھارن جي سِڪ، آهي منهنجي مَن؛
شال سِگھوئِي سومرا، ڏسان ڏوٿيڙن؛
راتو ڏينهان ڪاڻ تِي، جهڄان جَهانگِيڙَن؛
پاٽِهي پَنهوارن، اَڄ تان مونکي ياد ڪيو.

١٣

جهانگي جهڻ پياڪ، ناهِن شَربت هيروان؛
ڳاڙهيو ڪاريون لوئيون، پهَرڻُ تَن پوشاڪَ؛
لاهِج لوئيڙَن تان، الله لڳِي اولاڪَ؛
جو رکن هَڏنهن ڪانڪا، عُمر ٻِي اِملاڪَ؛
ڪارڻ پرورَ پاڪَ، مون کي ميڙيين مارئين!

١۴

ڪيا ڪِوٽِن ڪيجَ، اَڄ ڏاڏاڻي ڏيهه ۾؛
پر ماڻو ماروئڙن ڏنهن، هَڏِ نہ آيو هيجَ؛
ڪالهه ڏٺا هُئم اُپي ۾، اٺِڪ ۽ اَتيجَ؛
اُنا مينهن مَلير ۾، تيا رڻَ سارائِي ريجَ؛
چانگن سان چِڙي ڪري، ڪَن چَنن ۾ چيجَ؛
آءُ پُڻ پِني ۽ پيجَ، ملنديَس ماروئڙن کي!

۱۵

هي وٺي حالُ وڃان، ميان ماروئڙن ڏي؛
آهي اُميد اَچان، جو خوشِي ٿينديَس ڪيتے سان.

۱٦

مينهن وسندي مان، ويڙهيچن وينداسِ؛
لوئِي ساڳين لوءِ جِي، نال وٺِي نينداس؛
وڃي تر ڏينداسِ، ڏکَ سُکَ پائي سومرا.

۱۷

ڏنارن ڪؤن ڏار، جي مون ڏينهن گذاريا؛
سي هئا قيامت جيهڙا، ميان سومرا سردارَ؛
الله ڪري اوڏڙا، "سچو" مَنَ سنگهارَ؛
تہ ڪريون ويهي ڳالهڙيون، هنيڙي جون هِڪوارَ؛
پَر پري ٿيم پنهوار، ڏيان ڏوراپا ڪَن ڪي!

۱۸

جيڪي هُتِ هونديون، ساهيڙيون ساٿيهه ۾؛
سي پيرون چوندن پاڻ ۾، گڏ ڪيون گُونديون؛
ساريو مون کي سومرا، راتڏينهان رونديون؛
ٻيون ٻِي چا چونديون، اَچا عُمر الاجي آجڙيون!

۱۹

ريگستانِن رنگَ، جي تون پسين سومرا؛
تہ ميان مارُوئڙن تَؤن، ظالِم لاهين زنگَ؛
جو تاڪون تنهنجي تابَ کؤن، جهانگِي واسِن جهَنگَ؛
نامِيا هي تون ننگَ، نيئي رسائين راڄ ۾.

۲۰

جي ريگستان رهيا، تَن سختہ نہ وڃ سومرا؛
جو تاڪون تنهنجي تابَ کؤن، چَنن مَنجهہ چيپيا؛
سي ڪي پَرئين وسِ وهيا، وسَ چائيتا واهَٽين!

۲۱

ڪري ياد قلبُ، تو منهنجو مارُوئڙن کي؛
جو تيان هيڪاندي تَن سان، تئي سائينءَ ڏنهُن سَببُ!
ڪِي بندياٽي بند مؤن، تہ راضي هُئي ربُ؛
غازي لاهہ غَضَبُ، ڪَر مِهر مارُوئڙن تي.

٢٢

رچُون ريگستانُ، جِتے وطن ويڙهيچن جو؛
راحِم تي رکيج تون، تَن ماروئڙن جو مانُ؛
جهونن جهانگيڙن تي، ڪَر عمر تون اِحسانُ؛
تہ سارو جڳ جَهانُ، مَرُ تعريفان تنهنجيون ڪري.

٢٣

هيءَ خبر هاڻي، آئي ريگستاني راڄ ڏنهُن؛
تہ ”اتا مينهن ملير ۾، تيو پٽَنَ ۾ پاڻِي؛
گُلَ ڦُلَ گلزاريون تيا، رِڻَ سڀ ريجاڻِي“؛
تون پِي صاحب سُڃاڻي، موڪل ڏينم مِڙي مَران.

٢٤

مينهن وسندي مون ڏٺا، هي پکا پنهوارن؛
ڳاڙهيون اَچيون لوئيون، ڪيا سَهَج سَنگهارن؛
اُهي عام خلقَ ڪؤن، تا گوشي گذارن؛
منهنجي اَچَڻ سنديون، تا واٽون نهارن؛
سانگيڙا ساٿيھ ۾، پيا نِتے نِتے سَنيارن؛
هي ڳالِهيون تيون ڳارِن، مون کي ماروئَڙن جون.

٢٥

مِينهن وسندي سومرا، اَج پُڻ پور پيا؛
پَکا پنهوارن جا، سي مون ياد ڪيا؛
ڏٺي گهٽا ڏينهڙا، مون ڌَريچڻ ٿيا؛
وسِري تا نہ ويا، ڪا ساعت منهنجي ساهَ کؤن.

٢٦

هِتِ ڏيهي ڏسان ڪونَ ڪو، جو ڏئي ڪيتَ خَبَر؛
هِيءَ قابُو رهي ڪوٽَ ۾، اُنهن ريءَ عُمَر؛
مَليران مَحضَرَ، ايندم اَجائِيءَ جا.

٢٥

مِينهن وسندي ياد مون، اَج ماروئَڙا آيا؛
قيدالماءَ جا ڏينهڙا، سي مون لنگهايا؛
موتي اَچڻ جا تِيَم، ڏي سنگهارن سايا؛
اُهي مولا ملايا، جي پنهوارن پَري ٿيا.

٢٦

ڪو جو وريو واءُ، اَج پڻ مُلڪ مَلير ڏنهن؛
جَڙُ آيم اَباڻاءُ، ماڻهو موٽائِڻ جو.

٢٧

مون کي رات رسيون، ڏيه ڏاڏاڻؤ خَبران؛
”تہ ساڻيھ سَيِي سَرھو ٿيو، وچون واہَ وَسيون؛
”تہ اچي ياد الله تو، ڦوڳُ ڦلار پَسيون؛
”برابر بادل ڪَيون، مُنِي لوءِ لَسيون؛
”ساول کائِي سبزيون، ٿيون سَجِيه سَسِيون؛
”ڳاڙھيون اَچيون ڪاريون، لاھن غم گَسيون؛
”وُڙھيون ڪَسَ ڪَسِيُون، پُڻ آھِن تارِ تَرائِيون“.

٢٠

رات وري آيا، ماروئَڙا تہ مَلير ۾؛
جو لڌم خوابُ خوشيءَ مون، چَڻ موليٰ مِلايا؛
وري وسايا، پلي ياڻَ پِٽُن جا.

٢١

وسَ چَري آيام، ماروئڙا ملير ۾؛
چڏي پانورَ ڪَنڌيون، ويڙھيچا وريامَ؛
عُمر اُميد تيامَ، پَسَڻَ پنھوارن جِي.

٢٢

جي ڏوٿي هُيَم ڏورِ، سي والِيءَ ڪَيَم ويجهڙا ؛
هُئي جا پورن پُورِ، سا تا اڄ من تَون لَنگهِي.

٢٣

موتِيا پارِ مَلير، سانگيڙا سانگُ ڪَري؛
جَنِ جِي سِڪَ سَرير، سي ئي عُمَر آئيا.

٢٤

لَتو قوڙائو، وريو ورق وصالَ جو؛
وري وطَن آئيا، ريگَ لنگهي رائو؛
”سَچُو“ چَوي سائو، ٿيو موتِي مُلڪ مَلير جو.

ڪافي

۱

مارو تر تيام، پلو ميان وو، ڏيان ڏوراپا آءٌ ڪَن ڪي!

سي پاريندِيَس پانهنجا، ميان، جي هُتِ قولَ ڪيام.
چڏي مُلڪ مَلير جو، پَرينءَ وس ويامَ.
گهوريا پَري ڏينهڙا، جي پنهوارؤن پيام.
سنگهارن جي اَچڻ جا، ميان "سَچو" سَنيها سُيام.

ڪافي

۲

روئان زارو زار، يار،
مانَ مارُن ڪي ملان آءُ!

ڏيان ڏوراپا ڪن کي، پَري ٿِيَم پنوهارَ، يارَ.
وٺِي ويڙا پاڻ سان، منهنجو ساهُ سَنگهار، يارَ.
اهو اٿم آسرو، ايندم اَجڙوار، يارَ.
ڪَندا مُهڙ مَلير ڏي، رڻ چڙڏي ريدار، يار.
سو دم گوندر گذري، جو دم اُن ريءَ ڏارَ، يار.
روئي رتي اکين جا، جهونا ٿيا جهالار، يار.
وجي ٻُڌنديس اُتَهين، سندي پنهوارن پُڪار، يار.
رکي ويڙهيچا ويا، مونهين سر مَيار، يار.
پيڪين مُون پَهُچائيين، سومرا سردار، يار.
راتو ڏينهان اوڏهين، ”سچوءَ“ ساهَ سنيار، يار.

ڪافي

۳

ساريان آءٌ تا لوءِ، پنھنجي جون لويون،
عُمر گھوريا ھِي پَٽِ پَٽيھَرَ، ميان!

ھُتِ ويڙھيچا، وو، ويٺا ورھائن ڏيھاڙيون،
سي ڏونرن سنديون ڏويون.

سنگھارن ڏي سوز سنيھا،
آءٌ ٿي روز مُنجان رويون.

ڪنديون ڪوڪَڙ سَنديون، ميان،
ڳچيءَ پائن تا ھِتِ پيڪا پويون.

صبحَ سانجھيءَ ڪَٽَن خوشيءَ سان،
اُھي سي تا آبِ پَريون اويون.

پاندين پائِن پُسيون، ساڳن سِگَر سَنگھارَ،
”سچو“ سي سويون.

ڪافي

۴

گهوري هِيءَ جدائِي، اڙي ميان، پنهوارن ڀاجهُون ڀُورَ پيا!

صبح ويلي ميان سومرا، الا سائين، خبر اها مون آئِي.
لنگهي مُلڪ مَلير جو، ويَڙئي ويڙه سَيائِي.
پانورَ ڪنڌئين ڪينڪي، وهندا ساعَت سائِي.
ڪنَين ٻُڌان ڪِينڪِي، وري اِها شَلَ وائِي.
ڏوتي پنهنجي ڏيهَ مَون، ڪَندا ڪِيئن نِوائِي.
عمر اَباڻا ڏيهه ۾، سَرها هُونِ سَدائين.
موتِي نہ وجَن اُوڏهِين، جن جِي سِڪَ سَمائِي.
هوءِ هوءِ هِن جي حالَ تي، پاڳيا ڪرن پَلائِي.
"سَچو" سندن ساٿَ ۾، ڪَري مَرُ تہ گدائِي.

داستان پنجون

١

جوڙي پَکا جُوءِ، اَچي وينا عُمرَ آجڙِي؛
سَدا سَنگهارن جِي، تي مَتي حوضَن هوءِ؛
تيون گلزاريون گاهَن جيون، بِي خوبَ کُلِي خوشبوءِ؛
نَئِين رونق روءِ، تيو موتِي مُلڪ مَلير جو.

٢

سدا هئن سُکيا، ماروئَڙا تہ مَلير ۾؛
شَل نہ ڏينهن ڏکيا، اَچن آجَڙين تي!

٣

سدا سَرها هونِ، ماروئَڙا تہ ملير ۾؛
متي پنهوارن پون، مِهَر جا شَل مِينهڙا!

٤

مِيان ماروئَڙن تي، مِهران وسَن مِينهَن؛
شَل نہ ڏکِيا ڏينهن، اَچن آجَڙين تي!

٥

سدا سي ساڻيهہ ۾، سُکيا هُئن سَنگهارَ؛
پکي مَنجهہ پنهوارَ، شَل هُئن هميشہ سَرها!

٦

سائين سَنگهارن جو، رکج پَن پکي؛
ڪوئِي تا نہ لَکي، هُئَن سَدائين سَرها!

٧

سنگهاري ساٿيهه، شَل هُئَن سَدائين سَرها؛
وڃَن نہ پَرڏيهه، خوش گذارن اُتَهين!

٨

ساٿيهه سنگهاري، سَرها آهِن سومَرا؛
ويڙهيون ۽ واري، مَحلا ماروئڙَن جا.

٩

جاتِي واريءَ ٻنو، تاتي اَڏِن پکَڙا؛
پاڳين لَٿا پَوَ، سدا رهن او سَرها.

١٠

نِوڙن ۽ نُونڌيَن، مارو چارِن مالَڙا؛
گوڙين ۽ ڪِونديَن، سَرها ڌِيَن ساهَ ۾.

١١

جڏهن ڪِنون ڪِنوٽِيون، وَسَن مينهن مَلير ۾؛
نونديون ۽ نِوڙيون، تاتا سوئِن تاريُون.

١٢

پاڳيَن پَوَ لَٿَا، جي ويٺا پانورَ ڪَنڌئين؛
اُتن مِينهن مَٿا، آجڙين عِيدان ڪيون.

١٣

وري وَسايو، مالِڪَ مُلڪ ملير جو،
سو اڳي ڪَؤن اُجرو ٿيو، سائو سَوايو،
آڳي اَگھايو، "سچوءَ" جو سوالُ ڪيو.

١٤

آهي سارَ سنيالَ، ميان ماروئَڙن جي،
هِتِ هِهڙا حالَ، هُتِ عِتابَ اُنهن جا!

١٥

الله اوري آڻ، ماروئَڙا مَلير جا،
يا مُون کي ڪَدي ڪوٺ مَون، نئين مُلڪ رَساڻ،
پِڃَندي وڃي ياڻ، پِهان پنهوارن جي.

١٦

آڻ الله اوري، ماروئَڙا، مَلير جا،
مون کي آندو اوچتو، هِتِ ظُلمَ جي زوري،
آءُ تَنهن گھڙيءَ تَؤن گھوري، جنهن هيڪاندِي هِڪُ ٿِيان.

١٧

جي ريگستان رهن، تن کي سَختِ نہ وڃ سومرا،
جو تنهنجو زور ظلمَ جو، سانگِي ڪِينَ سَهَن،
مَتان پَرينءَ وَسِ وِهَن، هو ويچارا واهٽِي.

١٨

جڏهن ويجها هُئامِ، ماروئڙا مَلير ۾؛
تڏهن ڳالهه اَحوال جي، تي تنهين ڪَن وِڌامِ؛
هاڻي وَڃي تَر تِيامِ، اُهي سُڌِ لَهَندڙ سُومرا.

١٩

تِيا پنهوارَ پري، آءُ ڪنهن کي ڏوراپا ڏيان؛
وهَندو شالَ وِصالَ جو، وارو ڪو وري.
سونيئِي گڏُ ڪري، مُئيءَ کي ماروئَڙن سان.

٢٠

هُيمَ جَن سان حالَ، سي اَڄ سنگهاري سِڄڪاڻ تيا؛
عُمَر اُنهي پارَ جي، اَتمَ سارَ سَنيالَ؛
جو صبح اُٿي ساجهُرين، مارو چيڙن مالَ؛
پِيَسَ پَري پنوهارن کَؤن، هَي جي تِيَم حالَ؛
آهي اُنهي ڪوٺَ ۾، جِيَڻُ مَنجھ جَنجالَ؛
سِگهَڙي وڃي شالَ، پهان پکي پنهنوارن جي.

ڪافي

١

هو جي ماروئَڙا پيهرَ مانَ مِلن،
شالَ الله اوراهون ڪَندن، سانگي سانگ سَندن.

ويٺي آهيان واٽ تي، مَنَ اَچو حال پُڇَن.
پَڪا پَڪَنِ سامهون، اوري آٽي اَڏن.
انهن ڪارڻ جيڏيون، منهنجيون اکيون رتُ رُئَن.
اَصل لاڪون آهي، ”سَچو“ سَڱ سَندن.

ڪافي

٢

مارو اُهي مِليامَ، عُمر چامَ، وو،
طَلَبِ جَنِين جِي آهي تَن ڪي.

ڪَرَم ڪَيائون ڪيترا، ڏوتِي هٿ ڏنامَ.
هِٿ جنهَين ڪي، هُٿ پِي تن ڪي پيو آرام.
پاڙِيائون سي پانهنجا، ميان، ڪَيئون جي انجام.
طالع وارا تن جي، گولن جا بہ غلام.
ڪاڏهن ”سچو“ سالڪان، ميان، تِئي طَلَبِ تمام.

ڪافي
٣

ڏوراپا ڏيئِي، ڪنهن هَٿ مُنجان، وو، ماروئين!

وساري ويهي رهيؤ، حال بُڌي هيئِي.
مِڙي اَچو مون ڳري، آهِيو جهانگِيڙا جيئِي.
لَهو سُڌِ سَنگهار جِي، جي آهيو اَتيئِي.
”سچو“ ساريَؤ ڪِين سا، جا ويڙهيچؤن ويئي.

ڪافي
۴

راتِ مُڪَم روئِي،
ساري سلامَ سنگهارن ڏي.

اکيون اباڻي پار ڏي، بيٺيون جهُرَّ جهوئِي.
اَباڻَن جي آسري، لِيڙون ٽِيَم لوئِي.
وندن وِرچِن پاڻ سين، ڏؤنرن جِي ڏوئِي.
لِکِي ڪاغذ مُون وڌو، پَکيءَ کي پوئِي.
ڪي ڏينهن ديوَم کيتے سان، آبَ پَري اوئِي.
اَوهان پاجهؤن ڪونَڪو، ڪَل لَهي ڪوئِي.
مارو ملندو مارئِي، ”سَچَل“ کي سوئِي.

داستان ڇهون

۱

ڇَڱَرَ چارڙيون، ٻيا ڪِرڙيُون ڦوڳَ ڦُلاريا،
سي سنگهاريون ساٽيھ ۾، وِهَن وارڙيون،
تامان تارڙيون، لاڙيون ڇنِن لاڪڙان.

۲

وَروتا ويرهيچن جا، اِهي موتئين مالهڙيون؛
رَس نہ اَچن روح کي، ٿالھ ۾ ٿالَهڙيون؛
سَنگهارنِ جون سومرا، ڇَڱيون چالَڙيون؛
جو فَجُر ڦوڪي سَنديون، ڪن دانهَ دالَڙيون؛
وَرُ سي لويون لاڪَ جون، پَن شالان شالڙيون؛
اَنئي پَهر آهن اکيون، منهنجيون عُمر آلَڙيون؛
ڪامل تنهنجي ڪوٺ ۾، وجهان فَلَڪين فالَڙيون؛
شال سٽندو سو ڏٽي، مون نِڏر نالڙيون؛
وجي ڳجهيون ڳالهڙيون، ڪنديَس سَرتن سان ساٽيھ ۾!

٣

هِتِ ڏسان ڏوتِيڙن جيُون، ويٺي واتَڙيون؛
هُتِ پَون پنوهارن تي، مِٺِيون ماتَڙيون؛
ياد اتي جون مون پيون، چوهُون چاتَڙيون؛
توڙي چار ڪُنبدان لوئِيءَ جون، هِتِ ڦاڪين ڦاتَڙيون؛
تان پِيي وچان اوڏهين، جتي ڪِنوٽِيون ڪاتَڙيون؛
مون ڪي لَوهِن لاتَڙيون، تَن لالن سَنديون سومرا.

٤

بُور پُچاٽُون بَير ڪَن، بَهون بيرڙيون؛
چاٽِن چوندن سي چڙهيو، ڏئِي ڦيرڙيون؛
پانوَ پيرڙيون، ڪن تماشا تِڪُن جا.

٥

هُتِ گهُمَن ڏوتِي ڏتَّ لئه، ڪَيون تولا تولڙئين؛
چاٽِن لنبَ ائون مَکٽِي، جهَلي جهولَڙئين؛
پيهَن پَچائن مانيؤن، ڦوڪي ڦولَڙئين؛
تون عمر اولَڙئين، ڪَري هُتِ چَڏيج مون.

٦

هُتے ريتے تہ اَڏو ٻَنڌِ، ڪَن لويون لاڪَڙيون؛
مَشَر مارُئَڙن جيون، سَچيون ساڪَڙيون؛
وَتين تورنِ ڪينڪِي، مَڪَڻ ماڪَڙيون؛
اَجان ڦُتنَ باڪَڙيون، تہ ڪڙا آهن ڪوهَ تي.

٧

اَجان ڪِنون ڪِنوٽيُون، تہ سانگيُن ساھ پوي؛
وَسي تَر تارِ ڪَن، نَيون ۽ نُوٽِيون؛
جاتي هُئَن جوٽِيون، تاتِي آجَڙي آرامِ ٿيا.

٨

اَج جوڙي ويتا جهَنگَ ۾، جهانگِي جهوپڙيون؛
ڏي نہ ڏوتيڙن ڪي، لائِق لوپَڙيون؛
راجا روپڙيون، گهَرين رکن ڪينڪِي.

٩

هُتے ڏِينِ مارو ڏاجَ ۾، چاڻِي چارَڙيُون؛
پَيون آهِن سيے ڪي، اُهي ويڙهيون وارَڙيون؛
سي چُوندن پيون پرِھ جو، نائي ڏارڙيون؛
وِجهَن گوندنِ سَنديون، ڳچيءَ ڳارڙيون؛
پوءِ ڪنيو ڪارڙيُون، وَجَن لوئَڙِياريون لوءِ ڏي.

١٠

مون ڪَؤنِ وِسَرن ڪِينَڪِي، اُهي عُمرَ ويلڙيُون؛
چاريَم وڏي چاهه مَون، تي چيلا ۽ چيلڙيُون؛
تي ڪيڏيَمِ ڪيلَڙيون، سَرتِن سان ساٿيهه ۾.

١١

اَوس اَڏنِ سومرا، چوڌاري چَؤنرا؛
تَن ۾ سانيي رکَن سامهان، ڏُٿ پَهون ڏونرا؛
ڏيِڃَ رکي ڏؤنرا، صبح ڪائِن خوش ٿِي.

١٢

ڪَرين چو ڪِلان، سانگِيڙن تي سومرا!
سارِهَ سو تِن تي، لاهه توڪان آئون تَهلان؛
هي جي مَوتَن جون مَهلان، تِي مَحلن مَنجهه گُذاريان.

ڪافي

١

ڪاڏي ويڙا، وو، پرين پاڙيچا!

جاڏي هَليا، تَهدِل تاڏي، هَلُ تون هِنيڙا، وو.
محبن مون سين عَجَب جيها، ڪيئي گُڻ ڪيڙا، وو.
گوندر گاڏائون ڏينهڙا، هِتي جالڻ جيئڙا، وو.
هِن اَجايا اُنهن ٻاجهون، جي پلڪ پيڙا، وو.
"سچوءَ" سَندا سانوَل ٻاجهون، هي حال هَي تيڙا، وو.

ڪافي

٢

آئين هَلِي هِن جاءِ، وي،
هِڪ ساعت ڪارڻ تون سانگِيڙا!

ڪا گهَڙي نيباهُ نه چاڻج، پيچ نه تَنهن سان پاءِ، وي.
"الدَّنْيَا سَاعَةٌ" اِهو نُڪتو دل سان تون لاءِ، وي.
جاڏنهن آئين تون وڻجارا، وري وڃَڻ اوڏنهن آءِ، وي.
دنيا ۾ دَمَ ڪيئي گذاريئي، "سچو" سچڻ جي ساءِ، وي.

ڪافي

٣

اوڏاهُون آيا، مون ڏي عتابَ اَباڻن جا.

هي ڏيهُ وِيَڙُءِ وِسري،

اِتي ڏينهن وچي تو لايا.

ياد اسان کي ڪِين ڪيڙئي،

منجهائينءَ مايا.

ڏينهن اسان ريءَ گذري،

ويَڙئي سيے اَجايا.

گهٽا مِينهن مَليرَ ڏي،

والِيءَ وري وَسايا.

تُنهنجي ڏسڻ لئہ،

هِتے سانگِي سِڪايا.

سائينءَ ”سَچو“ سِگهڙا،

مون مارو مِلايا.

داستان ستون

١

مون جاليو سان جَن، موتِي تَن نہ پُڇيو؛
حال هن جون خَبران، پَيون هوندين ڪَن؛
تان پِيي مارو مَنِ، وارُ نہ ڪَڏنهن وسريا!

٢

توڙي هو نہ پُڇن، آءٌ گهڻو پُڇان تَن کي؛
عُمَر آءٌ مَڇُڻ، تَن کَؤن وچان وِسري!

٣

تي پُڻ وَسايامِ، ڪَڏهن مارُئين مينهَڙا؛
سي ڏينهن ڏاڏاڻي ڏيهَ جا، اَج ياد عُمر آيام؛
هِتِ پنهوارن ريءَ پاڻ کي، ڪيها لقَبَ لايام؛
هِن لحظي لَنگهايامِ، شال اِهي اَوسر ڏينهڙا.

٤

اِهي اَوسر ڏينهڙا، هِتِ جالڻ آيم جالَ؛
کَتيرا خوش حالَ، هُتِ ميان هون مليرِ ۾!

٥

اَج سنگهاري ساريا، مون مينهَن وَسندي سومرا؛
ڳوڙها ڳاڻاتي بنا، هِن هَنجُن مَون هاريا؛
ياد ڪَريندي تن کي، ٻارڻ جَڻُ ٻاريا؛
هِتِ ”سَچوءَ“ سَنياريا، هُتِ سنيارَ ”سَچوءَ“ جي!

٦

ساريم اَڄُ سَنگهارَ، مِينهن وسندي سومَرا؛
جيڪي ڏينهن هُئاسي گَڏُ ۾، دَم نـ ٿياسي ڏار؛
ڪاٿي اَڄُ اَسين ٿيا، ڪاٿي اَجڙوارَ؛
وڏو قِسمت قيدالماءَ جي، پَري ڪان پَنوهارَ؛
تيلهان مون اَڄُ آئِيو، روئَڻ زارو زارَ؛
پَلپَل هِتِ پَچارَ، هُتِ بـ سانگيڙن جِي!

٧

ڪَڏهن سانگِن ساڻُ، تي گَڏ وسايَم مِينهڙا!
اَڄُ قِسمت قيدالماءَ جي، پيو هِيءُ پَرياڻُ؛
هِتِ ڪَريان پُرزا پاڻُ، پَر تي لوئِيءَ جي لَڄَ مران.

٨

وِسري ڪِينَ وڃان، مِيان ماروئڙن کَؤن؛
وسِرڻ سَنديون ڳالهڙيون، مُورؤن تا نـ مَڃان؛
آهي اميد اَجان، پکي مَنجهه پَنهوار جي.

٩

شــالَ نـ وِســاريــنِ، هُــئان يادِ انــهــن کـــي؛
عُـــمـــر اَباڻن جيون، ڳالهيون ٿيـون ڳــارين؛
ساهه رِڳون سارين، مَن پَهچان پنهوارن کي.

١٠

لويون رنگارنگِ، ڪَن ساهيڙيُون ساٿيھ ۾؛
سي اَساوريُون اَڳريون، عُمَر پَهرِن اَنگِ؛
تاڪون تنهنجي تابَ ڪؤن، جهانگِي پيتا جهنگِ؛
هِن ويچارا واهَٽِي، تن ڪي وڻُ نہ تنگِ؛
سي ڪِيئَن ڏِيَن پيرُ پلنگِ، حال جني جا هِهڙا!

١١

پَئي جيءُ جَنجال ۾، ساٿيھ سنياريُون؛
وسِرن اُهي ڪين ڪي، جي مَهلان موچاريُون؛
پَر قسمتِ قيدالماءَ جي، ڪَيون هي ڪاريُون؛
ڪاتي اَجُ آءُ تيس، ڪاتي سَنگهاريُون؛
اوڏنهن نِهاريُون، وجان سا وهلُور تِي!

١٢

عُمَر شالَ نہ لائِيان، لَقَبَ لوئَڙئين؛
پاٽِي پِيَن پَتَ ۾، اَبُون اوئَڙئين؛
ڏؤنرا ڏوئَڙئين، وندن ورهائِن پاڻ ۾.

١٣

شالَ نہ لَقَبَ سومرا، لوئَڙئين لايان؛
پَتَ مَتي هِيءُ لوئِي، مُور نہ مَتايان؛
جا ڪَتِي ڪيتَ ڏنارَ جي، پلِي سا پايان؛
مَري مَلهايان، سارو مُلڪُ مَليرَ جو.

۱۴

عُمَر اچا ڪَپڙا، ڪاٺياريُون ڪَن ڪِيئَن؟
جِهڙي آيَسِ جِيئَن، شل تِهڙي مارُن ڏي وڃان!

۱۵

ڪِيئَن ڪاٺياريون ڪَن، ڪَپڙا اَڇا عُمَر چام؟
تِين پَنهواريون پَـتَـڻ ۾، مِـهـٽـي هـابُـ مُدامَ؛
آهيان سومرا تو سامَ، تہ لوئِيءَ جي لَڄَ رهي.

۱٦

هِنَ لوئِيءَ جي لاڄَ، شالَ رهجِي اَچي سومرا؛
تہ مَرُ پُـڌي خوش تِين، ريگستاني راڄَ؛
سا نہ ڪائي ڪاڄ، جا قيد ڪَئِي تو ڪوٽَ ۾.

۱۷

توڙي لوئِي هِتِ چِجِي، وڃي تَهباران ٿئي؛
تہ پِي پِهنديَس پَنهوارن جي، عُمَر پاڻَ پِڃِي؛
جهانگِنَ لاءِ جِهڄِي، مان اَتِ مُئِي تِي آهيان.

۱۸

توڙي هوءِ چِنِي، تا پِي لوءِ لوئِيءَ سان وڃان؛
اَچِي عُمَرڪوٽَ ۾، ڪَنديَس ڪِين ڪِنِي؛
سائِي سانديَم ساهہ سان، جا ڏاڏاڻَن ڏنِي؛
اُها نينديَس پاڻَ پِنِي، مِينهن وَسندي سومَرا.

١٩

اَبَر تِيا ۾ اُڀَ، ۽ واءُ لڳو اوڀارَ جو؛
”سچو“ چوي تيا سومرا، چَڱا سانگِنِ سُڀَ؛
پَر چِتَ اَندرَ ۾ چُڀَ اَتن تنهنجي زور ظُلم جا!

ڪافي

١

اِهي نِياپا ڪو نيئِي، منهنجا مارُن ڏئي!

اَچڻ اَوهان جي وسَ وڏائِي، ڪوڙين سي ڪِيَڙم ڪيئِي.
ڏکَ ڏوراپا تا منجو اسان ڏي، حالَ اَسان هِتِ هيئِي.
قسِمتِ ڪو جو قَلَم وَهايو، پَري اوهان کان پيئِي.
لوءِ اوهان جي ڏنهُن لوئِي جا آنديم، لِيڙان هِتِ تِي ويئِي.
ڳالهيون سَنگهارن جون سُڻ "سچو" ري، ساهُ سِيباٽيُم سيئِي.

ڪافي

٢

ڪانگڙا قريبَن جا، توکي ڪالَهہ اُڏايو ڪَن،
وَتئُون وِيڙهيچن!

آسروندي آهيان، مَن ڪو پيرو ڪَن،
وَتئُون ويڙهيچن!
پَکا پَکَن سامهون، اوڏا مانَ اَڏِن،
وَتئُون ويڙهيچن!
"سچوءَ" جي بہ سَرير ۾، دونهان روز دکَن،
وَتئُون ويڙهيچن!

ڪافي
٣

اِهي اولا نبا آيا،
مون ڏي مارُن جا، ميان!

ڏيهُ ڏاڏاڻو ڪِيئَن وساريُئِي، ڏينهَن اِتي تو لايا.
ڪَهڙِيين ڳالهيين ويڙهيچن ڏنهُن، مُنهن ڦيريُئِي مايا.
پَهَر پنهوارن ريءَ ڪِيئَن تِي گهارين، عُمَر ساڻُ اجايا.
تُنهنجي ڪارڻ راتو ڏينهان، سانگِي سي هِتِ سِڪايا.
وَسُ نہ مُنهنجو سُڻُ "سچو" ري، ڏکيا مون ڏينهن لَنگهايا.

ڪافي
٤

آيَم راتِ عتابَ،
ڏايا سخت سَنگهارن ڏنهَن!

مون کي عُمَر ماريو، جهانگيَرَن جي جوابَ.
"ويٺينءَ اِتي مارئِي، ڪائِي خوب ڪَبابَ."
هِتِ سارو ڏيهُ ڏَکائِيو، عُمَر جي تِڪَ تابَ.
مولِيٰ تا معافِي ڪيا، "سَچو" سَيِ حِسابَ.

مومل راڻو

داستان پهريون

١

آءُ راڻا ڏي رَنگُ، موتِي ماڪ مَنڊن ڪي؛
لاهيج لَڳِي خداءِ جي، ذرو پُرزو زنگُ؛
ناميان پاڙج ننگُ، مهڻي هابَ مَتان ڪَرين!

٢

مومَل مِهڻي هابُ، راڻا ڪر نہ راءِ تون!
جوئِن ڪي جوابُ، مرد نہ ڏين مينڌَرا.

٣

مون کي مِهڻي هابُ، ڪَيُئي ميان مينڌار؛
ڪَر نہ خان خرابُ، مامِل ماڪ منڊيُن ڪي.

٤

هِڪَ جُوءِ بِي جوءِ، مرد نہ ڇڏن مينڌرا؛
تو پُڻ پرين پوءِ، ڪوهُ لڃايو ماڪ کي!

٥

هِڪَ جُوءِ بِي جوءِ، ڇَڏن ڪِين جوانَ؛
اُهي پِي انسانَ، جي ننگَن تي نِثارُ ٿيا.

٦

آءُ راڻا رَنگُ لاءِ، موتي کاک ڪنڌن کي؛
نامِيان ناءِ خداءِ جي، پير وري هِتِ پاءِ؛
سودا سَنديئِي ساءِ، آءُ ويٺي کانگَ اُڏايان.

٧

آءُ راڻا رکُ رازُ، مون هِن نماڻيءَ سان؛
توکي ڪريان ڪيترو، ناميان نَر نِيازُ؛
جو تي ڪَيَڙم نازُ، تَنهن مِهڻي هابُ ڪري ڇڏيو.

٨

مون تَوَن مِهڻو لاهه، موليٰ کارڻ ميندار؛
تون تا صاحبُ آهيين، هيءَ ڏوهارڻ ڏاهِه؛
توڙي ٿِيس بيراهِ، تـ پي ڳَل تنهنجي آهيان!

٩

ڏي ڪو رنگُ وري، ڪامل کاک ڪَنڌِن کي؛
مُنهن ڏيکارج ميندار، وڃان تا نـ مَري؛
بَخِشج ذوقَ ذري، مِهڻي هاب مَتان ڪَرين.

١٠

چَڙهنديسانءِ چِڪي، نـ تـ مُنهن ڏيکارج ميندار؛
آندو مون کي هِتهين، ڪَنهِن لاڙ لِکي؛
چاڙهيو مون کي ڏاگهَ تي، تُنهنجي عِشق تکي؛
مَرُ پيو ڪو سِرُ سِکي، اُنهيءَ جي اولاک جو.

١١

هِي جو ٿِيَڙو هو، سو اَکَرُ ميٽِيندو ڪونڪو؛
هِيرو زهرُ زبانَ سانَ، هِنَ ڳالهيين ڪِيَڙو هو؛
نا تہ پاڙئُنَ پِهَڙو هو، مون کي زير زمين جي.

١٢

ڏکُ نہ ڏيٺو هو، تہ مون کي مينڌرا؛
ناميانَ پنهنجي نَنگَ کي، تہ نيبه نِيڙو هو؛
زهر پيالو پُر ڪري، مون کي تڏهن پِيڙو هو؛
جِي نہ جِيڙو هو، مان ڪؤنَ هِنَ مِهٽي وري.

١٣

سوڍل سِڪائِي، آءُ پُرِڙ گهڙو آهيان؛
راتو ڏينهانَ تانهنجِي، واتِ مون کي وائِي؛
ڪَر اُها ڪائِي، جو ڪارَنهِ لَهي ڪاڪ تؤن.

١٤

ميانَ آءُ ماري، ڏادِي ڏنوَ ڏهاڳَ جي؛
مِهٽي هابِ مَتانَ ڪرين، تہ ڪاڪِ نہ تئي ڪاري؛
ڪر سوڍَلَ سَتاري، ڏوهَنَ ڏي نہ ڏِسيج تون!

١٥

آءُ سوڍا ڪر سَچُ، لاهي مُون تَؤن هِي مِيهٽو؛
جهيڙو جهڳڙو نِڪري، مون مَنَ اَندرانَ مَچُ؛
الله ڪارڻِ اَچُ، ماڳَ وسائِج مينڌرا!

١٦

اچين جي اوطاقَ، مُنهنجي ميان مينڌرا؛
تہ عيبن ڪَؤن آجِي ٿيان، ڪوجهِي ٿئي نہ ڪاڪَ؛
هيرَ اِها هيراڪَ، مَتان مَتئين مينڌرا.

١٧

موٽَڻُ مَرڪ نہ تنهنجو، هو سوڍَلَ سياڻا؛
وسائِج وِلهيءَ جا، پيينگَ پيَلَ پاڻا؛
پَري ڪري پاڻا، مون کي مارِيئِي مينڌرا.

١٨

آتَڻ اُجهائي هَلِي، پرِيَن پُڇاڻو؛
ڪِين گهتايو گهوٽَ سان، پرتِ هِن پاڻو؛
ظاهر زالاڻو، پر باطن بِرهہ بلي هُيو.

١٩

ڪاتِيءَ ريءَ ڪُهِي ڇڏيو، راڻا تنهنجي رَنجَ؛
سُڪون ۽ سَهنج، سويا ساڻ ڪَٽين وئين.

٢٠

سويا هِن سَڙيءَ جو، لَهِي وڃ سماءُ؛
ويرن وڌو وچَ ۾، آهي ويرُ وڌاءُ؛
مون تي لِڳندو ڪونڪو، پيارا پاڻيءَ پاءُ؛
هيڪَر هيڏي آءُ، تہ پِيرولي پَڌر ٿئي،

٢١

ڍوليا تو لئہ ڏَڌَ ۾، آءُ وتان ويڳاڻِي؛
راتيو ڏينهان اوتيان، پنبِڻيُن مان پاڻِي؛
لَٽا مون لِيڙون ٽيا، هيءَ پوتي پُراڻِي؛
تہ بہ راڻي جي راڻِي، سَرتيون سَڏن ساڻيهَ ۾!

ڪافي

١

آءُ تا روز روئان ساريون،
سوڊا تُنهنجِيون، وو، ڳالهڙيون ڪيتَريون!

ٻُڌي ورج، وَلها، زور منهنجيون زاريون.
سِڪَ سَنديَوَ ڪَيون، جِيءَ اندر جاريون.
راڻا رُسَڻ تانهنجي، ڪُوڪان هِتِ ڪاريون.
ويٺِي ڳَرهيان ڳالهڙيون، هَنجون هِتِ هاريون.
جيڪي جايون جِيءَ ۾، وِره تنهنجي واريون.
”سچو“ سَهندا سُپرين، عاجِز جِيون آريون.

ڪافي

٢

حالَ منهنجي هاءِ هاءِ،
تو ريءَ لَهَن هِي ڏينهڙا!

آهي هن اَحوال تي، وَلَها تان واءِ واءِ.
دوستَ تنهنجي ديسَ جي، اُڪَنڊ اَسان ڪي آهِ.
ڏِسيو ڏهاڙِي روئان، جاني تُنهنجي جاءِ.
ڪاڪ نہ لڳي ڪَس مون، سوڍَل تنهنجي ساءِ.
سوڍا سَتاري ڪري، پيرَ اَڱڻ مون پاءِ.
درد مَندن جون دانهڙيون، والِيءَ لَڳِي ورناءِ.
سوالَ ”سچوءَ“ جا سُپرين، تون لالَن دل سان لاءِ.

ڪافي

٣

ميندڙا، آءُ ميان، هِتي ويٺي ڪانگَ اُڏايان!

تو ساريندي سُپرين، هِتي سوڍا ساهُ ڏيان.
راڻا رتِي راز جِي، ڪا جا آهي هِيان.
ڪامِلَ ڪَنڌيءَ ڪاڪ جي، آءُ جانِي ڪيئن جِيان.
شال اوهان جو اَچڻي، ”سچو“ نِيهُن نِيان.

ڪافي

٤

راڻي سندو رازُ، مون سان ڪيڏوئِي آهي!

ڪاڪيون آڏو ڪاند جي، نڪو وڏي نازُ.
پانهان پانهِن جان پَڏي، ڪَرڻ نِتي نيازُ.
هي هي آهي حُسن جو، ماريُون، غَمُ غمازُ.
”سچو“ پِرياڻُ پرينءَ جو، آهي ساڻُ ايلازُ.

ڪافي

۵

مون کي تنهنجي سارَ سنيار، وو،
ڇَڏ رساما تون، آءُ منهنجا يارَ، وي!

ڏوهُ نـ ڪوئِي تو ڏيان، آهي مون ڏِي سِر مَيارَ.
سِڪَ سور اخان مون ڪيا، هِينئڙي مَنجهِ هزارَ.
موٽُ مَران تي ميندڙا، بِرهِي چاڙهيئي بارَ.
ويڻي ڪري ڪاڪ ۾، هيءَ ويچاري ويچارَ.
”سچو“ سي ڏِي آئِيا، جي دل گهُريا دلدارَ.

ڪافي

٦

منهنجو سوڍل سارئِي ساه، وو،
راڻا رُسامَن سان مارِيئِي!

وينئِي ڪَڙهان ڪاڪِ تي، آڻيندوءِ الله.
هِن مُئِيءَ جو ميندرا، توکي ڪيهو پَرواهُ.
سندو اَچڻ تانهنجي، روز نهاريان راهُ.
گهَڙي اوهان جي تِي گهُران، چِتَ اَوهان جو چاهُ.
مِهر مَٽو تو ناهِ ڪو، جيڪُس منهنجو بَخت سياهُ.
ڪوڏئون قُربانِي ڪري، "سچو" ساهُ پَسَاهُ.

ڪافي

٧

پئِي پيش پرينءَ کي پاڻَ،
آءٌ چوندي‌يَس هَلِي حالُ هي!

تو تَؤن آهي مينڌرا، ڪاڪ ساري قُربان.
دل کي ديوانو ڪيو، ڀڳڻ تنهنجي ٻاڻَ.
نامِيان ڏِسج ننگَ ڏي، آءٌ تا تِيس اَچاڻَ.
آندم هيٺِ عتابَ جي، مون کي پنهنجيءَ چاڻَ.
”سچوءَ“ سَندي ساهَ کي، تانگھ ايڏاهِين تاڻَ.

ڪافي

٨

مون کي ڪانڌَ بنا هيءَ ڪاڪ،
ڪوڙي آهي، نِي وو، ڪاڪيون!

سوڍلَ ٻاجهون سرتيون، هيءَ مَري ٿي مُشتاق.
منهنجو ساهُ سُڌير ٿئي، اَچي جي اوطاق.
سَقري آهي سونَ کَؤن، خاصِي ڏِٺَ جِي خاڪ.
سُڌ اَچِي لَهُ تَنهن جِي، جا چُور ڪَئِي چوطاق.
وِجهي ويچاريءَ ويو، اَديون ڙي اولاڪ.
تَنُ "سچوءَ" جو عِشق اوهان جي، چِيري ڪَيَڙو چاڪ.

ڪافي

٩

آءُ تا ڏيهاڙيون، زارو زارُ، ساريو روئان تي هٿ پڳالهڙيون،
گهٽيون گهٽيون!

ڪڏهن هُئڙَو سُپرين، پاڇياٽيءَ سان پيارُ.
ڪامِلَ آهِيان ڪاڪِ ڪَؤن، تو بِنا بيزارُ.
اِيندو هئين اَڌ راتِ جو، ڪاهي ڪَرهُ سوارُ.
ماري مون کي ميندرا، وَلَها هِيءُ ويچارُ.
وَسي تنهنجِي ورهَ جو، بادل هِتِ بِسيارُ.
ڏسي وڏ وڙائِي تانهنجِي، هو ڏکِيءَ کي ڏهڪارُ.
”سچو“ سگ اوهان جو، تنهن ڏي نيڻَ ڪٽو نِروارُ.

ڪافي

١٠

وَلها وِري آءُ،
مون ڪَؤن موٽُ نہ ميندرا!

ميان مون سَان نہ مَتين، سوڍل سائين ساءُ.
رکي شريعت شانِ سان، هيءَ ڪميٽِي ڪاءُ.
هو جي اَچي ڍِٺَ ڏنهُن، وَٽي اُهو مون واءُ.
هَي هَي هِن حالَ جو، لَهُ سائينءَ لِڱِ سَماءُ.
”سچو“ ڪنداسي سِگهڙو، پاڻُؤن چاڙِي پَرچاءُ.

ڪافي

١١

اِڙي جيڏيُون منهنجو جِيئڙو، وٺيو سَجَڻ وجي!

چَرخي مُنا تاڙيون، پينَر سَيڪائِي پَيي.
درد منديءَ جِي دل اهائِي، مَتہ نہ ڪَنهنجڙي مَيي.
طَرف تُنهنجي يارَ ”سَچُو“ ري، سوز نہ پنهنجڙو سَيي.

داستان پيو

١

ڪاڪِ پُڇندا ڪاپڙي، ويا اَڏو ڀَنڊ؛
وڃي رسيا اُنَ هَنڊ، جتہ ”مون تون“ آهي ڪانڪا.

٢

ڪاڪ پُڇندا ڪاپڙي، وڏيءَ ويلَ وِيا؛
لُڏاڻون لَنگهي ڪري، ڪنهن پَرئين پَنڊ پيا؛
اُتي ڏاڪِ ڏِيا، جِتي ”مون تُون“ هَڏنهن ناهِ ڪا.

٣

لَنگهيا لُڏاڻو، آءُ ڪاڪِ چَڏيائون پوءِ تي؛
تاتي وڃي رَسيا، جاتي مومَل نہ راڻو؛
نَڪا مَسجد تَڪيو، اُتہ نَڪو تِڪاڻو؛
تاتي ڏِيُن ڏاڻو، جِتي ”مُون تُون“ ناهِ ڪا.

٤

ڪاڪِ لُڏاڻو لَنگهيا، اَڄ لاهوتِي لالَ؛
اوري هَڏ نہ اَتِڪيا، ڏِيا پِرئين خيالَ؛
حدون ڀَڃي هليا، جن کي حَد ڀَڃائِي حالَ؛
تن سُرتہ نہ ڪا سَنيال، وڃي ويجها ڏيا وصالَ کي.

٥

ڪاڪ نہ ويا ڪاپڙي، نَڪي لُڏاڻي؛
نَڪي ڍريا ڍَڪَ تي، جتي رنگ رکيو راڻي؛
اُهي مِڙئِي نابود ٿيا، تَن سامِڻ ساماڻي؛
ٿاڪ ٿيا ٿاڻي، جاتي ”مون تون“ ناهِ ڪا.

٦

هِيءَ ڏوهارڻ ڏاهِ، تون ڍولِيو ساري ڍَڪَ جو؛
ڪامِلَ تِکو ڪاڪِ تي، چَڙهِي ڪَرهَلُ ڪاهِ؛
ڪاٽيون ڪَنڌيُون ڪاڪِ جيون، ٻِي لَڳي باغَن باھ؛
اِهو مُون تَؤن مِهٽو لاهِ، ڪا مِهر پويئِي مينڌرا.

٧

چڱِي ڳالھ چوانءِ، سا سُڻ ميان مينڌرا؛
”آءٌ تنهنجِڙي آهيان، تون منهنجَڙو آنءِ،
”هيءَ نِڌر تنهنجي نانءِ، آهي وڪاڻِي وَلها“.

٨

ولها وڪاڻِي، آءٌ درِ تنهنجي آهِيان؛
تُنهنجي ڏسَ ڏهاڳَ ڪئي، هيءَ نامِيا نماڻِي؛
هيءَ مَرئِي تي هاڻِي، تنهن مُنهن ڏيکارج مينڌرا.

٩

مومَلَ ماڻڻ هليا، ڪاپڙي ڪَل دارَ؛
وچ ۾ آتش دودَ جا، آيَن بُهتے بُخارَ؛
ڪي سَڙيا تنهن سوزان ۾، ڪي نَر چلَيا نِروارَ؛
ماڙِي ڏسي ڀَنيلِيا، خود ڪَؤن خَبردارَ؛
ڪي ويا ماڙيءَ ڪَؤن نِڪري، پِرتے نہ جِتے پَچارَ؛
نَڪا صورتے اُتهين، نڪا تارَ تنوارَ؛
نَڪو ڏسڻ وارو هو، نڪا سُرتِے سَنيارَ؛
تَن تي چَڙهِي آئيا، بيخُوديءَ جا بارَ؛
ڪين ڏٺائون ڪاتَهين، روءِ نَڪا رُخسارَ؛
"اَلانَ ڪَمَا ڪَانَ" تَحقِيقاَ تَڪرارَ؛
لَتا شورَ شُمار، هَمَه تا حَقُ ٿيو.

ڪافي

١

تو ڏي هُيَن ڪا تياري،
اِجهي اَڄُ سي اِيندئِي، ميان!

رکج وڏو آسرو، جي تو محبت ماري،
اُهي نال تہ نيندئِي، ميان.
اَچِي اَگَڻَ تانهنجي، ڏيندئِي سي دلداري،
سَنوان طالِع ٿيندئِي، ميان.
وٺي گهَٽي يارَ ڪي، زور نہ زياده زاري،
وري پوءِ نہ ويندئِي، ميان.
آهي هَٿِ حَبيب جي، ڳالھ "سچوءَ" جِي ساري،
ڏايا ڏاڻ سي ڏيندئِي، ميان.

ڪافي

٢

هيڏي اَچَڻ جِي آهه، ڙِي، پانڌي يارَ پِرينءَ ڪي!

پِريان رِيءَ پَرديسَ ۾، آهي اَسان سان هاءِ هاءِ، ڙي.
وِهَڻ ڪارَڻ يار سَڄَڻ جي، چِتَ ۾ جوڙِيَم جاءِ، ڙي.
پوٿيون هِتَ پٿايان، لَڪَين لالَن لاءِ، ڙِي.
سِڪ سَڄَڻ جي ساهَ ۾، ساٿِي تا نہ سَماءِ، ڙي.
سالَ ”سچوءَ“ ڪي آهي ئي، دوسن جِي واءِ، ڙي.

ڪافي

٣

رويو حالُ چوان، اَلا! جي اَوٿِي آيَم اوڏاهون!

پايو پاندُ ڳچيءَ ۾، آءٌ پيرين تَن پَوان.
سَرتيون اِنهيءَ سوزَ جِي، ناهي سُڌ اَوهان.
سُڪن مَتي ڪينڪِي، آءٌ مَتيان سورَ سَنوان.
سَڄَڻ سَڄَڻ تِي ڪريان، ٻيون لاتيون ڪِين لَوان.
جوشَ تَنهن جا جان ۾، مون ڪي آهِن نِتُ نَوان.
”سچو“ اڪڙين مان تِيا، ريلا رتَ روان.

ڪافي

۴

پِرين مُنهنجي اڱڻ، الله توڪي آڻيندو!

اَچڻ سَندي اُن جي ٿيندديون واڌايون، مبارڪَ جَڳُ ڏيندو.
وري وسائج پنهنجِيون جايون، ٿورو مون تي لکَ ٿيندو.
پَلو پنهنجا هٿڙا کري پلايون، لِڱِين مون لائِيندو.
خَبران ڪِيئن جون ڏسي آيون، توڪي پِرين ساڻُ نِيندو.
ويو فِراق فَنا ٿي وصلَ ٿيون وايون، ”سچو“ نانوَ سَڏيندو.

ڪافي

۵

آئين سو ڳالھ سُڻائين،
وَنھيا ڪانگَل، تون پَلِي آئين!

خط جو آندوئِي يارَ سَڄَڻ ڏھون، ھلِي سو نال پَڙھيائين.
آءُ تہ جوڙيئين جاءِ اکين ۾، اَڄ اوڏاھون آئين.
سِگھڙو سِگھڙو آءُ اَسان ڏنھُن، ڏينھن گھٽا ڇو لائين.
اَچو اَچو تون ڇو نہ اَچين ٿو، محرم راز رلائين.
نانوَاَللہ جي يارَ ”سچوءَ“ کي، محبن ساڻُ مِلائين.

ڪافي

٦

وعدو ڪِيئَن وساريُوَ،
يَلا سائين، ڪيئي ڳالهيون ڳالهيون!

اَسان نماڻن سان يارَ پيارا، ڪو ڏينهن مانَ گُذاريُوَ.
ڏکَ ڏيئي وَئين اِڳي ڪَؤن اَڳرا، وري نـ پوءِ نهاريُوَ.
هيڏانهن هوڏنهن چِني اَسان کي، پنهنجِيءَ ڪَڌَ قطاريُو.
آتڻ چَرخو ويني چوريُم، ڏيئِي سو عِشق اُڏاريُوَ.
سيِ ڪنهن ساعت سانول سائِين، ”سچوءَ“ هِت سَنياريُوَ.

ڪافي

٧

جو تو پير پَري آئين،
تنھنجي توري ھڪ نَٽِي پُڇان... اَلا، ميان!

عاشقَ هِتي لَکين هزارين، لَئون اسان تو لائين.
عَيبَ اَسان ۾ آهن اَپارين، اِهي ڀَلا ڪيو تو پائين.
ڏوهَ ڏنگايُون ڏسي اَسان جون، چِتُ نہ اَسان تَؤن چائين.
راتو ڏينهان يارَ اَوهان جا، ڳُڻَ ”سچو“ تو ڳائين.

ڪافي

٨

اَڙي اَلو اَلو، رانوَل آيو راڄَ ۾!

ويَڙا سورَ سنڌو ڪري، اَڄُ پينرَ ٿِيَڙم پَلو.
جنهن ساعتے گڏيا سُپرين، سا ساعتے ڪنهن نہ سَلو.
ڳالهہ نہ ڪريو ڪا بِي، هاريون اَوهين هَلو.
ڏهاڙي ڏسڻ ڪَوُن، وارُ نہ پَوندو وَلو.
اَصل آهي اُنهن سان، روحَ منهنجي جو رَلو.
”سچو“ گڏيو سَڄِڻَن، ڪَرَن لَڳو ڪَلو.

جهولڻو

جاني آءُ ڙي جاني، ميان،

آءُ تا روز پُڇان ٿِي پانڌيئڻ.

تنهنجي اَچڻ ڪاڻ هِتي، پوٿيون ٿِي پتايان،

سَنجهي صبح سَرتيون، ٿِي پانڌي پُڇايان،

ڏاها تنهنجي ڏيهَ ڏي، ٿي ڪانگلَ اُڏايان.

پِرين تُنهنجي پارَ ڏنهُن، اچي قاصد جي ڪوئِي،

حالُ سٽايان پانهنجو، تَنهن رهَبر کي روئِي،

جانِي جال اسان جي هاڻي هجر ۾ هوئِي.

دلبَرَ تنهنجي ديس ڏي ٿِي ڏسان ڏيهاڙيون،

نانؤ تنهنجو سُپرين اَسين وَس نه وساريون،

ڳچيءَ پائي ڪپڙو زور ڪريان ٿي زاريون.

اُتي ويني اوتيان آءُ پنبڻين مان پاڻِي،
اَچي ڏِسج سپرين تون حال منهنجو هاڻِي،
درد مَنديءَ جي دل ۾، تنهنجي سِڪَ تا ساماڻِي.

تاڪَؤن سَچَڻ تانهنجِي هِينڙي حيرانِي،
ڏيئِي ڏکيءَ کي وئين تون نِيهُن تہ نِشانِي،
سدا ”سچو“ آهي، ميان، تُنهنجي پِڇِيءَ ۾ پِگانِي.

○

هير رانجهو

داستان پهريون

١

چڏي ملڪيت مال، رانجهو رِڻُ چڙهي هليو؛
قسمت ڪَيُس ڪنگال، نہ تہ حاڪم هو هزار جو.

٢

حاڪم تخت هزار جو، قسمت ڪيو ڪنگال؛
مسڪينيءَ جو مردَ کي، خطرو نڪو خيال؛
محبت مستانو ڪري، هِهڙو ڪِيَڙس حال؛
پُڇي جهنگ سيال، حُب نہ تخت هزار جِي.

٣

مالڪ اُنهيءَ مُلڪ جو، رانجهن مان راجو؛
الفت کان عطا ٿيو، ڏکن جو ڏاجو؛
عشق ڪَيم آجو، دنيا جي ڪُلَ دردَ کان.

۴

مالڪ تخت هزار جو، رانجهو آءُ راجا؛
ڪانِي مون کي قلب ۾، قربَ هئين ڪا جا؛
ڏکن جا ڏاجا، لکيا هُيَم لوح ۾.

۵

شاهِي هُيم شان، دلبر پنهنجي ديسَ ۾؛
اُتان آيس اوچتو، ڪٽِي سورن جو سامان؛
چا منجهارؤن چا تِي آيس، اهو اتم اَرمان؛
حيرت ۾ حيران، مون کي هِير هِتي ڪيو.

٦

رانجهو هُيس راءُ، مالڪ پنهنجي ملڪ جو؛
اديون عشق انڌو ڪيو، پَيَرٿم ڪِين سَماءُ؛
گُهورن ڪيم گهاءُ، هِتي اَچِي هِير جي.

٧

اَچڻ اوکو مون هُيو، هاريون آندم هِير؛
پنهنجي لِکِئي پاڻَ کي، پاڙڻ پَئي تقديرَ؛
ڪانهِ هلي تدبير، قسمت قيد الماءَ سان.

٨

جوڳيا ويسَ ڍڪي، لاتم سڀ لباسُ؛
پَٽي پٽيهرَ بافتا، نپٽي ڪيم ناسُ؛
ڪيو نينهن نِراسُ، دنيا جي درد ڪان.

٩

مون کي ماءُ ڪيو، چوچڪ ڏيءَ چريو؛
عقل هوش نيو، منهنجو محبت وارئين.

١٠

چوچڪ ڏيءَ چَريو، مون کي ڪيو ماءُ؛
پَيَڙم ڪونڌ سماءُ، آيل عشق انڌو ڪيو.

١١

شاه هزارِي هوت کي، محبت ڪيو ميهارُ؛
عاشقن کي عارُ، ڪهڙو آهه قريبَ ڪان.

۱۲

مور نہ محبت کان مُڙان، هتي اَچِي هاڻ؛
ڪاڻ ڪنين جي ڪاڻ، ڳئون چاريندس ڳوٺ جون.

۱۳

ڳئون چاريندس ڳوٺ جون، ڪاڻ ڪنين جي ڪاڻ؛
اها روح رهاڻ، مَنَ پِيي ميلي محب سان.

۱۴

ڪاڻ ڪنين جي ڪاڻ، ڳَليين تِيس ڳنوارُ؛
من مون ملي يارُ، لَهنَ ڏولا ڏيل جا.

۱۵

نورنگ ندورو، ڪيڙو وجهان ڪوهَ؛
رانجهو منهنجي روحَ، سدا وسي ٿو سرتيون.

۱۶

ڪيڙي نا ميڙي، موليٰ مون کي جيڏيون؛
جهنگ سڀو جهيڙي، تہ بہ رانجهن منهنجي روحَ ۾.

١٧

ڪيڙو وجهان ڪوهِ، نورنگ ندورو؛
دل اَتم ديرو، هزاريءَ جي هوت جو.

١٨

واحدَ شالَ وجهين، چڱي چوچڪ چت؛
پَرور رکين پَتِ، سدا سِڪَ وارئين!

١٩

ريجهي روح رانجهي سان، ڪيڙو ڪَپَڙتالُ؛
وِڏؤن وجهي وچ ۾، چوچڪ ڏسُ چندالُ؛
مادر مِهٽا ڏئي جهجها، جهيڙي جهنگ سيالُ؛
مٿو مون مِهوالُ، مون مور نہ وسري.

٢٠

هَر هَر ويٺو هِير جي، رانجهو ڏسي راهَ؛
ويٺو وجائي وَنجهُلِي، چاهون تي چناهَ؛
سانديو وتي ساهَ، ”سچل“ سور سڄڻ جا.

ڪافي
١

جو جوڳي زلفن وارو،
سو سامِي مون تان ڪين سُڃاتو!
ڳَل ڪئي ڪفنِي دستے پَهوڙا، مشعَل مُنهن مُوچارو.
انگ پيوتے بنائي آيو، بيک پئِي وٺجارو.
ٻئي لباسَ ڪو رانجهو اِيندو، چڙي تخت هزارو.
سببَ انهيءَ ڪَون ڪين سُڃاتم، ماريو مُئيءَ لئہ وارو.
”سچو“ سُڃاتو رانجهو آهي، جڏهن جمال سَلياٺين سارو.

ڪافي
٢

جو اگَڻ پيهِي اَچ آيو،
سو سامِي مون تا صحيح سُڃاتو!
بيراڳيءَ جو بيک ڪري، تنهن ڪيڏو هنر هلايو!
سَر جهَتائون جوڳن واريون، تنهن لِڱين بسمو لايو.
مُرليءَ مستے آواز اُنهيءَ جي، منهنجو روح ريجهايو.
رانجهو تخت هزاري وارو، مولئٰ آٹي ملايو.
عطر عبير اِنهيءَ جي ڪارڻ، مون تا مُشڪ مَلايو.
پياري هِي سِر پاٹون جاٹي، ”سچوءَ“ ڪي سمجهايو.

داستان پيون

١

لوڏي ڪَـڍيائون لوءِ مان، رانجهَـڻُ رمزدار؛
جاتي هليو جان تي، جوڳن جو جنسار؛
مُرلِي مَـٽيادار، چوريون وتي چاهَ مان.

٢

اَلستِي آواز ڪو، منهنجي ڪَن پيو؛
هِردي اندر هِيرَ جي، آهي ڪونـ پيو؛
مُرليءَ مستـ ڪيو، جوڳيڙن جي جيڏيون.

٣

ڪـاريهَر قتِيلَ، گودين وڌا گودڙئي؛
مَنديو وتي مَندڻ سان، نانگـ نسورا نِيلَ؛
رانجهَن جي رسِيلَ، مُرلِيءَ مستانا ڪيا.

٤

مُرلِيءَ تي تنهن مَردَ جي، ڪنيا ڪـاريهرن ڪَـرَ؛
بِرَ چڙهي باهر تيا، نِيلا نِـڪري نَرَ؛
زهري منجهه زهَر، جوڳِيڙي جهَتي وتا.

۵

جن کي اَديون اوچتي، ڪاتيو ڪاريهَر؛
تَن جي خاص خَبَرَ، جاچيو جوڳيڙن ڪان.

٦

جاچيو جوڳيڙن ڪان، تن جي خبر خاصُ؛
نانگن ڪيا ناسُ، سِنگهَڻ سان سَوَن مٿي.

٧

پِرَ مان پاهر نڪري، ڪاري ڪنيا ڪَرَ؛
ڏَرُ اِنهيءَ جـــي ڏَرَ، جهِين ڏَرُ نہ ڏيهَ ۾.

٨

سَڀِ سُپاتئون ڪين ڪِي، جوڳن ماري جڪَ؛
جَـــنين سِنگهيو ڪَڪَ، سياڳا سي ٿِي ٿِيا.

٩

ڪُنڊَلَ ڪَنَنَ ۾ وجهِي، خان چِڏي خانِي؛
جوڳيسَرُ جانِي، راوِيءَ طرف رَوِي هليو.

۱۰

راوِيءَ طــرف رَويو، جــوڳيسَرُ جـوان؛
هيڪـر هِيرَ اُڪـيرَ ۾، مَرد ٿيو مستان؛
سورن جو سامان، ”سچل“ ساڻ ڪٽِي هليو.

۱۱

چيڏي چاه چنابَ جو، راوِيءَ ڏانهن رويو؛
مُرليون سُرليون، ونجهَليون وڃائيندو ويو؛
ٿانِيڪو ٿيو، سو نانگو نورنگ پُر ۾.

۱۲

جوڳي آيو جُوءِ ۾، مَرڪـٽو مَٽدار؛
مرلي مستانا ڪيا، جنهن جي لک هزار؛
ڪـاريهر ڪـَردار، نِيلا ناڻَ نوائِيا.

۱۳

منڊَڙا، مَڙهي، جوڳِي آيو جوءِ ۾؛
پڙهيو سو پڙهي، مَنڊَڙا محبوبن تي.

۱۴

تُنبيون تــــَن تَـٽـي، جــوڳي آيو جــــــوءِ ۾؛
ڪـنهن جي قربَ ڪـٽـي، رانجهو روليو رُڃَ ۾.

۱۵

نــيتِيءَ نـــورنـــگَ پور ۾، ويـهـڻ وهـُ تـيــو؛
ڏوراپا نـ ڏيو، جنهنجو چاهـُ چناهـَ سان.

۱٦

نيتيءَ نورنگ پور ۾، ويهڻ تيو وهـُ؛
قسمت ڪاريا ڪَمَڙا، مانديءَ لڳو مِنهـُ؛
ورهَـؤن ڪَـڍي وهـُ، ورهـَ سندي واسِينگ جو.

۱٧

هـاريءَ ٻـڌي هـيرَ، مُرلِيءَ ڪَـئي مَـڱـڻُ؛
"سچو" وسري ڪِـين ڪِـي، ويچاريءَ وَچَنُ؛
لانـگوتيءَ لَگنُ، لِکيو جنهن جو لوحَ ۾.

۱٨

هُتي ڪـير هُـيس، هتي آهـيان ڪـيرُ!
سالم اهي سيرُ، "سچل" سِڪَ ڪَرائِيو.

ڪافي

آءُ اسانجڙي ديري،

توکي گهٽو سارِيان تي.

نا تہ مُحبہ مَران تي.

تون تا ميڏا، مين تا تيڏي،

ڪُهِہ گهتان سيے ڪيڙي،

هِتے گهُنگهَر گهاريان تي.

اَگڻ ساڏي آءُ پيارلَ،

لَهِہ پَوَن سيے جهيڙي،

تولئہ هَنجُون هاريان تي.

○

سارنگ

داستان پهريون

١

مون ۾ آهين تون، تو ۾ آهيان مان؛
بجلِي بادل سان، آهي جيئن سُپريم.

٢

سارنگ سندا سانڍَ، سرتيون سانڍِ آئيون؛
ڦيريو راڳن ٺانڍَ، وِڄُن ويس وَس ڪيا.

٣

پورب سندي پار جا، ڪڪر ڪارونيار؛
وِڄُن ۽ وَڄڻ سان، چڙهن تا چوڌار؛
اُپي ڪي آبِيندي، لڏئون سِنڌُڙيءَ سار؛
ساوا ٿيا سَنگهار، مولٰي سَنديءَ مِهرَ سان.

٤

مولٰي سَنديءَ مِهرَ سان، ساوا ٿيا سَنگهار؛
ڏِلهي ڇڏيو ڏُٿ سان، ڏوٿيين ڏِيار؛
ترايون تجل جون، ٿيون تارون تار؛
سَو راهين سنوارَ، صاحب سَٽائي ڪَئِي.

۵

ٻَهه ٻَهه ڪندا آيا، ٻيهر ٻَڪَروالَ؛
ڪڪرن جي ڪڙڪاٽ ڪان، ويا ٿِهي مالَ؛
آهُن ۾ اچِي پئِي، چونگن سندي چال؛
منداڻتي منډل ڪيا، جر اُتا جالَ؛
پَلَر سان پُسِي پيا، پنهوارن پَلال؛
جهُري پيون جهوپيون، جهانگيڙن آجهالَ؛
نَنگو ڪَج نہ نِڌر کي، نِماڻن نَنگ پالَ!
جَنِ جا هِهڙا حالَ، تن پَرور پَتِ رکيج تون!

٦

مِهرَ سَندا مِينهَن، شاهہ وسائِين شَل!
جهُريلَ منهنجي جهوپڙِي، بنا جهَلي جهَلَ؛
ڪاهِلِ تي ڪَهَلَ، ڪندين شالَ ڪريمَ تون!

٧

وِچُن وِڪَ وَڌائِي، وَسَڻُ وَسُ ڪِيو؛
وَچَڻ واچا واهہ ڪيا، پَلُر پوءِ پِلِتيو؛
”سَچا“ سائو ٿِيو، سيڪو سارنگ آئي.

٨

نازڪ سندو نِينهُن، آهي اِئين جيڏيون؛
پنهنجي رائِي ريج ڪَري، جيئن ساون مِينهُن؛
راز رکي ٿو ريهُن، مَن ۾ محبوبيءَ جو.

٩

راتاڪو ريهُن سان، رِڻَ ڪيائين ريجَ؛
پَٽَن مٿان پَلِٽيون، هِيرون مَنجهان هيجَ؛
بَرن ۾ بهارَ ڪئِي، گلزاريءَ جي گيجَ؛
”سَچل“ سارنگ سيجَ، سونهين ساوڪ وچ ۾.

١٠

سارنگَ رنگَ ڪيا، پوياڙيءَ پَٽن تي؛
ٻَڪَر ٻاٻاڻن جا، پَلَر پِي ڏيا؛
ڏيهان ڏرتے ويا، مولٰي سنديءَ مِهرَ سان.

١١

عالم کي آگاهہ، سارنگ ڪندو آئيو؛
ڳُڙَ جيئن گوڙيون ڪَري، ڪاهيون اَچي ڪاه؛
وايوءَ سان وارا ڪري، ٿاهيو اَچي ٿاه؛
وَسايائِين وَڏَ ڦڙو، واٽن تي واه واه؛
گلزاريون ۽ گاه، پَٽَن تي پڌرا ٿيا.

١٢

اَڄ پڻ پورَبَ پارَ ڏي، ڪَڪر ڪَڪوريا؛
سارنگَ سُرَ سُرائتا، ساجهُري سوريا؛
سُر منڊل ۽ سارنگيون، چَنگ چگا چوريا؛
اُپيَ اُتي اوريا، طَبَلَ تارون تيج سان.

١٣

وسِي پيو وَڏ ڦڙو، پِنيون پِٽَ پَريون؛
پَٽاريون پِٽُن تان، وٿاڻين وريون؛
کِيرن جو کَريون، چاڏيين ڏنئون چاه مان.

١۴

چاڏئين ڏنئون چاه مان، کيرن جون کَريون؛
وهائيندِيون سي آئيون، ٿَٽن مان ٿريون؛
پَٽاريون پريون، آيون وسائي وَڏ ڦُڙا.

١۵

والي وسائيج، درد منديءَ جو ديس؛
پِرين مون پرديس، اُنِي اِيندم اُوڏڙا!

١٦

مُندون موتي آئيون، جهڙُ جهجها جوتيون؛
پَلَرَ ساڻ پُر ٿيا، پوٺا ۽ پوٺيون؛
پَسِي مِينهن مهر جا، ميهيُون اَڄُ موتيون؛
چَريو اچن چوتيون، وٿاڻين ولَر ٿيو.

١٧

والي وري تون، وطن تي وسَ ٿرين؛
مِنهن وسندي مون، سچڙ ساريم سُپرين!

۱۸

ديسا ديس وسِي پيا، رحمتَ جا درياه؛
گلزاريون ۽ گاه، پوئن تي پٽرا ٿيا.

۱۹

سارنگ سعي ۾ اَتِي، ”سچل“ سستِي ڇڏ؛
متان ايندءِ اوچتو، هاڻ نہ مُڙندءِ هَڏِ؛
اَجهاپِي ڪا اڏ، وسَڻَ ڪان اڳي وڃِي.

۲۰

سارنگ ساري رات، رٺن متي ريج ڪيا؛
پَکن پرڙا سوئيا، پره ڦٽِيءَ پريات؛
پَٽن تي پٽرا ٿيا، گُلَ ڦُلَ پاتون پاتِ؛
وائِي سيپ ڪنهن وات، ”سچل“ سارنگ سانڌ جِي.

۲۱

سارنگ صبح آئيو، گوڙيون ڪري گاجَ؛
هاري هَليا هاجَ، ڪُڙمين هَر ڪُلهي ڪيا.

۲۲

پينر نا پانئيو، تہ بوندنِ ڪَئي آ بَس؛
اِجهوڙِي آئيو، وِري ويتر وترو.

٢٣

اکين آبِ وهائِيو، سرتيون سارِي راتِ؛
وهائِن وڏ ڦڙو، پرچن نا پرياتِ؛
پينر ڪان برساتِ، اَکين اوتڻ سکيو.

٢٤

هِڪ وسَڻ پيو وچَڙ، تيون لَهي پيو سيءُ؛
جهوري وڏئين جهوپيون، چَن وڏائين چِيءُ؛
رنُن جو رڻَن ۾، واهَ وسيلو تِيءُ؛
حال جنين جو هيءُ، تَن پَرور رکي پناهَ ۾!

٢٥

اَول آنڌي آئي، پويان جهُڙ جهَجهو؛
نڪو اولو آسرو، نڪو اوتَ اَجهو؛
ڏهيلين ڏجهو، تَن پروَر رکي پناهَ ۾!

٢٦

اَول آنڌي آئِي، پويان تي برسات؛
رعد جي رڙين ۾، پيٽي نہ هُئِي باتِ؛
ويچارين ورن جي، وائِي هُيَڙي واتِ؛
مٿان وسَڻ هيٺان چِڪڙ، سيءُ مُيون سيے رات؛
پِرهہ ڦٽي پِريات، ڪٽڪان ڪاڏين گَڏيون.

٢٧

اَج پوربَ پار ڏي، ڪَڪَرن ڪيا ڪوڙَ؛
صبح ويل سويلَ جو، سارنگ لاتِي سوڙَ؛
وڄن واڄا واه ڪيا، مينگهه ٻَڌا اَڄُ موڙ؛
لوڪان لاتِي لوڙَ، موليٰ پنهنجي مهر سان.

٢٨

اُتَران اوري، بادل بَرسِي آئيا؛
سُرَ سُريلا سوز جا، سارنگ تو سوري؛
گهوري مان گهوري، اجهو اگهڙ آئِيا.

٢٩

اُتران اوري، ڪئِي چِمڪٽي چَمڪاٽ؛
اُتان ڪيائين اوچتِي، لس ٻيلي تي لاٽَ؛
منڊلَ تيا مَڪرانَ تي، گوڙن جا گڙگاٽَ؛
ڪَڪَرن مٿان ڪيچ جي، ڦڙڪِي ڪاڏا ڦاٽا؛
وري ورتَئون واٽَ، ”سچل“ سائي سنڌ جي.

٣٠

سچلَ سائِي سنڌ جي، وري ورتائون واٽَ؛
جهڙُ ڦڙ جهُلِي آئِي، جهتِڪو ڏيئِي جهاٽَ؛
وسِي پيا وڏ ڦڙا، گهيڙ پُسائي گهاٽَ؛
لاتِي اج اُساٽَ، سارنگ سنگهارنَ جِي.

۳۱

سارنگ آيو صبر ۾، بوندن ڪئِي بَس؛
رنگا رنگِي رسِ، قَزح ڪَدي نيل تي.

سنڌي پورب

١

گَنگا ڪانءِ گُذرُ، آهي ڪنِين ڪاپَڙين جو؛
ڪڏهن لوڪ نہ لڌيا، سدا تَن سَفرُ؛
آهي نامُ مَشَرُ، اُنهن اڌوتِين جو.

٢

جوڳي آهن جي، گوش گنگا ڏي تَن جو؛
آهِن ڪوڏيا ڪاتَ جا، پُڻ ڪاپَڙي ڪي؛
سِرُ سنباهِن سي، جنين ناتو ناٿَ سان.

٣

جوڳِي جال ڏٺامَ، پر ڪو ڪو لَيي ڪاپڙي؛
هي ويهي وستِن ۾ ويا، هو نہ لوڪِ لَڌيامَ؛
تنين ڪاڻ تِيام، هَي هَي هِهڙا حالَڙا.

٤

جوڳِي جالَ ٻُجهَن، پر ڪونہ لهان ڪو ڪاپڙي؛
تن ڳُٽن يَرين جِيون ڳالهڙيون، تيون ”سچل“ ساهَ سُجهَن؛
لوڪِ نہ ٻئي لُجهنِ، ٻِگَر نالي ناٿَ جي.

٥

جوڳن اوري جُوءِ، جي لوڪان لعل لِڪي ويا؛
لاهوتِي لنگهي وڃِي، حُر پيا ۾ هُوءِ؛
راسِخَ روبروءِ، وڃِي ٿيڙا ناٿَ جي.

٦

جوڳِي آهن جالَ، پر لاهوتِي لنگهي ويا؛
هي مِڻ مِڻ ڪَنِ مَٽِيَن سين، هو ڪڙا متي خيالَ؛
سي لانگوٽيا لالَ، پينر پاڳِ ملن مون.

٧

لوڪين لاهوتِي، ڪنهين پَر نه پرپِيا؛
سي پنهنجي رڪِي پور ويا، سالِڪَ ثابوتِي؛
اُهي اڏيءَ آڏوٽِي، نانگا ويڙم نِڪري.

٨

ڪري لنگهيا لوڪَ مؤن، لاهوتِي ڪوڙا؛
گهوڙا ڙي گهوڙا، جو مون من مستانو ٿيو.

٩

پُورب ڇَڏي پوءِ، آدوتِي اَڳي ٿيا؛
ويا اُڪنديا اڳنان، نه ڪنهن لَڙيا لوءِ؛
رِجائي رتُ روءِ، ويتي واتَڙيَن تي.

١٠

جوڳي جالَؤن جالَ، پر لاهوتِي لنگهي ويا؛
هو هلي ويَڙا حالَ ۾، هي قابو متي قالَ؛
هَي هَي مُنهنجي حالَ، جو حالُ نہ پيو هَتِّ مُون.

١١

جوڳِن هِتے جايون، جي هُنَ لوءِ لِکي ويا؛
تپش تيش تَن کي، وڃَن لاهوتِي لايُون؛
ووءِ ووءِ واتِ وِجهي ويا، وَيراڳي وايُون؛
آڏوتِن آيُون، خَبران کاتِي کُسَڻ جِيون.

١٢

جوڳِن آهہ نہ جنگِے، هِن سُلوکِي سيَّ سان؛
جيجان هن جهانَ ۾، هِن طُريلا تَنگِے؛
کنهن جي رتا رنگِے، ماٺِکے مُنهن مَشعلان.

١٣

لاهوتِي هِنَ لوءِ، آيلِ آهن اَڄُ پِي؛
ووءِ ووءِ اجان پَوندِي، پوربيَن جِي پوءِ؛
اِنِ کاپَڙيَن کي کوءِ، سَڳَر مَنجه صَحِي کري.

١٤

لاهوتِي مَون لوکَ، تورا کري لنگهيا؛
سدا سامِيَڙن تي، محبتَ وسي موکے؛
سي زائِر منجهوُن ذوقَ، کَنڌُ ڏيَن تا کاتَ تي.

١٥

ڪاپڙي مون ڪالھ، اچان ڏٺا ڏيھ ۾؛
ھي ھي منھنجي حال، جو ساڻن ٿيس نہ سنگتي.

١٦

ھو جي ڏٺا ڏيھ، ڪالھ اچا مون ڪاپڙي؛
سي اڄ لنگھيا لوءِ مون، دانھ چڏي ديھ؛
ھاريون ھوءِ ھڏيھ، موٽن ڪين مڪان تي.

١٧

پورب پنڌ نہ آھ، ڪڏھن ڪاپڙين کي؛
جت ماٺھو ميڙاڪو ٿئي، سا جوني جوڳين جاءِ؛
سامي سر سواءِ، سودو ڪن نہ ڪو پيو.

١٨

پورب آھ نہ پنڌ، ڪڏنھن ڪاپڙين کي؛
سي ڏيندا ويراڳي وڃي، ڪاتن متي ڪنڌ؛
ھوءِ سندن ھنڌ، جو لڙ گڏجي لعل ٿيا.

١٩

پورب رکي پير، ڪن پڇ پراھين پنڌ جي؛
پيو ڪو وڃي اتھين ڪاپڙين ري ڪير؛
جنھن کي ڦڪل نہ ڦير، ڪنڌ ڏيندو سو ڪاتہ تي.

۲۰

پُورب پنڌ نہ ڪن، ڪنھين ويلي ڪاپَڙي؛
ڪوڏِ ڪَپائڻ ڪنڌَ جو، توڙؤن آھي تَن؛
”سچل“ سدا سامھون، آڏي آڏوتَن؛
سي وچِي ڪاتِ ڏينِ، گَردنون ڪنيو غار ۾.

۲۱

جاڏي پُورب پنڌُ، تاڏي آءٌ نہ وچٹو؛
ھي ھِنن جو ھنڌُ، منھنجو ھنڌُ ھِنگلاج ۾.

۲۲

پُورب پُڇيائون، پَر پيرُ رکيائون پَرنان؛
اوريان پَريان پنڌڙا، سي لَس لنگھيائون؛
اِئين اُتيائون، تہ گُرَ اَسين نہ گَڏيا.

۲۳

پُورب ڪانءُ پري، نانگَنِ نظر آھ تا؛
نِگھ وجھن ناتَّ تي، پريَون پير پَري؛
مَنجھؤن ذوق ذري، گُرَ گَڏيا وچِي گودڙيا.

۲۴

پُورب پَير ڏرن، ڪن وِچَتَّ پارھين پنڌ؛
تي؛ قدم رکي ڪاتَ تي، ڪنڌُ قربان ڪَرن؛
ڪوڏؤن ڪاپَڙن، ”سچل“ سِر صدقي ڪيو.

٢٥

متي ڪاتَ قَدمُ، ڪاڪيون ڪاپَڙين جو؛
سنسو ميتي سروپ ۾، "سچل" تيا سي سَمُ؛
سدا ساميڙن جو، دَمامين سان دَمُ؛
آديسِي عَدمُ، تيا نالي اَندر ناڻَ جي.

٢٦

ويا هَتَؤن ويهِي، اَجا ڪالھ ڪالھوٽي ڪاپڙي؛
آيل آڏوتِن جِي، ڳالھ ڪريان ڪيهِي؛
"سچل" ساري سڪ مان، ڳاروڙي گيهي؛
پُوربَ ۾ پيهِي، وڃِي واصِل تيا وصالَ کي.

٢٧

هَي هَي ڪالَھ هِتاءُ، اَجان لاهوتِي لانگھيا؛
ڪونَ وچَڙ جو مون ڏنو، سامِيڙَن سماءُ؛
تا ڪو پَوي پِرياءُ، مَن لاهوتِن جو لوءِ مَؤن.

٢٨

ويا لاهوتِي لالَ، لورا ڪري لوءِ مَؤن؛
ڳالھ نہ ڳَرهَڙ جَھڙي، مگر مُنهن مَشعال؛
هَي هَي هِھڙي حالَ، ساريون سي سَڌَ مَران.

٢٩

جو پَنڌُ جوڳيڙن جو، سو آڌوتِن آجاءِ؛
گنگا ۽ گرنار ڏي، جوڳن پَنڌُ جُڳاءِ؛
پنڌُ اُنهِين ڪَؤن پَرنان، آڌوتِن ڪي آءِ؛
تان تان تِين نہ جاءِ، جان جان ريجهَنِ نہ رامَ سان.

٣٠

ڪوڙين قربانِي، آءٌ تا ڪاپَڙيَن تَؤن؛
ڏيئي ويا جي ڏيل ڪي، هَي هَي حيرانِي؛
ماريون مِهمانِي، آءٌ تا سِرُ ڪَريندِيس صَدقو.

٣١

ڪري لورا لنگهيا، هَي آڌوتِي اَجُ؛
مون هَئون اَمان پَچ، جو آءٌ بہ وينديَس اَن سين.

ڪافي

١

آءُ ڪوڙين ٿيان قُربان، جوڳِيڙن جي جاتِ تَؤن!

ڪاڪيون ڪاپَڙيَن جو، ڏاڍو آهي مون اَرمان.
آيل آڌوتِن جو، آهي گنگا ۾ گذران.
نانگن سَنڌي ڳالهڙي، هِتِ پورب ۾ پَروان.
”سچو“ ناٿَ نِهارين چو ٿو، ٻئي هنڌِ ٿي تُون مِهمان.

ڪافي

٢

ساڳِي مون تا سڃاتو،
اُهو جيڏيون يار منهنجو!

اَصل لاڪَؤن آهي انهيءَ سان، هن نماڻِيءَ جو ناتو.
تہ ڪو ٿي ڪري جوڳِي اِيندم، چاڙُ نہ هِيئَن مُون چاتو.
ڏسِي صورتَ ساري سُهڻِي، عشق اُنهيءَ سان مون لاتو.
هِيءَ نماڻِي عيبَنِ هاڻِي، پيچ پاٽهي تَنَ پاتو.
سَهَو ”سچو“ ري ڏسي اَسانِ جي، چِتُ نہ دلبر چاتو.

ڪافي

٣

جِيجان زلفن واري،
اُنهيءَ ساميءَ مَن موهيو!

باه بِره جِي اَندر اَسان جي، ويو سو ڀَڙڪَڻ ٻاري.
هِجر فراق پِيي وو يار اسان کي، ڪُوڪان ٿو هِتِ ڪاري.
جوڳِي ڪِيَڙُو جيءُ اسان جو، مونجھ اُهو ٿو ماري.
اَڇڻ سنديون يار اوهان جون، "سچو" واتان نِتِ نِهاري.

ڪافي

۴

ماري ويو ڪالھ راتِ،
سونهن پريو سو تا ساميَڙو!

راتو ڏينهان روح کي، طَلبَ تَنهن جي تاتِ.
ڪينَ سُڃاتم سرتيون، تا ڪھڙي آهي ذاتِ.
سور نہ جهلڻ جِهڙو، هاريون ڙي هيهاتِ.
اَنئي پهر تنهن جِي وائِي، "سَچوءَ" کي آهي واتِ.

ڪافي

۵

جو هوم ورونهن وارو،
جيجان گڏيم سو تا جوڳِيَڙو!

اَڳينءَ پوئِينءَ ڳالھ جو، خيالُ سَلياڻين سارو.
سُورن جي سوغات سان، آيو اوڏانهُن وٽجارو.
پَسڻ سان پيدا ٿيو، سيني مَنجھ ستارو.
صورتَ تنهن جِي سقِري، مَشعل مُنهن موچارو.
جهُڙي وينو جان ۾، بِرھ اُنهيءَ جو بارو.
آهي ”سچوءَ“ جو سرتيون، اِهو اڪين جو اُجارو.

ڪافي

٦

ڪهڙي ڳالهيؤن يارَ، ڪِيتُئِي بيراڳِي اسان کي!

درد منديءَ جي دل تي، باري چاڙهيئي بار.
اَصل کَون آرام وڃايا، جانِي تنهنجي جار.
مون کي يار جدائِيءَ ماريو، آءٌ روئان زارو زار.
ڪيئِي داناءَ ديوانا ڪِيَڙا، تنهنجي حُسن هزار.
غمزي سانڍُ غلام ڪياسي، ”سچو“ ري سردار.

ڪافي

٧

هَي هَي هِن حالَ وي،
سَڱَر تيس نہ سامِيڙن جي!

منهنجو آهي ڪم ڪاپڙين ۾، نا تہ جوڳِي آهن جال.
ويمَ ويساهي نڪري، اُهي راتہ لانگوتيا لالَ.
ڳوليان قوليان واتڙين تي، جي ڪِهُي ويَڙم ڪالھ.
ڪاتَ اُتي ڪَنڌ آڻ ڪَپاوڻ، لاهي جيءَ جنجالَ.
منجھ گوداوريءَ من گڏجن، جن جا خواب خيالَ.
راتو ڏينهان آهي هوتن جِي، ”سچوءَ“ ساهَ سنيالَ.

ڪافي

۸

اُڏر پَکيڙا پار پرينءَ جي، خبر مون آڻي ڏئين، لا!

ڪِين ڏٺئِي سي سُپرين، واتان تا ڪنهن ٻيءَ وئين.
پاڙي ويهي پِرين جي، وجِي تون واقف ٿِئين.
سُڌ سيائِي مون ڏئين، جڏهن پاڻِي اَکين جو پئين.
سوز "سچوءَ" جو پاڻَ سان، ادا ڙي نازڪ نِئين.

ڪافي

۹

عاشِقُ ڪِيتُئِي اُداسِي، وهواه ڳالهه خاصِي!

روز ازل ڪؤن لؤن لؤن منهنجي، واءَ ورهَ جي واسِي.
دِلڙي اسان جي سُهڻا سائين، پهريون ڪِيَئي پياسِي.
هيڏي هوڏي ڪين وياسي، باسَ اِها اَسان باسِي.
بيخوديءَ مون باغ بهاران، خوديءَ ڪانءُ خلاصِي.
بِره آنجي ڪيو بيراڳِي، "سچو" رنگ سنياسِي

جوڳے

داستان پهريون

١

ڏوٽِيءَ منجهه ڏيانُ، آهي اَڏوتِن جو؛
گُم تِي گُرگم گودڙيا، ڪن گروڙي گيان؛
اَصل ڪان اَشنانُ، گنگا جمنا تَن جو.

٢

پورب پَنڌ نہ وڃٽا، گِرنارِي گمنام؛
ويچاري ٿي واٽ تي، ڪَرن ڪين وسرام؛
سيني ۾ سَنگرامَ، سَچا سَنياسن جي.

٣

پوربَ سندا پيرَ، لاهوتي لَٽي ويا؛
گِرناري گُنير، سَچا گُم گُر گيات ۾.

٤

ورلو ويرڳي، گِيانِي، ڏتم گودڙيو؛
پُليا ڏٺم پيرَ ۾، پوڳِي ۽ پاڳِي؛
طالبُ تِياڳِي، لَکن ۾ ڪو هيڪڙو

٥

جوڳين جتائُون، جوڙي جوڙيون جان تي؛
چَمتا ٻڌي چيلهه سان، تُنيون تَٽيائون؛
جَنجيرن سان جهان تي، کِشتا کَڙيائون؛
گروڙي گائون، پورب پنڌ پُڄِي ويا.

٦

جوڳي ياتون يات، پَر منهنجو اَدوتِن سان؛
سَفر ويا ساجهري، رهيا رُڳِي رات؛
طلبَ تنين جِي تات، راتيان ڏينهان روح کي.

٧

آهِن اَکيچارَ، اَنتر مُک اَدوتَ؛
پورب سي نہ پُريا، نہ کِي کَن پرچارَ؛
اَٿئي پهر اَچَ ۾، رهن سي گُم گار؛
سَچَل سَنسڪار، سَنسا تِن وڃائيا.

٨

اَجا اَدوتِي، آهن اکيچارَ؛
اَوديا اَهنڪار، پَڃِي جن پورا کيا.

٩

ڪاپَڙي ڪَن ڦاڙَ، آيل اَج لنگهي ويا؛
مَستَ ڪري ويا مَن کي، مُرلين سان مٺيارَ؛
تَن جوڳيڙن جي جاڙَ، مون کان مُئي نہ وسري.

١٠

ڪاپِڙي قَنديلَ، ڪنيو گهُمن گودڙيا؛
چَپَتَ ڪري چَپَن ۾، وتن ڪاريهرَ قتيلَ؛
مُندن مُرلين سان اُهي، آدوتي اَصيلَ؛
”سچل“ سِڪ سَبيل، جيءَ ۾ جوڳيئڙن جِي.

١١

لاتِي لاهوتين، ڌرم جي ڌوٽِي؛
پَنبِ جي پوٽِي، ساڙي سنياسِي هليا

١٢.

جهونا ڳڙه جي جوءِ ۾، جوڳين جوڳُ اَجوڳُ؛
يوڳين يوڳُ اَيوڳُ، پاڻُ وڃائي پانهنجو.

ڪافي

١

محبت جي مَي ماريو، ڙي مون کي،
ڪاڪيون ڪنهن سان وره ُ وراهِيان!
عقل علم سڀ چوڙ ڏتو سي، عشق ڏنو اولارو.
اکيان کول تہ ظاهر ڏيکين سير سڄڻ جو سارو.
پُرجهي پير ايڏاهِين پايو، هوت اَتوَ هاڪارو.
محبت مون منصُور وجهايو، ڳچيءَ جي وچ ڳارو.
سَنبرُ ”سچيڏنا“ چوڙ سانباها، وره َ ڪيو جان وارو.

ڪافي

٢

ياڪِي ٿيو يار اَسان ڪؤن، دل نماڻِيءَ جِي ڪَسي!
ويٺي ڏِسان واٽ اوهان جي، مانَ ڪو رهبر رسي!
اَچڻ هِن جو ايڏاهين، ڏيهه سندئِي ڪو ڏسي!
سِر ”سچوءَ“ جي يار سدائِين، ورهَ جو مِينهڙو وسي.

ڪافي

٣

ڳالهيون ڳارن ٿِيون، ميان، دل کي دوستن جون، ميان!
ياد اچن جي ڳالهيون، اُهي ڪوڪان ڪارنِ ٿيون.
هو جي ڪيائون ڳُجهه ۾، اُهي مامان مارن ٿيون.
ڳُٽن واريون ڳالهڙيون، اُهي پارڻ پارن ٿيون.
پَسَڻَ ڪارڻ اَکڙيون، صاحب سارن ٿيون.
پاڻِيءَ ڳاڏون رَتَ جا، هنجو هارن ٿيون.
اکيون ڏسَن نہ غير ڪو، واحد وارن ٿيون.
”سچو“ اُهي ڳالهڙيون، نِت مون کي مارن ٿيون.

ڪافي

۴

تنهنجِي آهيان آءٌ، پنهنجي ڪري چاڻ!

جاڏي تاڏي توهين دلبر، ڪاڏي ڪاهيان آءٌ.

هونديس اوهان ساڻ.

آءٌ ڪنيزڪ تون تان سائِين، سَگھي نہ ساهيان اءٌ،

چيتڪ ڪَيس اَچاڻ.

سِڪڻ ڪيئِي تو لَئہ سانولَ هِڪ تا چاهيان آءٌ،

صدقي ڪيمُ پاڻ.

تو هَئون ٻاهر سُڻ ”سچو ري، ڪنهن دم ناهيان آءٌ،

پنهنجو جهَلج ٻاڻ.

ڪافي

۵

تنهنجي ڪارڻ ڪاريو،

هوءِ هوءِ هولِيَڙو!

ڪنهن سان ڪريان سُپرين، تنهنجين ڳالهين ڳاريو.

ڪنهن در ڏيان دانهِڙي، تنهنجي محبت ماريو.

آڳ عِشق جي اَندر اسان جي، ڏاڍو ٻارڻ ٻاريو.

آءُ اوهانجڙي آهيان، والِي ڪِيم وساريو.

پاڻئون پاسي نہ ڪريو، سگ ”سچو“ پنهنجو ساريو.

ڪافي

٦

سُهڻا توکي ڪيهو هاڻِي هاڻي،
ڏوارا پو ڏيان، پلو مَن موهڻا؟
وس ويچاريءَ جو ناه اَصل ڪَون،

تون پرين پاڻهين جاڻِي.
اندر منهنجي وو آهي اوهان جِي،

ڏادي سا سِڪ ساماڻِي.
اَوهان ٻاجهون ويتي اوتيان،

پنبڻين مان پاڻِي.
”سچو“ اَوهان جو آهي اَصل ڪَؤن،

پنهنجو سو سڱ سُڃاڻِي.

ڪافي

٧

چو تو چڏين، مون کي ھاڻِي،
آءُ تا تُنھنجِڙي آھيان!
پاڻُ پنھنجو پاڻھين ساڻُ غريبن گَڏين.
پکا پکن سامُھان، اوري سي دلبر اَڏين.
”سچو“ نھاري واتڙيون، ايندين صاحب ڪڏھين.

ڪافي

٨

رھجِي اَچي منھنجِي يارَ، توسان!
آءُ چيا چاٽان عشق منجھارؤن، بِرھي والڙا بار.
طرفے بئي ڪنھين خيال نہ پانيان، آھي سدائِين يار.
ھوندين ھميشہ گڏ اسان سان، نيڻن وھايم نار.
پانھن ”سچو“ جِي سُھٽا سائِين، پرتِي اَتئي سردار.

ڪافي

٩

تون تا ڪڏهن ايندين يار،
تُنهنجِي روز نهاريان راه!
سِرَ تي چاڙهيا سُپرين، بِرهَ تنهنجي جا بارَ.
راتو ڏينهان روح کي، تنهنجِي سارَ سنيارَ.
وهَن تا واڪا ڪَيو، نيٽن سَندا نارَ.
آءٌ تا هڪڙو ناهيان، تنهنجا عاشقَ لکَ هزارَ.
سورَ سَندءِ ميان سُپرين، مون کي ڪوهِ هٽن قهارَ.
پِرين پارج پانهنجا، جي ڪيئِي قولَ قرارَ.
ڏوهُ ڏيان ٻئي ڪنهن کي، آهي مون ئِي سِر مَيارَ.
اَندر منهنجو اَڌ ڪيو، جاڻِي اِنهيءَ جارَ.
اَڄ ئي پَهَر ٽِي وڃي، تُنهنجِي تَند تنوارَ.
مُئِيءَ کي ماري اِتهين، تون وئين ڏنهُن وٽڪارَ.
”سچو“ سَڳ اوهان جو، ٽو روئي زار و زار.

جهولڻو

ساٿِي ساري سَنيها،

چئج پُنهونءَ کي،
بيراگي آهييان، وو!

حالُ ڏسيو ٿو جو وچين،

سارو عرض ڪَرين، وو،

دلاسو ڪو دوستے ڏنهن،

وٺي جلد ورين، وو.

ڪارو ڪَج نہ ڪيچَ کي،

چَپَر تا نہ چڏين، وو،

پانهي چاڻِي پانهنجِي،

گولِن ساڻُ گَڏين، وو.

توسان عمر گُذاريان،

جان ڪِي هِتَ هُئان، وو،

ڳالهين تنهنجِن ڳاري آهيان،

جان تِي رتَ روئان، وو.

ڏوريندي مون ڏونگرين،

گهٽا ڏينهن تيا، وو،

پڏا هوندا هوتَ تو،

جي ”سچوءَ“ سَڏَ ڪيا، وو.

○

مالڪوس

داستان پهريون

١

لوڏيندي لامون، ڏاهو ڏار چڙهيو چوي؛
آندو اَتـــم پاڻ سان، نينهن پَريو نامو؛
توڏي ساريو سچٽان، ڪَيم راتيان روانو؛
پڙهِي پروانو، مون کي جلد جـوابُ ڏي !

٢

ڪانگل آيم اَڄُ، پريان سَندي پارَ ڏهُن؛
ڳالهيون ڪيائين سچٽان، سي روح ٻُڌي ڪيو رڄُ؛
پَکيءَ ڪيو نا پَڄُ، ظاهر ڪيائين زبان سان.

٣

ڏاهو اَڄ ڏسو، جي ويڙهي ويڳاڻو وتي؛
پورن مَنجهئون پانهنجي، تو ڏئي حالَ حِصو؛
سَرتيون سُورَ سُٽِي ڪري، هِنَ خيالؤن ڪين کِسو؛
ڪو قريبَن قِصو، تنهن سيکاري موڪليو.

۴

ڪيون وڪاٽيون واتِ، اَجُ ڏاهي ڏارَ چڙهي ڪَري؛
سُٽڻ سان ڪي سَرتيين، لِڳي چُپُ چپُاتِ؛
آتَڻ واريون اتهين، لوٽياٽيون سان لاتِ؛
روئن ساري راتِ، هَي هَي سو ڪانگو ڪيون.

۵

گهٽا ڏينهن لڳاءِ، چاهون ڪانگ قريبَ جا؟
ڪي دم آڏو دوستَ جي، پَلِي ڪري پَڳاءِ؛
هاٿي ڪِي تا تَنُ تڳاءِ، متان جهوريءَ منجهه جهڄِي مران.

٦

واتَ ڪري وائِي، اَجُ پُڻ ڪانگ قريبَ جو؛
ڪِي جو چيائين چُهنبَ سان، تنهن لُڇ ڏاڍي لائِي؛
اندَر ڪي آئِي، جَڻ جَرَ جيري سندڙي.

٧

لَئي لامَ لَتو، ڪِي جو ڪانگ قريب جو؛
تنهن لاڪِيٽي جي لاتِ جو، پَوي ڪوند پتو؛
ڪاڪِيون ڪِيئن ڪَتو، پَر اَڻ سُوريون آهيو!

٨

ڪيهي ڪَمَئون ڪانگڙو، اَڄ ڏو ويڙهي مَنجھ وتي؛
پَسِي تنهنجو حالڙو، ڪاڪيون ڪامَ ڪتي؛
تنهنجي لاءِ لتي، تو جيءَ کي جياپو ڏئي.

٩

اڄ لاتيون ڪانگ لَتيون، سي ڪي سٺو سرتيون؛
جو ڪَهَڻ سان ڪُهيو وجهي، ويڙهي منجھ وتِيون؛
سنديون راز رتيون، تو پُڻ ڪري پڌريون.

١٠

رويو رويو رتُ، تِي پکيءَ پارانيا ڏئي؛
تہ 'پيرين وجھانءِ گهنگھرو، سي چمڪائيندو وتُ؛
ڪيئن ونِي خطُ، سِگھڙو ساتيڙا ورين'!

١١

جو تو ڪانگ چوي، سو سُٽيجو سَرتيون!
وڏيءَ ويل صبحَ جو، تو چڙهيو لامَ لَوي؛
اُلڪي ۾ نہ آهي، آتڻ، کَٽون اِتهون.

١٢

ڏاهو چڙهِي ڏار تي، تو ڏئي ڏوراپا؛
پڌرا ڪري نـ پرينءَ جا، اهو نازڪ نياپا؛
آٽيو اوراپا، ڳالهيون ڳوريءَ ڪي چوي.

١٣

تِرُ نـ هِڪ توڙي، اَڄُ لامين لاڪِيٽو لَئي؛
وينو آهـ وڳوڙجِي، ڪنين ڪي ڪوڙي؛
ڳالهـ ڪرڻ ڪان ڪاڪيون، مُنهن گهٽو موڙي؛
پَر پنهنجا توڙي، چڪيون ڏئي تو چهنبـ سان.

١٤

سٽيجو سوئِي، جيڪي چوي ڪانگڙو؛
هئين سان هنڊائجو، سرتيون سيوئِي؛
ڪنديون ڪُندن سان وجهان، پکيءَ ڪي پوئِي؛
جانبـ ڏنهُن جو ئي، آٽي نياپا نينهن جا.

١٥

آءُ ڪانگل ڪائِين، تا توتي عطر اوتيان؛
اَچڻَ ٻاجهون تانهنجي، آهيان اُٻاٽڪ آئِين؛
ڏاها گهٽا ڏانهڙا، متان تون لائِين؛
پير اگڙ پائِين، تہ منهنجو ساهہ سڌير ٿئي.

١٦

ڪانگل آيم ڪالهہ، وٺِي سنيها سَڄَڻان؛
محبت ريءَ مقالَ، ڪانہ ڪيائين ڪڏهين.

١٧

ڪي جو ڪانگ ڏسي، ڪالهہ اوڏاهون آئيو؛
پيُس هنياءُ قِسِي، ڳالهيون ڪندي سڄَڻين.

١٨

مالهان موتين جون وجهان، ٻَڪيءَ ڪي پوئِي؛
پِيرين سونا گهِنگهُرو، تا ٿئي سوايو سوئِي؛
سينڌو سيڪو ئِي، مَرُ تنهين جو نہ ٿئي!

١٩

پَڪيءَ سندا پَر، ڪريان مُرصع موتيين؛
جو آٽي عجيبن ڏنهُن، ڏئي خوب خَبَر؛
پينر ڙي مون پَر، شال وينو ڪري وائِيون!

٢٠

سنيها جي سڄڻان، سي ساري ڏنائين؛
اِئين اُتائين، تہ ’پاڻ‘ نہ آڻِج وچ ۾.

٢١

اَدا اِيندو تيءُ، وڃِي سُکَ سنيهڙا؛
جاءِ ئي تي مون جيءُ، ڏاها جڏهن ڏسانءِ تو.

ڪافي

١

ڪالهه جو ڪانگ اُڏاڻي،
پلو، ڪيئن وئين پرين وٽ؟
گهٽي تو سان ڪا ڪَئي، اڳيون يارَ سِياڻي.
پِرينءَ ڪِي تا پُڇيو، ڏيج دلاسو هاڻي.
ساري مون کي ڏيج سَنيها، الله ڪارڻ آڻي.
پِرين سندي پارَ ڏي، عاشق چو نہ اُماڻي.
ائين اڏامي اوڏهُون، "سچو" ساهَ سيباڻي.

ڪافي

٢

لؤن وڃِي ڪيئَن لايَم، پِرين نہ چاتُم پَرديسي!
پُرجهُيم ڪين سَهيلون،
تيلهان آڏو ڏک آيم.
ڏينهن گذريا غم تنهن جي ۾،
ڳالهہ جنهن جِي تي ڳايَم.
دانهون فريادون ڪَريان،
چو سِڪ "سچو" سيبايَم!

ڪافي

٣

لَؤن مون سان جا لايَوَ،
’يارَ، ويڙهي هِن ويهِي!
دردمنديءَ جِي دِلڙي، دلبر گهُوتَ اکين سان گهايَوَ
ڳالهه ڪَريان ڀِي ڪيهِي.
مُشتاقَن کي محب مارين ٿو، تَڪ اِهائي آيَوَ
جيهِي وٽيَوَ ڪَيَوَ تيهِي.
ڳالهه اِنهيءَ جِي سُڌ نه مون کي، پاڻ پِرين پُرجهايو
رمز ڳُجهِيءَ دل ريهِي.
پارؤن پنهنجي ڪيئي قاصِدَ، هِن ڏي هوتَ هلايَوَ
ڏيهه ڳَڏيا ڇَڻُ ڏيهي.
دل ”سچوءَ“ جي دلبر سائين، ديدن ساڻ دتاريو
نينهَن اوهانجڙي نيهِي.

ڪافي

۴

ڪيئي ڏک جا ڏينهنڙا لنگهايم،

سُڻ تون مُنهنجا سائين!

ڳالهيون ڪندي مون ڪيئي سِرَ تي ڏک جا مينهڙا وسايَم.

پرين اوهان جي پار جا، تي ڏهاڙِي پنڌڙا پُڇايم.

سِڪ اَوهان جي سُپرين، ميان سارا ڏِي سورَ سَلايم.

”سچل“ سي ڏِي آئيا، جَن لَئي فالان روز وجهايَم.

ڪافي

۵

تون تا پنهنجو پاڻَ پَساءِ،

شوقُ تنهنجو مون کي يار شتابي.

اَچي اکڙين ۾، جوڙي ويهِج جاءِ.

ناميا نانوَ ڏَٽِيءَ جي، پيرَ اَسان وٽ پاءِ.

اَڳي پوءِ پِي آسرو، هوت اَسان کي آهِ.

اَڄُ پِي واٽَ نهاريان، لالن تنهنجي لاءِ.

آءِ اگڻَ آسروند جي، ”سچوءَ“ ڪيم سِڪاءِ.

ڪافي

٦

هوتَ ڏِٺئِي هيڏي اِيندا،
ڪيئن ساتِي، مون ڪي سَچُ چَئو!
هُتئُون پَتِي پَڪَڙا، هِتِ ڪي آٽي اَڏيندا!
پنهنجي وڙؤن پاڻَ سان، هيءَ غريب گَڏيندا.
ڏگَ پائِي سي سُپرين، توڙياٽيءَ سان ٽيندا.
دردمند جي دل تي، دانَهه دستَ ڌريندا.
ڏوڙا طالعَ مون ٽِين، جڏهن ”سچو“ نانُو سڏيندا.

ڪافي

٢

يارَ پانڌي، ڙي ميان،

مِيَر ساٿِي، ڙي ميان،

ڪيچيڙا، ٻيليڙا، ڪڏهن اسان وٽ اِيندا!

هوندا اسان وٽ يارَ هميشہ، ڪِي ڏکَ ڏيئي پوءِ ويندا؟

اِهو اَتم آسرو، چوري تا نہ ڇڏيندا.

صاحب پنهنجي ساٿَ سان، هيءَ غَريب گڏيندا.

پَکا پنهنجا، چئو ڙي ساٿِي، ڪي هِت عَجيب اَڏيندا؟

”سچو“ توکي سُپرين، پاڻ اچي هَٿُ ڏيندا.

ڪافي

٨

تون آهين صاحب صورتَ جو، هِي آهه غلام تنهنجو؛

آهي ذوقُ شوقُ سُهٽا، مون کي مُدامُ تنهنجو.

جي آهن اصل اوهان جا، سي نا وسار جو، ميان،

مون تي آهي مُقرر، سائِين سلامُ تنهنجو.

راتو ڏينهنان روئڻ ۾، هنيَڙو اُداسُ هُيَڙو،

رهبر آڻي رساڻيو، پِريَم پيامُ تنهنجو.

دلگير تون مٿان ٿئين ڪر دور درد کي، ميان،

اول آخر اسان وٽ هوندو مَقام تنهنجو.

رد ڪر فنا فِڪر کي اُميدوار تِي رهُ،

هِت هُت يقين ڄاڻج، آهيان اِمام تنهنجو.

تون آهين اَصل اسان جو، آهيون اسين سي تنهنجا،

آهي قبول ڪُلِي "سچو" ڪلامُ تنهنجو.

ڪافي

٩

ڏي دلاسو دوست هڻ ڪي، اَصل تنهنجو آهہ، ميان!

هِٿ تي گُذاريان ڏينهڙا، سانولَ اوهان جي ساءِ، ميان.

غصو نہ ڪر غمناڪ سان، نا تہ حالَ هِڻَ هاءِ هاءِ، ميان.

دلبر اوهان جي در بنا، جاٽي نہ مُون ٻِي جاءِ، ميان،

جنهن ڪي نہ تنهنجي دوستي، آهي اُنهيءَ واءِ واءِ، ميان.

ڏسِي اسان جو حالڙو، تون پير اسان وٽ پاءِ، ميان،

پاڇِي وٺي هيءَ پانهنجو، لالَن پنهنجي ڳل لاءِ ميان.

مطلب اهو محبوب ڪر، طالب نہ هيئن تَرساءِ. ميان،

آهي دم اسان ديدارَ جو، ڪنهن وار تون ورساءِ، ميان.

راتو ڏينهان هُو تا تنهنجِيون، ڳالهيون ويٺو هِٿ ڳاءِ، ميان.

نيڻ ڪَڙُ نالي ڏٺيءَ جي، هي سگ "سچو" سَرچاءِ، ميان.

داستان پيو

١

پينرَ ڪِيئن پِنو، هِي جو نامو نيهَن جو؟
جيڪس خُمار ڏنو، هُو جو آيس عَجيبَن ڏنهُن.

٢

پڙهندي پرزو پرينءَ جو، پَلو ڪِيئن پِنوس؟
جيڪس خُمار ڏنوس، هُو جو آيس عَجيبَن ڏنهُن.

٣

روئِي زارو زارُ، پنو لِکِيُس پريَنءَ ڏي.
ڏِنس خَطَ خمارُ، اَوليءَ عبارَتِ ۾.

٤

آڻي عبارتَ، اَجا لِکڻ لِڳي پِرينءَ ڏي؛
روئندي پَريون رتَ، اوتڻ بَئِي اَکِيون.

٥

عبارت آڻي، اجا لِکڻ لِڳي پِرينءَ ڏي؛
دِيدن دردائي، اَچِي اوتيا اُتهين.

٦

نِيهُن منَجهؤن نامي، معلوم ٿيو محبوب کي،
تہ بہ پانڌي، پيغامي، وِرهُ وڌائڻ آئيو.

٧

آيو اوڏاهُون، اَڄ ساڄِي سلامن سان؛
ماريون ڙي مان هون، اها ويل نه وسري.

٨

نامو راتِ نيو، قاصد پار قَريب جي؛
پورن مَنجھ پيو، هُٿ وا چِيندڙ ورق جو.

٩

جارؤن لکيم جو، ڪاغذ قريبن ڏي؛
حقيقت جا حال جِي، وا چڙهَ ويتو ڪو؛
پڙهندي پَنو سو، تنهن کي اَنڌيون آئيون.

١٠

عريضو آٽي، ڏنو قاصد قريبَن جو؛
هن ويلي هاٽي، هِيءُ سِر ڪَريان صدقو.

١١

نامو نيندي ئي قاصد واٿَ ڪِري پيو،
تنهن ويلي ويندي ئي، ورهَ وڪوڙيو نڪٽيان.

١٢

پڙهندي پرزو ئِي، وا چِيندڙ وهلور ويو؛
لِڱين لَرزو ئِي، اَچِي پيس اوچتو.

١٣

قاصِدُ ايندي ئي، پيو شوڪارن ۾؛
نياپا ڏيندي ئي، ساڻِيءَ ساهُ مَٽي ويو.

١٤

نامو سارو نيهَن، جو پُڙ لِکيو سَڄُڻين؛
راتہ برابر ڏِينهَن، مون کي گوندر گذري.

١٥

ڪا جا ڪتابَتَ، لِکِجي آئِي پرينءَ ڏَنهُن؛
"سچو" سا ثابتہ، مون هون واچَڻ نہ ٿِئي.

١٦

پَني ۾ پيغامَ، ڪي لِکي مُڪا سَڄڻين؛
سي نہ سمجهن عامَ، جي آهن مَنجه اشارتان.

١٧

ڪِي جو لِکيائون، پني مَنجه پريتہ جو؛
اُهو پَسِي آئون، بيخود ٿِيَڙس سَرتيون.

١٨

ساڻِي ٿِي سونهون، واچِيندو وَرَق کي؛
سو مَنجه مطالع مون هون، خونِي خط پِرينءَ جو.

١٩

لِڪُيون لَسَ لَڙهان، ساجَن سَلامَن جون،
اهو پُرزو پاڻ پَڙهان، ٻُڌايان نہ ٻين کي.

٢٠

مُنجان ڪِيئن لِکِي، ڪِتابتے قريبَ ڏي؛
متان ساٿِي واٽَ سِکِي، ٻڌائِي ٻين کي.

٢١

مـــون ڏنهن اَج لِکِي، جانيءَ جدائِيءَ مَؤن،
ڪنئون ترار تِکي، هُئِي ڪتابَتے قريب جِي.

٢٢

لَڙهان لَسَ لِکيون، پِرينءَ پيغامن جون؛
سي رقيب سِکيُون، تہ ٻڌائي ٻين کي!

٢٣

رَتے اکين رويو، تِي ساٿِيءَ سَنيهڙا ڏئي؛
نَهريون نچويو، جارؤن جَرُ هاري گهٽو.

٢٤

نِچوئِيندي نُنهَن، تِي پاٽي ڪَدِي پدرو؛
وجهي ساٿِيءَ سُنهَن، تہ ’تون ڏيج سِجدو سَچُٽين‘.

ڪافي

١

ڪوڙِي ڪَيئِي ڳالھ پنھنجِي،
ڪالھ ڪانگا جا چَيئي مون کي!
جيڪُس ڪِين ڪي ڏُر وئين تون،
واٽَ ڏسِي مُوتيين آھنجِي.
عجيبن جي آڏو وري تو،
ڪَچِي ڪَئِي سا ڪنھن جي!
وري برار وئُون اوڏانھين،
سائِين ڪندو شال سَھنجِي.
تنھن کي سوئِي توڙ رساڻي،
وٺي جو دامَن ڪنھن جِي.
اَصل لاڪُون ”سچوءَ“ سَيائِي،
طاعت مَچِي آھي تُنھنجِي.

ڪافي

۲

پِرينءَ هِي پيغامَ، ساري ساٿيا ڏيجو!
پانهون پڏِي يارَ سَچَڻ کي، ڏيجو سي سَوَ سَلام!
’ڪڏهن ڪندؤ پارِ اَسان جي، اچڻ جا اَنجام‘!
’درِ اوهان جي يارَ رَسڻ رِيءَ، ٿِئي نہ طلب تمام.
’شوقَ اَوهان جي شورُ مَچايو، ڪياسين هُل هَنگام.
جيهو تيهو آهي اَصل کؤن، ”سچو“ سو گولو غلام.

ڪافي

٣

آءُ اصلَ ڪؤن جو آهيان، گولو غلام تنهنجو!

مون سان وعدو ڪيَڙئي، ويهي، ڪالهه پَڪي هنَ پيهِي،

ناهيان ڏور اوهان ڪَؤن ڏيهِي، ڪن لايان ڪلام تُنهنجو.

تنهن ڏينهن لاڪون اَڄُ تائين، منهنجو ساهُ سِڪي ٿو سائِين،

پيو اوچتو هَنڌَائين، هن دل کي دام تنهنجو.

چئڏ سيي لاڳاپا لاهي، اهو وچڻ تہ واجب ناهي،

اِهو فرض اسان تي آهي، سجدو سلامُ تنهنجو.

ڏايا خوني نيڻ خماريئي، سي ڏاڙي ڪارڻ ڏاريئي،

نيٽَن سان مُلڪَ ماريِئي، هر جا حُڪام تنهنجو.

آئِي سائينءَ ڏهون وراٽِي، بيا خيال ويا اُڪاٽِي،

تون تہ سرور نبي سُڀاٽِي، ”سچو“، آهي امامُ تُنهنجو.

ڪافي

۴

اَج تا خبران آيون، دوستءَ اَوهان جي ديسئون!
وري وسائيندو سِگهڙو،
جاني سو پنهنجيون جايون جايون.
تہ ڪَرَ ويندين نِڪري،
هيئن پُلي ڪينَ پانيون پانيون.
ڏکُ وڏوئِي ڏيلَ منهنجي کي،
وئين تون لالن لايُون لايُون.
راتو ڏينهان روحَ پنهنجي سان،
ڳالهيون سنديوَ تا ڳايون ڳايون.
اَچڻ اوهان جوُن، طَرفءَ ”سچوءَ“،
جي، شالَ وري ٿِين وايون وايون.

ڪافي

٥

منهنجي اِگهين لِڳي، نہ تہ هاڻي لِڳي،

دل، اَلو، اَلو، تنهن يار سان!

روز اَزل ڪؤن اکيون لايون سي، دوستَ مٿي دلدار سان.

ڪيئِي داناءَ ديوانا ڪيائِين، چشمن جي چَمڪارَ سان.

دوستَن جي در اَچي پيَس، اَصل سَچي اِعتبار سان.

جيڪي ٿئي ٿو جوش وارن سان، سو نہ ٿئي هُشيارَ سان.

ناز نياز جي نيهَن وارن ڪي، تَهہ ڪيو تَلوار سان.

سِرُ ”سچوءَ“ ڪيو صدقي سائِين، عقل چَڏي اقرار سان.

ڪافي

٦

آهي اَنهن اکين کي خاصو خمار تنهنجو!
ويٺو وٺِي آهيان هِتي، ڪامل قرار تُنهنجو!
هن کي اوهان جي ٻاجهون آهي نہ ماڙ ڪائِي،
هِي تا غريب آهي، اُميدوار تنهنجو.
”تِيءُ پاڻَ ڪان پَري تون“ فرمائيو اوهان جو،
آهي جميل اَصل کؤن هي اعتبار تنهنجو.
هِنَ تي ڪَرم وڏو ڪيُو، جو درد دل ٻچايُوَ،
ساريان لطف سنياريان، نِي بيشمار تنهنجو.
چاهَون تِيو اَوهان جو، دامن لڳي جو آهي،
”سچو“ غلام چاٽي، جو داغدار تنهنجو.

ڪافي

٦

لنگهي ويون ڪالهه قطارون،
ڪونجڙين جو ڪيچ وٽن ڏنهُن، ميان!
ڪنديون ويون ڪيچَ ڏي،
ميان الا! طرحين طرحين تَنوارون.
ويچاريون، ميان الا، ولَرَ ڪيو وڙڪَن،
ڦُٽِي تيون سي ڦارون.
ولَرين ڪونجَڙيون، ميان الا،
ڪنهن اَندوهَ اُڏاريون.
اُنهن جي افسوسَ جون، ميان الا،
پونديون ويون پچارون.
اُتَن ڳانا پيتَ جا، ميان الا،
موتين مَڙهيون مَهارون.
"سچو" هليو سوز ۾، ميان الا،
لاهِي لوڪَ مَيارون.

ڪافي

٨

ڳلِي ڳلِي مون تي ڳولِي ڳولِي،
يارَ سچَڻَ تنهنجي ڪارڻ!
ڇڏي لاڳاپا لوڪَ جا، اسان تا پانهپَ پولِي.
تيَس ديوانِي دوستَ اوهان لئ، ڪري ڇيهاڙيون ڇولِي.
اچِي اَچانڪ اندر اسان جِي، حُبَ مچائِي هولِي.
اصل لاڪُون آهي اوهان جِي، هيءَ غريبِ سا گولي.

ڪافي

٩

مون وٽ يارَ پيارا، آءُ تُون پاڻُ سُجاڻِي!
حال مڙيوئي معلوم توکي،
دنيا سا ڪوڙ ڪهاڻي، آءُ تون پاڻ سُجاڻِي.
ٿيندِيَس گولِي، در در ڳولِي،
جانب ڪاڻِ جوڳياڻي، آءُ تون پاڻ سُجاڻِي.
سِڪندي تو لئه سُهڻَل سائين،
روئندي سا رات وهاڻِي، آءُ تون پاڻ سُجاڻِي.
"سَچلُ" آکي سَهي ڪِيتو سي،
پِرتِ جي ناهه پڄاڻي، آءُ تون پاڻ سُجاڻِي.

داستان ٽيون

۱

ڪــــي جـــو لکيائين، ســو مُلان وچِي وا چيو؛
هڪ سِٽَ پڙهيائين، ٻِيءَ سِٽَ سُڌڪن ۾ پيو.

۲

ڪي جو مُحبِ لِکيو، سو مُلان وا چڻ نہ آئيو؛
پَر هُئڙو اڳے سُکيو، جنهن مطالع نہ ڪيو.

۳

ڪوليو ڏئي خطُ، آيس جو عجيب ڏنهُن؛
روئي اکين رتَ، ڪري مطالع من سان.

۴

پُرزو پڙهڻ آئيو، اُتي مُلان مَسيت منجهاءُ؛
سُورن سندو ساءُ، آيُس سَيڪنهن سِٽَ مَون.

۵

هِڪ سِٽَ پڙهيائين، تنهن ٻي وا چڻ نہ ٿئي؛
اِئين اُتائِين، تہ هيءَ چَر جيري نہ جهليان.

٦

نامي مَون نِروار، ٿِي هيءَ جرَ جيري سَندي؛
تنهن پَلڪ پڙهڻ وارَ، ٿيو سَڙي ڪارو ڪنگرو.

٧

رقعي منجهان رازُ، مڙيوئِي معلوم ٿيو؛
تنهين منجهه نيازُ، طرحين طَرح لِکيو.

٨

پهرينءَ سِٽ سَماءُ، ڏنو وا چِيندڙ کي؛
اُنِهيءَ خطَ منجهاءُ، چِپِيون چيري ڪڍيون.

٩

ڏوڙو ڏک پيوس، پَني جي پَڙهڻ سان؛
وچئون ساهُ ويوس، هَي هَي ڪندي ڪاڪيون.

١٠

جو نامَن منجهه لِکيو، سا هُئي چيري جِي چَر؛
منجهون سيڪ شهر، وا چيندڙ ڪونہ لَيِي.

١١

پَنو ڪيرُ پَڙهي، جو پُڙ مُکو سچَٽين؛
لکيو منجهه لَڙهي، متان بُڌندڙ بِڏِي مَري.

١٢

وا چيو جنهن ورقُ، جو پُڙ لکيو سَچَٽين؛
سو جَڙ ٿيو غرقُ، دردن جي درياهہ ۾.

١٣

سگھي ڪيرُ پڙھي، ھو جو نامو نِيھَن جو؛
سِرئون سِر چڙھي، موجَ متو تنھن ناھِ ڪو.

١۴

وٺِي خطُ ھليو، ساٿِي سلامن جو؛
وڃَ ئي منجھ جھليو، ورھـَ ڪُوڙيو واٽ تي.

١۵

وٺِي ھليو خطُ، پانڌي پار پرينءَ جي؛
روئِي روئي رتُ، تنھن ھلندي حال وجائيو.

١٦

آلو ھُيڙو عشق جو، سو ساٿيءَ ساڻ نِيو؛
اُھو ڪامِي پاڻ پيو، جو ھو خونِي خط پرِينءَ جو.

١٧

ھُن پانيو نامو، پر شعلو ھُئَڙو شوقَ جو؛
جِندُ سارو جامو، تنھن جو سيـ سڙِي پيو.

١٨

پِريَن ڏانهه نيو، تنهن کو خط خَبَر جو؛

پڙهندي ڏسُ هِنيو، تنهن ڦڙڪندي ڦاٽِي پيو.

١٩

ڪو نامو نيهَن نِئين، پِريان سندي پارَ ڏي؛

هَلي ساڻ هِئين، مانَ اُنهن کي ارمان ٽِيئي!

٢٠

رهبر روانو ٿيو، پريان جي پارَ ڏي؛

شَل پهچي پَروانو، سلامت کي سَجِڻين!

ڪافي

١

اوري ڪانگل آءُ،
ڪِيئن جِي خبر ڏي ڪاءُ!
پريان سَندي پارَ جو، لهي اڄُ سَماءُ.
ڳالهِن تنهُجِن مؤن سَريرَ ڪي، اچي منهنجي ساءُ.
مُنهنجو ٿئي هِتِ ڪينڪِي، ڀاجهون هوتَ هَلاءُ.
سُورَن ڪارڻ سُڻ ڙي ساٿِي، جيڪُس جَٽيم ماءُ.
”سچو“ دوستَن جي دَرَ جو، اَصلون آهه غريب گَداءُ.

ڪافي

٢

اَڄ سَجَڻ پاڻ اِيندئِي،
جَن لَئي نِهاريَئي تي واتان!
مَتان لاهين آسرو، حال ڀائِي اچِي ڏِيندَئي.
عجيبن جي اچڻ جون، مُبارڪون ڏيندَئي.
پَڪا پَڪن سامُهان، آٿي دوستَ اَڏيندئِي.
مَتان ماندي تون ٿِئين، گوشي پاڻ گَڏيندئي.
توکي جاٿِي پانهنجو، ”سَچو“ ياءُ سَڏيندئي.

ڪافي

٣

پانڌِي پيغامَ پُهچاءِ، مُنهنجا محبن ڪي، ميان!
اَڪَڙين ڪي اصل ايڏنهن جو، وڏو اوسِيڙو آهـِ.
ڏاها وڃج ڏيهـَ اُنهِيءَ ڏي، جاتي جانِبَ جاءِ.
اَداڙي ساتِي پارَون اسان، پاندُ ڳچيءَ ۾ پاءِ.
راتو ڏينهان آهي ڏهاڙيون، هِنيَڙي ڪي هاءِ هاءِ.
دوستَن سَندي درَ جو، اَصلون "سچو" سگـ سَڏاءِ.

ڪافي

٤

منهنجا واقفَ يارَ،
سدائِين تون جِيئندين!
راتو ڏينهان روح منهنجي ڪي، تنهنجِي سارَ سَنيارَ.
تُحفو هِن ڪي آهي اهوئِي، تنهن جي پيرن جِي پيزار.
اَچڻَ اوهان جي جِي وينا وجهايون، فقيرن ڪَون قار.
ڳالهيون سَنديُوَ ساريو، "سَچوءَ" ڪي اچي تِي اُڃنگار.

ڪافي

٥

ياد مونکي اُهي آيون، وو
يارَ ڪَيئِي ڳُجهِيون جي ڳالهڙيون!
اوهان جي پِيي، وو، اَچڻَ جون، تيون وَري هٿِ وايون.
دردمنديءَ جي، وو، دِل کي، وِرهَ وجي ڪِي لايُون.
نانوَ سائِينءَ جي سُهڻا سائين، چِتُ نـ وَڃُ مُون تان چايُون.
آءُ تا ڏينهَڙا گڏ گذاريون، هِٿ وينا وِرهَ وَسايون.
ڏوهَن "سچوءَ" جن ڏي نـ ڏسو، هِتِ تا سَندوَ سَڏايون.

ڪافي

٦

پورَ پِرينءَ جي هَي ماريان،
عِشق سَڄَڻ جي چاڙهيان!
دوستہ بنان درماندِي، دَمُ هِتي ڪِيئن گھاريان.
سِرُ سَڄَڻَ تَون صدقي، واريو آءٌ واريان.
ڳالهيون ڳُجهَ اَندرَ جون، آءٌ پِرين سان پاڙيان.
سِگھو موتِج سپرين، ڏهاڙيُون ويٺِي نهاريان.
محڪم محبتہ وِڌيون، جاڙيءَ متي جاريان.
هو جي ڪَيَم پاڻ سان، ڳالهين اُنهنِ ڳاريان.
مَجلِس محبوَبَن جِي، ساعتہ ساعتہ ساريان.
”سچيڏنا“ ساهڙَ ريءَ، ڏَمَ مِڙيئِي ڏاريان.

ڪافي

٢

ٻن جِيَڻ مُنهنجو جيڏيون، سُکَ ڪيها سَچَڻ ري!
سُکَن وڌيَس سَرتيون، آءُ پِريَن ڪانءُ پَري.
ڏُکَ چڱيرا دوستَ جا، جي قادر ڪَرم ڪَري.
سوئِي عاشق ڪوٺجي، جو محبتَ مَنجهِ مري.
ڪاڪيون مون کي ڪِينڪِي، تي ساجَن ريءَ سَري.
جيڪا اَديون عشقَ جي، آئِي هيٺ اَري.
تَنهن جان جُٺو قربان ڪَيو، زُدَون مَنجهِ ذري.
"سچو" سوز اُنهن جي، ٻاري منجهِ ٻَري.

ڪافي

٨

هوت ڪڏهن هِتي اِيندو؟
ڪَهُ ڪانگا ڪَل ڏي ڪا!
چئه ڪِي ويهَندو هتهين، ڪِي ساڻ نماڻِي نيندو؟
هيڪندِ اَچي هوتُ مُون، هِن تَڪيءَ سان ٿيندو.
پاڻُ پنهنجو سُپرين، ساڻ غَريبِ گَڏيندو.
پَڪا پاڇاڻين کي، اوڏا يارُ اڏيندو.
هوتُ پنهنجا هَٿڙَ، هن ڏکيءَ کي ڏيندو.
سَنگَتِ پنهنجيءَ سُپرين، ”سچوءَ“ کي به سڏيندو.

ڪافي

٩

زار روئِي ڪيم زاري،
دوستَ ڙي توريءَ تا نہ سَري.
محبت تنهنجي، وو، ڪِيَس مستانِي، بارُ بِرهُ جو باري،
دوستَ ڙي چوي لوڪ چَري.
هِن بنديءَ کي، وو، بخش بلوچا سائين، هوت اَچِي هڪ واري،
دوست ڙي سَندءِ ذوقَ ذري.
ميلائي لَڳي، وو، محب اَوهان جي، واجھ وجهي ويچاري،
دوست ڙي وجان تا مَ مَري.
آهي مِڙيوئِي، وو، توکي معلوم سائين، حال حقيقت ساري،
دوست ڙي وج مَ يار وري.
جيڪِي آهين، وو، سو تا تون هين سائين، حڪم سندءِ آهي جاري،
دوست ڙي پيڙم خَبر کَري.
”سچو“ آهي، وو، اَوهان جو سائين، ڏجو تنهن دلداري،
دوست ڙي وڃن ڳَچَ ڳَري.

داستان چوٿون

١

ڪاغَذ لکي ڪالَ، مُڪم جو محبوبَ ڏي؛
ڳالهيون سنديون حالَ، ٿِينديون پڙهڻ مان پڌريون.

٢

آيو راتِ رقمُ، مون ڏي محبوبن جو،
تہ ’دوستيءَ وارو دم، ڪڏهن تون نہ وسارئين‘.

٣

لکيو موتي مُون، ڪاغذ قريبن ڏي،
’اَتَم تون هِي تون، ٻئي جو ناهم آسرو‘.

٤

حَبيبن ڏانهُن هِيئن، اَديون لِکجي آئيو،
تہ ’تون مون سان جيئن، آءٌ تيئن تو سان آهيان‘.

٥

نَئون لِکيو آيوم، پريان سندي پار ڏنهن؛
سو لُونءِ پَريو لايومِ، وٺِي حال هيانوَ سان.

٦

جيڪر لِکي موڪليان، هَي خط هزارين؛
پڙهي مانَ مهنجا پِرين، هِي سگ سنياريِن؛
شَل وار نہ وسارين، اهو اَتَم آسرو!

٧

لکي خط مُنجان، هِي پريان سندي پارَ ڏي؛
تہ 'منهنجون لکے هُجان توسان آهن تو جيئن'.

٨

پانڌي پَهچائي، ورُ عَريضو عجيبَ ڏي؛
قاصِد ڪونچائي، متان سورَ وجهين ساهَ کي.

٩

چَئو ڪِيم تِکو، مون کي پارئون پرينءَ جي؛
سرتيون سيے سِکو، جيڪر لائڻ لُونءَ ڙي.

١٠

ليلائيندو آئيو، پانڌي اَڄُ پَراءِ؛
ورتس دردَ ڏُراءِ، جو مَتے وجائي آئِيو.

١١

اَڳيَئون مُحبَ مَنِي، متان ڪا منهنجي ڪَرين؛
وهندو ورُ وٺي، ساٿِي خبر کِيئڻِ جي.

١٢

وڃِي ڏيهہ ڏٺو، ڪِي تو سندو سڄڻين!
چڱِيءَ طرح چِٺو، پانڌِي ڏنئِي پِرينءَ کي؟

١٣

سوزَ پري سِڪَ جا هُئِي، سا ساٽِي ڪين سِڪيو؛
تہ مٿان ڏئِي، لَهسَ لِکيو، جو پڙ مُکو سڄٽين.

١٤

سندو رازَ رقعو، آيو جو عجيبَ ڏنهُن؛
سا سِڪَ پڙهندي سَريتون، ڳالهائڻ چڱُو؛
عاشقَ جي ارواح کي، جڻ لڳو تِير تُکو؛
مون ڏي مُحب مُکو، جڻ ساٽِي سلامَن جو.

١٥

حَبيبَن هيڪارَ، آئين وِري موٽئيين؛
پاپِيهَلَ پيهارَ، اَچي ويهہ اکين تي.

١٦

وري ڪانگ وريو، پريان سندي پارَ ڏنهن؛
لامين لِڳي لُونءِ جو، تنهن ڏاڍو سُر پريو؛
ڪاڪيون ڪِن ڪريو، جو تو ڏئي سنيهو سَڄَٽان.

١٧

سنيها ساري، منهنجا چَوي محبوبَ کي؛
’پرين تُنهنجي پارَ جِي مدت مون وٹماري؛
’مُنج ڏهاڙي مون مَٺين، اهو ڏاهو ڏياري؛
’مَرُ سِگهَڙو سَنياري، ڏئي سِڪ سَنِيهڙا‘.

١٨

سنيهو سان سُورَ، چوي تو چهنبَ سان؛
پَون پاڙيچن پُور، ٻولِي ٻُڌي تَنهن جي.

ڪافي

١

آءُ ڪانگا ڪا پرين جي ڳالھ ڪَر
وعدو ڪَيُئِي ڪالھَ سو پَرحال ڪر!
ڪِيئن ڏنو تو دوست منهنجو ديس ۾،
خوش ڏنو هو ئي يار ڪهڙي ويس ۾؟
سا خَبر مون سان وري في الحال ڪر.
ڪِي پُڇيائون خَبر مهنجي حالَ جي،
ڪي ڪَيَئي آگاهہ هِن احوالَ جِي،
سو مون سان ڏاها اِهو اَحوال ڪَر.
هت فراقَ آهي ماريو، مان ٻيو ڇا چوان،
سور منهنجي ساهہَ کي نِت نِت نوان،
آءُ ادا خاطر مهنجِي خوشحال ڪَر.
ڪِي اُڏاڻو هُئين پرينءَ جي پارَ ڏي،
ڪِي نياپا هِي نِيا هُئي يار ڏي؟
ڪا مَدد مُنهنجِي ادا الحال ڪر.
دوستن جي منجھ حضور حاضر ٿئين،
زاغ زاريءَ مَون نياپا هي نِئين،
لِڳ سائينءَ سارو، ”سچوءَ جو سوال ڪَر.

ڪافي

٢

اي پِرين تُون پاڙ پنهنجا، قولَ جي تو ڪالهه ڪيا!
مَنجهه جدائِيءَ تانهنجي، هِتِ اَسان هِي حال ڪيا.
مون تا مِلڻَ لئہ تانهنجي، ڪوڙين ڪهڙا تي خيال ڪيا.
حالَ مُنهنجي ڪي ڏسي، ڪيئن پِلا تو يالَ ڪيا.
سڏ ”سچوءَ“ سڪ سوزَ مون، جاني اوهان ڪي جالَ ڪيا.

ڪافي

٣

مُنهنجو هاڻي مون وٽ اِيندو، هاريون واقفہ حالَ جو!
ڪينَ چڏيندو چَپَرين، نال نِماڻي نيندو.
شالَ مقام مُئِيءَ جو، تَر وِچِي نِي ٽيندو.
درسن سندو دائما، ڏاڻ ڏکيءَ کي ڏيندو.
”سچو“ پار پرينءَ جي، وره وارو ڪو ويندو.

ڪافي

۴

هِن غريبَ جو حالُ، توکي مَعلوم آهي!
صدقي ڪنديَس سِر سائِين تون، ٻيو سڀ مِلڪ ۽ مالُ.
دوستَ اَوهان ريءَ ديس ۾، جيَڻ آهي جنجالُ.
چَئي ٻُڌايان ڪيترو، آرياڻي اَحوالُ.
مَج "سچوءَ" جو سُپرين، سائينءَ لڳي سوال.

ڪافي

۵

پرديسِي گَڏيا دوستَ لَتو هِجر هلاڪِي،
آيا اڱڻ مُنهنجي، جن ڪيو هو فراقِي.
جَن ڪاڻِ سڪيَس سالَ، ويٺي واٽڙين تي،
مون ساڻ اَچِي پاڻ، تيا محبَ ملاقِي.
پَرديس لَڳ مون تي، پانڌي روز پڇايا،
مون کي ڪانہ پَئي خَبرَ، اَچِي سي تيم اوطاقِي.
پيغامَ پَهرِيئون پانڌن هَٿ پاڻ مُڪائون تي،
هاڻي هڪُ تيا مون سان، جي يارَ هئا ياڪِي.
آهي سَڳ "سچو" دوستَ جي در جو اصلَ ڪَون،
تنهين ڏيَڻ ڏوراپو، ناهي مَستُ ميثاقِي.

ڪافي

٦

تون تا وسين مُنهنجي مَن،
ميان تو کي چَئِي پڏايان چا!
هوتَ سنديوَ آءُ حاضِري، پيون سي ڏنڙَم پَن.
مقصد منهنجو تون ٿئين، پيا ڪَعبي نيتَ ڪَن.
آءُ گهٽو گهورِي تَن جِي، ڪيو سرُ صدقي جن.
عرضَ الاهُون عاجزن، ڪوهُ نـ ڪرين ڪَن.
اَڪيُن عامُ نـ آوُڙي، تو کي جانِي ڏِنو جَن،
آهي ”سچوءَ“ کي سدا طَلَبَ توهان جِي تن.

ڪافي

٧

يارَ اسان کي ٿيون مارين،
تنهنجيون اَلغرضايون!
انهُون دانهُن تي، سائين هِي ڪميٽيون ڪارين.
باهيون تنهنجي بِرهَ جيون، پارڻَ دل ۾ پارين.
ڪِيئَن جو ڏنئون خَبران: ”سچو“ تو هُتِ سارين.

ڪافي

٨

جڏهن پرِيَن پاتيم جهاتِي،
تڏهن حاجَت ناهي حج جي!
اَچڻ سانُ اُنهن جي يارو، عشقَ ڪئِي اثباتي.
سيي ڪجهه تيڙم حالون محرم وسريَم ذڪر ذاتِي.
چوريءَ چوريءَ يار سَچڻ سان، ڏس ”سچو“ دل قاتي.

ڪافي

٩

دوستَ تُنهنجي در جي،

هيءَ ڳالهه آءٌ ڪنهن سان ڪريان!

ڇڏ پِرين پَرڏيهُ تون،

ميان، ڏکَ اَوهان ٻاجهون ڏريان.

دوستَ رهه هِن ديس ۾،

ميان، سرُ منجهُون سوُرن پَريان.

لَڪَ سَيَئِي ويٺي لنگهيَس،

ميان، پوريم اوريان پَريان.

ساڻ چرخي چتَ جي،

ميان، ورهَ جا ڌاڳا وريان.

سِرُ ”سچو“ چَوي پانهنجو،

ميان، دوستَ تو آڏو ڌريان.

داستان پنجون

١

ڏار چڙهِي ڏاهي، ڪِي جو چيو چُهنب سان؛
اِهو مون آهي، آڏرُ ڙِي اَرواح کي.

٢

ڏاهو ڏار چڙهِي، لَسين تو لاتيون ڪري؛
ڪو نئون سبق پڙهي، اَڄ پڻ آيو اوڏنهون.

٣

ڏاهو مَتي ڏارَ، عجب اڄ لاتيون ڪري؛
تو "سچو" ڏئي سنيارَ، پريان سندي پارَ جِي.

٤

ڏاهو ڏار چڙهِي ڪري، ڪِي تو چهنب ساڻ چوي؛
اَديون سيجي اُهي، آهيو ٻُڌڻ واريون.

٥

چهنبَ ساڻ چوي، ڪِي پيو ڪانگل ڪاڪيون؛
پورن مَنجهه پَوي، تو سُٽِي ساهُ سنهيڙو.

٦

مُحبن ڏنهن مَسين اڄ پڻ ڪانگل آئيو؛
لاتيون واهَ لَسين، ڏاهو ڏار چڙهِي ڪري.

٧

لاتيون ڪنديئي، ڪانگو هيٺ ڪري پيو؛
هَي هَي هَنڌيئِي، ساتيءَ ساه متي ويو!

٨

ڪَهيو هِيئن ڪانگي، آئون چيائين چهنبَ سان؛
تہ ’سچڻ ڪنهن سانگي، وري ايندءِ اُتهِين‘.

٩

چهُنب ساڻ چيِئي، ڪا جا ڪانگل ڳالهڙي؛
ساري آتڻ سان انهيءَ، ڪَهڙي ڏِسُ ڪَئِي؛
پُورن منجهه پيِئي، سيج ڪنهن اَئڻ ڦٽو ڪيو.

١٠

ڏاهي چڙهي ڏار تي، ڪا جا لتِي لاتِ؛
ڏکے ڏنائين سيج کي، وائِي آٽي واتِ؛
پَيون ۾ هيهاتِ، آتڻ واريون اُتهين.

١١

ڏاهو چڙهي ڏارَ تي، ڪري هيءُ مذڪور؛
سنيهَن ۾ سورُ، چوي تو چهنب سان.

١٢

سُٽو سنِيها سَرتيون، تو چڙهيو ڏارَ ڏئي؛
سارو ساهُ نئي، تو نازڪ نِياپَن سان.

١٣

ڏاھو ڏارَ متي چڙھيو، تو ڪري بِرہَ بيانُ؛
آتڻ تي احسانُ، ڪري ڪلامن ساڻ تو.

١۴

ڏاھيون سڀ ڏسو، جو آيو ھانگ قريبَ ڏنھُن؛
وڃي جان جٺو، نيو نياپَن ساڻ تو.

١۵

وتيون ۾ ويڙھي، تو ھاريون ھانگ وھائي؛
روحُ نئين ريڙھي، سڀ ھنھن جو سرتيون.

١٦

ريڙھيون روح نئين، پَسو سَڀ جو پاڻ ڏي؛
سنيھا جي سَچِٽان، سي چڙھيو ڏار ڏئي؛
آتَڻ ۾ افسوس ٿيو، تنھن جي پيرَ پِئي؛
ھَتي سگھي ھانھا، ڪَوُن وھلور وِھي؛
ڪھِڙيءَ طرح ٿئي، وري سَنباھو سرَتئين!

١٧

ويس تَندُ چِچِي، پَھو پتِ ڪري پيو؛
سُٽِي سَنيھا نيھن جا، پَئِي جھوريءَ منجھ جھچِي؛
اِنھيءَ يَتِ يچِي، پيسَ روئندي ڪپڙا.

١٨

ويڙهي وتندي ئِي، ڪانگي قهر ڪمائيو؛
ڪاڪيون ڪتندي ئي. پَيم پورُ پريان جو.

١٩

صدقي ساهُ ڪريان، هِنَ ڪانگِي تَون ڪاڪيون؛
جي ڏئي سنيها سَڄَڻان، سي سانيي ساه ڌريان؛
پلي پيرَ پَريان، اُنَهيءَ ويلي اوڏهِين.

٢٠

آڻي ڪانگَ ڏنياس، ڪتابَت قرَيبَ جِي؛
پَهو ڪتيندي پَٽَ پِيُس، چوهون تَند چِتُياس؛
پيچون پيچ ٿياس، روئندي چولي چِڪَ ۾.

٢١

هَلِي ڪانگي هِڪَ، ڪا جا ڪَيس ڳالهڙِي؛
تنهن مامَ پُڌڻ سان روئندي، چولِي ڪيائين چِڪَ؛
سَنيهي مَون سِڪَ، پاڙهِي ڪيائين پڌري.

٢٢

ڏاهي چڙهي ڏارَ تي، ڪا بولي هيءَ پولِي؛
سا پُڌي روئِي رتَ سان، چِڪَ تيس چولِي؛
چڻ هنيڙي ۾ هولِي، تنهن آڻي هِندن جي هنئي.

٢٣

سَچڻ ڏنهُن سَنيههَ، تنهن آٽي آتڻ ۾ ڏنا؛
چڻ ڏنائين سَين کي، چُريءَ ٻاجهون چيههَ؛
ڏکے پَريائين ڏيهه، ماريو اِنهيءَ مام سان.

٢٤

سُٽو سَنيهه سَيي، ماريون مَحبوبن جا؛
لَکن مَٽجهه لَيي، ڪا سوُرائِتي سارَ سان.

ڪافي
١

آءُ تا ڪالَھہ اُڏامِي، وچي پَيَس پرين وٽ!
ھٿ قبوليم تَنھن جِي حلقہ بگوش غلامِي.
مِھر متو ئِي ناہ ڪو، عاشقَ تِج تون آرامِي.
اصل لاڪُون اُن جو، ھِي پاڄِي آھي پيغامِي.
ويَس برابر اوڏھِين، ويٺيس ڪين وسامِي.
مونکي ڪيائون پنھنجو، ”سچو“ يار سلامِي.

ڪافي
٢

ڪڏھن اِيندين ھِڪُ ٽِيندين،
نٿ نھاريُون سنديَئِي واٽڙيُون!
سانوَلَ ڪنھين سانگَ سان، اگڻ اسان جي ايندين.
اِھو اٿئون آسرو، بَديون تا بخشيندين.
ڪَنھين ڏينھن ھِن ڏکيءَ کي، دوسٽ دلاسو ڏيندين.
پرين نيندين پاڻَ سان، ڇَپَر تا نہ ڇڏيندين.
توري گھٽي ڏينھَڙي، گولِي ساڻ گڏيندين.
پَکا پَکن سامُھون، اوري آٽي اڏيندين.
سو ڏينھُن ٽيندو ڪھڙو، ”سچو“ ڪري سڏيندين!

ڪافي

۳

مَنُ موهي منهنجا جانِي،
گهٽا لايَئِي ڏينهڙَا!
صورتُ تنهنجي سُپرين، مورتَ ڪئِي مَستانِي.
پرِين اوهان جي پار جو، گوندر تيو گُذرانِي.
روز اَزل ڪَون ڏنُوَ اسان کي، نيهن پنهنجو نِيشانِي.
اڱڻ اسان جي آءُ پيارا، محب ڪريان مهمانِي.
پيريءَ جا ”سچو“ ڏينهن وسارج، تيئِي جَمالُ جوانِي!

ڪافي

۴

يارَ سچڻ ڪيئن سَرِي، تو کي اَسان پاجهون!
اسان نِماڻَن ڏي سهٽا سائين، دوستَ نِهارِج وري.
توکي قدر ناهي ڪو، پَلو، چيتڪ ڪِيڙس چَري.
اَچي ”سَچوءَ“ جِي ايڏهين، سَندي دزَ ذِري.

ڪافي

۵

ياد مون کي اَڄُ پيون،
مِٺيون ڳالهيون سُهڻا تُنهنجيون!
رهيون آهن روحَ منهنجي ۾، ڪين وسرِي سي ويون.
ويٺا ڏسون ٿا واٽ اوهان جي، دوسَتَ دلاسو ڪو ڏيون.
”سچو“ آهي سَگ تنهنجي جو، ميان نالِ نِباهي سو نِيون.

ڪافي

٦

مون سان تو ڪَيون ڪيون، سُهڻا اُهي ڳالِهيون ڳالِهيون!
سي نہ وڃن وسري، پلو ميان،
چڱيون اَوهان جي چَيون چَيون.
اوهان پاڇهوُن سُپرين، ميان،
نِيهن وهايون نَيون نَيون.
لِڪُون ڪيون سين لوڪَ کَون، پلو ميان،
پَڌر اُهي اَڄ پَيون پَيون.
ڳجهيون سي ڳالهيون يارَ ”سچوءَ“ کَون،
ڪين وسري سي ويون ويون.

ڪافي

٨

آءٌ تا تنهنجِڙي آهيان، يار مون کي ڇو تو ڇَڏين!
تون تا منهنجو آهين اَصل کَون، ڪنهن نہ ٻَئي در ڪاهيان،
هوتَ اِيندي هِتِ ڪڏين.
آءٌ نماڻي عيبن هاڻِي، سَگَهَ نہ ساڻُوَ ساهيان،
پَڪا اوري آڻي اَڏين.
توڙي سُڃاڻِين توڙي نہ ڃاڻِين، لالچ تا ٻِي نہ لاهِيان،
ساڻ گولِيءَ پاڻ گَڏين.
آءٌ تا ٻانهي تون تا سائين، آءٌ غريب سا ڇاهيان،
نانءُ ”سچو“ ڪري سڏين.

ڪافي

٨

انهن جادوگر چشمن بيران ڪيو سين!

اِنهن نيڻن سندي نازن حيران ڪيو سين!

راتو ڏينهان دل کي هيءَ آهي پريشانِي،

اُنهن غَمزن ڳُجهن رمزن ديوان ڪيوسين.

هَي هَي هيءَ فرياد وي يارو، ڪنهن کي سُڻايان،

خونِن هِن خمارن، مَستان ڪيوسين.

ميدانَ منجهه ”سچو“ تَه دليون آيو آهي،

اِنهن تارن سَندي تِيرن نيشان ڪيوسين.

ڪافي

٩

زاريون ڪَيو زار زار، ميان،
ويٺي روئان، پَڙي جيڏيُون!
ڪيئن ڪريان ڪاڏي وڃان،
ياڪِي سو ٽيڙم يارُ، ميان.
راتو ڏينهان ڳالهه اِنهيءَ جو،
جيڏيون ڙي جِيءَ کي جار، ميان.
پاتو اَتم لَڳ پرينءَ جي،
ڳَلِ هَنجُن جو هارُ، ميان.
عاشقن کي سوز ”سچو“ ڙي،
آهي سَدا سِينگار، ميان.

داستان ڇهون

١

آءُ ڪانگا ڪارون، تو سان ڪيان ڪيتريون؛
جو پَهچائين پيغامَ تو، پريان جي پارون؛
ڪي ”سچوءَ“ سنيارون، تو ڏاها ڏهاڙي ڏئين.

٢

ڪارون ڪِيئن نه ڪريانس، جو تو ڏئي سَنيها سَڄڻان؛
پُئي پَر پَکيءَ جا، سانڍ جواهِرَ جَڙيانس؛
موتين ۽ لَعلن سان، پينَر ڪنيے پريانس؛
پيرين دستے ڏريانس، جو آه نياپا ڏيندڙ نِيهَن جا.

٣

پَکِي سو ئي پَرَ، تو اُڏري پار پِرينءَ جي؛
خوشيءَ جِي بہ خَبَر، مانَ ونِي ا چي ڪا اُوڏهون.

٤

چڙهيو لامَ لَنئي، اَڄ تو ڪانگل قريبَ جو؛
سنِيها سَڄڻان، سي ڇهنب سانڍ چَئي؛
پورن منجهہ پَئي، تو ساهُ منهنجو سَرتيون.

٥

چڙهيو لنئي لاَم، تو بوليون باجهاريون ڪري؛
ڏئي سَنيها سَڄَڻان، تُريو مَتي تامَ؛
ماريون ماري مامَ، جا تو ڏئي لِڪائي لوڪَ ڪَونن.

٦

پِريان جا پيغامَ، تو ڏئي مِڙيئي مامَ ۾؛
سَوين مُنجَن سَلامَ، جو ڏاهو ڏاهَپَ سان ڏئي.

٧

چِپيو رهي چانيين، تو ڏئي سنيها سَچَٽان؛
آيل اولانيين، تو ڳالهائي ڳُجھ ۾.

٨

سِگھو اُڏامِي آءُ، تون پَکيڙا پِريَن جا؛
سيجِ ڪنيجِ ڪريان تانهنجا، ساڻ جواهر جَڙاءُ؛
عِطر ڪتوري اوتيان، ٻيا ماٽِڪ تو مَتاءُ؛
ساري سنيهاءُ، ڪي آٽي ڏيج عجيبَ جا.

٩

ماريون مامَ منجهي ڪِي تو تُريو تاريءَ تي چَوي؛
سَچڻ ڏانهَن سنجهي، ڏاهو ڏکِجي آئيو.

١٠

آٽي ڪانگ ڏنوس، ڪو عريضو عجيب جو؛
پينرَ سَيجِ پنوس، ڳاريندي ڳوڙهن سان.

١١

مون ڏي ڪالهه مُڪو، دلبَرَ دلاسَن جو؛
سندو رازَ رقعو، سو پڙ وا چيو وهسان.

١٢

واچيندي وياس، هاريون پنهنجي حالَ ڪَون؛
نامي تنهن نِياس، پاڻ لکيو جو سَچڻين.

١٣

ڪانگا ڪتابَتَ، ساري سارج ساهَ سان؛
اِها اَمانَتَ، ٻئي ڪنهن عامَ نہ آڇئين.

١٤

ڪترريءَ ۾ ڪَنيَ، لويان لاڪيٽي سَيَئِي؛
جو ڳالهيون ٻُڌي تانهِجيون، ڇَپَرؤن وهن ڇَنيَ؛
تا پُڻ اُتي تَنيَ، ويهو تو وايو ڪري.

١٥

اَج نہ انهيءَ ڏارَ، لامين لَنوين ڪانگڙو؛
جيڪس پِريان پارَ، ڏسندي سو ڏکَ پَريو.

١٦

زاغَ نہ تيءُ زبون، ونءُ اُڏامِي اوڏهين؛
نہ تہ خاصو مُنهجو خون، پوندو ڳِچِيءَ تانهنجي.

١٧

ڪاغذ قريبَن جو، اج مون ڪي آئيو؛
ساجن ڪيو سعيو، اَچڻ جو هن پارَ ڏي.

١٨

لِڪو ۾ لامين، تو لاڪِيٽو لاتيون ڪَري؛
ٿهڪندو ٿامين، ڏئي سنيهو سَڄَڻان.

١٩

چڙهيو مَتي چانيَ، ايئن چوي تو جيڏيون؛
'ڪج سِيني ۾ سانيَ، ساري سَنيهن جِي'.

٢٠

ساري ڳالهه سَچِي، ڪانگي ڪئي قريبَ جِي؛
ريهي دل رچِي، تنهن نازڪ نياپَن سان.

٢١

آٽيو ڏنا ڪَر، ساتِي يارَ سَنيهڙا؛
منهنجي پارؤن پَڪِيَڙا، وڃ دوسياٽي در؛
جو سِڪَ آهي مون سَر، ميان محبوبَن جِي.

٢٢

ڏنا ڪَر آٽي، سدا سِڪَ سَنيهڙا؛
هِينئڙو مون هاٽي، آهه "سچو" سوداءُ ۾.

ڪافي

١

مانَ پرينءَ پَهچائِي، هِي نياپو ڪو نيئِي!
ڳِچِيءَ پائي ڪپڙو، پاڇياٽي پَرچائي،
حال ڏسي وچ هيئي.
پرين ڏسج پاڻ ڏي، چِتُ نہ وڃُ مون تَون چائي،
يارَ اسان ڪان پيئي.
الله ڪارڻ آءُ تون سائين، ٻانهِي تِي ٻاڏائي،
بخش اسان کي پيئي.
اوهان ٻاجهون سُپرين، ويٺي سو ورهَ وسائي،
ڪانگ اڏائي ڪيئي.
در اوهان جي جي دلبر سائين، ”سچو“ تو سگ سڏائي،
ٻَڌِي ٻانهون ٻيئي.

ڪافي

٢

هِنيون هوتَن هٿ آهي آهي،
ڪيرُ چوي تا ناهي ناهي!
فَهَمُ فراستَ، عقل ارادتَ، نيهَن بِنا ناهي ناهي.
مست ٿيا مخمور اٿاهِين، ڳَل نه پَئِي ڪنهن ڏاهي ڏاهي.
ڏوڙا طالِعَ تين اُنهن جا، يارُ جنِهان نون چاهي چاهي.
وسُ مِڙيوئيي يارَ سَجَڻ جو، هيءَ نماڻي چاهي چاهي.
سَگَهه سِياپو يارَ سَجَڻ سان، ڪير "سچيڏنا" ساهي ساهي.

ڪافي

٣

آءُ اسانوٽي يارَ تون، آهي هِتي اَسان جو حالُ هِي!
اُباڻِڪو آهيان گهڻو تو ريءَ پِرين پرديسَ ۾،
آءُ مِڙيوئِي، معلومُ ڪر، عاشق سَندو اَحوالَ هِي.
آهِ اوسيڙو اوهان جو، شب روز اکڙين ۾ ميان،
جانِي سَندءِ مون جاڳندي، آهہ خواب ۾ بہ خيالَ هِي.
دوستي تُنهنجي درَ اُتي، دونهين وجهي ويهِي رهان،
منهن ڏيکارج محب مون کي، نہ تہ آهہ ويهڻ هتي وبال هِي.
دردمَند جي در پيهِي، آءُ دوستَي دل خوشحال ڪَر،
صدقي ڪريان سِرُ ساهَ سان، چا مِلڪہ ۽ بيو مالُ هِي.
ويٺي نهاريان واٽَڙي، تنهنجي اَچڻَ لئہ ميان،
لَهُ سُڌِ سَنديَم ساجن اچي، نہ تہ آہ جِيڻ جنجال هِي.
پاڻون پَري نہ ڪريو مون کي، ڪي دوستَي دلداريون ڏيو،
هوءَ تون سَدائِين ساڻ مون، آهي ”سچو“ جو سوالُ هِي.

ڪافي
۴

آيو مُنهنجي گهر يار،
جنهن جي ڪارڻ مون تي ساتي سَنياپا!
در پيهي مون آئيو، اڄ دوستڪ مِتو دلدار.
سوئِي گڏيو سُپرين، هو جنهن جو جيءَ کي جار.
بلڪل ڪيائون پانهنجو، ڏنائون قول قرار.
معافي ڪيائون مِهَر سان، مون تي هُئو ميار.
”سچو“ سرهائِيءَ ۾، چڏ روئڻ زارو زارُ.

ڪافي
۵

راتِ پرينءَ ڪاتي پيئي، اڙي ساتِي سُڌ ڏيجو!
پُڇاڻان پرينءَ جي، حالُ اسان هِتي هيئِي،
ساٽو تَڪيءَ هِڪ تيجو!
پَسَڻ ڪارڻ پرينءَ جي، ڪانگ اُڏايم ڪيئي،
نال وٺي هيءَ نيجو!
عرضُ آرياڻيءَ کي، نانءَ ڏٺيءَ هِي نيئِي،
پانهون بَڌِي چڱيا چيجو!
”سچو“ پاران ساتيو، ڪين ڏوراپا ڏيئي،
پيرين پانديو وجي پيجو!

ڪافي

٦

دوست دلاسا ڏيئِي، ڏک ڏوڙو وِري ڏيندئِي!

متان ويهين ماٺ ڪري، يار سَڄَڻ سان تو پيئِي،

سان نيٽن دل نيندئِي.

مون تا ڏٺا ڪيترا، ماريا سي ڪَجلين ڪيئِي،

اڄ صبح تو وٽ اِيندئِي.

”سچو“ آڏو سَچٽان، پانهون پڌي آءُ بيئي،

سڀُ بديون بخشيندئِي.

ڪافي

٤

هِيئن مَ وڃُ تون ماريون، هوتَ نماڻِيءُ کي، ميان!

سِڪ تُنهنجيءَ سُپرين، ڪوڪان هِن ڪي ڪاريون!

پِرين پَري ڇو وڃين، ٻارڻ دل ۾ ٻاريون؟

ٻاجهَ ٻاروچا تو پوي، سُڻِي ضعيفي جون زاريون.

جايون ساري جيءَ ۾، ورهه اَوهان جي واريون.

ميان مشتاقن جون، سَهُ آرياڻي آريون.

سڪ اُتي تيو سُپرين، ڏک هِتي ڏيهاڙيون.

راتو ڏيهان تو روئي، "سچو" تو کي ساريون.

ڪافي

٨

سَچَڻَ تُنهنجو بِرهہ باري، اَسان جِي ساڻ تو ياري،

آءُ تا پانهِي تون تا سائِين، پڏي پانهان ڪِيم زاري.

اَچانڪ لَنئُ جا تو لائِي، پئِي، تا ڪَل نہ مون ڪائِي.

وڻيئي جائِي ڪَيئِي سائِي، پاتِي سُون ڳل ڳچيءَ ڳاري.

وڏو سين طلبَ ۾ توئِي، نہ هو هِتِ حال مون ڪوئِي،

چوان هِي حال ڪنهن روئِي، معلوم آهي تو کي ساري.

آلانيِيون عشقَ جي لايون، ويون وسري سَيئِي وايون،

اسان جي طرفہ ڏي آيون، ڪئِي سڀ لوڪَ بيزاري.

لِڪان ڪيئن ڳالهہ هِن دمَ جي، ڏاڍي آهي راهَ هِن غم جِي،

ملامَتَ ڪُل عالم جِي، اَسان تا اَصل اِختياري.

”سچو“ ڪَر سَوَ شڪرانا، پُڇي تا بِرهُ بيگانا!

توڙي هِتِ سي ٿيا ديوانا، مليوسين دوستَ هِڪواري.

ڪافي

٩

يارَ مرشِد تنهنجون ديدان،
مشتاقن کي مارنِ تيون!
ڇڪي تہ هٹڙ تيون چوهَ منجهاران،
ڪانُ بتيءَ جو بَچائن تيون.
ڏسڙ سان ڏور وجهن تيون،
دام دلينِ جو دٻائن تيون.
شهبازن جان ڪَرن ستونا،
گهورَ اُنهيءَ سان گهائِن تيون.
جاڏي چڙَهن تاڏي بِرهہ بُراقان،
پير رڪيب نہ پائن تيون.
”سچو“ جهڙا سَوين هزارين،
ڪي ئِي ڪُرنش منجهہ ڪنبائِن تيون.

داستان ستون

١

چڙهيو سَر چانيين، لَنوين جي لاتيون ڪري؛
تہ ’سنيها سانيين، جي تا مُڪَئي سَچڻان‘.

٢

تڪيو تي تاريءَ، لَنوين جي لاتيون ڪري؛
ڏئي سان زاريءَ، اُيي سنيها سَچڻان.

٣

پارانيا پويون، وجهي ڳوري ڳچيءَ ڪانگ جي؛
ڪڍي آبُ اکين مان، نيهين نِچويون؛
لڙڪن سان لويون، تي هئين لائيس هتڙا.

٤

چڙهيو ڏار ڏئي، سنيها جي سچڻان؛
تو چَڙ روح رڱن مَون، نياپن ساڻ نِئي؛
جثو جاءِ تئي، سڻين پارانيا پرينءَ جا.

٥

اَچ ڪانگل آيو، ماڻ ڪندي مونجهہ مَون؛
سو تا منهنجي ساهَ کي، سرتيون سيبايو؛
هيڏي هَلايو، اچُ محبوبن مِهر سان.

٦

اَڄ ڪانگا چئہ ڪِيئن، سَرها ڏنئِي سُپرين؟
حالَ اسان هِتے ھھڙا، ڪي ھُتے ٻيي ھُئا هِئين!
جهامَ ڏئي جھُڙ جِئين، تِيئن تِي اوتےَ اکين جِي.

٧

ڏاها تيءُ نہ ڏورِ، ويهُ مون ڪي تي ويجهڙو؛
ڪر ڪالھوڪِي ڳالهڙي، جان ھُئين رات حضور؛
دوستےَ اڳين دستور، ڪِي تعِظيمان توکي ڏنيون؟

٨

زاغ زبانون ڪڍي، اِھائِي وائِي؛
’پِريان سندي پار جِي، آهہ تو ڪي واڌائي؛
’پِڇي حقيقتے حالَ جِي، ھُتے ساجن سَيائِي؛
’تہ ڪِي عاشق خوش اسان جو، ڪَل ڏئين ڪائِي‘!
مون سان بيحد ڀلائِي، ڪَئي پرينءَ پارؤن تانهنجي.

٩

الله لڳے اُڏامہ، تون موتي محبوبن ڏي؛
وڃِي ڏيج پِرينءَ کي، اِھو پاڃِيءَ جو پيغام؛
ڪري قدمن تي پَئي، سَوَ لَکے ڏيج سلامَ؛
آهي اوھان ريءَ سپرين، ھِتے مِڙيوئِي ماتام؛
’اچڻ جو اَنجام، ڪَر سِگھو طرفے ”سچوءَ“ جي‘.

۱۰

نا تہ مري ويندو هيءُ، الله لڳي اَچيج تون؛
تو تَون آهي هن جو، جانِي، صدقي جيءَ؛
لاهِہ فراق فقير کَون، والِي ويجهو ٿيءُ؛
تون پڻ ان جو ٿيءُ، جو نوڪر تنهنجي نانوَ جو.

۱۱

سَيئِي ڏيج ساري، سنيها کي سَچَّٽان؛
’اوهان پاجهون سُپرين، هُتے گوندرَ گذاري؛
’گهَڙِي نا گهاري، ميان محبوبن ري‘.

۱۲

پَکِي سوئي پرَ، اَج اُڏاٽو اوڏهين؛
رسيو وڃي اُتهين، سو پانڌي منجھ پَهَر؛
آڏو عجيبن جي، ڪيائين سڀ خَبَر؛
’هُتے عاشِقَ کي اَوهان بنا، هِنيڙي منجھ حَشَر؛
’ٿو اوتي اکڙين مَون، باراني بَحَر؛
’هاڻي ڏيو دلاسو دلبر، متان عاشق اُتے مَري وڃي‘.

۱۳

ڏار چڙهيو ڏاهو، ٿو ڏئيم دلاسان دل کي؛
تہ ’صبح سانباهو، هو اَچڻ جو عجيبَ کي‘.

١۴

پکيڙا پُويانءِ، لَڙهان موتين سَنديُون؛
آءُ اُڏامِي اوڏڙو، تا جهوليءَ ۾ جهوليانءَ؛
سَيَئي ڪنيي ڪتوريءَ ۾، لاڪيٽان لويانءِ؛
پوءِ سارو سَمهويانءِ، هِڪ هِڪ ڪري هَتَن سان.

ڪافي

١

آيا ڏنو، آيا ڏنو، چئه ڪي پانڌي آيا!
پرينءَ ڪي هن پار ڏي سَلِ ڪي ساٿِي، سَعيا!
طرفي اسان جي ڪهُ ڙي ڪانگل، ها روح سندن جا رايا!
وري سگهو ميان ونءُ اوڏاهين، جو سُورن اَسين ستايا.
"سچو" ساري ميان گهٽو سنيارَ، سَجڻ پِي ڪي ئي سِڪليا.

ڪافي

٢

چَشمن يارَ جي مون تي، چئه جا چوٽَ چلائِي!
درد مندن جِي دل اَچانڪ، آٽي عشق آڙائِي.
اسان نماڻن تي روز ازل ڪَون، چوَؤ، تَنهن جي حُسن هلائِي.
بنِهي اکڙين سيفي ستم جِي. چوَ جا آٽي چمڪائِي.
بَڙچِي بِرهَ جِي سِيني اَندر، "سچو" هِن خيالُ ڪُپائِي؛

ڪافي

٣

منهنجي زاري زاري، سُهڻا سائين تو سان!

معلوم تو کي ڳالهه اسان جي

يارَ سڄَڻ سا ساري ساري.

هِيءَ تا هيٺِي واءُ وهيٺِي،

ٻِره اوهان جو باري باري.

دوستَ هِئين ۾ يار سمائين،

گهوٽَ نـ وجهج گهاري گهاري.

اَصلَ لاڳون آهي اوهان سان،

يار اسان جي ياري ياري.

طرفون تنهنجي يار ”سچوءَ“ کي،

آهـ ڳچيءَ ۾ ڳاري ڳاري.

ڪافي

۴

يارَ تو سان ڪي تا ڏينهڙا لَنگھايَم!

راتيان ڏينهان سِر تي ڪيئي، ڏکَ جا مينهڙا وسايَم.

پُڄاڻا اوهان جي ڏاها، ڏاڍا سي پور پِرايَم.

سِڪ تنهنجي سُپرين، سارا ئِي سورَ سلايَم.

پِرين تنهنجي پارَ جا، ڏيهاڙي سي پنڌڙا پُڇايَم.

”سچو“ سي ئي آيا جَن لئ، فالان تي روز وجهايَم.

ڪافي

۵

ساتِي منهنجي يارَ کي،

ساري ڏيج سلام!

پِرتِ منهنجي روز اَزل کان، تو سان مُحبِ مُدام.

چئِي مَڪا هُئوَ يارَ سَچڻ، ميان، اَچڻ جا اَنجامَ.

اَوهان جي نِي يارَ اَچڻ جا، هُلَ پَون هَنگامَ.

”سچوءَ“ جيها ڪيترا، تنهنجي در غُلامَ.

ڪافي

٦

تو سان يارَ سچڻَ منهنجي پِرتِ اَصل ڪَون پيئي.

اَصل اسان جو عشق توئي سان،

ڪوڙيين آهن ڳالهيون ڪيئِي.

ڪڏهن مُڪو ڪونہ اسان ڏي،

ڏکين نياپو ڏيئي.

اَسين توئِي سان هِڪ ٿينداسين،

وچون وائِي هِجر جِي ويئي.

سي ٿِي سانيِج ڳالهيون اَسان جو،

جانِي ڪيڙم تو سان جي ٿِي.

جي ٿِي ڪَيا هَم قولَ توئِي سان،

”سچو“ پاڙيندس سي ٿِي.

ڪافي

۷

ويهي هِتي ڪِيئن وسارين؟
پِرين تو کي پاڻَ پُڇَنِ ٿا!
”جيهو تيهو آهه اسان جو“، چئه جو دوستَ چون ٿا.
ڪڏهن ماندو متان ٿئين تون، تنهنجي اڱڻ اَچَن ٿا.
جڏهين تين ٿيون هُتي پچاران، تڏهن هِتي پورَ پون ٿا.
پِرين تو کَون پَري نه آهن، ويڙهي جَڻُ تہ وسَن ٿا.
ماندو مَتان ٿين، خوش ٿِي ”سچو“، هو اَڄُ گوش گذارن ٿا.

ڪافي

۸

مانَ پِريَن کي پوي، ڪِن فرياد اَسان جي!
عشقَ جو ماريون سُٺو سَيِيئِي،
اديون ڙِي ناهِيو اوي.
هن نماڻِيءُ جو يارَ سَڄڻَ کي،
حالُ وڃي ڪو چوَي.
هِيءَ تا تَنِ رِيءَ راتو ڏينهان،
راند روئڻ جي روي.
در دوسَن جي ڪيئي آهن،
سچوءَ“ جيها سَوي.

ڪافي

٩

ساڻِي تون يارَ مُنهنجي کي،
نـيئِي پَهچاءِ سَـنيهـو هــي!
تہ ”قيد الماءِ“ جي قسمت، وڏِي،
دوري تــو کَـون مــون کي.
ســي پاڙج واعـــدا پـنهنجا،
ڪــيا هُيئي يـارَ جانِــي جي.
ڪـتابَـــن ۾ وڏم مُنهـن تــي،
تہ تــي خـورسَـنـدگي حاصل،
لڳــي دل اوچتِي تـــــو سان،
وســاري بــِره بـــي تــي ٿــي.
مـــون کي تــو تا فــراقِي ڪـيو،
اِهـا فـــرياد ڪـنهن کي ڏيـــان؟
هـو جي ڳالهيون ڪِيئُي سانولَ،
”سچـوءَ“ کـــي ياد آهـــن ســي.

ڪافي

۱

اج تــون اسان وٽ آءُ ، تـــون مينهن والَ ميهارَ، ميان !

پاڻــي اُپـڙڻُ نا ڏئـي ، هـــڪ ويـريون ۾ پـيو واءُ ، ميان.
ڪـارِي، ڪـُـــن لَهـريــون لسان ، دورَ وڏي دريـاءُ ، ميان.
ساهَــڙَ سببون تانهنجي ، سَرتيون ڏين نَـ ساءُ ، ميان.
پِــريـــن وڙئــون پانهنجي، ”سچوءَ“ لَـهُ سماءُ ، ميان.

ڪافي

۲

لَـڙ وهـي لوهـاڻو، يارَ، وي!

سا ڪـيئن ترسي تار ۾، جيءَ جنهين جهوراڻو.
ڪـاهيو پوي ڪـُنن ۾، ڏنِس عشق اوراڻو.
ساهـڙَ پاجهون ساهَ ڪي ، ڪـيو ورهَ ويڳاڻو.
سانولُ سدا آهـِ مُون ، اوهِـين سيئِي تيون چاڻو.
پچندو اَچي پاڻهين ،”سچل“ يارُ سِياڻو.

ڪافي

٣

آڪوڙِي! آءٌ ڪير آهيان ، ذات نہ ڄاڻان ڪير!

سَهي ڪَري ڪين سگهان تو، پينَر پنهنجو پيرُ.

ڪاتَئون تِي آءٌ ڪاتي آيس ، پرتَئون پاتم پيرُ.

ساڳيو ئي سو رانجهو آهيان ، تنهن ۾ ڦندُ نہ ڦيرُ.

پاڻؤن ڄاڻي پر گهمايَم، سُرهو ڪِيُم اَنڌيرُ.

مَڪي مَنجھ مَسيت بڻايَم، جڙيو جيسلمير.

"سچو" نانءُ تہ آهي منهنجو، هَڏِ نہ آهيان غير.

ڪافي

۴

ساڻي ڙي ديسَ دلبر جا، سِگهو وڃ پار پرينَ جي؛
خبر ڪا خيرَ جي آڻين ،آهي خوش خاص سو مَظهر!

پانڌِي پيغامَ هي ني تون ، سنياري دوستَ کي ڏي تون،
ڳالهيون ڪر ياد پيي تون ،آهينم تون دل گهريو دلبر.

عاشق ايڏهن نهاري ٿو، تو لئہ گوندرِ گذاري ٿو،
سَڄَڻ تو سَرس ساري ٿو، اَوهان لڳي آهِ مُنتظر.

زياده تو ڪري زاري ، ڪيائين سَؤ ڳِچيءَ ڳاري،
مَ ڪج تنهن کَون بيزاري ، ڏسي ڏوهن سندو دفتر.

دردَ ۾ دل بَجانو ٿيو، اُتي يَڪدل يَڳانو ٿيو،
وٺي نياپا روانو ٿيو، رسيو تاروءَ وڃي رهبر.

اڳيون پِي پاجهَ هُٿ پيئي ، وائي تا هجر جي ويئِي،
دلاسا دوستَ ڪيا ڪيئي، لِکڻ کون هِن اُهي پاهر.

آهي سڀ خيال هِي منهنجو، اوڏنهن ويو حال هي منهنجو،
"سچُو" ري سوالُ هي منهنجو، حضوريءَ ۾ ٿيو حاضر.

ڪافي

۵

تنهنجي چشمن چيتَڪ لايو،
آءُ هاڻي ڪئن ڪريان!

ڪَلَ نہ مون کي ڪا هئي ، عشق اَچانڪ آيو.
دل اسانجڙيءَ لعل لپيٽيو، رمزن جو رنگ لايو.
سدا گهُرجي ”سچوءَ“ کي ، محبت جو نِي مايو.

ڪافي

٦

يارَ تئين وجي ياڪي،
متان هي وسارين، ميان!

پيو سَيو مون وسريو، برهُ رهيو هڪ باقي.
تنهنجي طالبَ آهيان ، محبَ مون تا ميثاقي.
ڪم منهنجو ڪيچ ۾، هاڙهو سَيُ هَلاڪِي.
لاهج پنهنجي لطفَ سان ، گوليءَ کون غمناڪي.
ڪَر پاڇاڻي پنهنجي ، ”سچُو“ هيءَ ڪساڪِي.

ڪافي

ے

هِيءَ غريب نماڻي،
ڪيئن بيراڳڻِ ڪَيَئَ!

معافَ مدايون ڪَر تَنهين تَون ، الھ لڳے آرياڻي،
پيش اچي جا پَيَئَ.
بِيني آهيان يارانهيءَ تي ، حُبَ منجهؤن هوتياڻِي،
ڳالھ چُڪِيءَ جا چيئَ.
هڪ خيال نِي دل تي تنهنجو، تنهن ڪَيَس جوڳياڻِي،
خيال پيا سيے ڪَنيَئَ.
وعدن واري ڳالھ اَسان سان ، هوتَ ڪَيَئَ جا هاڻي،
ڪيئن وسِري سا ويَئَ.
ڏڪے ڏوراپا ڪهڙا توسان ، پرين سا ڪيئَ پُڄاڻي،
نال نماڻِي نہ نِيَئَ.
پَري نوڪَ نيهَن جِي سائين،"سچوءَ" ڪي نِي سُڃاڻي،
هوتَ پَري جا هَنيَئَ.

ڪافي

٨

عِشق اسان وٽ آءُ، اچي تو تا سانوڻ لايا!

چئنچل چيھل تي چوڌاري، مينھن راتِ ڪئي موچاري،
عزت لـڌي آسمان، پِرين اچِي پير گھُمايا.

بوندَ بِرهَ جي بَرسي باري، جوشَ اکِيَن مون جرَ تيا جاري،
بيحد تيا بارانَ، اصل ڪون واهَ وهايا.

گل ڦُل گاهن ڪئِي گلزاري، مَچيائون سارنگ جي سرداري،
سَھسين تيا سامان، اَکين اچِي آگَمَ لايا.

يار "سَچَل" چئي مُحب مِليا سي، بيشڪ دل جا دردَ لٿا سي،
شاهِي رکيائون شان، اچي تَن حُڪم هَلايا.

ڪافي

٩

عِشق پنهنجي جي خَبر جي ڪَنهن اَدا عاشِق آهي،
مُشرڪ ۽ مُرتَد آهي ، توڙي اهو تارڪ آهي.

جو ٿيو گُم يار ۾، پاڻ ئِي ڪون لا تعلق آهي،
پانهنجي هُوڏَئون اُهو، هَر فعل ڪون فارق آهي.

ڪُفر ۽ اسلام ڪون ، لاڙو انهِيءَ لاشڪ آهي،
رمز تا هِن راز جي ، سمجهي سوئي سالِڪ آهي.

دائم دُوئيءَ وارن نظرَ، هڪ خلق ٻيو خالق آهي،
اُپٽي جو عبرت جون اکيون ، تنهن کي مڙيوئي مالڪ آهي.

جِيئن هاديءَ فرمائيو، سوئي سَيو برحق آهي،
سو ”سچوءَ“ مُرشد سچو، سو پير عبدالحق آهي.

ڪافي

١٠

جيءُ آئين پَلي آئين تون،
ڪنهن منزل مون پهچائين تون،
تو موتي سِرُ وڃائين تون!

سرمَدَ کي ڏيئِي لَتَ ڪهايِئي، سوريءَ تي مَنصور چڙهايئي،
شيخ عطار جو سِرُ وڃايُئي ، هاٿي هيڏي پنڌَ پُڄائين تون.

زڪريا ساڻُ ڪرتَ چِيرايئي، يوسف کي مَنجھ کوهَ وجهايئي،
شمس مُلن جي هَٿئون مارايُئي، عاشِقَ تو آزمائِين تون.

جٽيو ڪفر صنعان وجهايئي، بُلي شاهه کي ذبح ڪرايئي،
جعفر کي درياءِ ٻوڙايئي، تن کي پار لنگهائِين تون.

گهاٽي ۾ بلاول پيڙايئي ، عنايت ميدانَ مارايئي،
ڪرمَل کي هِنَ حُڪم هِلايئي، قيرُوءَ ڪَنڌُ ڪَپائين تون.

قاسِم دُرن ساڻ سَتايئي، موسيٰ کي ٻي سُهاڳَ وڃايئي،
اڪيداسَ تَعزير ڏِوايئي، سو اَڄُ ساڳيو آهين تون.

”سچو“ سَندءِ پنڌَ پُڄائي، گهوريو پنهنجو سِر گهُمائي،
نِيهن واري ڳالِھ ڳالهائي ، عاشق تي فرمائين تون.

ڪافي

١١

حڪم تنهنجو ٿو هلي، پَر ڏوهه پاڻ ئي ڪي ڏيان!

آهي ”فَعالٌ لمَا يُريدُ،“ نانءُ هِيءُ ڪاڏي نِيان؟
آهي ” وَبي يَنطِقُ وَيُبصِرُ “، تر نہ توريءَ جيان.
جاڏهن اچي ظاهر ٿئين، هَل هيجَ! مَون تاڏي هيان.
”يَرجِعُ اِلىٰ اَصلِه “ سُڻُ مامَ هِيءَ مُون هان مِيان.
گمنام غمزي ۾ ڪرين، ساڃيو”سچو“ سُوئِي ٿيان.

ڪافي

١٢

دِل ڇَپَن سان جي ڇُمين، پير مُغان جو آستان،
محبتَ سچي محبوبَ جي، بانڪا وڃي تون باس تان.

ڪي ڏينهن مون دلدار لئہ، ورد ۽ وظائف تي پڙهيا،
جڏهن عشق آرانيا ڏنا، تيون خود خدا جون خواستان.

جڏهن شوق مون شامل ٿيو، ٻيو خيال خاطر کون ويون،
هڪ واسطو تنهنجو رهيو، وسري ويون ٻِيون واسطان.

راهون سيئي گمراهہ ٿيون، جي مون پڇين تون ڳالهڙي،
ڪر گُذري ٻئي گوڙ کان، اَتَئي راهَ ربَ جي راستان.

رنگ روح کي جيڪو لڳو، دنيا ۽ عقبيٰ پئہُ پَڳو،
غمزي تنهن گم ڪُل ڪيو، وهَواهہ ٻيا وسواس تان.

عشق جي ڙي جيڏيون، ناهي تمامِيت ادا،
چاهون چوائي تو گهٽو، هِي درد مون کي داستان.

”سچو“ سدا سِڪَ ۾ رهين، متان تون جهَلين روئٽيُون اکيون،
هتِ درد وارن جي پرين، پاٽهِين ڪرن ٿا پاس تان.

ڪافي

۱۳

ڪَنهِن سان ڪَيَم نہ ڪَلَ،
جو سودو آندم پاڻ سان.

سودو ڪَنهِن نہ پُڇيو، آيس ۾ مشڪل.
گران قيمت ڪون سَيَئي، موتيا تنهن مَهَل.
سودي هڙي جي اُتي، لاهن سيپ نقل.
ميڙون موڙن تي ڪري، عالَمَ ڪَئي اُچَلَ.
حال ڏسي تا هُنَ جو، جيئَڙو منجھ جَنجَل.
ڏوھ نہ مون ڪي ڪو ڏيو، پئي خَلقَ منجھ خَلَلَ.
”سچوءَ“ سرفراز ڪيو، آئي سو عشِق اَجهَل.

ڪافي

۱۴

صحي سڃاتوسي، هاڻي اَصل اسان جو تون آهين!

عاشقَ متان اوتيين، پنبڻيَن مون پاڻي.
ڪڏهن اسان جي ڳالھ ڪون، عذر متان ڪو آڻي.
عاشق مِٿي ڳالھ جي، ميان، وَري تا ڏين وراڻي.
ڏينهن ئون نئين آهي سا ، ميان، ناهي سا پرتي پُراڻي.
تن ۾ تنهنجي اصل اَسان جي، "سچو" ري سِڪَ سَماڻي.

ڪافي

۱۵

آهيان اوهانجَڙو اُئين- دوستي چوين ڪير آهين؟

پِرين ڏسج تون پاڻَ ڏي، آءُ پانهو تون سائين.
پنهنجي درئُون سُپرين، پير منهنجي در پائين.
ڳچيءَ پائي ڪپڙو، ميان، پِرينءَ کي پَرچائين.
آءُ اوهانجڙو آهيان، چِتي نـ مان تَون چائين.
ديدان ڪَڍُ تون مَتي الله لَڳي، ميان، "سچوءَ" کي سَرچائين.

ڪافي

١٦

جيڏيون مون کي چو تيون جهليو،
ويندس پرينءَ جي پار!

هُنَ پِرِ پيرا تي ڪريان، جو مون هُتِ روح رَليو.
ڏانهن گهٽا ڏينهَڙا، مون تي عِشق اَليو.
روح پريان جي پارَ ڏي، وٺي سا حُبَ هَليو.
پريان سندي پارَ ڏهون، پاڙيچون نہ پَليو.
”سچوءَ“ جوڙِي سَرتيون، محبَتَ مَن مَليو.

ڪافي

١٧

منهنجو هِنئڙو وڃي پيو، پرينءَ جي پار، وو!

سپيريان ڏي سرتيون، مون کي نِيهڙي نيو.
ڳُٽين ڳالهيين يارَ سَجَڻ جي، سوگهو ساهہ ڪِيو.
پاٽون پائي اڱڻ اَسان جي، لالن شال لِيو.
جَڙ لڳي هُيَو جيڏيون، تہ ڪِيئن مون ڏوهہ ڏيو؟
سُپيريان جي سِڪَ ۾، مون سان پيلي ڪونَ پيو.
سگهُ سڄڻ سان سگهہ "سچوءَ" جو، جيڏيون جيءُ تيو.

ڪافي

١٨

دل جا دلبر يار، سگهو سگهو اِيندو رهين!

اسان نماڻن جي نانءَ سائينءَ جي، لهين تون سار سنيارَ.
پار اوهان جي ڪيئي مڪاسين، قاصد سَوَ هزار.
اوهان پاجهون يار پيارا، اَچن تا اُوتار.
سي تون پاڙج پرين پانهنجا، ڪَيَو جي قول قرار.
هوءَ جا هيِڙي متي منهنجي تي، ڪرين سا معافہ ميار.
"سچو" اوهان لئہ يار سياڻا، روئي سو زارون.

ڪافي

۱۹

پڇو نہ منھنجي ذات، جوئي آھيان سوئي آھيان!

اچڻ اَسان جو ٿيو اُتاھين، جاتي ڏينھن نہ رات.
ظاھر آھِ زبانون منھنجي،"الاقرب" سندءِ ڪلمات.
"سچو" سِر سھِي ڪر پنھنجو، عشق منجھون عِشقات.

ڪافي

۲۰

مڙس ٿي منصور چئہ ، نہ تہ ڪيم چئہ منصور ھان،
منصور جي منزل اتي ، ڏايا تماچا تھمتان.

سگھہ نہ جي ساري سگھين، منھن رکين تنھن تي متان.
چو چوڪراٽيءَ ۾ پئِي، رانديون روين راتو ڏينھان.
احوال سيے اسرار جو، سائين عشق کي آھي عيان.
ٺَڙڪو ٺڳيءَ ۾ ٺاھ جو، ناحق ڪرين ٿو ناتوان.
ھِن کي چيو ھُن کي چوين،" آھيان لاھوتي لاطمع! "
منصور جي تنھن ملڪ تي، آھن سدا نوڪان نوان.
سُڻ "سچو" تون سمجھ رک، توکي چگّائي ٿو چوان.

ڪافي

٢١

وهيان وساريان ڪيئن، جيڏيون جي لنءُ لائي ويا!

گهوري چيڏيم هي گهر جايون، بره بهيران پنيءَ لايون،
پير نہ پوءِ وريان، وري سنياريان ڪيئن؟

شهر ڀنڀور ڪان تيم آزادي، ڪيچ ويندي ئي ڏتم شادي،
تنهن سان نينهن نباهيان، پوءِ نهاريان ڪيئن؟

تي ئي منهنجي دلڙي ديواني، محبت ڪيڙيس آءُ مستاني،
در در ڦيريون پايان، هت گذاريان ڪيئن؟

پور پرينءَ جي ڪئي پڌرائي، اوڙي پاڙي وچُتي وائي،
چاڪي عِشق چپايان، هڻُ گهر گهاريان ڪيئن.

ڪيچيڙن جي ڪم اَچان جي، رنگ- يَريَن جي رنگ رچان جي،
”سچو“ ري ڳُڻ ڳايان، هي سرُ واريان ڪيئن.

ڪافي

٢٢

اوهين پنهنجو پاڻ آهيو، ننگَ نباهڻ وارا!

هيءَ نماڻي عيبَن هاڻي، هٿ مَٿئون مون نہ لاهيو،
نيڻ وهائِن نارا.
عاشق سندوَ آهن اُداسي، چاه منجهون سي چاهيو،
جي وره ڪيا وسڪارا.
ميلائيءَ جو مشتاقن سان، ٿاهه ڪو سِگهڙو ٺاهيو،
مَر تا ڪرن نظارا.
اصل لاڪون آهن اوهان تي، پاڻ پِرين نباهيو،
ڪَم "سچوءَ" جا سارا.

ڪافي

۲۳

تي تون رهبر راهي، پِريان سندي پار ڏي.

ڏيهه انهيءَ جي ساتي تون سگهڙي، آءُ لهي آگاهي.
تِر نہ هڪڙو ترس اِتاهين، والي آهي تنهنجو واهي.
هِن نماڻيءَ سان ناڻ سائينءَ جي، ڪرين تون هيءَ همراهي.
درد اسان جي جِي اڳيان دوستن، ڏيندا هي نيڻ گواهي.
يار مسافر سگهو ”سچوءَ“ سان، آڻي تون ميڙ اِلاهي.

ڪافي

۲۴

جاني جدائيءَ ماريو، ڏينهن ڏهلا سي گهوريا !

اَصل لاڪون آهيان اوهان جي، ويچاريءَ نہ وساريو.
ناڻ سائينءَ جي اسان نماڻن سان، اَچي سو گڏ گذاريو.
مشتاقن ڏي مهر پئي تا، ڪٽي نيڻ نهاريو.
پري نہ پاڻؤن يار ڪريجو، پنهنجيءَ وَٽِ ويهاريو.
سَگ ”سچو“ آهي در تنهنجي جو، پنهنجي سو ڪَڍ قطاريو.

ڪافي

٢٥

تورا ڪيڏا مون سان لايا، يار سانگِيڙِي ميان !

جيئن چيوسي تيئن مڃيائون، موتي نہ تن موٽايا.
چُپ چپاتي ويڙهي اسانجي، اَڄ اَچانڪ آيا.
دل سان لايم هو جي دلبر، سچا سخن فرمايا.
ڏکن سکن ڏي ڪين ڏنائون، توڙي عاشِق تي آزمايا.
”سچو“ هئاسي اُداسي جَن لَئہ، سي مولٰي محب ملايا.

ڪافي

٢٦

اڄ جو جوڳي آيو، نانءُ تَنهن جو نتي ڇاڻان!

سر جهتائون جوڳن واريون، لڳّين تنهن بسمو لايو.
ذري جوڳي، ذري سنياسي، تنهن ساميءَ نانءُ سڏايو.
ذاتِ اِنهيءَ جي نتي سڃاڻان، چندين پاڻ ڇُپايو.
ڪڏهن نہ ڏٺم ڏيهہ اِنهيءَ ۾، موليٰ سو آڻي مِلايو.
ڏسڻ سان تنهن جوڳيءَ جي، مون ڏاڍو پور پرايو.
سيرين بازارين گهِڙ گهڙ گهنگهرو، ڇَم ڇَم تنهن ڇَمڪايو.
سوئِي ساڳيو رانجهَڻُ هُيَڙو، ”سچوءَ“ سِر سُٽايو.

ڪافي

٢٧

هُتَئون هَلِي هِتِ آئين،
ڪَرڻ واپار ڙي وڻجارا!

وچ بازار جي چوسُولَ وچ ۾، پِڙي پِرتِ جي پائين.
شاهَ پنهنجي سان وعدو جو ڪِيڙءِ، ڏينهن سمجهي چِتِ لائين.
شاهوڪاريءَ جي ڪوٺي جا پاتَئي، سا ويهج ڪِيمَ وَسائين.
وڻج وره جو تئي موتي لعَلان، ٻي گهور سا ڪِيمَ گهُمائين.
سودو سَچَ جو آهي "سچو" هِي، ڪوڙَ ڪَنگڻ ڪَچ ڪائين.

ڪافي

٢٨

حُجَ ڦِتِي ڪِيَم هَاڻي، ماريس تنهنجي ماڻي،
الله چاڻي!

تنهن ڏينهن لاڪُون يار اَوهان سان، لايو نِيهُن هِن نماڻي،
الله چاڻي!
ويتي ڏسان واٽ اوهان جِي، آءُ يَلا هِن ياڻي،
الله چاڻي!
جيهي تيهِي آهيان اوهان جي، سائين تون پاڻَ سڃاڻي،
الله چاڻي!
راتيان ڏينهان يار سَچَڻ مِيان، تَن توئي ڏي تاڻِي،
الله چاڻي!
ڏوڙا طالع تِيَن ”سچوءَ“ جا، الله جي توکي آڻي،
الله چاڻي!

ڪافي

٢٩

حال اَچي ڏس هاڻي، وَهي ٿو پنبڻيئون پاڻي،
پاڻ چاڻين!
آءُ ڪنيزڪ مُلھ خريدڻ، سائين تون پاڻُ سُڃاڻين،
پاڻَ چاڻين!
سُڌ لَهِج تون سِگهَڙِي تنهن جي، جاني ڪَيَو جوڳياڻِي،
پاڻَ چاڻين!
ڏيئِي ڏيکاري پاڻ چِپايُوَ، يلي اُها توکي ياڻِي،
پاڻ چاڻين!
روز ازل کون درَ تنهنجي تي، والِيءَ سا هِيءَ وڪاڻي،
پاڻي چاڻِ!
سيني اندر يارَ "سَچوءَ" جي، سِڪ سَندءِ ساماڻي،
پاڻَ چاڻين!

ڪافي

٣٠

مُلڪَ جا مالڪ پيا هِن، تون وِچَون بيتين بَٽِي؛
هَي ڪَنهِن هِن حالَ ۾، توکي وڌو هَستِيءَ هَٽِي.

سير لِلّهِ سير باالله، سير مون الله گهر؛
سير في الله لاهِ تون، خود کون وجي مَنزل کٽِي.

هِي جِيَڻ آهه عاريت، جن جو آهه تن لي وٽي؛
ڪڍُ وچَون تون پاڻ کي، اَندر پاهر آهي ڏٽي.

آهين امانت پِيَن جي، تون آهين ڪاتي ڪِينڪي؛
سِرُ هِيءُ سارو سهي ڪَر،" هڪ ٻ تي " چو تو ڳٽين؟

انسان جو اولو ڪَري، سَؤ رَنگَ ڪَرين سَنسَارَ ۾؛
ساهه کي هِيءَ ڳالهڙي، وَه واهَ جا "سَچُو" وَٽِي.

ڪافي

٣١

ڪم نہ عاشِقَ سو ڪرين، جَنهن ۾ تنهنجِي تعريف ٿئي،
ڪَڙُ ملامت ڪا متي، مَرُ ڏيہ تو طعنا ڏئي.

بِرهَ ۾ بَدنام ٿيءُ، ٻيو ڪِين ٿئي ڪَسبَن ڪِئي،
عشق جي درياہ جي، ڇولِي ڇِڪي مَرُ تو نِئي.

پوءِ تا ساري خبر دوست جي هِنَ پَنڌَ پئي،
راہ گم ڪر پانهنجي، وَئون وڪَ نہ ڪنهِن ٻَهڳُڻَ ٻئي.

پيچ حِجابان پڌر پَئَہ، لوٺيو توڪي ڪهڙي لِئي،
ڇا ٿيندو پوءِ تا "سَچُو" ،هَي هَي اِنهيءَ ورهہ وئي.

ڪافي

۳۲

سَل ڙي سوداگَر، تون تا آئين وَٽِي هِتِ سودو ڪهڙو؟

هُتَئون آڻي هِتِ ڪِيئن لڪايئه، ڪَٽي مُشڪَ عطرَ؟
هوڪو هِتِ پِيو ڪيهو گهُمايئه، ڪَري تا گُم گوهَرَ؟
هِهڙي جوهَرَ جي هِتي، ڪَنهِن سان نہ ڪَيئَہ ڪا خَبَر.
پنهنجي اڳيون ڪَيُہ مِڙيوئِي، سارو مُلڪ مَشهر.
چاڪون تو تا شاهہ چِپائِي، هِيئن سا هَتِّ مُهر.
لڪِي ڏنا تو ڪيترا، مُلَن کي مَحضَر.
لعلان لڪين ڪيون پڌريون، ”سچو“ وي سَروَرَ.

ڪافي

۳۳

ڪيهي ڪَريان مهماني، يارُ اَڱڻ منهنجي آيو!

دوستَ ڳَڏيو دلجاءِ تي، هينئڙي لَٿي حيراني.
هن وَڙَ لائق هوسِ نہ آءٌ، محبَ ڪَئي مهرباني.
مشڪل جا هُئي ڳالهہ اسان کي، اُها ڪَيَئون آساني.
فضل ڪرم سان پاڻ بخشيائون، ”سچوءَ“ کي سُلطاني.

ڪافي

٣۴

نہ مان مريد نہ مان پير، ساري فقرَ جو فقير.

نہ مان حاڪم، نہ مان ظالم، آهيان اَمُن جو امير.
نہ مان طاعَتَ نہ مان تقويٰ، آهيان ورهَ جو وزير.
نہ مان گهُمڻ نہ مان گهَٽڻ، آهيان عِشق جو اسير.
نہ مان ڪُچَڙ نہ مان پُچَڙُ، آهيان دوستَ لئہ دلگِير.
”سچوءَ“ بَڌ محڪم سِرَ تي، محبتَ جو مَنديرُ.

ڪافي

٣٥

عاشق اڪيون اُپتي ڏسين، آهي مِڙيوئي يار، ميان-
ظاهر زباني تو ڪريان، عجب جيهو اِسرار، ميان.

اعتقاد فردا رکُ، اَڄ دوست تيءُ اظهار، ميان-
جنهن کي پَسَڻُ هِتِ پرينءَ جو، هُتِ پِي تنهن ديدار، ميان.

سالِڪ سَهي ڪِي تا ڪَرين، صورت سندو گلزار، ميان-
ٻانهون ٻَڌين چو ٻين کي، آهين تون سپه سالار، ميان-

بلبل اول ڪر پاڻ کي، گهُتِ گهتِ سارو گلزار، ميان-
جي تو زليخان جان ٿئين، ساجن سيَو سنسار، ميان.

تون تان سچيءَ هِنَ ڳالهه کَون، عاشق نہ ڪر انڪار، ميان-
جيڪي چيو مرشد توکي، آٽج اُتي اعتبار، ميان.

سروپا اُهو ساجن وسي، تي پاڻَ کون بيزار، ميان-
آهي وس ”سچوءَ“ سيي يار جو، ناهه ڪو اسان اختيار، ميان.

ڪافي

٣٦

عاشق جي اَحوال جي، تون ڪوهُ نـ پُڇين ڳـَلَ؟

راڻي ڪارڻ تِي روئي، محل چڙهي مومَل.
سُهڻِي گهڙِي سِيرَ ۾، آڻي عشق اُجهلُ.
سَسئيءَ گوندر گهاريا، پُنهونءَ ريءَ هِڪ پَلَ.
ڪـڏهين ڀُڏي ڪانڪا، جهانگيڙن تي جهَلَ.
سِڪ "سَچوءَ" کي سرتيون، ڪيا هينئڙي اندر هُلَ.

ڪافي

٣٧

ڙي جيڏيون، منهنجي يار سڄڻ سان زاري زاري!

هيءَ نماڻي عيبڻ هاڻي، بِره سَندن آهي باري باري.
حاضر ٿينديَس در دوستن جي، پائِي ڳچيءَ سان ڳاري ڳاري.
پوءِ تـ ياڪي يارُ ٿيوسي، پهروين لائي ياري ياري.
هَتِ سڄڻ جي اَديون ڙِي آهي، ڳالهـ "سچوءَ" جي ساري ساري..

ڪافي

۳۸

اگڻ اسانجڙي سائين، ڪَر ڀَلا تون ڦيرو!

نانءُ ڏٺيءَ جي دلبر سائين، پاند ڳچيءَ ۾ پائين،
ڪَج فقير ڏي ڦيرو.
سدا سؤ لڳے يار سچڻ وي، جايون سي بنائين،
وڃِي منهنجي در ديرو.
حجت رکَڻ ساڻ اَوهان جي، ٻولُ اِهو ٻولائين،
ناهيم اِيڏو سو جيرو.
واٽَ اَوهان جيءَ جو ڪَنئِيو، ”سچوءَ“ ڏينهن اُنهيءَ ڪان اَڃ تائين،
پيرادِن جان پيرو.

ڪافي

٣٩

جي اوهين ڄاڻو، ڙي جيڏيون، آهي الله لوڪ سارو!

ڪاٿي آهي چُپ چُپاتيءَ، ڪاٿي ماري نعرو.
بيڪسيءَ ۾ ڪاٿي گذاري، ڪاٿي سو حڪمن وارو.
ڪاٿي شَرَع ۾ شور مَچائي، ڪاٿي ڳچيءَ ۾ ڳارو.
جاڏي ڏسو تا تاڏي آهي، سندس نِيهَن نظارو.
حقيقت جي حال ڪَون، "سَچُو" تِيءُ نہ ويسارو.

ڪافي

٤٠

لڪ ڪريان توڙي زاري، دوست چَوي ”تون ڪوڙو“!

هَٿين ٻي ٻَوان پيرين ٻي پوان، پايان ڳچيءَ ڳاري.
آءُ اُهائِي يار اوهان جي، تنهنجي محبت ماري.
روز اَلستان منهنجي آهي، يارَ اوهان سان ياري.
اسان يتيمن کي يارَ پيارا، ڏيج اَچي ڏيکاري.
وِره مَتي تي ويٺِي وسايان، دوست ڏيو دلداري.
آءُ اوهان تَون سُهڻا سائِين، واري وڃان لڪ واري.
توڙي سڃاڻي توڙي نہ ڄاڻين، دوست نہ آهيان ڏاري.
ڳَلِ اصل ڪَون آهي اوهان جي، ڳالهہ ”سچوءَ“ جي ساري.

ڪافي

۴۱

مون کي نہ وسار، ڍوليا، آءُ تا تنھنجڙي آھيان!

نانءُ سائينءَ جي اسان نماڻن ڏي، ڪِٽِي تون نيڻَ نِھارَ.
پِرين وڙّئون پانھنجي، گڏ غريبَ گُذار.
ڪَيَوَ اسان سان جي يارَ پيارَلَ، پنھنجا سي وعدا پار.
اَگڻُ اَسان جي سگھو ڪِي اِيندين، والي سو ڪھڙيءَ وار.
دَرَ پنھنجي جو دلبَرَ سائين، "سچو" سو سگے سنيار.

ڪافي

۴۲

"دَع نَفسَڪَ وَ تعَالَ" ، اَتِي ڳُجھي اِھا ڳالھ.

خاڪِي جسم کَون ڪر جدائي، بَحرَ عَدَمَ جي ۾ جال.
خيال وجودي چونہ وسارين، ڪرين ٻي قيلَ مَقالَ.
ڳالھيون ڪوڙيون سَٽِ سيپيئي، پئ تون خاص خيال.
ڪڏھن نہ ٿيندءِ حق سو حاصل، جي تو بُتِ بحال.
گرد غبار ۾ ڪاءُ نہ غوطا، "سَچُو" ري پاڻ سَنيال .

ڪافي

۴۳

آءُ تا گڏ گذاريون، وي، ڏکيا سي سکيا ڏينھڙا !

ڳالھيون ڪيَئَ جي ڪالھ اسان سان،
ڪيئن تو يارَ وساريون.

ڳچيءَ پائي ڪپڙو سائين،
دوستے ڪريان تي زاريون.

راتو ڏينھان توکي دلبر،
سانوَل ويتا سارين.

اَچَڻ سَنديون تانھِنجون،
سائين واٽان نِتے نِھاريون.

پِرين پَنھنجو پاڻ سان،
”سچو“ سو سگے سنياريون.

ڪافي

۴۴

آءُ ٻاروچل ٻيلِي، مونجھ تنھنجي آھيان ماري !

ناھي واجب رسڻ توئِي کي، تون گُرو آءُ چيلِي،
سگهَ نہ تِي ڪو ساهِيان.
عشق اوھان جي ڪَون ھوت ٻاروچا، ڪيئن ٿَرن ھيءَ ٿيلهِي،
نہ تہ ڇَپَرَ اڳيون چاھيان.
سَگهَ نہ ساريان پَندَ ڪرڻ جي، تو بِن آھيان اَڪيلي،
ڪيچ وٽن ڪِيئن ڪاھيان.
وِڳٽِي آھيان ورهَ تُنھنجي ڪَون، توڙي ڪِي پُورن پئِلِي،
”سَچو“ نہ آسرَّ لاھيان.

ڪافي

۴۵

ڏينديَسِ ڏوراپو، آءٌ وجي وراٽو روبرو.

پريان سَندي پارَ ڏي، ڪو نئي نياپو.
اوھان ٻاجھون سُپرين، آءٌ ڪريان تي ڪاپو.
سوڊل توئِي ساڻ آھ ، مُنھنجو سَگّ تہ سِياپو.

ڪافي

٤٦

منهنجو نيهُن وڏايو نازَ، نيڻن نيڻن جي، ميان !

تيغان آهن يا تہ سِتم جون، تنهنجون اکيون ڪَجليون ڪاريون،
اَلا سائين، يا تہ بَحرِي بازَ.
درد مند جي دلڙي دلبَرَ، ڏاڍي زور سان آندي،
اَلا سائين، نيڻن منجهؤن نياز.
مانَ پَون ڪَي ڪَن اَوهان جي، اوهِڪي واري،
اَلا ميان، عاشقِ جا آواز.
ٻَئي ٻانهون ٻَڌي ”سچو“ وچ، تون ساڻ يقيني،
الا ميان، درَ مٿي ڪارساز.

ڪافي

٤٧

ڪنهن ويلَ نہ ٿا وسارن، عاشقَ نہ تِج تون ماندو!

”نَحنُ اَقربُ“، اِها اشارت، گَڏ توئي سان گذارن.
اَصل لاڪون طرف تنهنجي، نِت نِت گهٽو نهارن.
جي تو اُڪندَ اُن جِي، سي پِي توئي کي سارن.
ڏينهن اِتهين چو ٿو لائين، تو هُتے ”سچو“ سنيارن.

ڪافي

۴٨

تنھنجي اَچَڻ جون واتڙيون، نِتِ نِتِ اُڀي تہ نھاريان.

لَنءُ لِڪايو لوڪَ ڪَون، ھَنجَ ۾ ھنجون تِي ھاريان.
سي ڳالھڙيون ڪنھن سان ڪريان، جيڪي سڄڻَ تِي ساريان.
داغ تنھنجي درد جا، ڏيھ ڪي تہ ڪيئن ڏيکاريان؟
”سچو“ چَوي سائين شوق تنھنجي ۾، ڪو دم ڪين وساريان.

ڪافي

۴٩

چڏ غصو غمناڪ سان، اچي مِل تہ مانداڻِي لھي.

سُڌِ سيا توکي پِرين، جيڪا وايوڙين سان وھي.
سور سيبائڻ جھڙو، پر جيءُ جُدائي نا سَھي.
پاڻون آيا ھِن پور ھي، ڪِي تو مُڪا پِريَم پھي.
”سچو“ وھاريو وٽ ۾، ھِي ٿاھ ڪو ٿھي.

ڪافي

٥٠

منھنجو ناھِ ڪوئي اِختيار، ھَي يار وي !

مون تا سِر تي چائيو، باري بِرهَ جو بار-
ھَي يارَ وي!
راتو ڏينھان تِيڏي ڪارڻ، روئڻ زارو زار-
ھَي يارَ وي!
ڪيئن ڏنو تو سُپرين، جاني جيءَ کي جارُ-
ھَي يار وي!
”سچو“ سارو سمجھين، عشقَ سندو اِسرار-
ھَي يار وي!

ڪافي

۵۱

تنهِين ڏينهن ڏِنائون، ساه منهنجو ساهَڙ کي سرتيون.

دردمنديءَ جي دلڙي، نازن ساڻ نيائون،
هيڏي هوڏي نا ويو، سوگهو ساه ڪيائون.
سُڻِي سنيها يار جا، عاشق تيڙس آئون.
جيءُ وڌائون جارِ ۾، ڪاڪيون تن ڪڍاهون.
ميهَرَ سندي معرڪي، هِيءَ غريب گَڏيائون.
جِيءُ منهنجو جيڏيون، ويِرن منجھ وڌائون.
”سَچُو“ ڪڍُ سرير مَون، ميڙي سڀ مدايون.

ڪافي

۵۲

جيءَ جون ڳالهيون هيون جن سان، هَي هَي سانگ چڙهي پيا سي ئي!

ماريَس اِنهيءَ مامري، هيءَ پوءِ اُنهن کان پيئي.
وٺي ويندیَس اوڏهين، حال پنهنجڙو هي ئي.
اِيندا اتم آسرو، جيءَ گهُريا تي جي ئي.
مون ڏي مڪائون ڪيترا، ڏک ڏوراپا ڏيئي.
جيءُ وڌو آهي جار ۾، تَن نياپن نيئي.
”سچُو“ سنيها بُڌِي تَن جا، پڌ پانهون تون پيئي.

ڪافي

٥٣

مان تان محبن کي، ڏيان ڪيها ڏوراپا!

ڪيئن شِرڪت آءُ ڪندي، سرتيون سان سائينِ!
آءُ نماڻي آهيان چا، ڪيئي سَوين سِڪن.
ڏوڙا طالع مون تين، جي ويڙهي هِنَ وسن.
ڏسي حال حقير جو، اگهڙ مانَ اچن.
ڪين چڏيندا ڪڏهين، "سچُو" سَگُ سندن.

ڪافي

٥٤

مون کي ڏور چو ڏَسنِ، سرتيون ديرو دوست جو.

جي مون سڻو سرتيون، هو سدا وچ وسن.
اکيون عجيبن کي، پل پل تيون پسن.
محب مشتاقن جِي، تا ڪليون دل ڪسن.
"سچُو" سوزن واريون، وجي روءِ رَسن.

ڪافي

٥٥

اج اگڻ اِجهي ايندم، سُڪيا سانگي گَڏيَم شال!

ڏِسي حال حقير جو، سَوَ دِلاسا ڏيندم،
هـو جِي ڪُهِي ويڙم ڪالهه.
پنهنجي وَڙون سپرين، حال پائِي اچي ٿيندم،
جَن لڳِي وجهايم فال.
لِڪِي ساري لوڪَ کَون، گوشي پاڻ گڏيندم،
اُهي ڪندا پلائي پال.
سَگ جنين جو سڏجي ”سَچُو“، سيئي سڏيندم،
جِيءُ جِيءُ چوندس جال.

ڪافي

٥٦

هِينئن ڪانگ اَڄ ڪَهِي ويو، اِيندَءِ صبح سَويلي.

ڳالهيون ڪري سَڄَڻ جون، اَڄ رات هِتي رهي ويو.
هو حال منهنجي جو سَماءُ، هِنَ لوءِ مَون لَهِي ويو.
ڳالهيون ٻُڌي ڏکن جون، ٻولِي تَنهِين ٻهي ويو.
پِرين جي پار اُڏاڻو، ڪيئن سورَ هِي سَهي ويو.
”سَچو“ سڄڻ مِلايَئِين، هِنَ ناهَ تي ٿَهِي ويو.

ڪافي

۵۷

وٺيوسي وهَ واهه ، پڙهندي پروانو پرينءَ جو !

اوڏا مِينهَن ملهارَ ٿيا، گُل ڪِلن ۾ گاهه.
سِي ئي سچڻ ٿيا سامهان، حال ڀائِي همراهه.
محبت منهنجي مَن ۾، چوريءَ مچايو چاهه.
سِڪ تا سڄڻن جي، اُجهايو آڙاهُ.
ديس ڇڏي پرديس ويا، دوستَ پرين داناهه.
هوتن ڏانهن نہ هڪڙي، مهڙَ مِڙئِي مان ڏانهه.
پرين جي پيغامَ ڪيو، آرامِي اَرواح.
قاصدَ تو تان آءُ ڪريان، هي سِرُ صدقي ساهه.
اگّڻ آسَروندن جي، آٺِيندونِ اَللهُ.
”سَچُو“ چوي رب ميڙي، روز پُڇان آءُ راهه.

ڪافي

۵۸

پانڌي آيم اَڄ پيهِي، پِريان سَندي، وو، پارَ جو!

ڏوڻ ڏوراپا ڏيئِي مُڪائون،
تَن ڪَئِي ديوانِي ديهي.
”ڳالهيون اُهي يارَ سَچَڻ جون،
ڪيئن وِساريَئي ويهِي.
”جهِڙيائِي آهي جيءَ تنهنجي سان،
هُتِ بہ گذري تِيهِي،“
هوش ”سَچوءَ“ جو نِيو نِياپَن،
ڳالهہ ڪَريان بي ڪيهِي.

ڪافي

٥٩

پانڌي منهنجي يارَ کي، ساري چَئِج سَلام.

چَئِجِ مُٺا هئا ڪيترا، مون پرتِ وارا پيغام.
اوهان جي ئِي اَچَڻ جا، هُل پَوَن هَنگام.
محبتَ منهنجِي روز ازل کَون، توسان مُحب مُدام.
”سَچُوءَ جيها ڪيترا، دَرَ تُنهنجي تہ غُلام.
ڪڏهن ڪندين يارَ اَسان ڏي، اچڻ جا اَنجام.
عشقَ اوهان جي شورُ مَچايو، هُل پَون هَنگام.
ٻانهي گولي يارَ سچڻ جِي، مُلهہ خريد مُدام.
روز ازلَ کون ”سَچُو“ آهي، سائين سَنديوَ سام.

ڪافي

٦٠

هيئن اَڄُ چَئِي مُڪائون، عاشِق اَچون تا ايڏنهُن ؛!

هِنَ جِيءَ جَڏي ڪي جيڏيُون، آڌر وڏي ڏنائون.
"تنهنجي ديس اَسين اَچون تا، عاشق نـ تِڄ اُپائون".
مون هن نماڻِيءَ سان، ميان، ڪيڏا ڪرم ڪيائون.
"مطلب تُنهِين جو آءُ آهيان، پِيون چڏ مِڙئي مُدعائون".
دلاسي لئہ دردمندِ جي، قاصد "سَچُو" ڪديائون.

ڪافي

٦١

اَڄ ڪِي صبح اچن تا، نروار چئو نجومي!

مون هِتِ نماڻِيءَ جو پِرين، حال ڪِي پُڇَنَ تا.
هِن پارَ ڏي اچڻ جو، چئو ڪِي سچڻ چوَن تا؟
پِرين آهن پنڌَ ۾، ڪِي ويڙهِي پنهنجي وَسَن تا؟
"سَچُوءَ" جِي پِي سُڌِ لَهَڻ لئہ، قاصد هيڏي ڪَدِن تا؟

ڪافي

٦٢

دوستَ ڪي دانهون، سُڻِي، مَنَ مهرَ ڪا مون ڏي پَوي!

دردمَندِ جي دَرَ اُتي، تو ڪانگے لاڪيٽو لَوي.
پيغامَ پِرين پارَ جا، چَشمن اُتي ويهون چَوي.
سِرَ پَري اَسين ايڏهن اَچون، يا ڪِي اوري ايندؤ اَوهِي.
”سَچُو“ آهي اُڪَنديو گهڻو، تو راند روئڻ جي رَوي.

ڪافي

٦٣

ڳالھ پنھنجي حال جي، توريءَ وجي ڪنھِن کي چوان؟

جوش تنھنجا جان ۾، نتے نتے آھن مون کي نوان.
ڪيئن جي پچان پوءِ تي خبر، پانڌي اول پيرين پوان.
پاڻون آيا ھِن پور ھي، ڪِي ھِن مڪا مون ڏي اَوان؟
”سَچُو“ متيان آءُ ڪينڪي، ھي سور سُکَن سان سنوان.

ڪافي

٦٤

مڪاسين قاصد ڪالھ، اِجھي چاڻج آيا آيا!

آھي تياري ايڏنھن اسان جي، آھيون سو منجِھ خيال.
اُڪَند تنھنجي اصل اسان جي، آھي سا جيءَ ۾ جان.
عاشق توتي ڪَرم ڪيوسي، سٽي سندءِ اَحوال.
پنھنجي لطفے سان ھاڻ لاتاسين، تو تُون ڪُل ڪَشالَ.
اچي لھون تا اِجھا تنھنجڙي، ”سچو“ ري رات سنيال.

ڪافي

٦٥

آهي هڙو حال ويچاريءَ جو، سهٽا ڪر ڪو ڪرم ستاريءَ جو!

لئہ پنهل جي ڪانگ اُڏايان، ڪوٺيو پوتيدار پٽايان،
وَرُ وري وَرَ واريءَ جو.
حال ڏسي پنهنجو يال پلائج، پِرَ پچاڻو وره ورائج،
ڪج ٻيپ دارون دک واريءَ جو.
درد فراق جا دونهان دکَن تا، مَچ مگّرهن مچ مچن تا،
شل ورُ وري ويچاريءَ جو.
سڪ "سچل" جي توکي ساري، ڪيچي ايندم نرتَون نهاري،
ساه سڪي سڪ واريءَ جو.

ڪافي

٦٦

جيءُ نج آيا، پلي ڪري آيا، ساٿي سڄڻ جي ڏيھ ڏنھن!

مون تا چاتو واڻ واھو، پر مون ڏي سي ھوت ھلايا.
ڏينھن پچاڻو پانڌي پرين جا، ساڻ غريب گڏايا.
پاڻ مٿائن ڪريان قرباني، لڪين تورا جَنِ لايا.
اَول دلاسا ڏيٽي انھن ھي، پوءِ پيغام سڻايا.
طرفے تنھنجي اھي عجيبن، سچا سخن فرمايا.
”اُڻ تڻ اھائي آھِ اسان کي، ڏکيا تو ڏينھن لنگھايا“
”پيا اسان وٽ ھاٽي تنھنجا، سچو‘ ڙي پند سجايا“

ڪافي

٦٧

پانڌي اوڏاھون اَج آيو، پِريان سندي پار ڏنھن.

طرفان تنھنجي ھونِ اَچَڻ جو، ساڻ ڏٽِين کي سعيو.
گھٽو پچن ھُتے پِرن توئي کي، گھمين تون ھِتے اجايو.
آھي توئي ڏي سڻ ري عاشق، روح سَندن جو رايو.
پاچاٽيءَ جو ھنن پيغامن، وري سو وره وڌايو.
ٻڏي نياپا ٻانھون ٻڌي ٻئي، آٽي ”سچوءَ“ سر نوايو.

ڪافي

٦٨

اَج اوڏانهون آيا، گڏيا سي قاصد مون کي!

وري ورڻ جا هئا پنيور ڏي، ساڻَ ڏٿِين جا سعيا.
اَج صبح اَچي ويجها سي وهنَندءِ، ڏور جنين ڏينهن لايا.
گوشي گڏجِي ڪندءِ سي ڳالهيون، جَن جا تو پنڌ پُڇايا.
خيال سچوئي هيڏي هُئڙن، ڏکيا تو ڏينهن لَنگهايا.
طرفے تنهنجي اڳي پي رهَبَر، ڪئين تنهن هوتَ هلايا.
نِيهَن جا نياپا ڏنا جَنين هي، ”سچو“ سي ساهَ سيبايا.

ڪافي

٦٩

نوان نِياپا آيا، مون ڏي محبن جا ، ميان!

قاصِدن، وو ميان، هيڏي اَچَڻ جا، روز سي رستا لايا.
طرفےِ ينيور جي، سُڻ تون عاشَق، پنهونءَ تي پنڌ پچايا.
تو تا طالبِ يار سچڻ رِيءَ ، گوندر ڏينهن گنوايا.
اگڻ تُنهنجي اَج سي ايندا ، تو جن لئہ وره وَسايا.
جي ئِي گذاريئہ يار جانبِ ريءَ، اُهي سي ڏينهن اَجايا.
هئا پِرين ڪي پار تنهنجي، ميان ”سچُو“ اَچڻ جا سعيا.

ڪافي

٧٠

اِهو نياپو آندو، پانڌيءَ پرينءَ جي پارَ ڏنهن.

آهي تياري ايڏهن اَسان جي، متان تئين تون ماندو.
عاشق توڪي آڻي اَسان سان، حُبِ ڪندي هيڪاندو.
اسين بہ اوڙڪ اِينداسي ايڏنهن، تيج نہ وره ڪون واندو.
ملڻ محبن جو آهي اِهوئي، پِرتِ جو پاچاندو.
طرفون اَسان جي سُڻ ”سچُو“ وي، لاهِين تون سيے سياندو.

ڪافي

ڪ١

آءُ اَدا ڙي پانڌي، دوستَ دلاسو ڪو ڏنو؟

سُڻ تون ساٿي، آهيان، ادا، آءُ محب بنا هٿ ماندي.
اگڻ اسان جي ڪڏهن اِيندا، اِها خبر تو ڪا آندي.
دل اَسان جِي دوستن ڀاڄهون، ناهي وره ڪَون واندي.
سِگهَڙي ساٿِي ڙي مانَ تيان، ڪا هوتن سان هيڪاندي.
ساران سنياران "سچُو" وي لَهندءِ، آهين جَنين جي تون باندي.

ڪافي

ڪ٢

منهنجو ڪِي هُتَ پڇيائون، سچ چئُ ادا ڙي ساٿيو؟

گوشي ويهي گَڏ اَوهان سان، منهنجي ڳالهه ڪا ڪيائون؟
سَليو سنيها ساڻ سلامن، هِنَ ڏاهَ ڏي ڏنائون؟
پيغام پرتَ وارا، چئو جي مون ڏي چيائون.
دلاسي جِي دردمندِ ڏي، ڪا اچ خبر لکيائون؟
"سچوءَ" ڪاڻ تا گهٽيرو، هِن ڏيهِ تي ڏنائون.

ڪافي

٧٣

سِگهَڙي پِريَن جي پار جِي، ڪانگا خبر ڪا مون ڏئين.
دوستڪ جي ني ديس ڏي، ڪيئن ڪالھ تون اَڏري وئين!

اَول اسان جي حال جا، نازڪ نوان نياپا نِئين،
ساري سنيھا سوز جا، هَي هَي سيئي لائج هِئين.

ماري ميان مشتاقِ کي، ڪيئن يارَ تون ياڪِي ٽئين،
پُورن مَنجهِين پرديس جي، ٻاجهون اَوهان آهيون اِئين.

آءُ جي مُئي تا گھوريس، جانِي سدائين تون جئين،
”سچو“ سِڪي ساري توکي، تون پِي تهين سان هو ائين.

ڪافي

۷۴

ڪانگي قريبن ڏنهن، خبر آندي وٺِي وهندو وري.

خطَ منجهَون معلوم ٿِي، ساري خبر ڪِيئن جي ڪري.
”دوستَ دلاسا لکيا تا ”تو اسان ريءَ ڪيئن سَري“
”آءُ تا گهٽو تو ساريان، ڳالهيون ڪرين ڪهڙيون چَري“
”سچُو“ توسان آهي منهنجِي، اُها ذوق مَون دل جي ذري.

ڪافي

۷۵

ڳالهه ڪريان ٻي ڪيهِي، تنهنجي مڏُگن ماري آهيان!

پرين وڙئون پانهنجي، ميان الا، آءُ پکي هِن پيهِي.
پاڙي ساڻ پرين جي، ميان الا، ورهُ وهايم ويهِي.
پلئَ لڳي پِرين جي، ميان الا، جيهِي سا آهي تيهِي.
ڳالهه ڏَسيائون سا تا ناهي، ميان الا،”سچُو“ سلڻ جيهِي.

ڪافي

٧٦

ڪيهي چال چلي تو، اڙي جيڏيون يار منهنجو!

”وَنَفَخۡتُ فِيهِ مِن رُّوحِي“، ساري ڳالهه سَلي تو.
”اَنا عَبۡدَهٗ، وَرسُولَهٗ“،مُلن گهَر مِلي تو.
ڪاٿئين تعظيمان ڏئي، ڪاٿئين ڪِل ڪلي تو.
ڪاٿئين سڪيون سُپرين، ڪاٿئين جوشن منجهه جلي تو.
”سچو“ سَپي ڪنهن صورتين ، هڪڙي هلتے هلي تو.

ڪافي

٧٧

چاڪي ڏونگر ڏوريان، مَن وسي يار مُنهنجو!

پرين آهي پاڻ سان، تَڪ ٻئا چو توريان؟
راتو ڏينهان روح ۾، آرياڻي تي اوريان.
سَپي ڪنهن پارين سُپرين، آءُ گهَٽو ئي گهُوريان.
هوتَ هميشه حاضري، وندر ڪنهن لَڳ ووڙيان؟
”سچو“ سچي ڳالهڙي، چِتے اِهائي چوريان.

ڪافي

٧٨

هوت اَچي هَٿ ڏيندو، پَلو جيڏيون، مون هِن نماڻيءَ کي !

پرين وڙئون پانهنجي، ڇَپر تا نہ ڇڏيندو.
ڏسندو اکڙين سان، نال نماڻِي نيندو.
پاڻَون پاسي نہ ڪري، گولِي ساڻ گڏيندو.
پانڌن پچارون ڪيون، آرياڻي اَچُ ايندو.
اگَڙ آسَروند جي، پَکا پاڻ اَڏيندو.
ڪيچن سندو قافلو، لوئَون تا نہ لڏيندو.
ساجن سَنگت پانهنجيءَ، ”سچو“ شالَ سڏيندو.

ڪافي

٩ے

ڪيچ منهنجڙو ڪَم، ني، آهي، پلو پينر ڙي!

ويا ڪيچيڙا نڪري، گوليءَ ڏيئي غم، ني.
دعا ڪريجو جيڏيون، جانِيءَ ٿيان جَم، ني.
ڪنهين چِنَ نہ چڏيان، دوستيءَ وارو دم، ني.
قيامَت تائين ڪينڪي، ٿيندي طلب تَم، ني.
پير نہ چڏيان پرينءَ جو، توڙي ٿئي چيهاڙيون چَم، ني.
جهُڙ نہ پائنجو جيڏيون، اِهو اکين جو آگَمُ، ني.
سِڪئون ”سچو“ پِرين ڏي، راتو ڏينهان رم، ني.

ڪافي

٨٠

توکي جاني نہ جڳائي تو، رُسڻ نماڻين سان !

جيهِي تيهِي تانهنجي، آءُ اصلَ ڪَون آهيان،
اوهان جي تا اَچڻ جو، آسَرُ هَڏِ نہ لاهيان،
سِرَ تي نينهُن فراقَ جا، هي مينهڙا وسائي تو.

پَري ڪر نہ پاڻ ڪَون، ڏي دلبَر دلاسو،
تورِيءَ سُجهي ڪونڪو، مون کي پِرين پيو پاسو،
جيهي تيهي اَصل ڪَون، هيءَ سَندَو سڏائي تو.

سکن متي ڏکَڙا، تي محب مَتايان،
غم خوشيءَ کان اَگرُو، آءُ پليڙو پايان،
مُنهن مُقابل تانهجي، اهو گوندر گڏائي تو.

اَگَڻ نماڻِيءَ جي تون، اَچِج اَللہ ڪاڻ،
هيڪر هوتَ ڪَريج تون، پيرو منهنجي پاڻ،
سوز تنهنجو سُپرين، هِتِ سانولَ سِجائي تو.

وٺي ويٺِي آهي اهو وعدو ويچاري،
ڳچيءَ پائي ڪپڙو، هيءَ ڪري ٿي زاري،
”سچو“ سگ اوهان جو، هِتِ پانڌي پُچائي تو.

ڪافي

٨١

خبر ڪا مون ڏيو ساٿيو، سائين، عجيبن جي اَچڻ جِي!

ڪيچيڙن جو قافلو، وچينءَ رات ويو.
اِئين نـ چـڏيو چَپَرين، هـيءَ تا نال نِيو.
توڙي وِره وهاريو، ڪنديس ڪونـ پيو.
وندر سنديءَ واٽ تي، مون صدقي سِرُ ڪيو.
چـڏ ساها سنبر، ”سچو“، ڙي، جي تو پور پيو.

ڪافي

٨٢

جاني تو نـ جڳائي، رُسَڻ نِماڻِيءَ سان!

دوستـ اوهان جي دَرَ تي، ويٺي وره وسائي.
ٻاهر ٻانِهي تانهنجي، سانولَ هيءَ سڏائي.
اَچڻ لاءِ اوهان جي، پانڌي روز پُڇائي.
فالان فلَڪ فراق جون، وو، وَريتِن ڪان وجهائي.
سُوال ”سچوءَ“ جو سپرين، عجز ساڻ اَگهائي.

ڪافي

٨٣

ڪنيو نيڻَ نِهار، ڙي، ميان، پلو منهنجا يار ڙي ميان !

مون مَنُ گڏي گوندرين، تئين ڪيچ قرار.
ڏکيا سُکيا ڏينهڙا، گڏ غريبَ گذار.
دلبر پنهنجي دل ڪَون، ويچارِي نہ وسار.
منهن نہ مون ٻئي پارَ ڏي، پنهنجي ڪَدِ قطار.
”سچو“ آهين اسان جو، هنجون هَڏ نہ هار!

ڪافي

٨٤

سِڪَ هُئي جنهن جي سِر، وو، دوستَ آيو اسان جي در!

پرين وَڙَئون پانهنجي، ڪَئي ويچاريءَ ڏي ور.
هيءُ سِرُ ڪيان صدقي، گهوٽَ اچي مون گهَر.
ڏنم هِن اکين سان، پرين موچاريءَ پَر.
جاءِ ڪيائون جيءَ ۾، نَهر يا هَڏ نہ نَرِ.
قُربَ ڪارڻ سُڻ ”سچوءَ“ ري، ڪوشش ڪائي ڪَرِ.

ڪافي

٨٥

ڏنو هِي پانڌيءَ پيغام: ” تنهنجي اَڱَڻ اَچ يار اَچي تو!

عاشق عجيبن جو، توکي سَوَ لکَ سَلام.
سيي قبوليو سُپرينءَ، جيڪو ڪَيُوَ ڪلام.
پڪو آهي پِرينءَ جو، تو سان اَچُ اَنجام.
روءُ نہ رتَ اکين مَون، عاشقَ ڪر آرام.
”سچو“ گڏجن، پوءِ پيي، آهِ نہ طَلبَ تمام.

ڪافي

٨٦

هوتَ پارئون مون کي هاٽي، ڏنا نِينهن نياپا هي .

هتئون پَئي پانهنجي ميان، عذر پيا ڪيها آٽي.
اوتين ڪهڙيءَ ڳالھ ڪَون، پنبِٽين مَون پاٽي.
ويتينءَ ڪيئن ينيورَ ۾، سُورَ هئُئِي جي ساٽِي.
”سچو“ توکي ساهَ ڪَون، آهي اوڏو آرياٽِي.

ڪافي

٨٧

ڪيچؤن آيم ڪالهه، سي تا سُڻو سَنيها !

ڳالهيون ڪندي گُذريئِي، سوَ راتيون توکي سالَ.

اُڪنڊ اسان ڏي ڪانءَ تو، ڏينهن اِتي جاليئي جالَ.

ڪنهن جي ڪارڻ تو ڪيا، لَڪَ روئِي سيءِ لالَ!

ڪيَئي نه قطري جيتري، ساعت هِڪ سنيالَ!

ٻُڌي ڏوراپا مون ڏيو، جيَڻ منجهه جنجالَ.

جن لَئي ڏونگر ڏوريان، تن پِي هِهڙا حالَ.

سي سيءِ تنهنجا اگهيا، جي ڪيئي ڪالَ ڪشالَ.

ٻڌندو پاروچو وري، "سچوءَ" جا پي سوالَ.

ڪافي

٨٨

مون ڪَر تا ڪِين پُڇيائون، هاڻي ڪانگَل ڪَلَ ڪاڏي!

ڏونهَ ڏوراپا وو ڪيترا، ميان اَلا، سي سخت مڪائون،

هِتِ حالَ اسان جا هي.

سگها ايندا وو سُپرين، ميان اَلا، ڪي تا پاڻ اتيائون،

جڏو جيءُ جيارڻ جي.

ڏاها ڏيهه وو پِرين جي، ميان اَلا، آهيان اپاڻڪو آئون،

منهنجو هِي نياپو نِي.

طَعنا طَرفَون وو تانهنجي، ميان الا، هِن ڏکِيءَ کي ڏنائون،

سائين سيے قبولِيم سي.

سي نـ وِسارج سُپرين، ميان الا، ساڻ ”سَچوءَ“ ، سَمجهائون،

اُهي قولَ ڪيا هي ڪِي.

ڪافي

٨٩

يار منهنجو يار، ڪَئِي ڪَئِي صورت سير ڪَري ٿو!

ڪاٿئين ٻُڍڙو پِير ٿيو، ڪاٿئين ٻولي ٻار.
ڪاٿئين بيراڳي ڦِري، ڪاٿَئين ڪَيُس قرارُ.
ڪاٿئين وظيفن ۾، ڪاٿئين خم خمار.
ڪاٿئين آهي بادشاه، ڪاٿئين چوبدار.
ڪاٿئين پيرين پنڌ ڪري، ڪاٿئين گهوڙي جو هسوار.
ڪاٿئين"اَحد"ٿيو"اَحمد"، ڪاٿئين "عَبدالحق" اظهار.
آهي دلبَر دوست جو، "سَچُو" سَڀِ سِينگارُ.

ڪافي

٩٠

ڳالهه ڪَريان آءُ ڪيهي، حالَ پنهنجي جي، ڙِي جيڏيون!

ڪالهه ڪالهوڻي سُپرين، ويا وٺَئون مُون ويهِي.
چڏي شهر ڀنڀور کي، ويا پهاڙين پيهِي.
ڪري پريشان ويا، درد منديءَ جي ديهِي.
آءُ اُنهن جي آهيان، جيهِي جي تيهِي.
مارڻ پوءِ جيارڻ، رَسمَ اُنهن جِي ايهِي.
"سچو" سوز فِراق جا، بارَ کڻَن ڪي نِيهِي.

ڪافي

۹۱

هوتَ ڏَهون هاڻي آيُون،مون ڏي خوشخبران هي!

اَچِي اَڏيون تا اوڏڙيون، جارِ اُوهانجڙي جايون.
چِڏي شهر ڀنڀور کي، پير وري اِيڏي پايون.
ٿيون جِيارن جيڏيون، اِهي ويچاريءَ کي وايون.
”سچوءَ“ سَنديون دانهڙيون، دوستَ وري وَرنايُون.

ڪافي

۹۲

هوتَ اوهان تي آءٌ، ميان، سارو نَنگُ نِماڻِيءَ جو!

سائينءَ ڪارڻ سُپرين، پير اڳڙ منهنجي پاءِ، ميان.
پِرين وَڙَئون پانهنجي، لَئُن نماڻِيءَ سان لاءِ، ميان.
ماڻهو شهر ڀنڀور جا، ساهَ نَہ اَچَن ساءِ، ميان.
ڏسنديس آءٌ اکَڙين سان، جانبَ تنهنجِڙي جاءِ، ميان.
ڪارِي ڳُڻَن تانهنجي، ”سَچوءَ“ کي هاءِ واءِ، ميان.

ڪافي

٩٣

هوتَ اَچڻ جِي ڪا ڪَرِ ميان، پانڌي روز پُڇايان ٿي!

راتو ڏينهان روحَ کي، سِڪَ اَوهانجِڙي سَرِ، ميان-

تو لئہ هِتِ ڪانگَ اُڏايان ٿي.

سِر توئِي تَون صَدقي، گهوٽَ اچين جي گهَرِ، ميان-

گهُوريو پاڻُ گهُمايان ٿي.

ايندَيس اَهڙي حالَ سان، دوستَ اَوهانجڙي دَرِ، ميان-

ڳچيءَ پَلئہ پايان ٿي.

پِرين پارئون تانهنجي، ٿِي ويچاريءَ جِي وَرِ، ميان-

ويٺي ڏکَ وسايان ٿي.

سارو مطلب مون ٿئي، پِرين اَچي ڪَنهِن پَرِ ميان-

هِتِ پوتِيون پَٽايان ٿي.

"سچوءَ" اُتي سپرين، دستَ مُبارڪُ ڏَرِ، ميان-

سَنديوَ يار سَڏايان ٿي.

ڪافي

٩٤

هِنيڙي ڳالهيون ياد، آريءَ ٻاروچي جيون!

ويا ويساهي نِڪري، عشق ڏيئي اِمداد.
پيئر ٻاجهون جيڏيُون، عُمر مِڙيئي بَرباد.
دردمندن جِي دلڙي، شالَ ڪندا دي شاد.
”سچوءَ“ سَندي سَرتيون، پُنِي سَڀ مُراد.

ڪافي

٩٥

آءُ ڪوهيارلَ ڪائِين، وري ويڙهو وسائِج، ميان!

ٻانهون ٻانهَن جان ٻڌي، ميان اَلا، ٻاند ڳچيءَ ۾ تي پائين-
مون تَؤن چڄَ نہ چائج، ميان.
مونهَون مدايون تيڙيُون، ميان اَلا، تيَس اِيلازڻ آئين-
پرين پاڻ پسائِج، ميان.
آءُ ڪنيزڪ تانهنجي، ميان اَلا، تون تا منهنجڙو سائِين-
ٻيو عيبَ نہ لائِج، ميان.
ڏيئِي حالُ حلاجَ جو، ميان اَلا، ”سَچوءَ“ کي سمجهائِين-
سارو سِرُ سُٽائِج، ميان

ڪافي

٩٦

آءُ اَچي رَهُ راتِ ، پَلو منهنجا يارَ وي!

راتو ڏينهان روحَ کي، آهِ اوهانجِڙي تاتِ.
مَشر آهي مُلڪَن ۾، سَنديَوَ ڏاڍي ذاتِ.
اَچَڻ ريءَ اوهان جي آهي، هِينيڙي کي هيهاتِ.
”سچوءَ“ کي تِنهن سِرَ جِي، ڪاڏهون ڏيندي ڏاتِ.

ڪافي

٩٧

آءُ ويڙهي تون تا وس، وي،
پَلو، پُنهَلَ يار ميان!

پِرين مون کي پانهنجو، ڏاها ڏي ڪو ڏَسُ، وي.
نِماڻِيءَ جو حالڙو، پِريَم اَچِي پَسُ، وي.
ڪاهي اِيندي ڪيچَ ڏي، گولِي وٺِي گَس، وي.
پَوي پاچِياڻيءَ جو، توکي مانَ تَرس، وي.
ويهڻ آهي پنيور ۾، بنا عشق عبث، وي.
سوز اوهان جو سُپرين، ”سچوءَ“ آهه سرس، وي

ڪافي

٩٨

اَچي لايو ڪِيئن ، سچڻ، تو تا نِينهن نماڻِيءَ سان !

ماريَس انهيءَ مامِري، هوتَ ڪندين ڪو هيئن.
سا تا ڪيئي پانهنجي، جاني وٺيئِي جيئن.
جهڙي پُنهل تو ڪَئي، آءُ پُڙ ڪريان تيئن!
ڪان وننِدي ڪڏهِين، نالو سَندو نيهَن.
وري وهاريو ويجهڙو، "سچو" پنهنجي سِيئن.

ڪافي

٩٩

اِهو ڏونگرُ ڏهاٽين، مون ڏوراپو تو ڏئي!

هاري هِهڙا هوتَ تون، تي ويجها وسارين.
هيڏي هوڏي تي گهمين، تون نال نہ نهارين.
ينيورئون بيزار تي، چي سانول سنيارين!
پاڻ "سچو" تون پاٽهين، وجي ساٽن سلهاڙين.

ڪافي

١٠٠

وسئون تا نہ وساريو، پلو يارَ ڙي،

آءُ اوهانجڙي آهيان، پلو ميان!

سِڪائيءَ ڏي سُپرين، ڪٽي نيڻ نهار.

هيڏي نہ چيڏين؛ پنهنجي ڪَدِ قطار.

توکي ڏسان مون ڏَسين، پرِين کهڙي پار.

”سچو“ صَبر ۾ رهِي، گوندر ڏينهن گذار.

ڪافي

١٠١

هُئِي نہ مون ڪَلَ ڪائِي، سِرُ اِنهيءَ جي ڙي جيڏيون!
اڳي نہ سُيَم ڪڏهين، هِيءَ وراڻي واري وائِي.
ڳالهہ نہ ڳَرهڻ جهڙي، سائِيُن جا سمجهائِي.
ڏوهَ ثوابَ جي ڳالهڙي، سڀ ويساهَ وڃائِي.
سائِي حقيقت حالَ جي، سِر اَچانڪ آئِي.
”سچو“ سانيِج ڳالهڙي، پرينءَ جا پُرجهائِي.

ڪافي

١٠٢

رهبر روز بروز، اَچن مون ڏي يار جا!
ڪنهن کي سَليان سَرتيون، سُپيريان جو سوز!
اَندر منجھ عجيب جي، ڪَيڙو سِڪ سروز.
هيڪَند ڪارڻ تِي ڪريان، خاطر اندر خوض.
شال ڪنهين تي نہ ٿئي، سندو جانب جوز.
”سچو“ اجهو آئِيو، آرياڻي اِمروز.

ڪافي

١٠٣

طعنا سِرَ تي سهندي آنُ،
سَرتيون ساري لوڪ جا!
ٻاجهون ٻاروچل جي، راتيون هِتي ڪا رهندي آنُ.
ڪافي منجهارئون ڪاڪيون، لَعلن لوري لهندي آنُ.
پَسڻ بنا پرينءَ جي، ڻاهه نه ٻئي ڪنهن ٿهندي آنُ.
پينر هِن پنيورَ ۾، ريءَ ٻاروچي نه ٻهندي آنُ.
”سچو“ سَچيءَ سِڪ ڪَون، ڪيچين ڪَڍ ڪهندي آنُ.

ڪافي

١٠٤

دل جيون ڳالهيون، ميان، آءُ توسان اوريان!
ڳُجهيون ڳالهيون ڪريان ڪَن سان، تَڪَ ويٺي تِي توريان.
سَڳو تنهنجي سِڪ جو ميان، ساه اندر تي سوريان.
سڪ اوهان جي سَر تي ميان، ڏيهه ساروئِي ڏوريان.
راتو ڏينهان ڪاڻ اوهان جي، چِتَ ۾ چرخو چوريان.
اگَڻ ”سچوءَ“ جي آءُ تون پيارا، پاڻُ گهٽو ئِي گهوريان.

ڪافي

١٠٥

هينئن نہ مون کي ماريو، اوڙڪَ اوهانجڙي آهيان!

پانهي آهيان وو تنهنجي پاروچا، پورهيت پنهنجي پاريو

سَگهَہ نہ تي ڪو ساهيان.

آسَروندِي وو آهيان ميان، واڳي مُئيءَ ڏي واريو

لالچ نہ تي لاهيان.

ڏايا ڏونگر لَڪِيو، ميان، توهَ پنهنجي سان تاريو

ڇَپر اڳيون نا تہ چاهيان.

آءُ اوهانجڙي وو آهيان ميان، وسئون ڪيم وساريو

جوڙَ اوهان جڙي آهيان.

سانول اِنهيءَ وو ستہ ۾ ميان، ڳالهين تنهنجِن ڳاريو

ڪيچَ وٽن ڏي ڪاهيان.

آءُ اُڪَنڊِي وو هوتَ اوهان جي، ”سچو“ ڪِي سانول ساريو

ڳاهُ بِرهَ جو تي ڳاهيان.

ڪافي

١٠٦

رهو مون وٽ رات، اڄ پانديو پرينِ جا!
آءُ اوهان تَون صدقي، جا وائي مِٺيَوَ وات.
پَسان اَکَڙين سان، پارو چاڻِي ذاتِ.
راتو ڏينهان روح کي، تن جِي آهي تاتِ.
هُئي هميشه ساٿيو، ”سچو“ سَندوَ سات.

ڪافي

١٠٧

تون آءُ آرياڻي اوري،
تنهنجي دامن لڳڙي آهيان!
سِر پنهنجو سَرتيون، آءُ گهَرئون آيَس گهوري.
ڪامِل ڪڏهن ڪينڪي، آءُ ڏونگر سگهان ڏوري.
ڪا جا تندُ طلب جي، چِتَ وئين تون چوري.
نيو نماڻِي پاڻَ سان، تِرُ نہ رهي هِتَ تو ري.
”سچو“ سَڳ اوهان جو، ڪيئن پُڄي تنهنجي توري.

ڪافي

١٠٨

مون کي تايو طبيبن، ميان،

پَن پُڇِيون وڃهان تَن جون!

نَظَر ساڻُ نِهال ڪيو، هاريون حَبيبن، ميان.

آزارئون آزاد ڪيو، اَچي عجيبن، ميان.

دل کي دلاسو ڏنو، ڪاڪيون قَريبن، ميان.

ڏيندا ”سچو“ سپرين، گوش پِيي غريبن، ميان.

ڪافي

١٠٩

نينهن ڏاڍي سان لايو سي،
آءٌ تا هاڻِي ڪيئن ڪريان!
عشق سَولو سَرتيون، هِتي پينر پايوسي.
پُڇي اسان جا پَڪڙا، اَديون اڄهو آيو سي.
پينَر شهر پنيور جي، هِتي طعنن تايو سي.
جو ڏنائون جيڏيون، سو پَلئ پايو سي.
سوئِي ”سچو“ سِر تي، هاڻي چُمي چايو سي.

ڪافي

١١٠

اسين آهيون! ڇا اسين آهيون؟
بيلي، نتا ڄاڻون، ڇا اسين آهيون!
ذري باران برساتيون لايون، ذري ٻَرن تيون وڏيون باهيون.
ذري پڙهون تا نمازان روزا، ذري لوچَ متي تَون لاهِيون.
ذري چئون تا ”آهيون اَسين ئي“، ذري چئون تا ”اصل ناهيون.“
ذري آرام آهي هِن دل کي، ذري وهايُون نيڻَئون واهيون.
ذري چئون تا ”اسان پاڻ سڃاتو“، ذري چئون تا ”اسين ڇاهيون.“
”سچو“ اصلئون سوئي آهين، ناهُ هتي ٻيو ڪيهو ناهيون!

ڪافي

١١١

محبت مست مجنون ڪيا، ڪَئين خاصا خماري، لو....

اصل ڪَون عاشقن آهي، متي سُوريءَ سواري، لو....

هِتَئون مُنهن سا نہ موڙيندي، هوندي جا وره واري، لو....

سٹو جا مير محبت جِي، ڪُٺَن ڪي ڪوٺَ ڪاري، لو...

جنين ڪي جوشَ جاڳايو، تنين ڪهڙي تياري، لو...

ڇَڏي هِي عيش عالمَ جا، هليا سي هيڪ واري، لو...

پياسي هوُءِ حيرتَ ۾، ڇڏيئون سُڌ سارَ سارِي، لو...

بِرهَ جي بابَ ڏس تن ڪي، سيا وائِي وساري، لو....

سدا تن ڪي آ ساجَن جي، اَچڻ جِي انتظاري، لو....

”سچيڏنا“ سَمجھ ڪِي هتَهين، مَتان تِئين هُتَ مياري، لو...

ڪافي

١١٢

ڪڏهن اَلا جي اِيندا، يار سانگيڙا، ميان!
سِگهي اَچڻ جون ڪانگ اسان کي، اَچِي واڌايون ڏيندا.
ڏيئِي دلاسا دل منهنجيءَ کي، نال نماڻِي نيندا.
اِهي اُميدان آهن اسان کي، هِڪ تَڪِيءَ سان تيندا.
ڪين ڏندا ڏوهه اسان جا، بَديون سڀ بخشيندا.
آهي اوسيڙو اکڙين کي، گولِي ساڻ گڏيندا.
ڪيچَ وٽن کَون پَتي پَکَڙا، آٽي هِتِ هوتَ اڏيندا.
جيهو تيهو "سچُو" سَندان آ، پانهِجو ڪِينَ ڇڏيندا.

ڪافي

١١٣

سرتيون ڏِين صلاحان، 'چتِ تَون چرخي لائين'؛
آءُ ڪَتيان ڪِي ڪانگ اُڏايان!
راتيون ڏينهان روئان اُنهن لڳ، پرين جي تِيُم پَراهان.
دل جمعيت تڏهن ڪِي تيندي، جڏهن اِيندا ڪي هوتَ اِڳاهان.
اَديون اُنهِيءَ جي ويني اَچَڻ جون، روز نهاريان تِي راهان.
والِي ورائي وري پَنيور ڏي، سُٽي اسان جون آهان.
ڪيون قبوليت سَيِئِي "سَچُوءَ" جون، سائين عَرضَ اِلاهان.

ڪافي

١١٤

آ اَچِي ڏس حالُ مُهنجو، آءُ اَچِي سُڻ عرض هي!

نينهَن تا مون کي نيو، طاقت نہ ڪاتِنِ کي رَهِي،

مشتاق جي مارڻ سَندو، آهي اوهان کي غَرض هي.

ڏاها وِچِي ٻئا چو پچان، مون تا پروڙي ڳالهڙي،

درد ٻيو مون کي نہ آهي، محبت تنهنجو مَرض هِي.

دل کَسي مون کون وئين، موتي نہ آئين چا چوان،

سُڌ لَهو ساجَنَ اَچِي، آهي اوهان تي قَرض هِي.

آءُ اچِي امام تِي، تو تي اَسان نِيتِي نماز،

سِرُ ڪَرڻ صدقي اَوهان تَون، آهي ”سچُوءَ“ تي فرض هي.

ڪافي

١١٥

هِڪي ڏهاڙي پير مغان، مون کي ڳالهه ڳجهي فرمائي!

سَلَڻ جهڙي ناهي سا، جا آڻ پرين پُرجهائِي.

عامَ نہ مَڃَن ان کي، جا صاحبن سَمجهائِي.

مَٿَ منجهارئون مَئي جي، تنهن ساقيءَ سُرڪَ چکائِي.

پيالي مَون پرواز ٿيو، واءِ وئِي ٻِي وائي.

’عبد‘ چاتو تي جنين، تن بازي هِتَ هارائي.

’حق‘ ڪَون ’حق‘ نصيب ٿيو تي، مدعا ”سچوءَ سَنيائي.

ڪافي

١١٦

هوتَ غريبِ نماڻِي، اِتي ڪيئن وساريئي، ميان!

اگڙ آسَروَند جي، آءُ تون پاڻئون چاڻي

هوتَ هَٽِي چو ماريُئي، ميان!

وندر جي وڻن ۾، حبِ منجهَون هوتياڻِي

مون تا گهٽو نهاريئي، ميان!

تورا گهٽا ڏينهڙا، هن عاجز سان آرياڻِي

مانَ گڏُ گُذاريئي، ميان!

اتي هَلي هيڪلِي، پرتِ منجهؤن پاچياڻي

جڏهن سانول سارِيَئِي، ميان!

چِڏي وئين چِپَرين، ڪَيئي پُنهون جام پُڄاڻِي

هيءَ ڪيئن آزاريَئِي، ميان!

”سچو“ سگ اوهان جو، سائينءَ لڳ سُڄاڻِي

پنهنجي ڪَدَ قطاريئي، ميان!

ڪافي

١١٧

آءُ ڪا رهندِ هوتن رِيءَ، هُنديَس سانولَ ساڻ!
لئن لئن منجھ لڳي رهيو، ٻاروچي جو ٻاڻ.
وندر سنديءَ واٽ تي، پرزا ڪنديَس پاڻ.
ڏير ڏيئي ويا ڏکَ جو، هِن ڏکيءَ کي ڏاڻ.
درد مندي دانهون ڪري، چيتڪ ڪيڙُس چاڻ.
مانَ اَچِي ٿئي ڪَڏهين، هِنَ مُئِيءَ جو مهماڻ.
"سچو" سگ اوهان جو، سو تا پنهنجو چاڻ.

ڪافي

١١٨

ڙِي جيڏيون، هوتَن رِيءَ،
آءُ ڪنديَس ڪوه رهِي!
اندر وره وتاڻ ڪيائون، لَئُن لَئُن منجھ لَهِي.
چِڏي شهر ڀنيور کي، هِيءَ وينڊي ڪيچ ڪهِي.
ڪونهي ڪوهيارلَ رِيءَ، سَرتيون هِتَ سَهِي.
قول پاڙيندو پانهنجو، ڪَيو ٻاروچلَ ٻَهِي.
"سچو" گڏيم ساٿيڙا، پَنڌَن منجھ پَهِي.

ڪافي

١١٩

پرين نا پئي پار، ميان، جانبَ تنهنجي جان ۾، آخوند ري!
سبق ڏئين نہ سور جو، ڪتابي نہ ڪار.
حرفے صحيح ڪر هيڪڙو، وَرَقَ سيئي وار.
نينهن وارن کي ناحقي، مُلا هِيئن مَ مار.
راتو ڏينهان آهي توئي کي، ڪتابَن جي ڪار.
پاجهَون نالي نينهَن جي، ”سچو“ سبق وسار.

ڪافي

١٢٠

پرجهي پاڻ نہ جاڻان، ڪير آهيان، يارَ ڙي ميان!
مورَتَ موڳائِي ڪئِي، صورَتَ تا نہ سُڃاڻان.
ڪَنهِن تا ڳالهَيئون، ڪاڪيون، تياسي هِتے نماڻا.
جان جٿو دل سيوئي، آڏا تِيَم آڏاٽا.
ڏنم ڏاڍي ڏک سان، عشق جا اوراٽا.
خام خيالَ نِي، ”سچو“ ري، اِنهيءَ فِڪر اُڏاٽا.

ڪافي

١٢١

اهو ٻَر پِي بازر آهِ، جتي ديرو دوستَ جو!
ڏونگرُ ڏولِي پائيان، سپيريان جي ساءِ!
ڇُمنديس ڇپَن سان ميان، سندِي جانب جاءِ.
محبت محبوبن جي، ڪاري هينيڙي ڪي هاءِ.
ويتي ڪانگَ اُڏايان، لَڪين لالن لاءِ.
مون ڪي ڪيچ وَٽن ۾، نيئي پانڌيَڙا پَهچاءِ.
ساتِي سُپرين سان، هيِءَ گداگر گڏاءِ.
”سَچُو“ سَڄڻن ڪي ميان، پاند ڳچيءَ ۾ پاءِ.

ڪافي

١٢٢

ڙي جيڏيون، هاٽي گهوريو، هوتن رِيءَ سارو شهر پنيور!
لائيندا وو لطف سان، هِن ڏکيءَ کي ڏور.
هَيءِ هالاٽي اُن جي، شعُلي وڌڙو شور.
مِنت نہ منهنجيءَ موتيا، زاري نہ آهي زور.
دَرسَن ساڻ دفع ٿيو، سندو هِنيڙي هور.
”سچو“ سندن راهَ تي، هِڪَ جفا پيو جور.

ڪافي

١٢٣

حال معلوم تو کي هي ئي، آءٌ تا وسِ نہ ويٺياس!

پرين تنهنجي پار ڏي، قاصد مُنجان ڪيئِي

ايڏانهن منهن ڪيو بيٺياس.

چڏي وج نہ چپرين، مُنج دلاسا ڪي ڏيئي

تنهنجي محبتے مارياس.

چئي ٻڏايان سرتين، هن سپاجها سي ئي

آءٌ تا وار نہ وسرياس.

پاڻئون پري نہ ڪري، آءٌ پٽيءَ اوهان جي پيئي

تنهنجي پَکي نِي پيٺياس.

ساتي ڏيج ”سچو“ اِهي، نياپا تون نيئي

آءٌ تا گَهٽو اُڪنڊياس.

ڪافي

١٢٤

منهنجو پَنڌڙو پَهُ آهي، پَلو سرتيون سانوَل سانڻ!

سو تا چِنَڻ جيهو، اَصل ڪَون ناهي

آهي سَگهي تہ پُنهونءَ سانڻ.

ايندو، اَتم آسرو، آسَر هَڏ نہ لاهي

تيندو مُئيءَ جو مهمانڻ.

چڏي شهر ڀنڀور کي، ڪيچ ويندي هيءَ ڪاهي

لِگم پاروچي جو پانڻ.

*هِيءَ ڪَميٽِي ڪوڙِي، سگهي ساٽن ساهي

پر پرين ڏسندا پانڻ.

”سچو“ چانڻ صحيح ڪري، توڙي باب سَندن هِيءَ ناهي

تہ ٻيي نيندا سباجها سانڻ.

ڪافي

١٢٥

منصور سوريءَ تي چڙهيو، هر ڪنهن چيو تي واه واه،

عاشق اتي ئي سر ڏنو، اناالحق ٿيو سڀ ساه ساه.

عشق اچي نعرو هنيو، ٿيس سيائي باه باه.

نظر مون کي هادي آيو، ٿيو سوئي الا الله.

عاشقن سُرڪي جا پيتي، تي سيائي هو هوا،

منصور، شمس تبريز پارن، هٿ ڪياؤن جاه جاه.

ويا سمنڊ ۾ ڏيئي ٽبي، سارو لڌائون سُڌ سماءُ،

الفـ سان جي گم هئا ٿيا، ڪُل شيءِ هرجاءِ جاءِ.

”سچو“ ڏسڻ سان سُرخ ٿيو ۽ تخت تي هو شاه شاه،

رچي اُتاهون لعل ٿيو، سارو اهو هو خود خداءِ.

ڪافي

١٢٦

عشق لڳي تان ڪر امين، نا منجھ ڪفر نا منجھ دين.

ستون سورن جون ڪھڙيون پڙھين ٿو،

وره ُ نہ پُڇندئي وَلاالضالِينَ.

ديد ڏِسي ڪي ديد اڙائين،

نينھن نہ پُڇندئي نابين.

جلوھ عشق جو عرش ڪُرس تي،

سرزمين چا زير زمين.

دل سان ذرو درد قبوليم،

ڪشفِ قبور ڪرامتِ ڪين.

شُبها شَڪَ سيوئي لاٿم،

پاڻ سڃاڻ سان يقين.

طالبَ ڪي تاويل گھرن ٿا،

ڪن تمنا تي تمڪين.

ھادي عبدالحق "سچوءَ" کي،

توڙؤن ھئي تا ڪئي تلقين.

ڪافي

١٢٧

سارو ئي سر آهي، ڪاتي سچل، ڪاتي ذات سچل دي.

مؤج درياءِ حُباب ڪڙا ڪيا، چاڻج ڪو شڪ ناهي.

آهي اونهون اسرار الاهي، چا منجهاروئن چاهي.

پنهنجي پاڻ پسڻ جي ڪارڻ، ناهَ لکين تو ناهي.

عاشق، عشق، معشوق اهوئي، ڏانوءُ ڏاڍو ڪيو ڏاهي.

”الاالله“ اثبات مڙو ئي، ”لا“ ڪي چڏ تون لاهي.

”لي مع الله“ سمجھ اشارت، فيل لنگهيو منجھ پاهي.

وات اهائي وحدت واري، ڪامل ايندا ڪاهي.

سوئي اندر سوئي پاهر، ڪئين چوان ائين ناهي.

ڳالھ ”سچل“ جي سالڪ سمجهين، لوڪ جي ليکي چاهي.

ڪافي

١٢٨

تون رب ڏاڍو بي پرواه،
آءُ تا بڇان تنهنجي باءِ.
ذڪريا ڪرت وڄايئي، سِسِي ساه منجها.
هو مڪي جو ڪوڏيو تنهنکي ڏنئي ڪين ڪهڪاءُ.
حسن ۽ حسين مارايئي، ڏئي جيءَ جفا.
ڪربل منجهه قتل ڪرايئي ترس نه پيڙئي ڪا.
ظلمي آهين، رحمي آهين، جا وڻئي سا واه.
”سچوءَ“ تيز تي سڀ هنئين، جيڪا رَبَ رضا.

ڪافي

١٢٩

ڪرن مڙيئي قتل عام،
پاڻ ڪريان جي پڌرو.
جدا جماعت کان آهين پاڻ امام.
دم نه اڳيون دين تيو، ڪفر نڪو اسلام.
فارغ هئڻ فرض کؤن، سُنتَ کي به سلام.
”سچوءَ“ آيو سچ ۾، ناهي حلال حرام.

ڪافي

١٣٠

ويندي تا وڻڪار،
جيڏيون هي لڳي هوت بلوچ جي.
ڪيئن وِهان هتهين، آهي منهنجو ڪم ڪوهيار.
**ساه منهنجو سرتيون، آهي پرين جي پار.
هِيءَ دل ديواني ڪري، هو تيا پاڻ قرار.
جات جَتن جِي جيڏيُون، جِيءَ وڌو آهي جار.
"سچو" نہ وسار ساه ڪون، دوستَن جي دربار.

ڪافي

١٣١

عين اَتَوَ اِنسانُ، پول مَتان پُلي ڪائي!
دَلقُ درويشي، پهري آيو، صورت هن سلطان.
آهي جَڳَ ۾، سُٹو ڙِي جيڏيون، صاحب جو سيلان.
ڏِسي تَماشو يارَ سڄَڻ جو، هَر همَه حيران.
واه عجائب جيهو ڪيائِين، "سچو" ري سامان.

ڪافي

١٣٢

ٻاروچي لَؤن لائِي، ميان، ڪوهياري لَؤن لائِي!

ڳالھہ نہ ڳَرھڻ جھڙي، ڏاڍِي سور سلائي.

سَرتيون مون سان سورَ ۾، پينَر ڪانھي پائِي.

هِيرَ وٽي سا هانوَ کي، ڏَنهن عجيبن آئي.

سِرُ ڏيڻ سيٽَن کي، ”سَچُو“ آهي سَچائِي.

ڪافي

١٣٣

صحيح سُڃاڻج ساري، خود آهين وي خُدائي!
لکين سِتارا گم ٿيا، روزَ ڪَئِي روشنائِي.
ڪوڙين قطرا ڪارونيارَ، ڪِي سَموندَ سمائِي.
سُڌِ تِنهين سِرَ انهيءَ جِي، مٿي جنهن جي آئِي.
تخت هَزارو اوري رهيو، پَري رهي بُلي شاهي.
”سَچُو“ سَچي ڳالهڙي، پاڻَ پرين پُرجهائي.

ڪافي

١٣٤

وَس ڪا آهي ويچاري! - هُئَڻ هن جو هوتَ، ناهي!
اُتَن اُوٺارن تَوِن، سائين الا، صَدقي آءُ سَو واري.
چايم ڏاڍي چاه مان، سائين الا، بِرهُ بلوچي باري.
هيڏي هوڏي جان ڏسان، سائين الا، اَندر ٻاهر آري.
ٻانهون ٻانهِن جان ٻڌي، سائين الا، زار ڪريان ٿي زاري.
”سچو“ سهي جي ڪرين، سائين الا، حَق حقيقت ساري.

ڪافي

١٣٥

تون آءُ اسان وٽ يار، تنهنجي اَچَڻَ ڪاڻ
جِيئڙو جُڪي ٿو، ساهڙو سِڪي ٿو!
بَس نـ وَهـڻ ڪَؤن ڪَرن، هي نيڻن سَندا نارَ.
ماٺ ڪندي ئِي چاڙهيا، بِره اسان تي بار.
پِرين پاڙج پانهنجا، جي ڪيَئي قولَ قرار.
چُمِي چَشمن تي ڪَنيم، تنهنجو عشق اَلـ توهار.
باه جيهو آءُ پائيان، جو دمُ توهَئون ڏار.
راتو ڏينهان تانهنجي آهي، ”سَچُوءَ“ سار سنيار.

ڪافي

١٣٦

دردمندن جي دل جو، ميان، شوقِي وو يارُ شڪاري!
يار سُهٽي جون ڏسو ڏهاڙي، ڪَن ٿيون خون خماري.
سوز وارن کي سيني اندر، ماري قيبر ڪاري.
چشمان چوتَڪ ڏاڍو لائن، ڪجليان هَن قهاري.
پانهون سي پڌيم اڳيون انهن جي، زاري سَوَ زاري.
دل اسان جي وو لٽ نِيَن ٿيون، پِئِي چشمان چاري.
پاٽان چاٽي ظاهِر ڪيائين، هوءِ هوءِ حُسن هزاري.
جِيءُ ”سچوءَ“ جو جار وڏائون، ڏيئي پاڻ ڏيکاري.

ڪافي

١٣٧

سِگھا اِيندا، سِگھا ايندا، پانڌي پِرين جي ڪِي تا!

سڪائِيءَ سان سرتيون الا، ڏکَ پائِي اَچِي تيندا، پَلِي اِيندا.

دردمنديءَ جي دل کي، ميان، دوست دلاسا ڏيندا، پلي اِيندا.

ڪين ڇَڏيندا ڇَپَرين، ميان، نال نماڻِي نِيندا، پلي اِيندا.

پَکا پکن سا مُهان، ميان، آڻي پاڻَ اڏيندا، پلي اِيندا.

سو ڏينهن ٿيندو ڪهڙو، جو ”سچو“ نانءُ سَڏيندا، پلي اِيندا.

ڪافي

١٣٨

تنهنجي محبت موهيو،

رَمزن ريهيو ريهيو، هِي تا ساهُ
آڻيِي الله!

طرف تنهنجي راتو ڏينهان،

چِتِ هَٽيرو چاهُ
آڻيِي الله!

آهي اسان سان سُپرين،

حبَ سندوَ هَمراهُ
آڻيِي الله!

پيو پناري تانهنجي ميان، هي ڏوهاري ڏاهُ
آڻيِي الله!

واڪا ڪَيون ٿو وهي،

دل اندر درياهُ
آڻيِي الله!

ڪشي ڪَري ڪپڙا،

”سچو“ مَليندا پاهَ
آڻيِي الله!

ڪافي

١٣٩

هوتَ ڪڏهن نہ هلايُوَ، پانڌي پنهنجي پارَ ڏنهن اسان ڏي!

طرفے توهان جي مُڪوسين قاصد، سو ڀي وَهندو ڪين وارايُوَ!

نياپو منهنجي نيهن جو، جيڪَر ساٿِيءَ نہ سٽايُوَ.

هو جو ڪَيو هووَ وعدو، سو تا ياد نہ آيُوَ.

”هر دم هونداسين اَسين توئي سان“، فائق هِيئن فرمايُوَ.

تنهن ڏينهن لاڪُون يارَ ”سچوءَ“ کي، باري برهُ بچايُوَ.

ڪافي

۱۴۰

ڪالهه قاصدَ اوڏانهون آيا، اِها ڪَيئُون آگاهي!

’پار پنيور جي هئا اچڻ جا، ساڻَ ڏٽيءَ ڪي سعيا‘

چڱِّي ڏنائون گواهِي.

منهن محبوبن جو تيو اسان ڏي، پيا سي پَند سَجايا

ڪيها رهبر ڪريان راهي!

يارَ مُسافر ڪِيُم اُداسي، ڏور جنين ڏينهن لايا

آٽي تون ميڙ الاهي!

پاندُ ڳچيءَ پائي اڳيون پرين جي، اسان ڏوهَ سيئِي بخشايا

تيا سي پاڻَ صلاحي.

”سچو“ اُتاهون اَچِي رَهِي هِت، ويڙها سي يار وَسايا

غَم لَتي گُمراهِي.

ڪافي

١٤١

هاري سو پاتُئِي هار، تا آءُ چام چنيسر آوڙان!
جنهن دوستَ ڪسايو دَم ۾، سَٽَ اُهو سينگار.
هَتَّئون پَئِي تنهنجي آهي، روئين ڇو زارو زار.
داڻو هُيَڙو درد جو، جنهن ڪيو بهشتَؤن بيزار.
ڏوهُ تہ تنهنجو ڪونہ هو، پرَ نِينهن ڪيو نروار.
پَلنگئون پئينءَ پَٽَ تي، ڪَري گوندرَ گفتار.
"سچو" سهي جي ڪَرين، هِيءُ هو عشقَ جو اسرار.

ڪافي

١٤٢

هارَ چنيسر چام، ليلان ڪسايو دَستَؤن پنهنجي.
ڏاڱو مَٽيون هو ڪَسوتِي، جو دل جو ٿِي پيو دام.
نَظَر وڌِي تا غيرَ تي، تيلهان تون ٿِئين تمام.
پُلِي پولِي ۾ پئينءَ، هار پانيُئِي آرام.
تنهن ڏينهن آندئي پاڻَ سان، سورن جو سر انجام.
"سچو" رَه صَبر ۾، عِشقُ ٿِيئي انعام.

ڪافي

۱۴۳

ڪِيئن چَوين تو، ڪِيئن چَوين تو!
لوڪ ناهي ٻيو، ڪِيئن چوين تو؟
لوڪُ سَيوئِي اُهو آهي، ڪيئن ٻيائِيءَ مَنجهِ پَوين تو؟
اَچاڻ بنائي پاڻ بيهاريُئي، غمزي انهيءَ ۾ چو نہ گوين تو؟
ساڻ سچي تا ”سچو“ گذارين، راند روئڻ جِي ڪيهِي رَوين تو؟

ڪافي

۱۴۴

ڀُل وجي تو، لوڪ ساروئِي ڀُل وجي تو!
”مان“، ”تون“ ويندي، اُهوئِي ٿيندو، ڀولُ اهوئِي جيڪو ڀَجي تو.
اهو اُهوئِي سَرتيون آهي، نہ تا اها ڪوئِي ڳالهِ مَڃي تو.
اندر ٻاهر اهوئِي آهي، ”سچو“ هِي سِرُ صحيح سڄي تو.

ڪافي

١۴۵

سُهڻو سڱ ٿيو، ڪاڪيو ڙِي، ڪيچ ڏٽين سان، شالَ مولو ميڙيندو!
اڳئين ڪَؤن ڀي اڳرو، ڀائن تان وره ويو!
آريءَ جي اولاد سان، ڏاڍو پيچ پيو.
بيڪَسِيءَ جي دائري، تنهن کي نِيهَن نيو!
صدقي تَن سيرن تَؤن، ”سَچوءَ“ ساه ڪيو.

ڪافي

١۴٦

شال مون سان وريون وريون،
ڪانگ ڪَرين مِٿيون ڳالهِيون!
جدائِيءَ جون جان جسم تي، ڪيون پورن پَريون پَريون.
دردَ سَجَڻ جي دل منهنجيءَ کي، زور ڪيون ذريُون ذريُون.
ڏکن واريون ڳالهيون، اسان ڀي دل پائي ڏريون ڏريون.
وايون وصل جون يار، ”سچو“ تون، متان ڪرين ڍريون ڍريون.

ڪافي

١۴٧

مون کي متان تون ڇڏين،

سونها ڙي سَچڻ جا!

مَ چاٽان ڏينهن اُهو تا، تيندو اَلاجي ڪَڏهين.

نانءَ مولٰي جي محبوبن سان، نئِي غلام کي گَڏين.

حاضر تِئين حضور ۾، نانءُ "سَچوُ" ڪري سَڏين.

ڪافي

١۴٨

اهو آهي آهي، يار ساڳيو ساڳيو!
اوهين چاٺو ساڻ يقيني، ٻيو سو ناهي ناهي.
ميخاني وچ مست هميش، ڪيئن سو ڪعبي ڪاهي ڪاهي.
لوڪ سارو تي هِت جو آيو، سَيِ حجابان لاهي لاهي.
ظاهر باطن آهي اهوئي، جان جٿو وري چاهي چاهي.
نانءُ "سچوءَ" جو آيو صفت ۾، ڏانءُ ڪيو ڪيهو ڏاهي ڏاهي.

ڪافي

١۴٩

هيءَ پورهيت پاٺِيءَ ڏوئِي، خان ٻاروچا تنهنجي!
حاضر خدمت اچي اوهان جي، حال چونديس روئِي.
ساتي اسان جي سُڌ لهڻَ سان، سوال پورو ڪَر سوئي.
ڪيئن وساري ويهان اوهان کي، ڪئِي تا هھڙي توئي.
طوطيءَ جي ڳچيءَ سو سلامن، "سچوءَ" مُڪا پڻ پوئي.

ڪافي

١٥٠

واتِ مون کي آهي وائِي، خان پاروچا تنهنجي!
پرين نہ مُکَوَ طرف اسان جي، لِکي ڪتابَتَ ڪائي.
پيرو ڪندين وري پنيور ڏي، اِها اَڌَر مون آئي.
حالَ منهنجي جي خَبَر نہ ڪنهن کي، چگّي سَچڻَ تولائي.
اهو آسرو مون کي آهي، تيندين اَچِي ڏکَ پائي.
اڄ صبح تا اگّڻ ”سچوءَ“ جي، جانِي اِيندين شالَ جائِي.

ڪافي

١٥١

سُڻ منهنجڙو حال،
دلبر ديس وسَئي، گهوريو ڙي پَرڏيهہ تو توُن!
مون کؤن پَري نہ ٿئين، سائين مَج سُوال.
منهنجو توسان تا آهي ئي، خاصو يارَ خيال.
روئان واتڙين تي، ڪَريو ههڙو حال.
واڳان وطن پانهنجي، ڦيري آءُ فِي الحال.
تو کؤن گجهو ناه ڪو، عاشقَ جو احول.
ڪَر ”سچو“ کي سپرين، کٿي نيڻ نهال.

ڪافي

۱۵۲

قاصدَ وري ويندين،
ديس ٻاروچل جي، ميان!
خَبرَ خوشيءَ جي وٺي اُتاھُون، سِگھو اسان ڏي ڪِي ايندين.
دردمنديءَ جي دِل کي، ھاڻي ڏاھا دلاسو ڏيندين.
سپيرين جي ڳالھِ ڳُجھيءَ جو، وڃي سو واقف ٿيندين.
سوزَ فراقَ جي، يار "سچوءَ" جو، تون ھي نياپو نيندين.

ڪافي

۱۵۳

آئين قاصدَ ڪالھ،
پرينءَ جي پار ڏنهن، آنديِي جي سَنِهيا سَل اُهي ئي!
ھاريا ھِنَ جي حالَ جِي، ڪا ھُئِي ھُتے قِيل مَقالَ؟
پاڃِيءَ کي پَرديسَ ۾، سِڪندي ٿِيڙا سال.
پِريَن ڪِي مون پُڇِيو، ڪا خَبرَ ڏي خوشحالَ!
ڪِي ڪَڍندا ھجر فراق کي، ڪِي ورندا واوَ وصالَ!
"سچوءَ" سندي ساهَ جِي، ڪا ھئي ھُتے ڪين سنيال!

ڪافي

١٥٤

عاشقَ ڪر آرام،
پِرينءَ گهڻو پُڇيو تُنهنجو، خوشيءَ مَ رَهُ، ري!
طرف تنهنجي آهِ، اَچڻَ جو، اسان جو انجام.
رَهبَر عاشِقَ کي وَچِي، سَوَ لَک ڏيج سَلامُ.
اڳنان آهي تانهنجو، سُرهائِي سَر انجام.
جيڪي چَيُوَ، تانهنجو آهي، ڪُلِي قبول ڪَلام.
”سچو“ تنهنجي ساهه کي، آهِ محبت بخش مدام.

ڪافي

١٥٥

يار منهنجي کي ڪريو، مِنَت وچِي ڪائي!
پَرڏيهه وڃ نہ مون پرين، يارَ تو سان مون تا لائِي.
اَندر منهنجو اَڏ ٿيو، ڪري وڃڻ جي تو وائِي!
ڏسو اوهين ٿيون، دل ڏادي سان، اديون آ مون اتڪائِي.
چڱا مِڙيائي ميان اِئين چون ٿا، ’لائِي تہ توڙ نيائِي‘.
هِجَر منجهارؤن ٿيندي وصالت، اِها ڳالهہ ”سچُوءَ“ آزمائي.

ڪافي

١٥٦

هاڻي مون کي پِريَن پوءِ،
جيڏيون جِيَڻ جنجال ٿيو!
ويٺِي واٽڙين تي، هيءُ راتو ڏينهان روءِ.
ويهڻ هن جو وهه ٿيو، هو لَڏي ويڙا لوءِ.
دردمندي دانهون ڪري، آهي هوتَن ريءُ هوءِ هوءِ.
ڪاڪيون مُون ڏي ڪيچ کَؤن، شال قاصد اچي ڪوءِ.
”سچوءُ“ ڪندي سال ٿيا، وَريتِيون ووءِ ووءِ.

ڪافي

١٥٧

يار ساٿيو ڙي ميان، يار پانڌيو ڙي ميان، پلوڙي ميان،
دوستَن جي ڪَلَ مون کي ڪا ڏيجو!
هِيءُ نماڻِي در وڪاڻِي، نالِ نباهي نيجو.
ڪِيم وساريو، مئِي نـ ماريو، چوري تا نـ چڏيجو.
ڏيو دلاسا ڪڏهن اِيندا، لوءِ ئَون تا نـ لڏيجو.
جنهين ويلي هلو اِتاهون، ”سَچوُ“ نانءُ سَڏيجو.

ڪافي

١٥٨

ساجن اِنهيءَ سير، اِينديئِي ڙي اَچا!
سي ئِي پَهتِيون پرينءَ سان، جي گهڙيون انهيءَ گهير.
سپيريان جي سيرَ ۾، هيجَؤن هِينئڙو هير.
بَڏي نچج نيهَن جي، چاتِيءَ چاتيءَ چيرَ.
"سچو" سائين جي پُڇين، قَندَ سَيئي قيرَ.

ڪافي

١٥٩

"توکي عاشق پنهنجو چاڻان، تو کي سَونِ ۾ سُڃاڻان!
"اسين تا توسان آهيون سدائين، وجهج ڪِين وچاڻا.
"اُهي تا آهن نظر اسان کي، اَچِي جي در وڪاڻا"
دستَؤن ڪري ڏِنو هِي مان کي، يارَ دارونءَ جا داڻا.
سَهِج "سَچُو" تون ساڻ يقيني، محبوبن جا ماڻا.

ڪافي

١٦٠

هوتَ اسانجڙو حال، تون پاڻهَين تو ڄاڻين!
اوهان ڀاڄهون وو سپرين،
ميان اَلا، ساعت پايان سال
وري اچج آرياڻي.
راتو ڏينهان روح کي، ميان الا،
سندُو خواب خيال
هيءَ اَتَوَ نِماڻي.
معلوم تو کي مون پرين،
ميان الا، عاجز جو احوال
تون سانول سُڃاڻِي.
ڇڏين ويندين وو ڇپَرين،
ميان الا، تو لڳي ڪيم ڪشال
تون هيئن ڪِيئن هوتياڻِي!
سوز اوهان جي وو سُپرين،
ميان الا، بِره ڪئِي بيحال
تہ پِي عذر نہ آڻي.
لاه فراق وو فقير ڪَؤن،
ميان الا، ”سچو“ مڃ سوال
هيءَ هادي لئي هاڻِي
.

ڪافي

١٦١

منهنجي اڱڻ اَچ آءُ،

پرديسيڙا ڙي يارَ!

والي شالَ وصال جو، ڪو وري لڳي واءُ.

اچي هَڏ نہ هِتَهين، سانوَلَ تو ريءَ ساءُ.

ميان مشتاقن جو، اَچي صاحب لهہ سَماءُ.

دانهون ڪري دردَ ۾، جا ڦٽي فراقاءُ.

ٿيون مَدايون ڪيتريون، سائين ”سچوُءَ“ ڪانڻُ.

ڪافي

١٦٢

اوڏاهون قاصد جي آيا، تَن هُلائي هيءَ وائِي:

هاٿي هوتياڻِن جي، هُئِي تو ڏي تياري،

واتان پُڇِي تانهنجون، تو اَصل کان آري،

ٽاري، سنديَن حال جِي هت معلوم سَيائِي.

اهو رکج آسرو، جو اَج تو ڏي اِيندا،

ڏيئي ٻانهون ڳل تو وري، پرين پَرچائيندا،

هيڪَند تيندين هوتَ سان، تون جاڳندي جائي.

مارئِي ماندِي نه ٿيءُ، چو گوندر گذارين،

واتان اَچَڻ ان جون، تِي نِت نِتِ نهارين،

جهڙي تون هِت آهين، آهين هُتِ پِي اُهائي.

ويو وڇوڙيو وچ مؤن، تون گڏيئن سائينءَ ساڻ،

توسان آهن سُپرين، پَري ياءِ نه پاڻ،

”سچو“ تِيندين سيگهڙي، اها وائِي سوائي!

ڪافي

١٦٣

ڪيچي ڏتم اَڄ اِتي،
اوهين تا چا تا پانيو!
سال لنگهي ويا ڪيترا، ڪاڪيون ريءَ ڪتي.
اڄ تا ويندَس ڪاڏي ڪينڪي، هُوَسو، تا منهنجو هتي.
منزل محبن جي جتي هوندي، ميان، هونديون سَرهايون تتي.
موڳائيءَ جي مونجهه ۾، سائين الا، ڪانڊ ڏِسي گَپَ ۾ گتي.
سودو سيٽڻ سان حال ٿيندو، ميان "سچو" تا سِرَ ڏتي.

ڪافي

١٦٤

اڄ اوڏاهين سي آيون، مون ڏي خبران خير جون!
پيو تا تو سان دوستےَ وي، ڪون برابَر پايون.
لِکي مَؤن معلوم ٿيو، هاٿي پير ايڏاهِين تا پايون.
سَنيري تو کي ميان ڏيهه سنديءَ، لکے ٿورا تا لا يون.
سورن واريون سيئي ساعتون، تو تان لکےَ لنگهايون.
توکي ٿينديون هاٿي حاصل، "سچو" ري سَرهايون.

ڪافي

۱٦۵

منهنجِي حجت تو سان ناهه، توکي مولو ميڙي يار!

مون هِن نماڻِيءَ کي، آسَر سَندُوَ آهِہ.

اندر ٻاهِر تا تنهنجِي، جانبَ آهي جاءِ.

ڏونگَر ڏورڻ آئيا، ساڄڻ تنهنجي ساءِ.

”سچو“ آهي سِڪَ ۾، لالڻ تنهنجي لاءِ.

ڪافي

۱٦٦

پُڇن ڪوه طبيبَ، او، سوزَ واريون سَرتيون، پلو الَو!

پيدا ٿيندا پاڻهين، ڪول آيَس قَريبَ.

ڏِيَن ڏيکاري ڏِيلَئون، اچانڪ عجيبَ.

”سچو“ وَسَن سي سدا، هِنَڙي منجهه حَبيبَ!

ڪافي

١٦٧

الا باري بِره ڏولڻ جي، دل ديواني منهنجي ڪيئي!

اوري اَتَڪَ نہ رهِي، خاص پرين پِڪِيئي.

پياريائون پُر ڪَري، ٻي سڀ وائِي ويئِي.

راتيان ڏانهان روحَ ۾، "تيَا تيَا" آهي تيئي.

اکيون دل "سَچُوءَ" جيون، پاڻ سکيون ڪِيَئون ٻيئي.

ڪافي

١٦٨

يارَلايو رنگ، ڏس تون،

جي هُيَئين ڪنهن حالَ ۾!

محڪم رهين احوالَ ۾،

قائيل نه ٿي تون قالَ ۾.

خيالَ ٻاجهون خاص تنهنجي،

هُئي جِيَڻ جَنجالَ ۾.

جي هُئين ڪو دَم اِتي،

تا هُج تون خاص خيالَ ۾.

اَصل ۾ يڪتا ٿِئين،

عاشِقَ چَئون اَمثالَ ۾.

محبت مگر مرشد سندي،

آٽين اِنهي اَحوالَ ۾.

ڪافي

١٦٩

دمَ دمَ جا ديدار، وو، اَپر اسان جي نارَ تي!

ٻَگا ڏاندَ ٻَڌائون ٻيئي، تَن جِي ڳالھ ڪريان آءٌ ڪيھِي،

وھَن ڏارو ڏارَ، ڳاڏِيءَ جي ڳِتڪارَ تي.

ياروني ھِڪڙي چَڪريون ٻيئِي، آرا انھن جا آھن اھي ئي،

وھن ٻارو ٻارَ، وو، لَٺَ واريءَ للڪار تي.

ڦرھيون ونگڙون آھن اوياريون، اِرڙيون سونھن مالھ موچاريون،

جھَلڻ جا جھلڪار، وو، لوڙِن واريءَ ڏڏڪار تي.

ڍيڍي چونڪ جوئر جا نِسري، ڳنا تنھن جا ماکِي مصري،

ڪِيرن جا ٻـ خمار، وو، آھن پيھي واريءَ پونجار تي.

ڪانگَن ڪانگيرو، وھين واھيرو، ڪَٻرن، ڳيرن ڪيو اچي گھيرو،

ڳوڙھن جا وسڪارَ، وو، جھِرڪين جي جنسار تي.

آيو نيسَر پاڙچ ۾ پاڻِي، مرشد اچي ٿيڙ مَ ساٿِي،

سا جوئر پَچايوم جار، وو، آھن ڪَم ”سَچل“ جا ڪلتار تي.

ڪافي

١٧٠

وعدا اُهي اَڄ ياد پئا،
مون سان قريبن جي ڪيا!
ڳالهيون ڳجهيون اُهي يار جون،
اصلون پڌيم اِسرار جون،
سي ٿيون عطا اعتبار جون،
دل ۾ رهيون دلدار جون.
واليءِ اهو وعدو ڪيو،
جو ڪَم چِيوسين سو ٿيو،
”هڪ پول توسان، نا پيو،
وِسري نـ مون کَون سو ويو“.
فائِق وري فرمائيو،
”تو سِرُ اسان جو سائيو،
”اهو ڏسڻ مون آئيو،
دل ساڻ سو مون لائيو.
’”سَچُو‘ سدا سَرهو رهين،
هِن پولَ اسان جي تي پَهين.
”تون ٿاه تا هِن تي ٿهين،
سِر بار برهي جو سَهين“!

ڪافي

١٧١

”تو ڪِيئن اُهي وسري ويا،
جن کي تو تي ڪارون ڪيون؟“

پانڌِيءَ پرينءَ جي پار ڏنهُن،
آندي خبر اها يار ڏنهن؛
آيو اصل اسرار ڏنهن،
دوستن سندي دربار ڏنهن.

ڪيئن تون پئين ٻيءَ ڳالهه ۾،
هي جيءَ وجهين جنجالَ ۾؛
چئه آهين ڪهڙي خيال ۾؟،
ره تو هميشه حالَ ۾.

ڪانئن پاسي ڏينهڙا پيَئہ،
سي ڳرڻَ سَندن وسِري ويئہ!
سچا سخن سانيَڻ تِيئہ،
سڏ کين ڪڏهن نا ڪَيئہ.

”ڳالهيون سَچڻ جون ياد ڪر،
دل سامڻ تي عاشق اَپر،
تا تو اچي نازڪ نظر،“

هَيءِ هَيءِ متان ٿئين بيخبر“.
”جيڪس فراق جي فال هُئي،

ڪا ڪين تنهنجي ڳالهه هُئي،
”تو گڏُ جِيڻ جي جال هُئي:

اڄ تو نہ تن سنيال هُئِي“!
”اتي وساريئي ڪيئن ويهي،

جي ڏيهَ هئا تنهنجا ڏيهِي؛
”توکي آئي مَصلحت ڪيهِي؟

هاڻِ پاڻَ ايندا اڄُ پيهِي“.
”سچو‘ متان دلگير ٿئين“،

اَڄ پاڻ فرمايئون ائين،
”طالب وجي تَسلا ڏئين،

معافي مَدايون ڪيون مئين“!

متفرق ڪلام

١

روجھُون رڻُ يادِ ڪيون ، اُپيون رتُ رئَن؛
ھر ڪنھن ويلَ ھُئَن ، اِھڙن اوراتَن ۾.

٢

روجھُون رڻُ ڦِتو ڪري ، لاھِ لھِي آيون؛
ڌِين تار نہ تَرايون ، جو مُند نہ اُتَن مِينھڙا.

٣

مُندين مِينھن اُتانِ ، وري روجھُنِ رڻُ ڦِتو ڪيو؛
ڏولائيءَ جا ڏينھڙا ، گھٽا گھر ڏنانِ؛
اُنھيءَ کَؤن اَرمانِ ، لحظي مَنجھ لھي ويون.

٤

مُندين مينھُن پيونِ ، تَرايون تارِ ٿيون؛
وچڙُ متين ماترين ، ٿاڪن تي ٿيونِ؛
وِسري ڪينَ ويونِ ، سورڻُ ريجاڻِن جو.

٥

ھنيَڙو چِڏي ھُتِ ، ٿيون روانيون روجھون؛
ڏکيا اَوسَر ڏينھڙا ، ٿيون گُذارِن ھِتِ؛
اَنئي پَھر چِتِ ، وطن تَن نہ وسري.

٦

رڻُ چڎي روجھُون ، ڪا ڎس چِتائي ھَليون؛
جيلھان مُند اُتا نـ مِينھڙا ، تيلھان تيون ڪوجھون؛
لَڪَنِ جون لوجھُون ، جَرين جالِڻَ ھَليون.

٧

ماتَر مينھن پِيانِ ، روجھان موتي آيون؛
اَوسَر سَندا ڎينھڙا ، وسري سپ ويانِ؛
تاتا تَر تيان ، ڦَتيون ڦوڙيون ڳَڎيون.

٨

جڎھن تيا اَبَر، تڎھن روجھُن ڳاٽَ متي ڪيا؛
موليٰ وچڙيون ميڙيون ، جن تي ڳذاريا اوسَر؛
پھاڙيءَ جي پاندَ ۾، ڳڎجي ڪَن ڳُذر؛
تيون سيئي سَر، لَنگھيَن ڎکيا ڎينھڙا.

٩

جي ڦَتيون جي ڦوڙيون ، اُتي اَچي ڳَڎ تيون؛
اوسَر ڪَيون ھُيون ، اورَنِيون اوريون؛
لَکين ڪِروڙيون ، رڻُ سيوئي روجھيون.

۱۰

روجهڙين اُتاءِ ، لنگهيا اَوسَر ڏينهڙا ؛
موليٰ آندا مِينهڙا ، پنهنجي مهر متاءِ؛
جي هيون ويچاريون وِچڙيون ، هڪڙيون پيَن ڪاءِ؛
ويُن ڏولُ وِچاءِ ، اُتي اَچي گڏيُون.

۱۱

آسَروند آهين ، روجهون راٽيون رڻ ۾؛
اُپيون پيون اُپي ڏي ، تيو وائِڙيون وا جهَائين؛
رڙيون ڪيو رڻَ ۾، تيون بُوندون بَرسائين؛
تنهن ڪُندِ تيون ڪاهِين ، جنهن ڪُندَ وَسَن مِينهڙا.

۱۲

”سچو“ رک سَماءِ ، تو ماٽهو روجهن سان گڏين؛
هاٽي صبر مَنجهِ ئِي آءُ ، ڪمائي پوري ڪري.

۱۳

آيون وَس چِڏي ، مُندين اُتَن مينهڙا ؛
موليٰ سندي مِهر آهه ، جي وچڙيون گڏ گڏي؛
لتيون لاهَ لڏي ، روجهون ريجاٽِن تي.

۱۴

رٽَئُون روجهيُون آيون ، وين اوسَر ڏينهن؛
مندين اُتن مينهن ، ڪيئون رُخ ريجان تي.

١٥

رٹئُون آيون روجهون ، جو سنياليائون ديسُ؛
مُندين اُتَن مينهڙا ، وسري وين پرديسُ؛
جي هيون اُتي ريءَ اُديسُ ، سي پُڻ سرهيون ساهَ ۾.

١٦

جي اوسَر ڏسِي روجهيون ، رڻَ چڙهي ويئيون؛
تن کي وچي اُتهَين ، پَلڪان ڪي پيئون؛
پوءِ مُندين اُتن مينهڙا ، سَبزيون سڀ ريئيون؛
ڍوَ واري ڍيئيون ، ڍليون ڳاهَ ڳُلن تي.

١٧

رڻِ چڙهي روجهان ، ويون وري ڪَنڌَ ڪري؛
سَبز سِيٽيون آئون ساوڙيون ، سَيڪا چاڪُ چَري؛
پُري آئيون پِيئي تي ، پَهاڙؤن پَري؛
وين ڏولائي ڏينهڙا ، سَيڪا پَلُ پَري؛
”سچو“ مون نہ سَري ، ريءَ ميلائي سَڄَٹين.

١٨

جي رڻ چَڙهيون روجهَڙيون ، ڪيون ڏولاون ڏکِيون؛
جبلن سَندي جهولِئين ، بِرُ هيون بُکيون؛
تيون هاٹي سڀ سُکيون ، جو مُندين اُتَن مينهڙا.

١٩

هِنيون لاهي هَليون ، روجهان رڻُ چتاءِ؛
موتي مِهر موليٰ جي تين ، جو اُتن مينهن مَتاءِ؛
ڏولائي جا ڏينهڙا ، لاتا پاڻَ خداءِ؛
وري پنهنجي ديس ڏي ، وريون جاءِ بجاءِ؛
واري وسَ وساءِ ، ڪا رازقَ روجهڙيَن تي.

٢٠

روجهون وٺي واٽَ ، هليون تَرايَن تل تي؛
گولاڙن جي گَس تان ، چِتَن مِٺي ماٽ؛
لاهي اُج اُساٽَ ، راهِي تيون رڻَ راهَ ڏي.

٢١

روجهون ريجاٽن تي ، لنگهي لَس ويون؛
بوندون جِتي بارانَ جون ، پَهاڙين پيون؛
رڻَ ۾ سي رهيون ، جن پنڌُ نـ ڪيو پهاڙ جو.

٢٢

راهي تيون رڻ راه ڏي ، لاهي اوستَ اج؛
پهاڙيءَ مان پُجَ ، روجهن ڪيا رجَ تي.

٢٣

راهِي تيون رڻ راه ڏي ، لاهي اُج اُساٽ؛
اَچي وُٺن اوچتو، وڏَقـڙو ۾ واٽَ؛
رعد جي رڙين تي ، تَهي ڏنائون تاٽَ؛
پُگيون منجهه پهاٽَ ، لَتَن سِڪَ ”سچو“ چَوي.

٢٤

وٺِي وٿَ پَهاڙَ جي ، هليون منجهان هيجَ؛
رِسي مَتي ريجَ ، پانڌوڙيَن پِيا ڪيا.

٢٥

رڻَ چڙهي روجهون ويون ، ڏسي اوسَر ۾ اولا ؛
اُتا مينهن مِهر جا ، مِهر ڪئي مَولِيٰ؛
روجهيون ريجهيون ، ڏسي ڪري ريجڪ رسيلا؛
واحد وسيلا، پٽَن تي پڌرا ڪيا.

٢٦

روجهُن زارو زار ، اُپِي رنو رڻَ ۾؛
رڙيون سُٽي رُليُن جون ، سعيو ڪيو ستارَ؛
ساري ساز سُرودَ سان ، سارنگ لَڏين سارَ؛
روجهن ساڻ رهاڻ لئہ ، ڪِنوٽين ڪَئي ڪيڪارَ؛
تهي هليون تيلن تي ، سُٽي گوڙ گجڪارَ؛
وسي وسَ وڏي ڪَئي ، وسڻ جي وسڪارَ؛
تانگهيون تارَئون تار ٿيون ، ترايون تلهارَ؛
سَچي لَڌڙي سارَ ، سِگهي سڪَ وارئين.

٢٧

ڦوڙائي جون ڦَتيون ، ڦوڳيون ٿيون ڦولهِين؛
اَبر سندي آسَري ، تَڪَر ٿيون ٽولهين؛
ڳوليو ٿيون ڳولهين ، ترايون تَر پَريون.

۲۸

”مندائتا موتيا “، روجُهون چوَن روئِي؛
”قسمتَ قيدالماءِ“ کي ، ڪونَ جهَلي ڪوئِي؛
”سائين سگهوئي ، ڪَندو وسَ ولهِن تي“!

۲۹

”مندائتا موتيا،“ روئِي چوَن روجهون؛
”ڪميٽيون ڪوجهيون ، قادرَ تنهنجيون آهيون. “!

۳۰

پانڌوڙيون پهاڙَ جون ، رٽين ڪوه رهن؛
لوچي سي لَهَن ، جن ”سچو“ ٻَڌو سندرو.

۳۱

ماڙَر متاهان پنڌڙا ، پانڌوڙيون پُرن؛
سانگن متي سَرڙا ، چَريو سي چَرن؛
وِري ٿيون ورن ، ”سچل“ سي ساٽيھ تي.

۳۲

ڇڏي رڻ راهِي ٿِي ، روهَن متي روجه؛
ٻيلي پَئي ٻوجه ، چَرڻ جِي تنهن چِتَ ۾.

۳۳

روهَن اَندر روجهڙيُون ، ڪيون ڏکيون ڏولاون؛
”سچل“ سي ساون ، سُکيون ڪيون سُکديسَ ۾.

۳۴

پَلر پَهاڙين پَلتيا ، واحد ڪَين وسَ؛
لنگهي ويون لَسَ ، روجهون راڄَن تي.

دوها

شَي آهيان ڪاڪيون ڪهڙِي ، جا سمجهي نہ چاٺان!

بعضي پايان پُتلي ، يا آهيان گُڏيءَ ڏور،
يا گوءِ آهيان هٿَ يارَ جي ، يا وانگيءَ وانگر زور.

يا تا محل آهيان ، جنهن ۾ شهنشاهہ،
ٻوليون ڪري ڪيتريون ، ٿو درنئون داناهہ.

يا تا گهوڙو آهيان ، جو هَلائي هَسوار،
يا تا موج درياهہَ جِي ، جا ٻوڙي ٿي ٻاهار.

يا مِهنديءَ گل تا آهيان ، جنهن اندر لالائِي،
يا آهيان گل گلاٻ جو، جنهن سِر ۾ سرهائي.

يا تا چشمو آهيان ، جو اَبر پَريو آٻ،
تنهن ۾ سايو سج جو، يا پاچوئي مَهتابُ.

يا تا پاچوئي حق جو، آءٍ اَصل ڪان آهيان،
جنهن ۾ ڳالهہ ناهِ تا ، سو ٻيي تا ناهيان.

ڳالهہ "سَچوءَ" تا سَمجهِي ، ڪَؤن هاديءَ اِهائِي،
تا غير خدا جو ناهيين ، آهين صاحب سدائي.

هدايت

١

رمزان سي هاديءَ جون، ميان،
جيڪي چيائون مون کي سي سَلڻ ناهن،
هوءِ هوءِ - ڌريون آهن دل تي!

ڳالهيون ڪري ڳُجهه جون ، تا صاحبَ سَمجهائِين،
"لاالہ" کَؤن اِڳنان تا هادِي هلائِين،
سَمجهڻ" سَمع بَصَر" جو تا فائِقَ فَرمائِين.

"خوديون خاص نہ پائنجو هِي نِتے نِتے نمازان،
چاٹو پَلي ڳالهِڙي هِي سوز و گدازان،
اَنَاالحقَ' جا اِهي عِبرت آوازان".

هَي هَي هِڪڙي ڏينهنڙي ،تا هادي اِئين چَون،
"جَن نہ سمجهِي هِتے ڳالهِڙي ، سي سُيان گهٹو رون،
جَن سُڃاتو هتهين ، سي هُتے پِي اِئين هُون".

"جيڪي پَليون ڳالهڙيون ، اُنهن پُڃَڻ پَري آهه،
ڪوڙا قصا ڪُهه پئا يار، سُڃاڻ سَواءِ،

پُرجهَڻ آهي پاڻ ڪي ، ٻي پَلي بات نہ ڪاءِ “.

هاديءَ حقيقت جي ، يار، موتِي هيئن چيو:
”آقا آهي هيءَ ادا آهي ڪونہ ٻيو،
جي ٿِي لنگهيا سَپَ ڪَؤن ، يارُ مقصد تن ٿيو،
سائين ساڳيو سو اَتو، جو وجودؤن ويو “.

هدايت

٢

مرشِدَ هادي رهنما ، تا سَمجهائِن اِئين:

”هُو تُون چاٽج پاڻ کي ، متان هيءُ ٿئين،
”وحدت جي چوگان ۾، اِها گوءِ نِئين،
”سچو‘ ساڻ يقين جي ، هِي حال ڏي هِئين“.

هدايت

٣

هادي ويڙهي آيو، هاڻي سائينءَ هِيئن سمجايو،والِي ويڙهي آيو!

”ڪڏهن تيو ڪونڪو، عاشقِن آرام، ميان،
راتو ڏينهان تن اُتي محبت جو ماتام، ميان،“

خاڪَون هَلج خاص تي ڪر پاڻِيءَ ڪَؤن پرواز، ميان،
چڙيءَ چَنبو ماريُئي ، تي شاهِين ۾ شهباز، ميان“.

”جيڪو اَصل آهي، تيو هاڻي سو سلطان، ميان،
گهوڙي چڙهندِڙ گم تيو، پيو گهوڙو ۾ جولان، ميان“.

”گرد ڳجهو ڪيو طالبو، اهو گهوڙي جو هسوار، ميان،
گهوڙي وارو گم تيو، اُپريو گرد غبار، ميان“.

آيو بحر جوش ۾، تڏهن موج پَئي ٻاهار، ميان،
هَي هَي آيو نانءُ ۾، تيو ساوڻ جو سينگار، ميان“.

”لُڑَ منجهَون تيو اَچو ڪارو، اَصل سو درياه، ميان،
بيحد رنگ گهڻا تيا ٻاهر، هرڪو تيو گمراه، ميان“.

”سانوڻ لتو، هڪ تِي تڏهن پاڻي موتيو پوءِ، ميان،
ڪارو اچو لُڙ ٿيو، اهو سارو سموندوءِ ، ميان“ .

”نانءَ لَهِي ويا پاهريان ، اهو باقي رهيو نام، ميان،
ڪوران، ڪَسيان، واهڙان، هتِ ڪلي ٿيا گمنام، ميان“ .

”هِتِ سَيپيئِي درياهه ٿيو، پيو ڪوڙا لتا نانءَ ، ميان،
اول آخر هڪ ٿيو، ويا وچائون گنان ، ميان“ .

”اصل جيڪي هوس آءِ آهيان هِتِ پِي سو، ميان،
آخر ٿيندس وچي اُهوئي ، هڏ آهِيان ڪونہ پيو، ميان“ .

”اکيون اکڙين ۾ رکي ،تون پنهنجو پاڻ سُڃاڻ ، ميان،
پوي نظر جتے تانهنجي ، تتے پنهنجو چشم چاڪ، ميان“ .

”اکيون اکڙين ۾ رکين ، تا هِتے هُتے تون ‘ هين آءُ ، ميان،
جي خبر اکين جي لَهيين ، تا تون نرالو نانءُ ، ميان“ .

اکين مون معلوم ٿئي ، اِهو صورت جو سينگار، ميان،
”سچو“ سارو سچ ٿيو، پيو ناهي تفاوت وار، ميان“ .